

တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ
ခိဖျိ သူၣ်လီၤအသးလၢ ယွၤအတၢ်အဲၣ်
တၢ်မၤလိ သရၣ် လံာ်နဲၣ်ကျဲ

Growing Safe:

Rooted in God's Love

TEACHER'S WORKBOOK

THEME SONG

The Lord Your God

1

Zephaniah 3:17

Bodil Morris

The Lord your God in your midst. The mighty One will
 save. He will re-joyce ov - er you with glad - ness. He will
 quiet you in His love. He will re-joyce ov - er you with
 sing - ing, He will re-joyce ov - er you with sing - ing. The love He will
 sing - ing, He will re-joyce ov - er you with sing - ing. The love He will
 quiet you in His love. He will quiet you in His love.

This song is performed in the Key of A major on *Water Brooks*.

Copyright © 1999 Trilogy Scripture Songs, Inc. (www.trilogyscripturesongs.com)
 All lyrics NKJV © 1985 Thomas Nelson, Inc.
 Transcription by Carol Swinyar

ယွနကစာ် လာနခါ်သး ယွလအဒိ်တဂါ ကမၤစါနါ
 အဝဲကမၤသးခုနါလၢ တါ်သးခုဖးဒိ်
 ကမၤမ့်နါလၢအတါ်အဲၣ်
 အဝဲကမၤသးခုနါ ဒီဖျါ တါ်သးဝံၣ်
 ကမၤမ့်နါလၢအတါ်အဲၣ်

တၢ်မၤလိ ၁ ယွၤတ့ၤလီၤယၤ လီၤလီၤဆီဆီ

**တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ် - ယွၤတ့ၤလီၤတ့ၢ် နီၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤ ဒ်သိးကမ့ၢ်တၢ်ထဲတမံၤဧၤ ဒီးကအိၣ်လီၤဆီ
ကရုၤလိာ်အသးလၢတဂၤ ဒီးတဂၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ကရုၤလိာ်သးဒီးယွၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.**

တၢ်မၤလိ ၁ - ယွၤတ့ၤလီၤယၤ လီၤလီၤဆီဆီ. - ယွၤတ့ၤလီၤတ့ၢ် နီၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤ ဒ်သိးကမ့ၢ်တၢ်ထဲတမံၤဧၤ
ဒီးကအိၣ်လီၤဆီ ကရုၤလိာ်အသးလၢတဂၤ ဒီးတဂၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ကရုၤလိာ်သးဒီးယွၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. **ယတၢ်နၢ်** အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ
စံးတၢ်န့ၢ်- ယနၢ်လၢ ယွၤလၢအိၣ်ဒီး အစိကမိၤဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ အဲၣ်ယၤဒီး ဘျီယၤလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၂ - ယဃုထာသ့. ယွၤတ့ၤလီၤ နီၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤ ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး စိကမိၤလၢ ကဃုထာတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုထာ
အအာဟဲစိာ်တၢ်အတၢ်သီ ဆူယွၤအတၢ်ဘၣ်တ့ၤ လၢအလၢအပဲၤ တဖၣ်အအိၣ်လီၤ. **ယတၢ်နၢ်** အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ စံးတၢ်န့ၢ်-
ယဃုထာ သ့ တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ် တၢ်ဃုထာအဂီၢ် ဒီး တသ့ လၢ တၢ်ကူၣ်အၢ တၢ်ဃုထာ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၃- ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢ်ယၤ. ယုၣ်ရှုးဟဲလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ် မ့ၢ်ဒ်သိး ကဖိးဃုဃာ် ဟီၣ်ခိၣ်လၢ အဘၣ်နးဘၣ်ဖျါ ဒ်သိး
အဝဲကနၢ်ပၢ်ပတၢ်လဲၤခီဖျါ ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ် ဒီးပဝဲသ့ၣ် တဖၣ် ပဘၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ် က့ၤန့ၣ်

လီၤ. **ယတၢ်နၢ်** အလံာ်ဟ်ဖျါ စံးတၢ်- မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၣ်ရှုး အတၢ်အိၣ်မူ ဘၣ်လဲၤခီဖျိဝဲပဲၤဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်နး တၢ်ဖျိၣ်အဃိ အဝဲနၢ်ပၢ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ် ဒီး ယတဲအီၤ ယတၢ်ဂ့ၢ် ခဲလၢ် သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၄- ယွၤတုၤလီၤယၤမ့ၢ်တၢ်လီၤလး. ယွၤတုၤလီၤယၤဒီး အဝဲဒၣ်အဲၣ်ယၤလီၤ **ယတၢ်နၢ်** အလံာ်ဟ်ဖျါ စံးတၢ်- ပုၤကညီမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤဆီလၢ ကဘၣ်တၢ်ဟ်လုၢ်ဟ်ပုၤအီၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်မ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ကဆိးကါအီၤ အဂီၢ်ဘၣ်.

တၢ်မၤလိ ၁ ယွၤတုၤလိၤယၤလိၤလိၤဆိဆိ

တၢ်မၤလိ ၁ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်	ယွၤတုၤလိၤတုၢ် နီၢ်တၢ်ဂၤဘၣ်တၢ်ဂၤ ဒ်သိးကမ့ၢ်တၢ်ထဲ တမံၤဧၤဒီး ကအိၣ်လိၤဆိ ကရူၤလိာ်အသးလၢတၢ်ဂၤ ဒီးတၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ကရူၤလိာ်အသး ဒီးယွၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လိၤ.
တၢ်တိၢ်ဟံ -	လၢတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်တုၤဖျါမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့ၢ်ဒ်သိး ကပပ်ဖျါထီၣ်ဝဲ <ul style="list-style-type: none"> - ယွၤတုၤလိၤတုၢ် နီၢ်တၢ်ဂၤဘၣ်တၢ်ဂၤ ဒ်သိးကမ့ၢ် တၢ်ထဲတခါ ဧၤဒီး ကဖျါလိၤဆိ - ယွၤအဲၣ်အတၢ်ဘၣ်တု - ယွၤတုၤလိၤတုၢ်နီၢ်တၢ်ဂၤဘၣ်တၢ်ဂၤ ယုၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢအမၤ တၢ်သ့ အါမံၤ.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယွၤတုၤလိၤတုၢ်တၢ်ခဲလၢ် ဒီးဘိးဘၣ်ရၤလိၤဝဲလၢအမ့ၢ် အတၢ်ဘၣ်တု လၢဂ့ၢ် ဒိၣ်မးန့ၣ်လိၤ.ယွၤအဲၣ် တၢ်လၢအတလိၤပလိာ်သးတဖၣ် ဒီး တုၤလိၤ တုၢ် နီၢ်တၢ်ဂၤဘၣ်တၢ်ဂၤ လၢအကမ့ၢ် နီၢ် မ့တမ့ၢ် စီၤ လၢအလိၤဆိ န့ၣ်လိၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လိၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟံၣ်ဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - စးခိ - ကပံာ် - မဲၣ်ထံ လိၤခိ - တၢ်ဂီၤဖိ - စၢၢ်ဘိ လၢအအိၣ်ဒီး အလွဲၢ်တဖၣ် - ကရူၢ် တၢ်ပီးတၢ်လိၤလိာ်ကတုၢ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - Flipchart လၢ အကမ့ၢ် လံာ်စီဆံၣ်ပူၤဒီး တၢ်တဲနီၢ်ကီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်
တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆံၣ်အဂီၢ်	တၢ်ကတံာ်ကတိၤတဖၣ် <ul style="list-style-type: none"> - ဆိးကါ မဲၣ်ထံလိၤခိကဘျၢ် (inkpad) လၢနကမၤ စုတဝံးပနီၣ် (fingerprint) မ့တမ့ၢ် မၤ card တခါ လၢနကျးစဲးဘူး နစုတဝံးပနီၣ် လၢ စးခိအဖီခိၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

	<ul style="list-style-type: none"> - ဖဲမိထိန်တၢ်သးဝံန် အဖိးစထၢ် အလိၤန့ၢ်ကွဲး လီၤလံၢ်မဲၣ် ဖျၢၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. မ့တမ့ၢ် လၢနကမၤန card တခါ အဂီၢ် ကွဲးဒိ(copy) ဒီး ကျဲးလီၤအီၤဖဲ စးခိအတီၣ် အလိၤ လၢနကသ့အီၤလၢ နတၢ်မၤလိ ဒီတကတီၢ် န့ၢ်တက့ၢ်. - ကွဲးလီၤ ယတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ် (board) အလိၤ န့ၢ်တက့ၢ်.
--	---

ယနၢ်လၢ ယွၤလၢအိၣ်ဒီးအစိကမိၤဒိၣ်ကတၢ်တကၤ အဲၣ်ယၤဒီး ဘျီယၤလီၤလီၤဆိဆိန့ၢ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢ်တဖၣ်

၁) မိထိန် တၢ်သးဝံန်

၂) တၢ်ဆုၤန့ၢ် တဲဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

တချုးပစးထီၣ်ပတၢ်မၤလိ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အနဲၣ်ကျဲ အိးထီၣ် လံာ်ကဘျဲးပၤ ၂ လၢအမ့ၢ် ယတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ် အလံာ်နဲၣ်ကျဲ ဒီး မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်အလဲၣ် ဖဲလံာ်နဲၣ်ကျဲ အလိၤဒ်သိး ကဟံဖျါ နတၢ်ဟံသး နတၢ် တူၢ်ဘၣ်တက့ၢ်. တုၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ကွဲးလီၤ လံာ်ကျိၤ တကျိၤ ခံကျိၤလၢ ကဟံဖျါ နတၢ်ဟံသး နတၢ်တူၢ်ဘၣ် န့ၢ်တက့ၢ်.

၃) တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

(သရၣ်သိၣ်လိတၢ် ကဘၣ် နဲၣ်ဖျါကိုဖိ တၢ်တမံၤမံၤလၢအဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ပၣ်ဝဲ ဒီးအဝဲကဘၣ်တဲဖျါဝဲ အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်လၢညါ န့ၢ်လီၤ.)

ဆိကမိၣ်ကွၢ်တၢ်တခါခါလၢ နဒုးအိၣ်ထီၣ် ပၣ်အီၤတခါ အဂ့ၢ်န့ၢ်တက့ၢ်- တၢ်ဂီၤယံလၢ လၢနတုပၣ်, တၢ်လိၣ်ကွဲးတခါ, တံၣ်အဂီၤဖိ, စးခိတၢ်ဂီၤဖိ. နဘၣ်တဲအီၤ တၢ်သ့ၣ် တဖၣ် အံၤအကျါတနီၤနဘျီအီၤ န့ၢ်တက့ၢ်. ဘၣ်ယး တၢ်လၢနဒုးအိၣ်ထီၣ် အီၤတဖၣ်န့ၢ် နသးမၤ အသးဒ်လဲၣ်၊ တၢ်လၢ နဘျီထီၣ် အီၤတဖၣ်န့ၢ် နအဲၣ်အီၤ ထဲလဲၣ် ဒ်လဲၣ်၊ န့ၢ်တက့ၢ်.

သရၣ်သိၣ်လိတၢ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကပံၣ် ကိၣ်လိၣ် မ့တမ့ၢ် စးခိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိး တၢ်လိတဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

ဝံၤပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဒုးကဲထီၣ်တၢ်တခါခါ တက့ၢ်. ပျဲအဆိကမိၣ်ကွၢ် ဖဲယွၤတုၤလီၤဟီၣ်ခိၣ် န့ၢ် တက့ၢ်. ဆိးကါ ကပံၣ် ကိၣ်လိၣ်ဒီး ဒုးကဲထီၣ် တၢ်လၢယွၤဒုးကဲထီၣ် န့ၢ်တက့ၢ်.

သရုပ်သိပ်လိတင် ကဘဉ်ဟးတရံးဒီးဟ့ဉ်ဝံာ်ဟ့ဉ်ဘါ ကိုဖိတဖဉ် လာအဘဉ်ကွာ်ဆာ်မဲဒီး တသ့ဉ်ညါ တင်လာကဘဉ် ဒူးအိဉ်ထီဉ်တဖဉ်အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.(တဘဉ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအဝဲသ့ဉ်ဒီး အဝဲသ့ဉ် အတင်ဘျီ တဖဉ်ဘဉ်)

မ့တမ့ၢ် သရုပ်သိပ်လိတင် ကဘဉ်သူဝဲ မဲာ်ထံလီၤဒီး ဒီးဘဉ်သိဉ်လိနဲဉ်ဖျါ ဖိသဉ်တဖဉ်ဒ်သိး ကမၤဝဲ စုတဝံးပနီဉ် အဂီၢ်ဖိတဖဉ် န့ဉ်လီၤ. အဝဲန့ဉ်မ့ၢ်ဝံၤဒီး သရုပ်သိပ်လိတင်တဖဉ် ကအိဉ်ဒီး ဖိသဉ် အတင်မၤဖိ တဖဉ်လာ ယတင်နဉ် လံာ်နဲဉ်ကျဲ မ့တမ့ၢ် က့ၢ်နာ် အပူၤန့ဉ်လီၤ.

စုတဝံးပနီဉ်တဖဉ် တဒ်သိးနီတဂၤဘဉ်, လီၤဆီဝဲလာတဂၤဒီးတဂၤ န့ဉ်လီၤ.

ယွၤတ့ၤနၤဒီး နအိဉ်ဒီးနခိဉ်ထံးခိဉ်ဘိဒဉ်နဲ, ဒီး နမ့ၢ် တင်လာ အလီၤလီၤဆီဆီန့ဉ်လီၤ.

ဖဲ တင်ဂီၢ် (၁. ၁) အိဉ်ဒီး စုတဝံးပနီဉ် အဂီၢ်, ဘဉ်ဆဉ် နမၤ နစုတဝံးပနီဉ် တင်ဂီၢ် ဖဲနသး အိဉ်သ့န့ဉ်လီၤ.

	<p>တင်ဂီၢ် (၁. ၁) နမၤအိဉ်ထီဉ်တင်ဝံၤ နသးမၤအသးဒ်လဲဉ်၊ တနံၤအံၤ နက ဘဉ်တဲ တင်ဂ့ၢ်ဘဉ်ယး ဖဲယွၤတ့ၤလီၤနၤ ဒီး ဟီဉ်ခိဉ်ဒီးဘျီ</p>
--	--

**CREATION
STORY**
FLIPCHART 1A

ဖဲတၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်တုၤလီၤဝဲ တၢ်ဘၣ်တုၤခဲလၢၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်သီအံၤဝံၤအကတီၤ ဒီး အတၢ်ဘၣ်တုၤလီၤလး လၢခံကတၢ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တုၤလီၤ ပှၤကညီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခဲလၢၢ်အဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကလုာ်တဘီ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢ အဝဲမၤဝဲလၢ အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ,ဟံးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကမူၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အမ့ၢ်ကပံာ် ဒီးအဝဲမၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲအက့ၢ်အဂီၢ် ယုၣ်ဒီးအစုဒုၣ် လၢအဆူၣ် ဒီးအသးနါပှၢ်, ခိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအသဟီၣ်, ဒီး မဲၣ်သၣ်လၢအဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် ဒီးအမဲၣ်ချံ, အနါဒု, ဒီး အကိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကပံာ်က့ၢ်ဂီၤလၢ မံလီၤအံၤ တအိၣ်ဒီး အတၢ်သါဘၣ်. ဝံၤဒီးယွၤအူန့ၣ်အတၢ်သါလၢအနါဒုတဘျီယီ ပှၤကညီအံၤ မူထီၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ. အမံၤမ့ၢ် စီၤအၤဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဆိးကါဝဲ က့ၢ်ဂီၤလၢယွၤဟ့ၣ်အီၤဒီး အဝဲဟးဝဲ, ယုၢ်ဝဲ ဒီးမၤတၢ်ဖဲ ယွၤကရၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢ ကအိၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်အဝံာ်တဖၣ် ဒီးသ့ၣ်သ့ၣ် လၢအဟ့ၣ် အဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါ လၢအဟဲလၢသ့ၣ်လၢ အအိၣ်လၢ ကရၢ်ပူၤ လၢအမံၤမ့ၢ် ဇ့ၤဒ့ၣ် ကရၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယွၤတုၤလီၤ စီၤအၤဒၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအထီန့ၣ်လီၤ. ယွၤဟဲစိၣ်န့ၣ်အီၤ တၢ်ဖိတၢ်လံၤတကလုာ်လၢ အကိၣ် ဘိဖးထီ ဒီးဟ့ၣ်ဝဲစီၤအၤဒၣ် လၢအဝဲကယုၢ်ဝဲအမံၤန့ၣ်လီၤ. နဆိကမိၣ် စီၤအၤဒၣ် ယုၢ်ဝဲအမံၤဒ်လဲၣ်၊ မ့ၢ် စီၤအၤဒၣ် ယုၢ်န့ၣ်ဝဲအမံၤ လၢ ကသ့ၣ်ထီကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယွၤမၤ တၢ်ဖိတၢ်လံၤအသီတကလုာ် လၢအအိၣ်ဒီးစုဒုၣ်လၢလၢအယဲၤ, အမဲၣ်ဖးထီ ဒီး မဲၣ်သၣ်လၢအလီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ ထီဝး အသးလၢသ့ၣ်တဖၣ်အလီၤ န့ၣ်လီၤ. နဆိကမိၣ် စီၤအၤဒၣ် ယုၢ်ဝဲအမံၤဒ်လဲၣ်၊ မ့ၢ် စီၤအၤဒၣ် ကိးဝဲအမံၤ လၢတးအုးန့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်လီၤ စီၤအၤဒၣ် လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအထီ ကမၤလိတၢ်, ဆိမိၣ်တၢ်, ဒီး

လာကမာ တၢ်ဆၢတဲၣ်လၢအဘၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ် စီၤအၢဒၣ် တၢ်မၤလီၤဆီန့ၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါလၢဖဲပအိၣ်ဒီး တၢ်ဖံး တၢ်မၤလၢပကဘၣ်မၤ ဒီးပမၤဝံၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပသးမံန့ၣ်လီၤ. စီၤအၢဒၣ် အသးမံလၢ အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်မၤလၢ အမ့ၢ် ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အမံၤစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ စီၤအၢဒၣ်ဟ့ၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အမံၤစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်အဝဲပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အိၣ်ဒီး အသကိး န့ၣ်လီၤ. ပဒဲဖိန့ၣ်အိၣ်ဒီးအမိၢ်အဖါန့ၣ်လီၤ. ကဆိသန့ၣ်က့ၢ်အိၣ်ဒီးအမိၢ်အဖါန့ၣ်လီၤ. စီၤအၢဒၣ် ကွၢ်ဝဲ ဝးဝးဒီး အဝဲပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢ ပှၤလီၤဂၢ်ဒီးအီၤ တအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. ယွၤတ့ၢ်အီၤလီၤလီၤဆီဆီ ဒီး လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါ လၢအထီ န့ၣ် တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်အဂၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲလီၤဂၢ်ဒီးယွၤ, အဝဲကတိၤတၢ်သ့ၣ်ဒီး လီၤလီၤဆီဆီ အဝဲရူ လိၣ်မုၢ်လိၣ်တၢ်သ့ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ်ထံၣ်ဝဲ စီၤအၢဒၣ်ကွၢ်အယၤဝးဝးဒီး ယွၤဖံး တၢ်အံၤတဂ့ၤဝဲလၢအဝဲအဂီၢ် လၢကအိၣ်ထဲ တဂၤ ဘၣ်. ယကမၤအိၣ်ထီၣ် ပှၤလၢကမၤစၢ်အီၤ လၢကကြးဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးယွၤဒုးလီၤဘၣ်တၢ်မံလၢ စီၤအၢဒၣ် အလီၤ ဒီး ထူးထီၣ်ဂုၣ်ယံလၢစုထွဲတဘျီ ဒီးမၤဘၣ်က့ၤဝဲ န့ၣ်လီၤ. ယွၤတ့ၢ်လီၤ ပိၣ်မုၢ်ဒီး ဆှၢအီၤ ဆူပိၣ်ခွါ အအိၣ် န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်န့ၣ်ယံလၢဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. စီၤအၢဒၣ်ကမၤကမၢ်ဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်တ့ၢ် အဆိ ကတၢ် လၢပှၤကညီကျါ- ပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်မုၢ်အဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ်အသးခဲဝဲလၢ အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပျဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢအတုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ယုနံၤဝံၤယ တၢ်မၤ ခဲလၢဝံၤဝဲ န့ၣ်လီၤ. နွံနံၤတနံၤန့ၣ် အဝဲအိၣ်ဘျး တမ့ၢ်လၢအဝဲလီၤဘျးအယိဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲမၤတၢ်ဝံၤဒီး အဲၣ်ဒီး ဆိးကါဝဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး ဟံၣ်ဖိယိဖိအဆိကတၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ယွၤဟ့ၣ်ဝဲ စီၤအၢဒၣ်ဒီးနီၢ်အံၣ်အု လၢတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, သးအတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဆ့, တဂၤဒီးတဂၤတၢ်ရူလိၣ်လၢအဂ့ၤ, တၢ်ဂ့ၤခဲလၢဝံၤ ဒီးတၢ်ရူလိၣ် သးဒီး တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ် န့ၣ်လီၤ.

စီၤအၢဒၣ်ဒီးနီၢ်အံၣ်အု စံးဘျး တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ်ဒီး ပၣ်ဒိၣ်ပၣ်ကဲဝဲဒီး မၤလိတၢ်လၢ တၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ကစၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံၣ်ကျါလၢယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ. (န့ၣ်ဖျါ ယတၢ်န့ၣ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ စံးတၢ်န့ၣ် လၢ လၢသ့ၣ်ဘၣ်အလီၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

ယန့ၣ်လၢ ယွၤလၢအစိကမိၤဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ အဲၣ်ယၤဒီး ဘျီယၤလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကတိၤတၢ်ပီၣ်တဖၣ်

နီၣ်နီၣ်တခါကိၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤဝဲဆူ တၢ်ဒီးတၢ်ဝံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဒိဆူ ကၢၣ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိ တဖၣ် အပူၤ, တၢ်အံၤကဒီးသန့ၤလိၣ် အသးလၢ တၢ်ဆိကမိၣ်, တၢ်မၤဘၣ်ထွဲ, တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ န့ၣ်လီၤ.

၁. ယွၤအတၢ်ဘၣ်တု လၢ တၢ်လၢအမၤသးခုန့ၤ ကိးမုၢ်နံၤ မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်
၂. ယွၤတုလီၤဆီပုၤကညီ လၢတဖိတၢ်လံၤအၤတဖၣ် လၢကျဲဒ်လဲၣ်
၃. ယွၤအဲၣ် စီၤအၤဒၣ်ဒီးနီၣ်အိၣ်အု န့ၣ်နသ့ၣ်ညါအီၤ သ့ဒ်လဲၣ်
၄. ယွၤမၤ စီၤအၤဒၣ်မၤမနုၤလဲၣ်
၅. ဖဲမၤဝံၤတၢ်မၤဒီး တၢ်ခဲလၢဝံၤဝဲဝဲဝဲဒီး ပသးမၤသးဒ်လဲၣ်
၆. နသ့ၣ်ညါယွၤအဲၣ်န့ၤလၢ ကျဲဒ်လဲၣ်

ခဲအံၤပကဆိမိၣ်သကိး ဖဲယွၤတုလီၤ စီၤအၤဒၣ်ဒီးနီၣ်အိၣ်အု အခါ တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်၊ မိပုၤကိးဂၤ ဘၣ်လီၤ အမဲၣ်ဒီး သါသဖျိထီၣ်တက့ၢ် . ယွၤတုလီၤပိၣ်မုၢ်ဒီး ပိၣ်ခွါဝံၤဒီးအဝဲဒုးသါဝဲဒုၣ် န့ၣ်လီၤ.(ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် စးထီၣ် သါဒီးမၤ အအိးထီၣ်အမဲၣ်ချံၣ်တက့ၢ်. ဆိကမိၣ်ကွၢ် လၢယွၤအသးကမ့ၢ်လၢအတၢ်ဘၣ်တုအယိန့ၣ်ထဲလဲၣ်၊ ဘၣ်တ ဘၣ် အဝဲကတဲထီၣ်ဝဲ ယအဲၣ်န့ၤ, နမ့ၢ်ယတၢ်, ယသးခုလၢယတုလီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲအသ့ၣ် ကဟူး အသးကဝဲၤ လၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်ဒီး ကဒုးန့ၣ်ဝဲအတၢ်ဘၣ်တုတဖၣ်လၢ တၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ. (ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဒဲအစု ဒီးပျဲ အဝဲသ့ၣ် ပၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဝဲၤ န့ၣ်တက့ၢ်)

ယွၤအသးအိၣ်လၢကအိၣ်ဝဲ ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒီး စီၤအၤဒၣ်ဒီးနီၣ်အိၣ်အုန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ယွၤအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဘူးဒီး န့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်သးခု မ့ၢ်တၢ်တုလီၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်သးခုမ့ၢ်လၢတုလီၤန့ၣ်လီၤ. လံၣ်စီဆံၣ် - ကတိၤဒိ ၂၂:၂ ပုၤထူးပုၤတီၤ ဒီးပုၤဖျိၣ်ဖိယၣ်ဖိသဂၢ်လိၣ်အသးလီၤ ယွၤတုလီၤအီၤ အီၤခဲလၢဝံၤလီၤ. (နသိၣ်လိ လံၣ်စီဆံၣ်အံၤ ယုၣ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ထွါကွံၣ်လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်တုၤအကဆီ တက့ၢ်. ဝံၤကွဲးလီၤ လံၣ်စီဆံၣ်လၢ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အလီၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မၤကဒီးတၢ်အံၤတဘျီ ဝံၤတဘျီ ဒီး တဘျီန့ၣ်ထူးသံကွံၣ်လံၣ်တဖျၢၣ် ဒီးပျဲဖိသၣ်တကဒီးတဘျီ န့ၣ်တက့ၢ်. မၤတၢ်အံၤတုၤ နထူးသံကွံၣ်လံၣ်ဖျၢၣ်ခဲလၢဝံၤန့ၣ်ကွဲး ဖိသၣ်တဖၣ် သ့ၣ်နီၣ်ဝဲ လံၣ်စီဆံၣ်အဖျၢၣ်လၢနထူးသံတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်

တၢ်မၤလိ ၁ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) မၢ်အိၣ် Mao တၢ်တဲပူ လၢကဘျဲး ၁ ခ

MAO'S STORY
FLIPCHART 1B

သရၣ်သိၣ်လိတၢ် ကဘၣ်ဖး မၢ်အိၣ် Mao အပူ ဒီးကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ဖျါဝဲတၢ်ဂီၤ (၇) ဘျဲးလၢ လံၣ် (flipchart) အလိၤ န့ၣ်လီၤ.

ဖဲနဖး မၢ်အိၣ် Mao အပူန့ၣ်, နဘၣ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဖး တၢ်လၢ အကဲထီၣ်အသးလၢ ပိၣ်မုၢ်အံၤ ဒီး တၢ်လၢ လၢအမၤ မုၢ်က့ၤ အဝဲအသး အဝဲအသးလီၤ.ယမံၤမ့ၢ် မၢ်အိၣ် Mao န့ၣ်လီၤ. ယမိယပါဟ့ၣ်ဒီယၤဆူ ယဘူးတၢ်တဖၣ် လၢအသးလီပိၣ်မုၢ်ဖိလၢ ကမၤတၢ်လၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ် ပှၤအခၢၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ယဟံၣ်ဖိယီဖိမ့ၢ် ပှၤအဖီၣ် ဒီးအိၣ်ဒီး ကိၣ်ပူၤအါမး လၢဘၣ် ဒုးအိၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် ယမိၢ်ပၢ် သ့ၣ်တဖၣ် တဲယၤထဲအံၤတစဲးဖိန့ၣ်လီၤ. အယိအဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤယၤဆူယမုၢ်ဂၢ် ဒီးယဖါတၢ် လၢယကအိၣ်ဒီး အဖိသ့ၣ်တဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢယသးစၢ်လံၤလံၤန့ၣ် ယဘၣ်ဆူၣ်တၢ်ကူတၢ်သိး, ယဘၣ် ဖီအိၣ်ဖိ, ဒီးဘၣ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အဖိန့ၣ်လီၤ. ယတလဲၤဘၣ်က့ၢ် ဒီးယတခွါအဒိၣ်တဖၣ်နီတဘျီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ် ဆိမိၣ်ပဝဲလၢ ယဘၣ်အိၣ်ဒုၣ်လၢဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယမုဂ်ဂ်တကတိတဒီးယမုဂ်မုဂ်ဘဉ်စွဂ်ကီးဘဉ်. အဝဲတစံးဘျူးယလၢ ယတၢ်မၤအမဲၣ်ညါ တဘျီတဘျီ ဒုယဖဲယမၤတၢ်တချဘဉ် အဆၢကတီၢ်. အယိယဘဉ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒ် ပှၤအလုၢ်အပှၤတအိၣ် ဒီးတၢ်တအဲၣ် ယၤစွဂ်ကီးဘဉ်. ယတထံၣ်ဘဉ် ယမိၣ်ပၢ်တဖၣ် နီတဘျီစွဂ်ကီးဘဉ်.

အလီၢ်ခံ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အသီတဂၤဒီးအမၤဖဲဆူပအိၣ်တၢ် အဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဆီၣ်ထွဲယမုဂ်ဂ်လၢကယဲ လဲၤယၤဆူကီၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ပိၣ်သးဝးလၢ ယမုဂ်ဂ် တူၢ်လိၣ်ဝဲအယိန့ၣ်လီၤ.ယစးထီၣ်မၤလိ တၢ်ဖးလံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသရၣ်သိၣ်လိတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီး တဘျီဘျီအဝဲသ့ၣ်တဲယလၢ ယမၤလိတၢ်န့ၢ်ဝဲချ န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤမုဂ် ယသးနီၢ်နီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အလီၢ်ခံ ယမုဂ်ဂ် ဆၢတဲၣ်ဝဲလၢ ယကြးလဲၤကီၣ် ဘဉ်ဆၢဘဉ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲ အဖိသ့ၣ် တဖၣ်ဒိၣ် ထီၣ်လံ အယိ ယမုဂ်ဂ် တသးလီၤယၤအါအါ လၢးဘဉ်. ယအဲၣ်ယကီၣ် ဒိၣ်မး န့ၣ်လီၤ. လံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ကီၣ်ဒၣ်လဲၣ် ယမၤလိ ဖးအါဒီး မၤဘဉ်က့ၤတၢ်ဂ့ၤကီၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပမၤလိဘဉ် ဒွဲလၢက့ၣ်သ့ ဒီး တၢ်လိၣ်ကွဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤလိဘဉ်လံၣ်စီဆုံစွဂ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ ယမၤစၢၤဘဉ် ကီၣ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်လၢ ယမၤလိဘဉ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ ယတခွါ တဖၣ်ဒ်လဲၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ယသရၣ်သိၣ်လိတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ကီၣ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ စံးဘျူးယၤဒိၣ်မးလၢ ယတၢ်မၤစၢၤ တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.ယစးထီၣ်စူၢ်န့ၣ်ဝဲလၢစိကမိၤဒိၣ်ကစၢ်ယွၤအံၤအဲၣ်တ့ၢ်ယၤဒီး တုလီၤယၤလီၤလီၤဆီ ဆီ န့ၣ်လီၤ. အဝဲတုယၤအယိဒီး ယမၤတၢ်သ့အါမံၤန့ၣ်လီၤ.

အါတက့ၢ်ပတၢ်မၤလိ အဒိၣ်တယၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ လံၣ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ. ဖဲယမၤလိတၢ်မၤလိအကတီၢ်အံၤဝံၤဒီး ယမၤန့ၢ် လံၣ်စီဆုံတဘျီ န့ၣ်လီၤ. ယစးထီၣ်ဖးလံၣ်စီဆုံလၢ ပှၤဟ့ၣ်ယၤအံၤ, တဆီဘဉ်တဆီ ယစးထီၣ်ထံၣ် လီၤ ယသး ဒ်ယွၤထံၣ်ယၤ အသိး... တၢ်မၤမုဂ် , တၢ်သးအိၣ်, တၢ်အဲၣ် ဒီးတၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပှၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယထံၣ်ဘဉ်ဖဲ ယံးရမံ ၃၁: ၃-၄ ပၣ်ဖျါဝဲယအဲၣ်တ့ၢ်နၤလၢတၢ်အဲၣ် အထူအယိၣ် လီၤ. ယကမၤထီၣ် က့ၤကဒီး နၤဒီးနကအိၣ်မၤက့ၤနသးလီၤ. ယအဲၣ်ယဲ ၂ကရံၣ်သ့: ၆:၁၈ -- ယကကဲလၢသုပၢ် ဒီးသုကကဲလၢယဖိမုဂ်, ဒီးယဖိခွါ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤလၢအသ့တၢ်လၢၢ်စံးဝဲဒၣ်. ယပလၢၢ်ဒီးထံၣ်ဘဉ်အါ ဒ်ယပၢ်အသိး လၢအမ့ၢ် ပၢ် တဂၤလၢယတသ့ညါတ့ၢ်အါနီတဘျီ ဘဉ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဆီတဘျီယီ လၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤတုလီၤယတၢ်အိၣ်မူ လီၤလိၣ်လီၤလးန့ၣ်လီၤ.

ကီးနံၤဒဲးယကတိတဒီးအါ ဒီးစံးဘျူးအါလၢ ယအိၣ်ဒီးကီၣ်, ဒီးယသရၣ်သိၣ်လိတဖၣ်ဒီး ယမုဂ်ဂ်မ့ၢ်လၢ အဝဲမၤစၢၤယလၢ ယဖိတၢ်ကသ့အဂီၢ် , မၤကဆီ တၢ်ကသ့အဂီၢ် , ဒီးကွၢ် ထွဲဖိသ့ၣ်အဂၤကသ့အဂီၢ် အယိန့ၣ်လီၤ.

ယကဲထီၣ်ဘၣ်ပိၣ်မုၢ်ဖိတဂၤလၢ အဂံၢ်ဆူၣ်မုၢ်လၢမုၢ်လၢယမၤတၢ်သ့အါမး တမ့ၢ်လၢ ယဂံၢ်ဆူၣ်ဒၣ်ယကစၢ်ဘၣ် မုၢ်လၢ ယသ့ၣ်ညါလၢယွၤအဲၣ်ယၤ ဒီးအဝဲမုၢ် ယသကိးအဂ့ၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်တုၢ်ဂီၤ

သရၣ် ကဘၣ်ကွဲးယီၤ ကိုဖိတဖၣ်လၢကဟဲ တုၤဒီးဟဲပၣ်ဖျါ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်, ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးပူအံၤ လၢ လၢၤသ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖီခိၣ် ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢၢ်ကတၢၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၁ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ- ယန့ၢ်လၢ ယွၤလၢအိၣ်ဒီးအစိကမီၤဒိၣ်ကတၢၢ်တဂၤ အဲၣ်ယၤဒီး ဘျီယၤလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.

(ကိုဖိတဖၣ် ကတု မ့တမ့ၢ်ကကွဲး တၢ်တမံၤမံၤဒ်အဝဲသ့ၣ်ယုထၢ ဝဲအသိး မ့တမ့ၢ်

သရၣ်ကဘၣ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လီၤ.)

ကွဲး မ့တမ့ၢ် တုၤတၢ်ဂီၢ် လၢ အဘၣ်ယးဒီး နတၢ်လီၤဆီန့ၢ်တက့ၢ် ကွဲးလီၤလံာ်ကျိၤပုဲလၢ လၢၤအံၤ န့ၢ်တက့ၢ်.

ယမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၤလၢ----- န့ၣ်လီၤ.

ယမၤ-----သ့န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးဒီးယၤန့ၢ် ယဘၣ်သး, သးစဲ ----- န့ၣ်လီၤ.

(သရၣ်သိလိတၢ် ဘၣ်ဆိၣ်ထွဲဖိသၣ်တဖၣ်လၢကကွဲးလီၤဝဲ (ယတအဲၣ်ဒီးသးမုၢ်လၢ ကမၤသးမုၢ်ပှၤဂၤလၢ

ယတၢ်လီၤဆီ အယိဘၣ်) ယွၤဟ့ၣ်ယၤတၢ်လၢအလုၢ်အပှၤ အိၣ်တဖၣ်, အယိ တၢ်တုၤထီၣ်ဘး, တၢ်အရှူ

မ့တမ့ၢ် တၢ်တတူၢ်လိၣ် တဖၣ်ထုးကွံၣ်ယၤ တန့ၢ်ဘၣ်. အိးထီၣ်ကဘျံးပၤ ၄ တက့ၢ်. မ့ၢ်လၢ

နမၤလိတၢ်မၤလိ ၁ အယိ ခဲၣ်ထီၣ် square အဂီၢ် လၢအအိၣ်ဖဲ chart အလိၤ ဝံၤပၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်တူၢ်ဘၣ်

တဖၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. တုၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ကွဲးလီၤလံာ်တကျိၤ ခံကျိၤ လၢကပၣ်ဖျါ နတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ် န့ၢ်တက့ၢ်

၂) ကရုဏ်အတင်မသေကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပျံာ် နစုစ့ၣ်တခီဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒျှံၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပျံၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၣ်ကယီၣ် တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

မၤကွဲၤဖိတဖၣ် အိၣ်ဆၢထၢၣ် ဝးတရံး ဒ်ဝးကွီၤအသိး ဝံၤ မၤလီၤတံၢ်အဝဲသ့ၣ်တဂၤတဖၣ် ဖိၣ်ပး တၢ်ဖိ တၢ်လံၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီ တခါခါ န့ၢ်တက့ၢ်. ဝံၤမၤအဝဲထီၣ်ဝဲ ယအဲၣ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်တု --- ----- (တံၤသကိး လၢ လၢအအိၣ်လၢ အစုထွဲ န့ၢ်တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်တဲအါထီၣ် တၢ်ဒ်သိး ကပၣ်ဖျါ တၢ်တ ခါခါ ဘၣ်ပး အတံၤသကိး တၢ်သကဲးပဝး လၢအဂ့ၤ အဂ့ၢ်တဖၣ် သ့န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ် အတၢ်အိၣ်လၢအစုပူၤလၢ ဆူအသကိးလၢ အအိၣ်လၢအစုထွဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကဘၣ် လဲၤတရံးအသးတဆိတဆိတုၤလၢ ပျံၤကိးဂၤ သ့ၣ်ညါအမံၤလီၤတံၢ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ် သိၣ်လိတၢ် ကဘၣ် အိၣ်ကတဲၣ်ကတီၢ်အသးလၢ ထီၣ်ဘိဖဲကွဲၤဖိတဖၣ် တသ့ၣ်ညါကဘၣ် တဲမနုၤလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ် လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အဖိလၢအသိးတက့ၢ်)

ကစၢ်ယွၤစၢၤ, တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နတုၤလီၤယၤလီၤလီၤဆိဆိအယိန့ၣ်လီၤ. စံးဘျူးနၤလၢနတုၤလီၤပဝဲ ယုၣ်ဒီး ပသး ပနီၢ်ခိ လၢအိၣ်ဒီးဂံၢ်ဘါန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်နၤ ဒီးပအဲၣ်ဒီးကဲနတံၤသကိးန့ၣ်လီၤ. လၢခရံၣ်မံၤအယိပယုန့ၣ်လီၤ အၤမ့ၢ်

ထံလဲ လၢ ကိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လိၣ်ကွဲ

- ကိၣ်ကမ့ၢ် ၄ ခွဲး
- အံၤသၣ်ကမ့ၢ် ၁/၂ ခွဲး
- ထံအလၢ ၁ ခွဲး
- တၢ်ဒီးတၢ်လၢ အသိ ၂ နီတၢၤ
- တၢ်အိၣ်လွဲၣ် (ဖဲတၢ်ကယုထၢ)

ကျိကျဲ

ပါယုန် ဒီး ထံအလာဒီး သိ ဖဲ လီဒီဖျါန် အပူၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ထာန့ၣ်ယုန်ဒီး တၢ်အိၣ်လွဲၣ်(နတၢ်ယုထာ) န့ၣ် တက့ၢ်. ပါယုန် ကိၣ်ကမူၣ် ဒီး အံၤသၣ်ကမူၣ် လၢ လီဒီဖျါန် အသီအပူၤတဖျါန် န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံၤ လူလီၤထံဆူ ကိၣ်ကမူၣ်အလီၤဒီး ခွဲးခွဲးအီၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ဖုံလီၤ ကိၣ်ကမူၣ် ဖဲ လီၢ်ယုထီအဖီခိၣ် ဒီး ကျဲးကျဲၣ်အီၤ တုၤ လၢအပံၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်လိၣ်ဒီး ထာန့ၣ်အါထီၣ် ကိၣ်ကမူၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. လၢဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်ကရူၢ်အါကရူၢ် ယုန်ဒီး အလွဲၢ်အကလုာ်လုာ် ဒီး ဂဲၤလိာ်ကွဲၣ် လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိအသိး န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံၤဒီး ကတီၤပာ်က့ၤ ကိၣ်တဖၣ် ဖဲ ကိၣ်ထၢၣ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒၢပူၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် မၤအါထီၣ် တၢ် ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီး, ပာ်တုၢ် ခွဲလၢကူၣ်သ့ တၢ်မၤ (art project) လၢ ခံသီ ၃ သီ အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်. ပျဲအဝဲသ့ၣ် မၤ art ဖဲတၢ်မၤလိပူၤ ဒီးဒုးက့ၤ စီၤအီၤလၢ အဟံၣ်ပူၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤလိ ၂ ယဃုထာသ့

တၢ်မၤလိ ၂ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်	ယွၤတ့ၤလိၤ နီၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဂၤ ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး စိကမိၤလၢ ကဃုထာတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုထာ အအာဟဲစိၢ်တၢ်အာတၢ်သီ ဆူယွၤအတၢ်ဘၣ်တ့ၤ လၢအလၢအပွဲၤ တဖၣ်အအိၣ်လီၤ.
တၢ်တိၢ်ဟ် -	ဒီဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - ပုၤကိးဂၤဒဲးတၢ်တ့ၤလိၤအီၤလၢ ကအိၣ်ဒီးစိကမိၤလၢကဃုထာတၢ် - မ့ၢ်လၢပုၤကညီအတၢ်ဃုထာအဃိ မ့ၢ်ကီၤလ့ၢ် န့ၣ်လီၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. - ပကြးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤလၢ ထီၣ်ဘိပအိၣ်ဒီး တၢ်ဃုထာန့ၣ်လီၤ. - ပကြးအိၣ်ဒီးတၢ်အလုၢ်အလၢ်လၢ ကသ့စံးဆၢ မ့ၢ် - သ့ ဒီး တမ့ၢ်- တသ့ န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယွၤအဲၣ်ပဝဲကိးဂၤဒဲးဒီး ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပဝဲကိးဂၤဒဲးလၢ ပကမၤ တၢ်တမံၤမံၤ န့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤစိကမိၤလၢ ကဃုထာတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုထာအဂ့ၢ် ဟဲစိၢ် တၢ် အဂ့ၢ် ဆူယွၤအတၢ်ဘၣ်တ့ၤလၢအအာ ဟဲစိၢ်တၢ်အာတၢ်သီန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ol style="list-style-type: none"> ၁) လိာ်ကဘျးတဖၣ် ကး လၢတၢ်ဃုထာ ၂) ကီၣ် လၢတၢ်ကးလိာ်ကဘျး ၃) ထးတံၢ်တၢ် မ့ၢ် ကးက့ၤ ၄) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသ့ၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလိာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တ့ၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၇) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
တၢ်မၤလိ လိာ်စီဆုံအဂီၢ်	တၢ်ကတဲာ်ကတီၤတဖၣ်

	<p>ကွဲးဒီ copy ၂ ခါလၢ ကမၤ တၢ်ဃုထၢလၢ အဂ့ၤ ဒ်တၢ်ဃုထၢ ဟ်ဖျါအသိး, တၢ်ဃုထၢ ဟ်ဖျါ (ဖျါဖဲ တၢ်ဂီၤ ၂-၃ ဒီး ၂-၄ လၢအဟ်ဖျါဖဲတၢ်မၤလိ အကတၢ်) ဟံးထီၣ် ကး တခါ ဒီး ကျးလီၤအီၤဖဲ စးခိလီၤ န့ၣ်တက့ၢ်.</p> <p>ကွဲးယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟ်ဖျါ ဖဲသ့ၣ်ဘုၣ်ဘုၣ်အလီၤ</p> <p>ယဃုထၢ သ့ တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘုၣ် တၢ်ဃုထၢအဂီၢ် ဒီး တသ့ လၢ တၢ်ကူၣ်အၢ တၢ်ဃုထၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.</p>
--	---

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢၣ်တဖၣ်

၁. တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

ဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွံာ် တၢ်ဘၣ်တ့အဂ့ၢ် မ့ၢ်မတၤတဂၤတဲယၤ တၢ်တမံၤမံၤ ကသ့တဂၤလဲၣ်၊ မံပကွၢ်က့ၤကဒီး ဒ်သိးသိး ဘၣ်ဃး ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟ်ဖျါ စံးတၢ်န့ၢ် လၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤလိ ၁ န့ၣ်တက့ၢ်.

ယန့ၣ်လၢ ယွၤလၢအိၣ်ဒီးအစိကမိၤဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ အဲၣ်ယၤဒီး ဘျီယၤလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.

၂. မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ်

၃. ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢၣ်

လိာ်ကွဲး တၢ်ဃုထၢ အတၢ်လိာ်ကွဲး န့ၣ်တက့ၢ်. သရၣ်သိလိတၢ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ် တၢ်ဃုထၢ card အဂ့ၤတခါ ဒီးဃါဃုာ် တၢ်ဃုထၢ card အအာတခါ န့ၣ်လီၤ. ပာ်လီၤ card လၢအဃါဃုာ် ဖဲ လီၤဆ့ၣ်နီၤအဖီခိၣ် ဖဲ ဒးအဃာၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မၤကဒီးတၢ်အံၤ လၢ ခံတခါ ဒီး ပာ်လီၤ card လၢအဃါဃုာ် ဖဲ လီၤဆ့ၣ်နီၤ အသီတဖျါ န့ၣ်တက့ၢ်. မၤအိၣ်ထီၣ် ကရူၢ်ခံကရူၢ် ဒီး တိၤလီၤတၢ်အကျိၤတဘီလၢ လၢကွဲးဖိ အကအိၣ်စီၤစ့ၤ ဒီး လီၤဆ့ၣ်နီၤတဖၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

ဒုးလိာ်ကွဲးဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိး ကမၤစၤ အဝဲသ့ၣ်လၢ ကသ့ဃုထၢတၢ် တက့ၢ်. ကရူၢ်အကရၢဖိ အပူၤတဂၤကဘၣ် ဃုာ်ဆူ ကရၢဖိ အလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ ဒီးကွၢ်ဃု card တဖၣ် လၢအပာ်ဖျါ တၢ်ဃုထၢအဂ့ၤ ဝံဟံးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဝံဘၣ်ပျဲလဲၤပျဲအဂၤလၢကလဲၤဟံးန့ၢ်ကဒီး တုၤcard အဂ့ၤတဖၣ် လၢာ်န့ၣ်လီၤ.

လိာ်ကွဲးဝံၣ် ဘၣ် ကတိၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဲဖျါ လၢမနုၤအဃိနဆၢတဲာ် လၢ နကဃုထၢန card အံၤဒ်လဲၣ်.

(တဘဉ်ပဲင်ထံနီၤဖး ပှၤအဂၤအတၢ်စံးဆၢဘဉ်. မ့ၢ်တခီ ဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကဒိကနဉ် ဖိသဉ်တဖဉ် အတၢ်ဆိမိဉ် န့ၢ်တက့ၢ်.

လၢပတၢ်အိဉ်မ့ၢ်အပူၤ ပဘဉ်ယုထၢတၢ်ထီၣ်န့ၢ်လီၤ. အဒိ ကိုအံၤမ့ၢ်ဝံၤနကမၤမန့ၤလဲၣ်. ယူၢ်ထီၣ်နစု ဒီးဟ့ၣ်ခီ ဟ့ၣ်နီၤ ဆူကရူၢ် တၢ်လၢနကမၤ ဖဲန့ၢ်ဝံၤတဖဉ် န့ၢ်တက့ၢ်. မၤနီၣ်ဃး မ့ၢ်ကိုဖိမတၢ် တယုၣ်ထီၣ်အစု ဒီးမ့ၢ်ကိုဖိမတၢ်ယုၣ်ထီၣ်အစုချသဒံး လဲၣ်၊ တနီၤနီၤတမ့ၢ်ကနၢ်ပၢ်ဝဲလၢ အတၢ်အိဉ်မ့ၢ်န့ၢ်ဘဉ်ယုထၢတၢ်လၢ အခိဉ်အယၢၤတဖဉ်ကအိဉ်ဝဲဘဉ် န့ၢ်လီၤ.

သရဉ်ဘဉ်တဲ (ယဲ), ယဘဉ်ယုထၢတၢ် လၢယကမၤဖဲ ကိုပျၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ယကဘဉ်အိဉ်လၢကို တစၢ်ဖိခါ မ့တမ့ၢ် ဘဉ်ကတဲၣ်ကတီၢ် တၢ်လၢခဲမ့ၢ်ဆုဉ်အဂီၢ်ခါ, မ့ၢ်ယကြးလဲၤဆူ ပှါခါ မ့တမ့ၢ် က့ၤဆူဟံၣ်ဒီးဆျဉ်တၢ်ခါ . . မ့ၢ်နအိဉ်ဒီးတၢ်ယုထၢဖဲလၢ န့ၢ်ပျၢ်ဝံၤ တၢ်လၢနကမၤတဖဉ်ကစီဒီခါ (အိဉ်ခိးကိုဖိတဖဉ်လၢ ကတဲဆၢက့ၤတၢ်တက့ၢ်)

၄. ဆိမိဉ်, ကတီၢ်သကိး ဒီးဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ

ပၢ်လီၤဖးဖိသဉ်တဖဉ် ခံၣ်ဖိ ခံၣ်ဖိ လၢ ကအိဉ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိဉ် တၢ်သံကွၢ်တဖဉ် န့ၢ်တက့ၢ် မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ယုထၢတၢ် အဂ့ၤခါ ယုထၢတၢ် အအၢတခါခါ နသ့ၣ်ညါသ့ၣ်လဲၣ်၊ ဟံးန့ၢ်တၢ်အစၢလၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်တၢ်ပိဉ်ဝံၤဒီး ကဘဉ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤဝဲဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. ပၢ်ဖျါ ကရူၢ်အတၢ်သးတဖျၢၣ်ယီ ဘဉ်ဃး တၢ်လၢလၢ်တဖဉ်အံၤန့ၢ်တက့ၢ်.

- တၢ်ယုထၢအဂ့ၤ မၤစၢယၢ်ဒီးပှၤဂၤန့ၢ်လီၤ.
- တၢ်ယုထၢအအၢ မၤဆါယၢ်ဒီးပှၤဂၤန့ၢ်လီၤ.
- ယစံးဆၢ မ့ၢ်-သ့ တၢ်ယုထၢအဂ့ၤ အဂီၢ်ဒီး တမ့ၢ်-တ့သ လၢ တၢ်ယုထၢအအၢ အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

သရဉ် ကဘဉ်မၤ လံၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါ လၢ poster အလိၤဒီး ဘဉ် ဘျးလီၤအီၤလၢ ဝီၤပၤလီၤန့ၢ်လီၤ.

(န့ၢ်ဖျါ တၢ်စူၣ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်ပၢ်ဖျါလၢ လၢ်သ့ၣ်ဘဉ်အလိၤ န့ၢ်တက့ၢ်.

ယယုထၢ သ့- မ့ၢ် လၢတၢ်ယုထၢအဂ့ၤ အဂီၢ်ဒီး တသ့- တမ့ၢ် လၢတၢ်ယုထၢအအၢ အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤ ၂ - တၢ်တဲပူၤ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) ရိစၢ် အဂ့ၢ် လံာ်ကဘျးပၤ ၂ ခ

**ROSA'S
STORY**
FLIPCHART 2A

သရၣ်ကဘၣ်ဖး တၢ်တဲဘၣ်ဖး ရိစၢ် အတၢ်တဲပူၤ ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်နဲၣ်ဖျါလၢ အအိၣ်လၢ *Flipchart 2A* န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယဖး ရိစၢ် တၢ်တဲပူၤအံၤ, ကျဲးစၢၤ ဒီးဂံၢ်ဒွးတၢ်လၢ ရိစၢ်အတၢ်ယုထၢ ဒီး သတြီၤအီၤဒီး အဝဲအဝဲၢ်အတၢ် ယုထၢန့ၢ်တက့ၢ်. ရိစၢ်မ့ၢ်ပိၣ်မ့ၢ်ဖိလၢ အိၣ် ၃ နံၣ်ဒီး အိၣ်တဆူၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ် ဖိမ့ၢ်ဖိလၢ အယဲၤဝဲ ဒီးအဟၢဖၢ ကဖိဖးဒိၣ် တဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီး အပူၤလီၢ်ဒိတဂၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဘၣ်တၢ်လူၤကွံၣ် အီၤမ့ၢ်လၢ အိၣ်ဒီး အပူၤလီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤ အဝဲဘၣ်ဆါနးနးလဲၣ်. . မ့ၢ်လၢအဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်ဆါ HIV အယိ န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်ပၢ်သံလံ ဒီး အဝဲဘၣ်အိၣ်ဒီး အဝဲၢ်အနံၣ်တဆံတဂၤ ယံၣ်တ့ၢ်လံန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤပူၤတဂၤထံၣ် ဖိသၣ်ခဲၣ်အိၣ်ထဲခဲၣ် အယိဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆူၣ် ခရံၣ်ဖိ ဖိၣ်ယဲၤက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ကစၢ်မိၢ်ပၢ်, တ့ၢ် ဒီး ဝုၢ်ဒိၣ် (Tim and Wendy) မ့ၢ်ပူၤလၢ အအဲၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒီး သူၣ်ဂ့ၤသးဝါ ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတဘျီ တၢ်ကီၤလၢ ကမၤဘၣ်က့ၤတၢ် တနီၤန့ၣ်လီၤ. ကိးမ့ၢ်နုၤ ရိစၢ် ဂဲၤဆၢထၢၣ်လၢဖးဖိမ့ၢ် မ့ၢ်လၢ အဝဲ အဟၢဖၢဆါ ဒိၣ်မး အယ ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝုၢ်ဒိၣ်, ဟံၣ်ကစၢ် မိၢ်ပၢ်, တဖၣ် မၤမုၢ်အသးတန့ၢ်ဘၣ်. အဝဲၢ်တခီ သူၣ်က့ၢ်သးကါ ဒီးတဘျီတဘျီ ယါအီၤ န့ၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ အဝဲကျဲးစၢၤ ဝဲလၢ ကဒူ တီၢ် ရိစၢ် ဘၣ်ဆၣ် ဝုၢ်ဒိၣ်ဒီး ဟံၣ်ကစၢ် တြီအီၤန့ၣ်လီၤ. ပူၤကိးဂၤ ဝုၤလၢ ဒီပုၢ်ဝဲၢ်ခဲၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ကစၢ် ပၢ်အီၤဒ်သိး အဖိမ့ၢ်တဖၣ် အသိးန့ၣ်လီၤ.. ဖဲ တၢ်ဘျီတၢ်ဘျီ အဆၢကတီၢ် န့ၣ်ဖိသၣ်အဂၤတဖၣ် ဟဲယုၤဆူၣ် တံတံၢ် တ့ၢ် (Tim) အအိၣ် ဒ်သိး ကဟဲအိၣ် ဘျးအိၣ်တံၢ် ဒီးစ့ၢ် ထီၣ်ဆူၣ်အလိၤန့ၣ်လီၤ. ရိစၢ် ထံၣ်ဝဲဖိသၣ်တဖၣ် အဲၣ် အီၤ ပူၤဂၤဒိကန့ၣ်အီၤ ဒီး သးမုၢ်လၢ ပူၤဂၤအတၢ်အဲၣ် န့ၣ်လီၤ. တဆီဘၣ်တဆီ ရိစၢ်န့ၣ်က့ မၤဝဲဒ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ရိစဉ်စးထီၣ် နံၤကမ့ၢ်ဒီး စးထီၣ်ကတိၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ် ရိစဉ် ဒိကန့ၣ်တၢ်လီၤတံၢ် လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသးခုဝဲဒိၣ်မးလၢ အသ့ၣ်ညါလၢ ယွၤတုၤလီၤအိၤဒီး ယွၤအဲၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အဝဲအဝဲၣ် တခီ ဝုၢ်လိၣ် ဝဲလၢကပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒီးပှၤဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတအဲၣ်ဒီး ဒိကန့ၣ် လံၣ်စီဆံၣ်အပူ ဒီး ကသးဝံၣ် တၢ်ဘျုး. အဝဲဒုတၢ်လၢ တၢ်သးဒိၣ် လၢ ပှၤကမၤ ပတုၣ် တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲအဝဲၣ်တအဲၣ်ဒီးလဲၤဆူကိၣ်ဘျုး. အဝဲအဲၣ်ဒီးဆ့ၣ်နီၤအိၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲဝဲ ယတအဲၣ်ဒီး အိၣ်မူလၢး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤ အဝဲထွဲထီၣ်ယုၢ်ဝဲ, ဝုၢ်လိၣ်ပှၤဂၤအတၢ်မၤစၤ ဒီး တတူၢ်လိၣ် မတၤမး အတၢ်အဲၣ် ဒီး အတၢ်ကဟုကယၣ် လၢဘၣ်. အဝဲယုထၢတၢ်အအၢအယိ အဝဲအတၢ် မုၢ်လၢ်စ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဘျုး.

မ့ၢ်ရိစဉ်တခီ လဲၤကိၣ်နံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအပူၤလိၣ်တဖၣ် ဘျိထီၣ်က့ၤဝဲ န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဆိမိၣ် ဘၣ်ယး တၢ်ကဒိတီၢ်အိၤ ဒီးတၢ်အိၣ်သယုၢ်သတွၤ တဖၣ်လၢဘၣ်. အခဲ အဝဲအိၣ်လံ အနံၣ်တဆံလံ ဒီးမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢအသးခုဒီး မ့ၢ်ပှၤ အဆူၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ အဝဲ ယုထၢလၢ ကသးခုဒီး ယုထၢတၢ်အဝုၤလၢ ကမၤသးခုပှၤဂၤ န့ၣ်လီၤ.

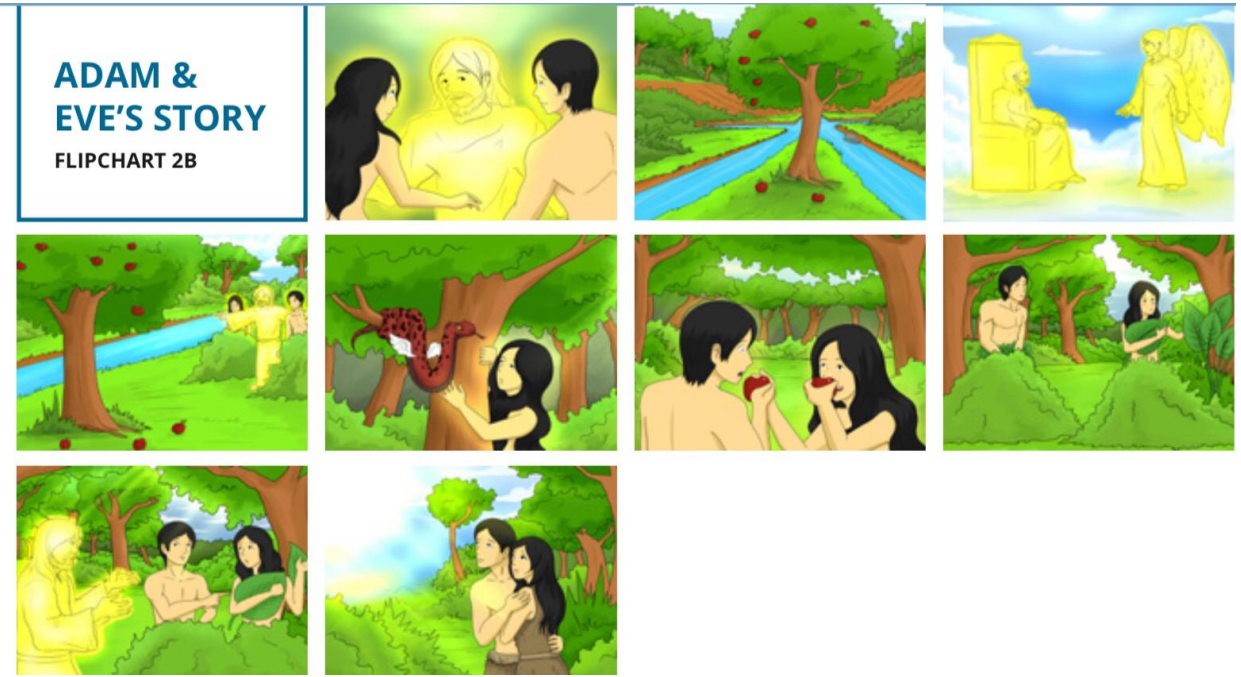
ကရူၢ်တၢ်တုၤတၢ်ဂီၤ

သရၣ် ကဘၣ်ကွဲးယီၤ ကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢကဟဲတုၤဒီး ဟဲပၣ်ဖျါ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘျုး, ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ် လၢအဘၣ်ယးဒီးပူအံၤ လၢ လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖီခိၣ် ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. နသုဟီၣ်ခိၣ်ဝါ ဖဲ ကျဲကပၤ မ့တမ့ၢ် စးခိဖးထီ ဒီး ထီၣ်ဒဲးဘိ မ့တမ့ၢ် ချီၣ်ဖးထီ လၢ လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖီခိၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ ကဘၣ်အိၣ်ဒါလီၤအသးဒ်သိး ကိၣ်ဖိတဖၣ် ကတုၤတၢ်ဂီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကစံးဆၢ အတၢ်တဲပူ, ကမၤအိၣ်ထီၣ် ကရူၢ် တၢ် တုၤတၢ်ဂီၤ ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ.

လံၣ်စီဆံၣ် - ယိၤရှူ ၂၄: ၁၅ ယုထၢလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပှၤလၢသုကမၤအတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့မ့ၢ်ယဲဒၣ်ဒီး ယပှၤဟံၣ်ဖိပကမၤယွၤအတၢ်လီၤ.

(သရၣ်ကဘၣ်သိၣ်လိဝဲ လံၣ်စီဆံၣ်အံၤ လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤဒ်လၢၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဝဲၤလိ, မၤကဒီးတဘျီဝံၤတဘျီ တုၤမၤဝဲဘၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံၤ ပၣ်လီၤဖး ကရူၢ်တဖၣ် လၢကဝဲၤလိ ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆံာ်တဲပူ - စီအာဒဉ်ဒီးနီာ်အံာ်အု လံာ်ကဘျးပုၤ ၂ ခ

သရၢ် ဘၣ်ဖး တၢ်တဲပူဘၣ်ဃး စီအာဒဉ်ဒီးနီာ်အံာ်အု အတၢ်ဒဲးဘးလၢ : ဇုၤဒုၣ် ကရၢ်န့ၣ်လီၤ.(၁မိၤ၇၂ ၃း၁-၁၉)

ဖး အတၢ်တဲပူ ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်န့ၣ်ဖျါလၢ အအိၣ်လၢ Flipchart 2B န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲပူ အကါဒိၣ်ကတၢ် မ့ၢ်ဖဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ဒိကန့ၣ် တၢ်တဲပူလီၤတံာ်လီၤဆဲး တက့ၢ်. ဖဲနဆိမိၣ်အဝဲသ့ၣ် ယုၣ်ထၢကမၣ်တၢ်ဒီးယုၣ်ထီၣ်နစုန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်အဲၣ် စီအာဒဉ်ဒီးနီာ်အံာ်အု ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဝဲ တအဲၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်လီၤဘၣ်ဆူတၢ်အာဘၣ်. စီအာဒဉ်ဒီးနီာ်အံာ်အု သ့ၣ်ညါဝဲလၢ ယွၤအဲၣ်အီၤ ဒိၣ်မး မ့ၢ်လၢ ယွၤဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်အိၣ်ဖိး ဒီး သ့ၣ်ခုသးခု တအိၣ်ဒီး တၢ် အသးအုး တၢ်ဘၣ်ဒိ ဒီးတၢ်သံဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအိၣ်ဒီး အဒုၣ်အဒါ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီး မၤန့ၢ် ဇုၤဒုၣ် လၢ စီအာဒဉ်ဒီး နီာ်အံာ်အု အစုပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါမ့ၢ် သးအာ လၢအမ့ၢ် မုၢ်ကီၤလံာ် န့ၣ်လီၤ.ဖဲ မုၢ်ကီၤလံာ်အဲၣ်ဒီးဟဲန့ၣ်လီၤဆူ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤဒီး ဟံးန့ၢ်တၢ်လီၢ်ဒီး, ယွၤတအဲၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် ဟဲန့ၣ်ဘၣ်. မုၢ်ကီၤလံာ် တသးမံလၢ တၢ်အံၤဘၣ်ဒီး အဝဲ တဲထီၣ်ဝဲ စီအာဒဉ်ဒီးနီာ်အံာ်အု ကြးအိၣ်ဒီးအတၢ်ယုၣ်ထၢ သဘျု လၢအမ့ၢ်. . မ့ၢ်ကယုၣ်ထၢ ယွၤ မ့တမ့ၢ် အဝဲ (မုၢ်ကီၤလံာ်) န့ၣ်လီၤ. ယွၤမ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်တၢ်တီ န့ၣ်လီၤ. အယိ ယွၤဟ့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ် တၢ်ပျဲ လၢ ကမၤ တၢ် လီၢ်တခါ လၢ အမ့ၢ် သ့ၣ်လၢ အသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၤဒီး တၢ်အာန့ၣ်လီၤ. ယွၤ ဟ့ၣ်ပလီၢ် အဝဲသ့ၣ်လၢ သုကအိၣ်ယံၤယံၤ

ဒီး သွန်လှ အသွန်ညါ တၢ်ဂ့ၤဒီး တၢ်အာ ဒီး မုၢ်ကီၤလံာ်အကျဲ မုၢ်ကျဲလှ အကမၤဆါအဝဲသွန်န့ၣ်လီၤ. ယွၤစံးဝဲ အိၣ်သွန်အံၤအသၣ်တဂ့ၤ. . မုၢ်အိၣ်ဘၣ်ဒီးသုကသံန့ၣ်လီၤ.နီၣ်အံၣ်အု ဟးဖးဒီး စီၤအၤဒၣ်ဒီး လဲၤဘူးဆူ သွန်လှ အသွန်ညါ တၢ်ဂ့ၤဒီး တၢ်အာ န့ၣ်လီၤ. အဝဲကြးအိၣ်ဘူးဒီး စီၤအၤဒၣ် လၢကမၤစၢၤအီၤလၢ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲနီၣ်အံၣ်အု လဲၤဘူးဆူ သွန်လှ အသွန်ညါ တၢ်ဂ့ၤဒီး တၢ်အာ ဒီး ထံၣ် ဂ့ၢ် လၢ အယံလၢတဘီ ဒီး ဖျါလှ ဂ့ၢ် အံၤကတိၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမုၢ် မုၢ်ကီၤလံာ် ကတိၤတၢ်ခီဖျိ ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလံာ် ယဲ ဂ့ၢ်တဲထီၣ် ယွၤတမၤ သုအိၣ် သွန်အံၤအသၣ်ဘၣ်ဧါ. . မုၢ်ကီၤလံာ်အဲၣ်ဒီးဒုးသွန်ညါ နီၣ်အံၣ်အုလၢ ယွၤပၣ်စီၤစုၣ် တၢ်လီၤဆီ တခါအံၤအဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်အံၣ်အုစံး ပအိၣ်သွန် ခဲလၢၢ်အသၣ်သ့ ဘၣ်ဆၣ် အဝဲအံၤပအိၣ်တသ့ဘၣ်. ယွၤစံးပၣ်လၢ ပတဘၣ်အိၣ် ဒီး တဘၣ်ထိးဘူးဘၣ်. မုၢ်အိၣ်ဘၣ်ဒီး ပကသံန့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်သွန်ညါဝဲ တၢ်တဒိကန့ၣ် ယွၤအကလုာ်န့ၣ် ကမၤဘၣ်ဒိ အီၤန့ၣ်လီၤ.မုၢ်ကီၤလံာ် ကတိၤတၢ်ခီဖျိ ဂ့ၢ်စံးဝဲ နတသံဘၣ်. မုၢ်ဒၣ်ယွၤတအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်သုတၢ်ကူၢ်သ့လီၤဆီ ဒ်အဝဲအသိးအယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပသွန်ညါလၢ မုၢ်ကီၤလုာ် လီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလုာ် ကျဲးစၢၤ ကူၣ်တရံးပှၤကညီ ဒ်သိးကဆိမိၣ် ယွၤအကျဲမုၢ်ကျဲလှ အတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလုာ်အဲၣ်ဒီးနီၣ်အံၣ်အု ကနၢ်အကလုာ်ဒီး ပိၣ်အခံ ဒီးဘါထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မုၢ်ကီၤလုာ် တအဲၣ်အဝဲသွန်ဘၣ်. မ့မုၢ်တခီ အဲၣ်ဒီးမၤဆါအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ် နီၣ်အံၣ်အုဒိကန့ၣ် မုၢ်ကီၤလံာ် ကတိၤတၢ်ခီဖျိ ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးန့ၣ်ဝဲဒီး အိၣ်ဝဲတဘျီယီန့ၣ်လီၤ. တဘျီယီ အဝဲ အဝဲဟံးန့ၣ်ဝဲဒီး က့ၤစိၣ်ဝဲလၢ စီၤအၤဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤအၤဒၣ်သွန်ညါဝဲလၢ ပိၣ်မုၢ်အံၤ တဒိကန့ၣ်ယွၤ အကလုာ်ဘၣ်. အဝဲသွန်ညါဝဲ တၢ်အံၤကမၤကီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ တအဲၣ်ဒီးယဲ နီၣ်အံၣ်အုဘၣ်. နီၣ်အံၣ်အု မုၢ်တအိၣ် န့ၣ် အဝဲဆိမိၣ်အိၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်. လၢကပၣ်ဒိၣ်ယွၤလၢအတုၤလီၤအီၤအလီၢ် အဝဲယုယွၤကမၤစၢၤအီၤ လၢ အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲပိၣ်ထွဲ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အကျဲ လၢအမုၢ် နီၣ်အံၣ်အုအတၢ်ဘၣ်သး န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးန့ၣ်ဝဲဒီး အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဟါလီၤ ဖဲ ယွၤဟဲလီၤဒ်သိး ကအိၣ်သကိးဒီးအဝဲသွန်အခါ စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၣ်အံၣ်အု ပျံၤတၢ် ဒီးမဲၣ်ဆူး ဒီး ဂ့ၢ်ကျဲးစး အိၣ်ခူသ့ၣ်ဖဲ ကရၢၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသွန်တဲယွၤ ပဝဲသွန်ပတနၣ်န့ၣ်ဘၣ်. စီၤအၤဒၣ်ပၣ်တၢ်ကမၢ်လၢ ယွၤအလီၤ စံးဝဲ ပိၣ်မုၢ်လၢ နဟ့ၣ်ယၤအံၤဒုးအိၣ်ယၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်အံၣ်အု ပၣ်တၢ်ကမၢ်လၢ ဂ့ၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မုၢ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်အဆိကတၢ် လၢ ဟံၣ်ယီပူၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢ ကဘၣ်ဟံးထီၣ်မူဒါလၢ တၢ်လၢအဝဲသွန်မၤဝဲအလီၢ်န့ၣ် အဝဲသွန် ပၣ်ကမၢ်လိၣ် အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ် အဲၣ်ဝဲ စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယူၤတဲအဝဲသ့ၣ်လၢ သုတၢ်တဒိကန့ၣ် ဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤ သးအံၤ ဆၢသုဆူ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဆူသုဖိ တဖၣ်အဖိန့ၣ်လီၤ. စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ ယုထၢ ဝဲလၢ ကဝုၢ်လိၣ်ယူၤအတၢ်ပၤဆၢ ဒီး ကပိၣ်ထွဲ မုၢ်ကီၤလံၢ်အတၢ်ကတိၤန့ၣ်လီၤ. အခဲ မုၢ်ကီၤလံၢ်ဒီး သးအအၢ အိၣ်မူလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ ကဘၣ်ပၣ်တုၢ် ဇူဒ့ၣ် ကရၢၢ်ပံၤလၢန့ၣ်လီၤ. လၢခဲအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သံန့ၣ်လီၤ. ယူၤအဲၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် ဒီး မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယူၤယုထၢလၢ ကပျၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကမၣ် ဒီးကမၤန့ၢ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်ကူတၢ်သီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအၢၣ်လီၤဝဲလၢ မုၢ်တနံၤ ပှၤတဂၤ ကမၤပူၤဖျဲး ပှၤခဲလၢၣ်လၢ အတၢ်ကမၣ်တၢ်ဒဲးဘး, တၢ်မဲၣ်ဆူး, ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟ့ၣ် စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ တၢ်မုၢ်လၢန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိးသန့ၣ်

၁. ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ခိ

သရၣ်ကဘၣ်မၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ပးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဝံၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ ဟ့ၣ်နီၤ ဝဲဆူ တဂၤဒီးတဂၤ ဝံၤ ဟ့ၣ်ခိဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဝဲကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်မနုၤ ဆၢ စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်လဲၣ်. .
၂. ဒိဖျိလၢ တၢ်တဒိကန့ၣ်အယိ တၢ်မနုၤကဲထီၣ်အသးလၢ စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ လဲၣ်
၃. တၢ်ယုထၢအကမၣ် မၤဘၣ်ဒိန့ၣ်နယၢၤလဲၣ်
၄. ဖဲနန့ၢ်ဟူ ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ် ပၣ်လိၣ်သးတၢ်ကမၣ်န့ၣ် နသးမၤအသးဒ်လဲၣ်
၅. စီၤအၤဒၣ် ဒီးနီၢ်အံၣ်အုၤ တဒိကန့ၣ် တၢ်ဒၣ်လဲၣ် ယူၤမၤတၢ်ဂ့ၤ လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒ်လဲၣ်

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်ကဘျံးပၤ ၅ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ စံးတၢ်န့ၢ် လံာ်န့ၢ်ကျဲန့ၢ် တက့ၢ်.

ယဃုထာ မ့ၢ်-သ့ လၢတၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ် တၢ်ဃုထာအဂီၢ် ဒီး တမ့ၢ်-တသ့ လၢ တၢ်ကူၣ်အၢ တၢ်ဃုထာ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

(က့ၢ်ဖိတဖၣ် ကတု မ့တမ့ၢ်ကကွဲး တၢ်တမံၤမံၤ ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဃုထာဝဲအသိး မ့တမ့ၢ် သရၣ် ကဘၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ် န့ၣ်လီၤ.) ကွဲး မ့တမ့ၢ် တု တၢ်ဂီၢ် လၢ အဘၣ်ဃးဒီး နတၢ်ဃုထာ အဂ့ၤဒီးအအၢ ကွဲးလီၤလံာ်ကျိၤပဲလၢ လၢအံၤ န့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်ဖိအဒိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တု မ့တမ့ၢ်ကဘၣ်ကွဲး ပူတခါလၢအမၤဆါပုၤဂၤ ဒီဖျိတၢ် ဃုထာ အသိန့ၣ်လီၤ. အိးထီၣ်ကဘျံးပၤ ၆ ယန့ၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ်န့ၢ် လံာ်န့ၢ်ကျဲန့ၢ် တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး အသန့ၢ်

တဲမၤလိနသး. . တဲထီၣ် မ့ၢ်--တမ့ၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.

အါစုအါဘျီပဘၣ် ပိၣ်ထွဲ ပတၢ်ဃုထာ တဖၣ် ဒီး ပဘၣ် တဲထီၣ် မ့ၢ်--တမ့ၢ် တုၤပုၤဂၤန့ၢ်ဟူ ဒ်သိးပုၤဂၤ ကသ့ၣ်ညါ ပတၢ်ဃုထာန့ၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ ပပျံၤလၢ ပကဘၣ် တဲထီၣ် မ့ၢ်--တမ့ၢ် အသိ ပကြး တဲလိပသး. . တဲထီၣ် မ့ၢ်--တမ့ၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.

ကျဲအိၣ်အါဘိလၢ ပကတဲ တသ့ န့ၣ်လီၤ. နတဲတၢ်ကတိၤတဖၣ်လၢ လၢ ကျဲအါဘိ လၢ ကလုၢ်အသိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၣ်မဲၣ်ပၣ်န့ၣ်လီၤ. တသ့တန့ၢ်ဘၣ်. မၤတကဲဘၣ်. ယကဘၣ်မၤတၢ်အဂၤတမံၤန့ၣ်လီၤ. နီတဘျီဘၣ်. ပုၤအိၣ်လၢ လၢအအိၣ်လၢဝးကွီၤ ပူၤ ဘၣ်တဲလိအသး. . တဲထီၣ် တမ့ၢ်--တသ့ ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲသိၣ်ထီၣ် တမ့ၢ်--တသ့. တဘၣ်မ့ၢ်တၢ်တဲဟူဟူဘၣ်. တဲထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဒိး ဒဲးတခါခါန့ၣ် တက့ၢ် (တၢ်အံၤကသိၣ်ဒိၣ် ဒီး ကသိၣ်ကသဲကလုၢ်ကလုၢ်န့ၣ်လီၤ.)

မ့ၢ်ဝံၤဒီး မၤ ပုၤ လၢအအိၣ်လၢဝးကွီၤ ပူၤ ကိး ဂၤ ဘၣ်တဲလိအသး တဲထီၣ် မ့ၢ်-သ့ လၢ ၁ မံးနံးအပူၤအတုၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ဆိကမိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢ နဘၣ်တဲ မ့ၢ်-သ့ ဒီး ဟ့ၣ်ဒီဆူ ကရူၢ်ပူၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ဆိကမိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢ နဘၣ်တဲ တမ့ၢ်-တသ့ ဒီး ဟ့ၣ်ဒီဆူ ကရူၢ်ပူၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤဘၣ်အိၣ်ခံၤ ခံၤ (မ့ၢ်တအိၣ် သရၣ်ဘၣ်မၤစၢၤ) တဂၤဘၣ်တဲ မ့ၢ်-သ့ အဂၤတဂၤဘၣ်တဲ တမ့ၢ်-တသ့ လၢ ၁ မံးနံးအပူၤအတုၤ န့ၣ်လီၤ. ဆိတလဲကဒီး ပုၤလၢအတဲ မ့ၢ်-သ့ ကဘၣ်တဲကဒါက့ၤဆူ တမ့ၢ်-တသ့ လၢ ၁ မံးနံးအပူၤအတုၤ န့ၣ်လီၤ.

မကဒီးတဘျီ မတၢ်သံကွၢ် လၢတၢ်ဒီးတၢ် လၢကစံးဆၢ မ့ၢ်--တမ့ၢ်. ဝံလဲၤဆူတၢ်ဒီးတၢ်
လၢတၢ်သံကွၢ်အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်. မကဒီး ဝးကွီၤ အသီကဒီး တၢ်တဲ မ့ၢ်--တမ့ၢ်. န့ၣ် မ့ၢ်အညီၤဒါ

၃) တၢ်ထုကဖၣ် လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အဖီလၢ်အသိးတက့ၢ်)

ကစၢ်ယွၤဒၢ, တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်ပှၤလၢ ယကဃုထၢတၢ်န့ၣ်လီၤ. မၤစၢပှၤဒ်သိး ပက
သ့စံးဆၢ **မ့ၢ်--တမ့ၢ်** လၢအဆၢကတီၢ်ဒ်ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်. စံးဘျးနၤလၢနအဲၣ်ပှၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢခရံၣ်မံၤ
အယီၤပယုနၤလီၤ အမ့ၣ်

Figure 2-3. Choices Relay game “good choices” cards.

Figure 2-4. Choices Relay game "bad choices" cards.

တၢ်မၤလိ ၃ ယုၣ်ဂျၢးန့ၢ်ပၢၢ်ယၢ

တၢ်မၤလိ ၃ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ	ယုၣ်ဂျၢးဟဲလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ် မ့ၢ်ဒ်သိး ကဖိးယုဃာ် ဟီၣ်ခိၣ်လၢအဘၣ်နးဘၣ်ဖျိၣ် ဒ်သိး အဝဲကနၢ်ပၢ်ပတၢ်လဲၤခိဖျိ ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ် ဒီးပဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ပဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်တိၢ်ဟ် -	ခိဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - ယွၤအိၣ်ဒီးသးလၢအသးကညီၤတၢ် - ယုၣ်ဂျၢးဟဲလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိး အဝဲတူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲယုထၢယၢန့ၣ်လီၤ. - တၢ်ယုထၢ အဂ့ၤအိၣ်တမံၤအဝဲန့ၢ်မ့ၢ် ယုၣ်ဂျၢးအတၢ်ယုထၢန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယုၣ်ဂျၢးအတၢ်ဒီးယုထၢ မ့ၢ်ဒ်သိး ကဟ်လီၤတၢ်အဟံၣ်လၢမူခိၣ် ဒီးကဟဲလီၤ ဒီးမၤစၢၤပျၢန့ၣ်လီၤ. ယုၣ်ဂျၢးန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်လၢယကဘၣ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် မ့ၢ်လၢ အဝဲအတၢ်အိၣ်မူစ့ၢ်ကိး မ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူလၢအကီၤခဲတ့ၢ်အယိ န့ၣ်လီၤ. ယွၤမၤစၢၤ ပျၢဒ်သိး ပကယုထၢတၢ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့ ခိဖျိလၢ တၢ်ထုကဖၣ် အယိန့ၣ်လီၤ. ပကတိၤတၢ်ဒီး ကစၢ်ယွၤသ့ထီၣ် ဒီး အဝဲအိၣ်လၢ တၢ်လီၢ်ကိး ပူၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ol style="list-style-type: none"> ၁) လိာ်ကဘျးတဖၣ် ကး လၢတၢ်ယုထၢ ၂) ကီၣ် လၢတၢ်ကးလိာ်ကဘျး ၃) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ် ၄) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလိာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တ့ၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်
တၢ်မၤလိ လံာ်စိဆံ့အဂီၢ်	တၢ်ကတဲာ်ကတိၤတဖၣ် ကွဲးယတၢ်နၢ် လံာ်ဟ်ဖျါ အတၢ်စံးကတိၤ ဖဲသ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်အလိၤ

	<p>မုၢ်လၢကစၢ်ယုၢ်ရှုး အတၢ်အိၣ်မူဘၣ်လဲၤခိဖျိဝဲပွဲၤဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်နး တၢ်ဖျိၣ်အဃိ အဝဲန့ၢ်ပၢၢ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ် ဒီး ယတဲအိၣ် ယတၢ်ဂ့ၢ် ခဲလၢၢ် သ့န့ၣ်လီၤ.</p>
--	---

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢ်တဖၣ်

၁. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်

ဘၣ်ယးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွံၣ် တၢ်ယုထၢ အဂ့ၢ် န့ၣ် မ့ၢ်မတၤတဂၤတဲယၤ ကသ့လဲၣ်၊ ဘၣ်ယး ယတၢ်စ့ၢ် တၢ်န့ၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢ လၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤလိ ၂ န့ၣ် မံပကွၢ်ကွၢ်ကဒီး ဒ်သိးသိး န့ၢ် တက့ၢ်.

တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ် တၢ်ယုထၢအဂီၢ် ယယုထၢ သ့ ဒီး တၢ်ကူၣ်အၢ တၢ်ယုထၢအဂီၢ် ယယုထၢ တသ့ န့ၣ်လီၤ.

၂. ဓိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ်

၃. တၢ်ပျဲဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ခိ

သရၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကဟ့ၣ်ခိ တၢ်ဟဲကဲထီၣ်အသးလၢအတၢ်အိၣ်မူနီၣ်နီၣ် အပူ story တမံမံ န့ၣ်လီၤ.ဝံပၣ်ဖျိၣ် ခံဂၤတကရူၢ်ဖိ ဒီး ပျဲအဆိမိၣ် တၢ်အၢလၢအမၤအသး အဆၢကတၢ် ၅ ခါ လၢ အကဲထီၣ်ဒီးအဝဲ မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢအသ့ၣ်ညါအိၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံလဲၤယီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်လၢ နကဒိကန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် အတဲတၢ်တဖၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်လိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ကူၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒ်သိး ကတဲဘၣ်ယး တၢ်မၤဖူးအသး, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ, တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, တၢ်သၣ်ဝံလီၤဒိ ဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ်တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလၢ ခံဂၤအဘၣ်စၢမ့ၢ်ဝံဒီးအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဟ့ၣ်ခိကဒီးဆူ အကရူၢ် ပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲ တၢ်အၢမၤအသးလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤဒီး နတူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ် (တၢ်မၤလိအံၤ မ့ၢ်ကီကဲၣ်ဆိး လၢဖိသၣ်အဂီၢ်ဒီး ပျဲ အတုထီၣ်တၢ်ဂီၢ် န့ၢ်တက့ၢ်)

တၢ်ကစီၣ်အမုၢ် တခါမ့ၢ်ဝဲ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ တၢ်အအာတဖၣ် အိၣ်ဒၣ်ကယၢ် ကစၢ်ယုၣ်ရှူး ဂ့ၤဝဲဒီးအဝဲ ကမၤစၢပုၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်လၢ ပကကတိၤသကိးတနံၤအံၤ. ဖဲ ကစၢ်ယုၣ်ရှူးဟဲ လီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ် အခါ တၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်ဝဲ. ဒီးအဝဲအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ ပုၤသ့အဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၃ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) ဖဲ Seng's အဂ့ၢ် လံာ်ကဘျးပၤ ၃ ခ

သရၣ်ကဘၣ်ဖး တၢ်တဲဘၣ်ဖး ဖဲ အတၢ်တဲပူ ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်နဲၣ်ဖျါလၢ အအိၣ်လၢ Flipchart 3A န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယဖး ဖဲ တၢ်တဲပူအံၤ, ဒိကန့ၣ်ဒီး ယုၣ်သ့ၣ်ညါ ပိၣ်မုၢ်ဖိအံၤ အတၢ်ပျံၤ လၢကျဲၣ်လဲၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. ဖဲ အမိဒီး အပါသံ ဆါဒီးသံဖဲ အဝဲအသးအိၣ် ၆ နံၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲအဒိ ပုၤဝဲၣ်တဖၣ် အိၣ်ဖဲ ပုၤဖျိၣ်ဖိအိၣ်တၢ်အလီၢ်ယုၣ်ဒီး အဘူးတံၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲအတၢ်မၤအါဒီး တၢ်ဖိအိၣ်တ့ၤအီၤလၢ ဟံၣ်ဖိယီဖိ အဂီၢ်အခါ အဝဲတက့ၢ်ဘၣ် အတခွါဖိ လၢ ပုၤမၤအကွၢ်န့ၢ်ဘၣ်. ဖဲန့ၢ်အခါ ဖိသၣ်န့ၣ်ဟီၣ်ထီၣ် ခိၣ်ခိၣ် ကလဲၣ် မ့ၢ်လၢ လီၤဒိသ့ၣ်ဖးအက့ ကူးဘၣ် အီၤ အယိန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအမုၢ်ဂၢ် ဒုအီၤလၢ တၢ်သးခိၣ် တဲဝဲ. . ဟးထီၣ်လၢယဟံၣ်ခဲအံၤ ဖဲ, တဘၣ်ဟဲက့ၤနီတဘျီလၢ တ ဂ့ၤ. . တၢ်ကတိၤအံၤ စ့ၤတံၢ် ဖဲအသးဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖး ဒီးအဝဲဆိမိၣ်ဝဲ မ့ၢ်ယကဘၣ်လဲၤဆူလဲၣ်. . မ့ၢ်ယကဘၣ်မၤ ဒ်လဲၣ် ဖဲ ဟံးထီၣ် အကိုတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် ဒီး တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အန့ၤဝဲန့ၣ် အဝဲ ဟးဂ့ၤဝီၤလၢ ကျဲခိၣ်လီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်သးခိၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်သးအုၣ်အမဲၣ်ထံ ယုၤလီၤဝဲ တုၤဆူ အဘိးပၤလီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျံၤ ဒီး

တၢ်သယုၢ်သတွၢ် လၢဘၣ်အီၤ လၢအဝဲအသးပူၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီယီတၢ်ကတိၤလၢအစံးဝဲ -အဝဲဒၣ်ကအိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. တညိကွံာ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ် ဒီးတလဲၤသဒၣ် ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ် ဟဲန့ၣ်လၢယသးပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအသရၣ်တဖၣ်သိၣ်လိပၣ်အီၤ လံာ်စီဆှံအံၤ အယိ အဝဲထုကဖၣ်ဝဲ ပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဒၢ အိၣ်ဒီးယၤ န့ၣ်တက့ၢ်. ဆှၢယၤကျဲလၢယကဘၣ်လဲၤ န့ၣ်တက့ၢ်. တဘျီယီ အဝဲအသးမုၢ်ထီၣ် ဒီးထွါကွံာ်အမဲၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. တဘျီယီအဝဲထံၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိ တဂၤလၢအမဲၣ် ပွဲၤဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် လၢအအိၣ်လၢ တၢ်ပၤလီၤတဂၤ အမဲၣ်ဟဲဖျါထီၣ် လၢ စဲၢ်အတၢ်ဆိမိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲထွါကွံာ် အမဲၣ်ထံဝံၤ တဲထီၣ်ဝဲ ယကလဲၤဆူ အဝဲအဟံၣ် မ့ၢ်အဝဲကဒူးအိၣ်ယၤ လၢအဟံၣ်ကသ့ဒါ န့ၣ်လီၤ. စဲၢ် လဲၤအိၣ်ဒီး ပိၣ်မုၢ်ဝဲန့ၣ် ခံန့ၣ်ဒီး လၢခံအမုၢ်ဂၢ် ဟဲယုအီၤဒီး ကိးက့ၢ် အီၤဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ညါဝဲ လၢ ဖဲအလိၣ် ဘၣ်ဝဲ တၢ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်သဒၢအလီၢ်လၢ ကဘၣ်ယုၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထီၣ်ဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကတိၤတၢ်ပီၣ်တဖၣ်

သရၣ်ကဘၣ်မၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ယးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ ဝဲဆူတဂၤဒီးတဂၤ ဝံၤ ဟ့ၣ်ခီဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၤကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ.

- ၁. တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ စဲၢ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်မ့ၢ် မန့ၣ်လဲၣ်
- ၂. စဲၢ် ဘျီရဲ မ့တမ့ၢ် လဲၤခီဖျိ အတၢ်ပျံၤ လၢကျဲဒ်လဲၣ်

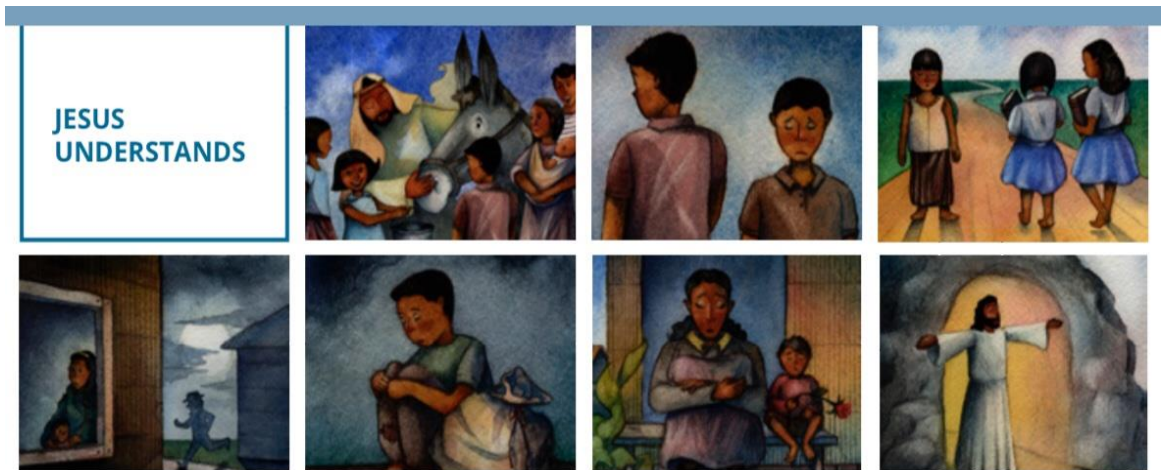
အဝဲအံၤမ့ၢ် ယတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢ န့ၣ်လီၤ. (မၤ ဖိသၣ်တဖၣ် ဖးပိၣ်ထွဲ သရၣ်အခံ တကျိၤဘၣ်တကျိၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ ဖး အီၤဒ်သိးသိး န့ၣ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၢ်ရှုး အတၢ်အိၣ်မူ ဘၣ်လဲၤခီဖျိဝဲပွဲၤဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အယိ အဝဲန့ၢ်ပၢ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်ဒီး ယတဲအီၤ ယတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၣ်သ့ န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံ့ ယရှါယာ ၅၃း ၅ ဒီးဘဉ်တၢ်ဆဲးဖျါအီၤလၢ ပတၢ်ကမၢ်အယံ ဒီးဘဉ်တၢ်မၤသဘံးအီၤလၢ ပတၢ်ဒဲးဘးအယံ န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်ယီၣ် ဘဉ်ယးဒီး ပတၢ်ယူတၢ်ဖိး န့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢ်အလီၤပဘျါက့ၤလၢ အဘဉ်တၢ်အယံန့ၣ်လီၤ.

(သရၣ်ကဘဉ်သိၣ်လိဝဲ လံာ်စီဆံ့အံၤ ဒီဖျါ တၢ်တၢ်နီၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အါဂၤ မၤလိန့ၣ်တၢ် အအါကတၢ်ဒီဖျါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ. သိၣ်လိအဝဲသ့ၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဘဉ်လိၣ်ဖိးမ့ၤလိၣ်သး လၢလံာ်စီဆံ့အဖျါၣ် တဖၣ် တကျါဘဉ်တကျါန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤ မၤလိတၢ်အခါ, အဝဲသ့ၣ် တဘဉ် အသးအါအါလၢ ကသးပုၤနီၤ တၢ်အံၤလၢ အတၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်အပူၤဘဉ်. ပာ်လီၤဖးအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိး အကပာ်ဖျါၣ် အသးခံၤ ဒ်သိး ကမၤလိ လံာ်စီဆံ့ ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်သိးသိး န့ၣ်တက့ၢ်. မၤလိအဝဲသ့ၣ်တူၤအသ့ၣ်ညါဝဲ တူၤ အဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤပုၤဂၤ သ့ န့ၣ်တက့ၢ်. ယုထၢ ပုၤလၢကမၤစၢၤတၢ် လၢအကဟ့ၣ်ခိတၢ်ဆူ ကရွံၣ်ပူၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆံ့တၢ်တဲပူ - ယုၣ်ရှုးန့ၣ်ပာ်ယာ

ပူအယံလၢဖိအိၣ်ဝဲတယုၣ် လၢအပူၤကွံာ်နံၣ်အါမးန့ၣ် ပုၤအိၣ်ဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအမံၤမ့ၢ် ယုၣ်ရှုး အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အုၣ် က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. ယုၣ်ရှုးအိၣ်ဖျါၣ်ထီၣ်ဖဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဆိးအလီၢ် ဒီးဘဉ်တၢ်ပာ်မံအီၤလၢ ကျိၣ်အိၣ် ဆၣ် အလီၢ်မ့ၢ်လၢ အဝဲအဟံၣ်ဖိယီဖိမ့ၢ်ပုၤအဖျါၣ်အယံန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ နဟံၣ်ဖိယီဖိမ့ၢ်ပုၤဖျါၣ်အယံ မ့ၢ်နမံလီၤဘူလၢ အိၣ်ဆိးလီၢ်အအါ မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်လီၢ်လၢ အဘဉ်အါ တဘျီဘျီခါ.

ယုန်ရှူးနီပာ်. မ်ပတဲယုယု နှံတက့ၢ် (သရၢ်ကွၢ်ယီၤ ဒီးစံးကိးဂၤ ယုယု လၢ ယုန်ရှူးနီပာ် နှံတက့ၢ်.)

မုၢ်ကီၢ်လံာ်လၢအမ့ၢ်စီၤပၤဟ့ၤရိၣ်မၤလီၤ အသုးဖိတဖၣ်လၢကဟဲဒီးမၤသံ ဖိသၣ်ယုန်ရှူးနီပာ်လီၤ.

မုၢ်နပျံၤတၢ်လၢမုၢ်နၤ ဖဲနသ့ၣ်ညါ တၢ်အၢတၢ်သီတဖၣ်ဟဲဒီးစုကဝဲၤန့ၣ်ဧါ

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးခိးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုန်ရှူး နီပာ်.

စီၤယီၤသးဒီးနီၢ်မၤရံၤလၢအမ့ၢ် ယုန်ရှူးအမိၢ်အပၢ်တဖၣ် ဘၣ်ထွးထီၣ်ယုၢ်လၢ အိၣ်စရုလး အမဲးမုၢ်ခိၣ် ဆူအဲၤကူ ပတူး ဒီး ဘၣ်အိၣ်မူဝဲ ဒ်အမ့ၢ် ပၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤ အီၤန့ၣ်လီၤ. မုၢ်နဟးထီၣ်လၢနဒုသဝီ မ့တမ့ၢ် ပၤအဂၤကွၢ်တလီၤနၤလၢ ဒီဖျိလၢနတၢ်ကူတၢ်သိးအယိမုၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကတိၤမုၢ်ဂ့ၤ တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤ အယိမုၢ်ဂ့ၤ တ ဘျီဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးခိးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုန်ရှူး နီပာ်.

ယုန်ရှူးအပၢ်မုၢ်ပၤ စုသ့ တဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤစၢအပၢ်ဒီး တလဲၤဆူက့ၢ် ဒ်ပၤဒိၣ်ကျိၣ် ဒိၣ်စ့ အဖိတဖၣ်အသိးဘၣ်. မုၢ်နအဲၣ်ဒီး လဲၤဆူက့ၢ် ဖဲပၤဂၤအဖိလဲၤဆူက့ၢ် ယုန်ဒီးက့ၢ်ဖိကူကၤ ဘၣ်ဆၣ် နတလဲၤဘၣ် တကးဘၣ် နဘၣ်မၤတၢ်လၢ ဟံၣ်တဘျီဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးခိးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုန်ရှူး နီပာ်.

ဘၣ်တနံၤစီၤယီၤသးသံန့ၣ်လီၤ. ယုန်ရှူး ဒီး အမိၢ်ဟီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ် ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ လၢလၢလီၢ်လီၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ပၤလၢနအဲၣ် တဂၤ သံသဒ့ၣ်နၤ မ့တမ့ၢ် ပၤတၢ်ကွၢ်နၤလီၤစီၤ, ပၤတၢ်နၤလၢ တၢ်သယုၢ်သညိ တဘျီဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးခိးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုန်ရှူး နီပာ်.

ယုန်ရှူးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအဝဲကဲထီၣ် ပၤလၢအသ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါ, မၤဘျါ ပၤဆူးပၤဆါ, ပၤသယုၢ်သညိ. ဒီး ပၤဖျိၣ်ဖိ ယၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. မုၢ်လၢအဝဲမၤစၢပၤဂၤအယိ ပၤပိၣ်အခံ ဒီးယုတၢ်မၤစၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤစၢပၤဂၤထီၣ် ဖဲ လၢအတၢ်မၤ အါအဆၢ ကတီၢ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တၢ်လီၤဘျံးလီၤတီၤနသး တုၤနအဲၣ်ဒီး ပၤပတုၢ်တၢ်မၤဒၣ်လဲၣ် နပတုၣ်တသ့ မုၢ်လၢပၤဂၤလီၢ်နတၢ်မၤစၢန့ၣ် တဘျီ ဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးခိးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုန်ရှူး နီပာ်.

ပှၤအါဂၤအဲၣ်ဘၣ် ယုၣ်ရှုး အယိ ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်က့ၢ်သးကါလၢ ပှၤလုၣ်တၢ်အဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပၣ် တၢ်ကမၣ်လၢ ယုၣ်ရှုး အလီၤ ဖဲ ယုၣ်ရှုး အတၢ်ကမၣ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဒၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပှၤတဂၤလီၤတၢ်ဘၣ်ယးဒီးန့ၣ် ဒီး ဖဲနတၢ်ကမၣ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဒၣ်လဲၣ် ဒုးလီၤဘၣ်နၤလၢ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ တဂၤဂၤဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ရှုး နၢ်ပၢ်.

ပှၤတဂၤတဲဘၣ် ယုၣ်ရှုး အတံၤသကိး စီၤယူဒၤ လၢ အဝဲမ့ၢ်တဲ ယုၣ်ရှုးအိၣ်ဖဲလဲၣ်ဒီး သါကဟ့ၣ်အီၤ စ့အါမးန့ၣ်လီၤ. စီၤယူဒၤဟံးန့ၣ်စ့ ဒီးပျဲဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ညါလၢယုၣ်ရှုးအိၣ်ဖဲလဲၣ်ဒီး လၢတၢ်ကဖျိၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤယူဒၤ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်နၤမူ ဒီး တၢ်ဖိးဟ့ၣ် ဆူအတံၤသကိး ယုၣ်ရှုးအအိၣ် ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒၣ် လၢတၢ်ကဆါလီၤကွံၣ် အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတံၤသကိးတဂၤဂၤလၢ အလီၤနၤ အဘျဲးကဒါအသး, မၤဘၣ်ဒိနၤ ဒီးယုၢ်ဟးကွံးတဂၤဂၤ ဧါ

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ရှုး နၢ်ပၢ်.

ယုၣ်ရှုး အတံၤသကိး အတဂၤမ့ၢ် စီးပွၤတရူးန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲ ပှၤဂၤမ့ၢ်ပၣ်တ့ၢ်နၤ ဘၣ်ဆၣ်ယကအိၣ်ဒီးနၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အနၤဖဲ ပှၤအာတဂၤ ဟဲဖျိၣ်ယုၣ်ရှုး အဝဲပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟးထီၣ် ထွးထီၣ်ယုၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ် သံကွၢ်အီၤ နမ့ၢ်ယုၣ်ရှုး အတံၤသကိး ဧါ သၢဘျီ န့ၣ် အဝဲစံးဆၢဝဲယတသ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဆၢ ဝဲဆူၣ်ဆူၣ်လၢ အဝဲတမ့ၢ် ယုၣ်ရှုး အတံၤသကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတံၤသကိးလၢ အအဲၣ်နၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ပၣ်တ့ၢ်နၤ သတူၢ်ကလၣ်ဒီး အပတုၣ်တံၤသကိး တၢ်ရူလိၣ်အိၣ် တဘျီဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ရှုး နၢ်ပၢ်.

အနၤဝဲန့ၣ် ပှၤအာဖိန့ၣ် က့ၤကိး ယုၣ်ရှုး ဒီး မၤဆါအီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတီၢ်ယုၣ်ရှုး အချၢအါမး တုၤအသ့ၣ် ယွၤဝဲ န့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤဝဲ ဒိၣ်သလုး ဒီး ပၣ်လၢအဒိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲသ့ၣ် တီၢ်အီၤ နးနးကျဲးကျဲးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နတူၢ်ဘၣ် ပှၤတီၢ်နၤ တုၤ နသ့ၣ်ယွၤ တဘျီဘျီဧါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ရှုး နၢ်ပၢ်.

လၢခဲတနံၤ ပှၤအာဖိန့ၣ်အံၤလဲၤဒ်သိးကမၤသံအီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ ဘ့ၣ်လီၤကွံၣ် အကူအသိးဒီး ပျါအစုလၢထး လၢသ့ၣ် ပျါၣ်ထူၣ်ဆူညါအလီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထူအီၤ ဒီးစံးဒုၣ်ဒွဲၣ်အီၤလၢ တၢ်အကလုၣ်ကလုၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိုးနတူင်ဘဉ် ပှတဂမမဲခဲဆူးန၊ တှအဘဉ်လီကွံ နကူနသိး ဒီး မတင်ကမဉ်လၢနလီ တဘျီဘျီဒါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသဉ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ဂျး နၢ်ပၢ်.

ဖဲယုၣ်ဂျး အိၣ်လၢထုၣ်ဆူညါလီၤ အခါ တၢ်ခဲးလုၢ်ဘၢတၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကီၤလုၢ် ဒီးသးအၢသးသီ တဖၣ်မၤဆါဝဲ ယုၣ်ဂျး ဒီးလီၤပျံၤလီၤဖုးန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲယုၣ်ဂျးလၢ မတၢ်တဂၤမးတအဲၣ်နၢ် ဒီးနကြးဟ့ၣ်အဂျူန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တဲယုၣ်ဂျး နတမူ လၢနီတဘျီဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

မိုးနတူင်ဘဉ်လၢတၢ်လီၤပျံၤလၢအဟဲလၢ သးအၢသးသီ တဘျီဘျီဒါ မိုးနတူင်ဘဉ်လၢ နတအဲၣ်ဒီး အိၣ်မူလၢး တဘျီဘျီဒါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသဉ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ဂျး နၢ်ပၢ်.

တၢ်အနးကတၢ် ဘဉ်ယး ထုၣ်ဆူညါအဂ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ် ယုၣ်ဂျး မ့ၢ်ပှတဂၤလၢ တမၤတၢ်ကမၢ်နီတဘျီဘဉ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးထီၣ် တၢ်ကမဉ်လၢ ပှကိးဂၤမၤတ့ၢ်ဖဲအအိၣ်မူအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤဘဉ်အဘဉ်သီဒီး ဒုးပှဲအီၤ ဒီးတၢ်ကမဉ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟီၣ်ဒီးစံးဝဲ ဘဉ်န့ၣ်လဲၤ သဒဉ်ယၤလဲၣ်. .

မိုးနတူင်ဘဉ်တၢ်အတၢ်သီ ဖဲလၢနမၤတ့ၢ်တၢ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှဂၤမၤဘဉ် အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီးဟ့ၣ်နၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်လၢ ပှအဂၤ တအဲၣ်နၢ်လၢအိၣ် တဘျီဘျီဒါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသဉ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ဂျး နၢ်ပၢ်.

ဖဲယုၣ်ဂျးသံဝံအလီၢ်ခံ, အဝဲသ့ၣ် ပၢ်လီၤအီၤလၢထုၣ်ဆူညါအလီၤ ဒီး ပၢ်အီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှအါဂၤ အသးအုးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သးပှနီၣ် ယုၣ်ဂျး အတၢ်အၢၣ်လီၤလၢအမ့ၢ် သၢသီဝံအဝဲ ကဂဲဆၢထၢၣ် သမူထီၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲကဂဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်နံၤဒိၣ်, ကလူးတဖၣ် ဟဲလီၤလၢမူခိၣ်ဒီး တလုၣ်ကွံ လၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယုၣ်ဂျးမူထီၣ်က့ၤဒီးအဝဲဟးထီၣ်ဆူ တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်အချၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲအသးခု ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

မိုးနမၤန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်အဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ခံဘျီတဘျီ တဘျီဘျီဒါ. ဒီးတၢ်သးခုနီၢ်နီၢ်ဖဲ နနၢ်ဟူဘဉ် ပှတ ဂၤဂၤ အဲၣ်နၢ် ဖဲနမၤတၢ်မနုၤဂ့ၤမနုၤဂ့ၤ တဘျီဘျီဒါ.

(သရၢ်ကွၢ်ယီၤဆူဖိသဉ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဒီးတၢ်စံးဆၢ တက့ၢ်) ယုၣ်ဂျး နၢ်ပၢ်.

ယုၣ်ဂျး အဲၣ်နၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်ကတိၤသကိး သနၢ်

၂. ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ခိ

၆. သရၣ်ကဘၣ်မၤကိဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ ဟ့ၣ်နီၤဝဲဆူ တၢ်ဒီးတၢ် ဝံၤ ဟ့ၣ်ခိဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်တဘီၣ်န့ၣ်လီၤ.မတၤတဲဘၣ်ဃးနတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

မ့ၢ်လၢ နသ့ၣ်ညါယုၣ်ရှုး နၢ်ပၢ် နတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိဘၣ်အယိ မ့ၢ်နအဲၣ်ဒီးထုကဖၣ်တၢ် တဘျီဘျီဧါ. ထုကဖၣ်ဒ်သိးအဝဲ ကမၤဘျါနသးတၢ်ဆါတက့ၢ်. ယုၣ်ရှုး အဲၣ်နၢ်ဒိၣ်မးဒီး အဝဲအဲၣ်ဒီးမၤဘျါနတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ. ဖဲနသးတမ့ၢ်တဘျီလၢလၢန့ၣ် နကတိၤတၢ်ဒီးအိၤသ့န့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်တုတၢ်ဂီၤ

သရၣ် ကဘၣ်ကွဲးဃီၤ ကိဖိတဖၣ်လၢကဟဲတုဒီး ဟဲပၣ်ဖျါ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်, ဒီးအတၢ်ဆိမိၣ်လၢ အဘၣ်ဃး ဒီးပူ အံၤ လၢလၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖီခိၣ် ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝါ ဖဲကျဲကပၤ မ့တမ့ၢ် စးခိဖးထီ ဒီးထိၣ်ဒ်ဘိ မ့တမ့ၢ် ချိၣ်ဖးထီ လၢ လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖီခိၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ ကဘၣ်အိၣ်ဒါလီၤအသးဒ်သိး ကိဖိတဖၣ် ကတုတၢ်ဂီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကစံးဆၢ အတၢ်တဲပူ, ကမၤအိၣ်ထီၣ် ကရူၢ် တၢ် တုတၢ်ဂီၤဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ၇ ဖဲ ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ လၢတနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲးတက့ၢ်.

မ့ၢ်လၢ ကစၢ်ယုၣ်ရှုး အတၢ်အိၣ်မူ ဘၣ်လဲၤဒီဖျိဝဲပွဲၤဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အယိ အဝဲန့ၢ်ပၢၢ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ကီ တဖၣ် ဒီး ယတဲအိၣ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၣ်သ့ န့ၣ်လီၤ.

(ကွီဖိတဖၣ် ကတု မ့တမ့ၢ်ကကွဲး တၢ်တမံၤမံၤ ဒ်အဝဲသ့ၣ်ယုထၢဝဲအသိး မ့တမ့ၢ် သရၣ်က ဘၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လီၤ.) တု တၢ်ဂီၢ် ဘၣ်ယး ကစၢ်ယုၣ်ရှုး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. တု တၢ်ဂီၢ် လၢ အဘၣ်ယးဒီး န တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. အိးထီၣ်ကဘျးပၤ ၈ ယတၢ်န့ၣ် လံာ်နဲၣ်ကျဲ တက့ၢ်. ခဲၣ်ထီၣ် square အဂီၢ် လၢအအိၣ်ဖဲ chart အလိၤ လၢပၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. တုလီၤ မ့တမ့ၢ် ကွဲးလီၤလံာ်တကျိၤ ခံကျိၤ လၢကပၣ်ဖျါ နတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ် န့ၢ်တက့ၢ်.

၂) ကရှုၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟံထီၣ်နစုထွဲ နသးနီၤပျၢ် နစုစ့ၣ်တဒိဟံထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိၣ်နယိဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒုၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပျၢ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယိကယိ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

မၤကွီဖိတဖၣ် ဝးတရံး အိၣ်ဆၢထၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဆ့ၣ်နီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ န့ၢ်တက့ၢ်. ပျဲပျဲမၤစၢၤတၢ် လၢကစံးဆၢတၢ် န့ၢ်တက့ၢ်. ဝံၤ ဖီၣ်ယး တၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီ လၢကဟ့ၣ်ဒီယီၤ န့ၢ် တက့ၢ်. ဆိကမိၣ် တနံၤအံၤ ဖဲ နထံၣ် ပျၢ်တဂၤဂ့ၤ တဂၤဂ့ၤလၢ ကွီပျၢ်ဒီး မၤတၢ်ယုထၢ တခါန့ၢ် တက့ၢ်. ကွံၣ်ယီၤ တၢ် တၢ်ပိး တၢ်လီဆူအဝဲအအိၣ်န့ၢ်တက့ၢ်. ကိးထီၣ်အမံၤ ဒီးတဲပျၢ်ကိးဂၤလၢ ဖဲနထံၣ်အိၣ် အဝဲမးမနုၤလဲၣ်

န့ၵ်တက့ၵ်. ဝံၵ်ပှၵ်အဂၢၤဝဲန့ၵ် ဘၵ်ကွံၵ်ကဒီးဆူ ပှၵ်အတဂၢၤအအိၵ် ဒီးဘၵ်တဲအီၤ တနံၤအံၤ တၢ်လၢအဝဲ ယုထာဝဲ လၢအဂ့ၢ် တခါအဂ့ၢ်န့ၵ်လီၤ. ဘၵ်အိၵ် ကတဲၵ် ကတီၤပၵ်အသးလၢ ကစံးဆၢတၢ် တၢ်ထီၵ်န့ၵ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကွံၵ်ဖိတနီၤ အမံၤ တၢ်တကိးအီၤနီၤတဘျီအယိ ဘၵ်ဟ့ၵ်ဆူၵ် ထီၵ်အီၤန့ၵ်လီၤ. မၤတၢ်အံၤတုၤပှၵ်ကိးဂၢၤ န့ၵ်ခွဲးန့ၵ်ယၢ်လၢ ကတဲထီၵ် တၢ်တမံၤမံၤ န့ၵ်တက့ၵ်. ဘၵ်ဟး တရံၤဝးကွီၤဒီး ဘၵ်ပျဲးဆိကမိၵ် မ့ၢ်မတၢ်တဂၢၤန့ၵ်ပၢ်အဝဲသ့ၵ် အဂ့ၢ်ကတၢ်အဂ့ၢ် န့ၵ်လီၤ.

၁. တၢ်ထုကဖၵ် လၢခံ (ထုကဖၵ်ဒ်အဖီလၢ်အသိးတက့ၵ်)

သိၵ်လိဖိသၢ်သ့ၵ်တဖၵ်လၢ ကဘၵ်ဘါထုကဖၵ် ဒ်သိးသိးဒ်လဲၵ်အဂ့ၢ် န့ၵ်တက့ၵ်. အခဲအံၤပအိၵ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တခါလၢ နကတဲ ကစၢ်ယုၵ်ရှုးလၢတၢ်ထုကဖၵ်န့ၵ်လီၤ. ဒ်ဘုခ့ၵ်ပိၵ် ဖးအသိး နမၤသိၵ်နကလုၢ်သ့ ဖဲနထုကဖၵ်အဆၢကတီၢ်န့ၵ်လီၤ. ပပၵ်ဖျိၵ်ထီၵ်ပသးလၢ တၢ်သးတဖျါၵ် ယီၤဒီး ပထုကဖၵ် ဖျိၵ်ဖျိၵ် ဖိန့ၵ်လီၤ. တၢ်ထုကဖၵ် ကအိၵ် ငှထံၵ် လၢအမ့ၢ် တၢ်စံးပတြၢၤ, တၢ်အၢၵ်လီၤသး, တၢ်ယုကညး ဒီး စံးဘျူးက့ၢ် န့ၵ်လီၤ. ဖဲပှၵ်အဂၢၤထုကဖၵ်အခါ ပဘါထုကဖၵ်လၢပသးပှၵ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၵ်လီၤ. ပကဘါထုကဖၵ်ဖျိၵ်ဖျိၵ်ဖိန့ၵ်တက့ၵ်. ပှၵ်ဆၢဂၢၤစံးပတြၢၤသ့န့ၵ်လီၤ. အဒိ. . ယစံးပတြၢၤနၢၤလၢနတၢ်အဲၵ် အယိ န့ၵ်လီၤ. ပှၵ်တနီၤ ဘၵ်ယုပျိၵ်တၢ်ကမၵ် န့ၵ်လီၤ. အဒိ မ့ၢ်လၢယသးဒိၵ်ထီၵ်ဘၵ်လၢ တၢ်လိၵ် ကွဲအလီၢ်အယိ ပျိၵ်ဘၵ်ယတၢ်ကမၵ် န့ၵ်တက့ၵ်. ပှၵ်အဂၢၤတနီၤ ယုတၢ်မၤစၢၤ အဒိ ပၢ်ဧၢ မၤစၢၤယၢ်ဒ်သိး ယကညိကွံၵ် တၢ်အီၤမိၵ် ကန့ၢ် န့ၵ်တက့ၵ်. လၢခံကတၢ် စံးဘျူးယုၤ အဒိ စံးဘျူးယုၤလၢ အမၤစၢၤ ပှၵ်လၢ တၢ်ဒီးစဲးအယိ န့ၵ်တက့ၵ်.

တၢ်မၤလိ ၄ - ယူၤတုၤလိၤယၤမ့ၢ်တၢ်လိၤလး

<p>တၢ်မၤလိ ၄ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်</p>	<p>ယူၤဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပျၢ်ယၤဒီးအဲၣ်ယၤန့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ခီဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ယူၤအတၢ်အဲၣ်အစ့အံၤ တုၤလိၤ ပိၣ်မုၢ်ဒီးပိၣ်ခွါ လၢအလီၤဆီဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. - ပိၣ်မုၢ်ဒီးပိၣ်ခွါ ကြးဒီး တၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပျၢ်အီၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အီၤထဲသိးသိးန့ၣ်လီၤ. - ကျဲအိၣ်ဝဲလၢ ပိၣ်မုၢ်ဒီးပိၣ်ခွါ အတၢ်အိၣ်ယုၣ် လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢ တၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့အကျဲ လၢအမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး သးစၢ်ဒိၣ်ထီၣ်သီ အတၢ်ဘၣ်ထွဲတဂၤဒီး တဂၤ
<p>တၢ်ဆိကမိၢ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ပျၢ်ကညီ တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လိၤလၢတၢ်ကဆိးကါအီၤအဂီၢ်ဘၣ်, ပျၢ်ကညီ မ့ၢ်တၢ်</p> <p>အလီၢ်ဆီ လၢ တၢ်ကဘၣ် ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပျၢ်အီၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လိၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံၣ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) တၢ်ဟ့ၣ်ကနၤ အဘိၣ်လၢ အယံၤလၢတဘိၣ် ၂) ကီၣ် လၢတၢ်ကးလံာ်ကဘျဲး ၃) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ် ၄) စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် "ယတၢ်နၢ်" ၆) ကရူၢ်တၢ်တုၤတၢ်ပီးတၢ်လိၤတဖၣ်

တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆုံအဂီၢ်	<p>တၢ်ကတိၢ်ကတီၤတဖၣ်</p> <p>ကွဲးယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ စံးတၢ်န့ၢ် ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ</p> <p>ပှၤကညီမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤဆီလၢ၊ ကဘၣ်တၢ်ဟ်လုၢ်ဟ်ပှၤအီၤ ဒီးတၢ်အဲၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တဘၣ်မ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ၊ တၢ်ကဆိးကါအီၤ အဂီၢ်ဘၣ်.</p>
------------------------	--

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ် တဖၣ်လဲၣ် ?

ပကရူးသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတ့ၢ်

“မ့ၢ်လၢ၊ ကစၢ်ယုၣ်ရှုး အတၢ်အိၣ်မူ ဘၣ်လဲၤခိဖျါဝဲပွဲၤဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်နးတၢ်ဖျါအယိ အဝဲန့ၢ်ပၢ် ယတၢ်ဂ့ၢ်ကီ တဖၣ် ဒီး ယတဲအီၤ ယတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢ်သ့ န့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

တၢ်ဟ့ၣ် ကနၤအယံလၢလၢ၊ နဒီးန့ၢ်လၢနတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်

ဟဲစိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကနၤအဘိၣ် လၢ၊ အယံလၢ တက့ၢ်

နမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီဒီး န်သိးအသုတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဂ့ၤအဂီၢ် နက ကတီၤပၣ်အီၤဒ်လဲၣ်

နကပဲ နပုၤဆံးခါလိၣ်ကွဲ လၢ၊ မဲးခိၣ်အလိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်အၢအကျါ

နကပဲ ပှၤလီၤဆီအဂၤ လိၣ်ကွဲ ဒီးသူအီၤ နါစိၤခါ. လုၤတက့ၢ် နတပျဲအီၤဘၣ်

၃) တၢ်ဆှၢ်န့ၢ် တဲဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

မ့ၢ်န့ၢ်သ့ၣ်ညါ ယွၤဟ့ၣ်ပဝဲတဂၤဘၣ်တဂၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီ ဧါ. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ် နနီၣ်ခိန့ၣ်လီၤ. ယွၤတ့ၤလီၤနၤလီၤလိာ်
လီၤလး ဒီးမ့ၢ် တၢ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ. ယွၤတ့ၤလီၤ ပိာ်မုာ်ဒီးပိာ်ခွါ ဒ်အက့ၢ်အဂီၢ်ဒၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်
တၢ်လီၤဆီ လၢတၢ်ပာ်လုာ် ပာ်ပုၤအီၤ အါန့ၣ် တၢ်ဘၣ်တ့ၤအဂၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢယွၤ ဟ့ၣ်နၤ
အလီၤဆီတခါမ့ၢ်ဝဲ ပိာ်မုာ်ဒီး ပိာ်ခွါ အတၢ်အိၣ်ယုာ် လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သး န့ၣ်လီၤ. ယွၤတ့ၤလီၤပဝဲလၢ ပကသးခု
ဒီးတၢ်သးခုအလၢအပွဲၤ န့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုာ် အိၣ်ဒီး အတၢ်လီၤဆီ ဒီးပိာ်ခွါ စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီး တၢ်လၢယွၤ ဟ့ၣ်လီၤဆီ
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ပိာ်မုာ် ဒီး မုာ်တနံၤ နကကဲ ထီၣ်မိာ် န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ပိာ်ခွါဒီး မုာ်တနံၤ နကကဲ ထီၣ်ပာ်န့ၣ်လီၤ.
ယွၤတ့ၤလီၤနတၢ် မ့ၢ်တၢ်ဒ်အမ့ၢ် မုာ် ခွါ လၢ နကဒိသဒါဒီးပၤယာ်အီၤ ဖဲနဒိၣ်ထီၣ်တဆီဘၣ် တဆီဒီး ဖဲန့ၣ် နကအိၣ်
ဒီး တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤသး လၢနမ့ၢ် ယွၤအတၢ်ဘၣ်တ့ၤလၢ လၢအပွဲၤဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒ် အတၢ်ဘၣ်သးအသိးန့ၣ်လီၤ.
လၢနတၢ် အိၣ်မူအပူၤ တၢ်အကါဒိၣ် မ့ၢ် နကဘၣ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ် ယွၤအတၢ် ဟ့ၣ်သါဒ်လဲၣ်. ဒီး နကဒိသဒါအီၤဒ်လဲၣ်.
စ့ၢ်ကီး န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဒိသဒါ စ့ၢ်ကီးနနီၣ်ကစၢ် လၢတၢ်အါ အက့ၢ်အဂီၢ် ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲနကဘၣ်စးထီၣ် သ့ၣ်
ထီၣ် နဟံၣ်ဖိယီဖိ ဒီး နကဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ နနီၣ်ခိဆူနမါ နဝၤ အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနတချူးဆီဟံၣ်ဆီယီဒီးဘၣ်ဒီး
နကဘၣ်ပၤ ပာ်နနီၣ်ခိ န့ၣ်လီၤ. တချူး နဆီဟံၣ်ဆီယီဒီးဘၣ်ဒီး နနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၢ်ခဲလၢာ် အသုတဘၣ် တၢ်မၤဘၣ်
ဒိအီၤ, တဘၣ် တၢ်ထိးဘူးဘၣ်အီၤဘၣ်. ပကဘၣ်ပၤပာ်ပနီၣ်ခိလၢ အမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီအံၤန့ၣ်လီၤ.မုာ်ကီၤလံာ်
တအဲၣ်ဒီးလၢ ပကဘၣ်ပၤပာ် ပနီၣ်ခိလၢအမ့ၢ် ယွၤဟ့ၣ်လီၤဆီပုၤအံၤဘၣ်. မုာ်ကီၤလံာ် ဒုးကဲပုၤလၢ ပသု တသးမံ
ပနီၣ်ခိအဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒုးဆီကမိာ်ပုၤ ပနီၣ်ခိအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒိၣ်ဘၢ ပုၤသ့ၣ်လၢ ပကဆိးကါ
ပနီၣ်ခိလၢ ကျဲအအါ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပကယုပတၢ်အဲၣ်လၢ တၢ်လီၤလၢအကမၣ် ဒီးကျဲအကမၣ် န့ၣ်လီၤ.တဘျီတဘျီ
ပုၤတနီၤနီၤ အဲၣ်လီၤအသး ဒီး ဆိမိာ်ဝဲ ကဆိးကါ ပုၤဂၤအနီၣ်ခိ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကမၤဟးဂီၤကွံာ် ဝဲ ဒီးတပာ်ကဲ ပုၤဂၤ
အတၢ် မ့ၢ်တၢ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်ဒီး တၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မဲာ်ကိာ်နါကိာ်, တၢ်မဲာ်ဆူး ဒီး တၢ်ပာ်တၢ်

ကမာ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် ယွၤတ့ၤလီၤန့ၣ် လီၤလိၣ်လီၤလး ဒီး ပိၣ်မ့ၣ်ဒီးပိၣ်ခွါ အတၢ်အိၣ်ယုၣ် လၢအဘၣ်ထွဲ လိၣ်သး မ့ၢ်အဝဲအတၢ်ဟ့ၣ် လီၤဆီ လၢနဂီၢ် လၢပှၤလၢ နကဖျိန သးလၢ မ့ၢ်တနံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ် ထါ ၁၃၉ : ၁၃-၁၄ အဂ့ၢ်ဒ်အံၤနအိၣ်ဒီးယကလုာ်တဖၣ် နဒူးကဲထီၣ်ယၤလၢယမိၢ်အဟၢဖၢပှၤလီၤ တၢ်တုၤလီၤ ယၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤအလီၢ် ဒီးကမာ်ကမာ်တၢ်အလီၢ်လီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး ယကစံးထီၣ်ပတြၢန့ၣ်လီၤ. နတၢ်မၤ လီၤလးဝဲ န့ၣ်ယသ့ၣ်ညါ သပှၢ်ပှၢ်လီၤ. .

သရၣ်သိၣ်လိဖိကိဖိတဖၣ် မၤဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢ မၤဟူးဂဲၤ. . ပၣ်နစုခံဒီလၢ နဟၢဖၢလၢနကပၣ်ဖျါ နဒၢလီၢ်, ယုၤထီၣ်နစု ဒီးဒဲနစုတက့ၢ်. . မ့ၢ်တၢ်လီၤလး ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၄ - တၢ်တဲပူ စီအၢတြၢဟ့ၣ် ဒီး နီၢ်စၢရါ အပူ Abraham and Sarah's (လံာ်ကဘျးပၤ - ၄ က)

ပူၤကွံာ်န့ၣ်လၢပျၢၤ လံာ်လံာ်, ပိၣ်ခွါအမံၤလၢအမ့ၢ် စီအၢတြၢဟ့ၣ် ဒီးအမါမ့ၢ် နီၢ်စၢရါ ထုကဖၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကအိၣ်ဒီး အဖိ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤပူၤကွံာ်ဘၣ်ဆၣ်အဖိတအိၣ်ဘၣ်. လၢခံအဝဲသ့ၣ်အသးပှၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ကစၢ်ယွၤ ဟ့ၣ်အီၤအဖိခွါ န့ၣ်လီၤ. အဝဲအမံၤမ့ၢ် စီအံၤစဲး ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ဖဲ စီအံၤစဲးဒိၣ်ထီၣ်ဒီး အမိၢ်အပၢ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီးလၢအဝဲကဒီး အမါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအမိၢ်အပၢ်တဖၣ် ကွၢ်အယၢၤဝးဝး န့ၣ်ထံၣ်ဝဲ လၢပိၣ်မ့ၢ်

တဖန်မှ ပြုဘိတင်ဂီတင်ဖိုင်တဖန် ဒီးတပိယွအကျတဖန်န့လီ. အဝဲသ့တဲအဖိခွါလၢ ကသးစူဒီး ကခိး ပိပ်မုန် လၢအမုန်ယွအတင်ယုထာန့လီ. အါစုအါဘျီ အဝဲသ့ သိပ်လိစီအံးစဲး လၢကပိပ်ထွဲယွအတင်မၤလိပ် အယိ စီအံးစဲး မုန်ပုၤတဂၤလၢ အမၤတင်ဆူတဂၤ, မုန်ပုၤလၢ အတီလီ, မုန်ပုၤလၢ အသးတီ, မၤစၢပုၤလၢ ဒီးပိပ်ထွဲ ယွအခံန့လီ. တင်အံးမုန် ကျဲအဂ့ၤတဘိလၢ ကကဲ ထီၣ် ဝၤလၢ အဂ့ၤမုန်ဂ့ၤ, ပၢလၢ အဂ့ၤမုန်ဂ့ၤ, ဖဲအဝဲအိၣ်ဒီး အဟံၣ် ဖိယိဖိန့လီ.

စီအၢကြၢဟ့ၣ် ယုယွလၢ ကဆၢလီၤ မါလၢအသးဂ့ၤဒီးအသးတီဒီးတင်ဘၣ်တုကစၢ်တဂၤ ဆူ စီအံးစဲး အအိၣ် န့လီ. စီအၢကြၢဟ့ၣ် ပၢလီၤအသးလၢ ကဆၢလီၤ အကုၢ်သးပုၢ် စီအလံၤန့စ့ၢ် ဆူဂ့ၢ်လၢအမံၤမုန် ဟၢရၣ်, လီၢ်လၢအယံၤ ဖဲ အဝဲအဘူးတံၢ်လၢအသ့ၣ်ညါယွၤ တဖန်အိၣ်ဝဲန့လီ.

စီအၢကြၢဟ့ၣ်, နီၢ်စၢရၢ, စီအံးစဲး ဒီး စီအလံၤန့စ့ၢ် ဘါထုကဖၣ်လၢယွၤကဆၢအီၤန့လီ. စီအလံၤန့စ့ၢ် အဝဲတသ့ၣ်ညါ မုန်ကထံၣ် ပိပ်မုန်ခိလဲၣ်ဘၣ်. စီအလံၤန့စ့ၢ် ဟံးထီၣ်ကီၤလၢအူး အဒုတဆံ မုန်ခိသိး ကဟဲက့ၤ ကိး ပိပ်မုန်လၢကမုန် စီအံးစဲးအတလးပိပ်မုန်ဒီး ပုၤအဂၤလၢကဟဲက့ၤပိပ်အဝဲသ့ၣ်အခံန့လီ.

စီအလံၤန့စ့ၢ် လဲၤဘူးထီၣ်ဆူ ဟၢရၣ် အခါ အဝဲထုကဖၣ် လၢ ယွၤကဒူးနဲၣ်အီၤ တင်ပနီၣ်လၢ ကထံၣ်ပိပ်မုန်လၢ အသးဂ့ၤ လၢကယုထာဝဲအဂ့ၢ်န့လီ. ဖဲ ဝုၢ်အံၤအယၢအိၣ်ဒီး ထံပူၤတပူၤန့လီ. စီအလံၤန့စ့ၢ် အိၣ်ကတီၢ် ဒီးအဝဲ ကီၤလၢအူး တဖန်န့လီ. အဝဲဒီး ကီၤလၢအူးတဖန်သးဝံၤထံန့လီ. အဝဲကွၢ်ယီၤ တင်ဆူဖဲပုၤ အါဂၤ အအိၣ်န့လီ. ဖဲန့ၣ်အဝဲထံၣ် ပိပ်မုန်တဂၤလၢ အဖျါလၢအသးဂ့ၤန့လီ. အဝဲယုပိပ်မုန်လၢကအီထံအဂီၢ်န့လီ. ပိပ်မုန်န့ၣ်မၤဝဲချ့ချ့လၢ ကလူလီၤ အထံလၢအထံစဲပူၤန့လီ. ဝံၤအဝဲယုၢ်ဒၢၣ် ကဒီးထံ လၢထံထီၣ်ပၤအပူၤလၢ ကဒၢၣ်ထံလၢ ကီၤလၢအူး အဂီၢ်န့လီ. မုန်တင်မၤဖးဒိၣ်န့လီ.

စီအလံၤန့စ့ၢ် နဝဲလၢပိပ်မုန်လၢအမံၤမုန် နီၢ်ရဲးဘကၢအံၤ မုန်ပိပ်မုန်တဂၤလၢ ကကဲထီၣ် စီအံးစဲး အမါန့လီ. အဝဲဟ့ၣ် ပိပ်မုန် တင်ဟ့ၣ်တနီၤဒီးသံကွၢ်ဝဲအဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ် န့လီ. အဝဲက့ၤကိးအီၤဆူအဟံၣ် ဒီးအပၢ် ဒီး အဒီပုၢ်ဝဲၢ် တဖန် ဟဲထံၣ် စီအလံၤန့စ့ၢ် န့လီ. စီအလံၤန့စ့ၢ်သးခုဒိၣ်မး မုန်လၢအထံၣ်ဘၣ် ဟံၣ်ဖိယိဖိ လၢ အမုန် စီအၢကြၢဟ့ၣ် ဘူးတံၢ်တဖန် န့လီ.

နၢအဝဲန့ၣ် စီအလံၤန့စ့ၢ် တဲအဝဲသ့ၣ်လၢ အဝဲဟဲဒိသိး ကဟဲယုမါလၢ စီအၢကြၢဟ့ၣ်အဖိခွါ စီအံးစဲး အဂီၢ်ဒီး အဝဲနဝဲဝဲ လၢ ယွၤဒူးထံၣ်အီၤနီၢ်ရဲးဘကၢ န့လီ. အဝဲသံကွၢ်ဝဲ မုန် ဟံၣ်ဖိယိဖိ ဘၣ်အသးလၢ ကဟ့ၣ်တင်ပဲလၢ ပိပ်မုန်ကဖျီ အသးလၢ စီအံးစဲးန့ၣ်ဧါ. . အဝဲသ့ၣ်ကတီၢ်တင်ဒီး တၢၣ်ပိၣ်သကိးတင်န့လီ. အဝဲသ့ၣ်ညါဝဲလၢ

စီအေကြိုဟုတ် မှုပုလု အပိတ်ထွဲ ယွအတင်မလိင်တဂန့ၣ်လီၤ. မှုအဖိခွါ ပိတ်ထွဲ ယွအတင်မလိင်ခါ အဝဲစံးဆာဝဲမှုန့ၣ်လီၤ.

ဝံဟံၣ်ဖိဃီဖိ သံကွၢ်ဝဲ နီၣ်ရဲးဘကၤလၢ မှုအသးဆူၣ်လၢ ကပိတ်အခံခါ နီၣ်ရဲးဘကၤ မှုပုလု အမၤစၢတၢ် အသးဂ့ၤတကးဘၣ် အဝဲမှု ပုလုအန့ၣ်ယွၤ ဒီး ပိတ်ထွဲယွၤအတင်မလိင်တဂန့ၣ်လီၤ. အယိအဝဲထီၣ်ဆူ ကီၤလၢ အူး အလီၤဒီး ပိတ်ဝဲ စီအလံၤစ့စ့ၣ်အခံ န့ၣ်လီၤ. အဝဲထံၣ်လိင်အသးလၢ စီအံၤစံး ဒီးတယံၣ် ဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ် ဖျီအသး ဒီးကဲထီၣ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးမၤန့ၣ်အဖိခံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤတၢ်ပိၣ် တဖၣ်

၃. ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ခိ

သရၣ်ကဘၣ်မၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မှုဝံၤ ဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ ဟ့ၣ်နီၤဝဲဆူ တဂၤဒီးတဂၤ ဝံၤ ဟ့ၣ်ခိဆူ ကရူၢ်ပုန့ၣ် ကမှုၣ်ကျဲအဂ့ၤကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ.

- ၁. စီအေကြိုဟုတ် ဒီးအမါ နီၣ်စၢရါ မၤစၢအဖိခွါ စီအံၤစံး လၢအတၢ်အိၣ်မူခါ ဆူညါကဂ့ၤ အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်
- ၂. စီအလံၤစ့စ့ၣ် ယုထၢ နီၣ်ရဲးဘကၤဒ်လဲၣ်.
- ၃. တၢ်ယုထၢ အဂ့ၢ်လၢ စီအံၤစံး နီၣ်ရဲးဘကၤ မၤဝဲလၢအကကဲထီၣ် တၢ်မၤစၢ လၢအတၢ်အိၣ်မူ ခါဆူညါ အဂီၢ်မှုမနုၤလဲၣ်.
- ၄. တၢ်ယုထၢ အဂ့ၢ်လၢ နယုထၢလၢ အကမှု တၢ်ဂ့ၤလၢ ကကဲထီၣ်ခါဆူညါဟံၣ်ဖိဃီဖိ မှုမနုၤ တမံၤ လဲၣ်.
- ၅. တၢ်အကံၢ်အစီ သကဲးပဝးအဂ့ၤတနီၤလၢ ကမှုၣ် ဝၤတဂၤအဂီၢ်မှုမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
- ၆. တၢ်အကံၢ်အစီ သကဲးပဝးအဂ့ၤတနီၤလၢ ကမှုၣ် မါတဂၤအဂီၢ်မှုမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

လၢတၢ်မၤလိအံၤအဖိခိၣ် ပကကွဲးဖျိၣ်က့ၤ ယတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢန့ၣ်လီၤ. မၤဖိသၣ်တဖၣ်ဖးပိတ်ထွဲ သရၣ်အခံ တကျိၤဘၣ်တကျိၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မှုဝံၤ ဖး အီၤဒ်သိးသိး န့ၣ်တက့ၢ်.

ပျာကညီမုၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤဆီၤလၢ လၢကဘၣ် တၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပျာအိၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အိၤ န့ၣ်လီၤ. တဘၣ်မုၢ် တၢ်ပီး တၢ်လီၤ လၢတၢ်ကဆိးကါအိၤအဂီၢ်ဘၣ်

ကရူၢ်ဖိတၢ်တၢ်ပိၣ်

သရၣ်ကဘၣ်ဖျိၣ်ပၣ်ဖိယံၤလၢန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဟဲစိၣ်ဖိအဘိၣ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်. ယအိၣ်ဒီးဖိယံၤလၢတဖၣ် မုၢ်ဖိလၢယွၤ တုၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ပျာကညီ မုၢ်တၢ်လၢယွၤတုၤလီၤပၣ် ဒီးဟးဂီၤညိၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးဖိအကဘျး ဖိတဖၣ် အသု တလီၤကလဲအဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်ကဟုၣ်ကယၣ်အိၤကဖိလီၤဖိန့ၣ်လီၤ. ဖိဖိတဖၣ်အံၤတဖးထီၣ်ဒ်ဘၣ်. နမုၢ်မၤဆူၣ်အိၤလၢ ကဖး ထီၣ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်ကကဲထီၣ်အသးလၢအိၤဒ်လဲၣ်.

မုၢ်လီၤ,အဝဲကဟးဂီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲပလူအိၤထံဒီးဖဲအဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ် အဝဲ ကဖိထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ခွါတၢ်ဘၣ်ထွဲ စ့ၢ်ကီး မုၢ်တၢ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤဘၣ်အသးလၢပကခိးလၢတၢ်တုၤတၢ်ဖျိအဂီၢ် ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်အယံၤလၢ တခါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပျာ တဂၤဂၤ အိၣ်ဒီးမုၢ်ခွါမံၤယုၣ်လၢတချးလၢ တၢ်ဒီးတုၤဒီးဖျိအသးဘၣ်ဒီး မုၢ်တၢ်အသဟီၣ်တခါ လၢအကဟ့ၣ် အိၤတၢ်ဆါ ဒီး တၢ်သးဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်အမုၢ်တခါမုၢ်ဝဲပျာတဂၤဂၤမုၢ်မၤဘၣ်နၤလၢကျဲအကမၣ် မ့တမ့ၢ် နအိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢအတဘၣ် အခါ သ့ၣ်ညါလၢယွၤအဲၣ်နၤန့ၣ်တက့ၢ်. နတဟးဂီၤဘၣ်. ယွၤအိၣ်ဒီးတၢ်တိၣ်ကျဲလၢ ကမၤဘၣ်က့ၤနၤ လၢနအိၣ်က့ၤဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချန့ၣ်လီၤ. ဒ်ဖိအမုၢ်တဖၣ် မၤအိၣ်ထီၣ်ကဒီးဖိဖိတဖၣ် သ့အသိး တၢ်သ့ဒီးယွၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤ အဂီၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီး တၢ်အဲၣ်အတၢ်ကဟုၣ်ကယၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

ပသ့ၣ်ညါလၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ် ဘၣ်ပၣ်ကဲအတၢ်စီတၢ်ဆ့ ဒီးတဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မံၤယုၣ် တချးဒီးတုၤဒီးဖျိအသးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပိၣ်ခွါ တဖၣ်တခါ တၢ်တပၣ်တကမၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဖိခိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ် မံၤယုၣ်ဒီးပျာအဂၤဘၣ်. နဆိကမိၣ် ယွၤကပၣ် သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်ဒ်လဲၣ်.ယွၤမၤလိၣ် ပိၣ်မုၢ် ပိၣ်ခွါ ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအဲၣ်ဒီးလၢ ပိၣ်မုၢ် ဒီးပိၣ်ခွါ ကအိၣ်စီအိၣ်ဆ့ ဒီးကသးခုဝဲ တၢ်မံၤယုၣ် အတၢ်ရူလိၣ် ဖဲ ဒီးတုၤဒီးဖျိဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ. ယွၤဘၣ်ကသးလၢ ပကအဲၣ်တၢ်ဒီး ကဟုၣ်ကယၣ်ပိၣ်မုၢ် ပိၣ်ခွါ ခဲလၢဒ်န့ၣ်လီၤ. အခိပညီမုၢ် ပျာကညီတဘၣ်မုၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤ လၢတၢ်က ဆိးကါအိၤ အဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်. ပကဘၣ်ရူလိၣ်သးဒီးပၣ်ကဲ လီၤဆီ လိၣ်သး ဒ် ပအဲၣ်ပပုၢ်ပဝဲၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရူပိတရ်ဟူးတင်ဂဲ

သရၢ် တိၤလီၤဖဲပနီတဘိဖဲ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အခါၣ်သးတက့ၢ်. အတၢ်ခိကွဲးလီၤ ပှၤကညီ-တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ် ကဆိးကါအီၤ လၢအတၢ်ခိကွဲးလီၤ ပှၤကညီ- ပှၤတဂၤတၢ်ဘၣ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပှၤအီၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ခိ ပှၤတဂၤ န့ၣ် တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါ တခါ မ့တမ့ၢ် ခံၤ တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါတခါ တက့ၢ်. ပျဲအတဲ မ့ၢ်တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါ ဖဲလဲၣ်တခါ ကြးယုထာလဲၣ် န့ၢ်တက့ၢ်. မ့တမ့ၢ်ထၢန့ၣ် တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါဆူ လီၤခိဖျါၣ်ဝံၤပျဲ ကိုဖိတဖၣ်လၢ ကထူးထီၣ် ပှၤတဂၤ တခါ မ့တမ့ၢ် ခံၤတခါ န့ၣ်တက့ၢ်.

ကွဲးလီၤ တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါလၢနီၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤ အလံာ်က့ၤလီၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

၁. ပျဲပှၤဂၤလဲၤလၢညါ

၂. မၤပှၤဂၤလၢ ကမၤကလီတၢ်

၃. ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢ ပှၤလၢအသၣ်ဝံၤ

၄. ဒီမိၤအိၣ်ဒီးတၢ်မံယုၣ်ဒီး ကဘၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ် တၢ်အဲၣ်အကဟုကယၢ်န့ၣ်လီၤ.

၅. ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ပုၢ်မုၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲး ဖဲနသးလီၤဝဲအခါ န့ၣ်တက့ၢ်.

၆. လၢနကအိၣ်ထဲတဂၤဒီး မၤတံာ်သကိးလၢ မုၢ်,ခွါ လၢအလီၤဆီဒီးနၤ အလီၢ် မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲ ဒီးကရူပိ အါကရူပိလၢတၢ်သးဖုံ န့ၣ်တက့ၢ်.

၇. ကွၢ်တၢ်မံယုၣ် ကွဲးဟူဖျါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤမူတဖၣ်, မဲးကစံ မ့တမ့ၢ် အ့ထၢၣ်နဲးအပူၤ န့ၣ်တဂ့ၤ.

၈. မၤလိ ဒီးမၤလိနၢ်ပၢ် နသးလၢ ကိုဒီး မၤဂ့ၤဒီးနတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

၉. ထိးဘူးဒီး ကတိၤလိာ်လ့ ပှၤတဂၤလၢ လၢ အတမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၤတဖၣ် န့ၣ်တဂ့ၤ.

၁၀. ပၣ်ဖျါၣ်ကျိၣ်စ့လၢကမၤစၢၤ နဟ့ၣ်ဖိယီဖိ လၢမုၢ်တနံၤ န့ၣ်တက့ၢ်.

၁၁. ဟ့ၣ်စ့လၢ နကမံယုၣ်ဒီးပှၤဂၤ န့ၣ်တဂ့ၤ.

၁၂. လဲၤဆူဘါ (bars) တၢ်ဂဲၤကလံာ်အလီၢ် (discoes) မုၢ်နၤအမူး (nightclubs)

ပၣ်တံာ် လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်မံယုၣ် သကဲးပဝၣ်လၢ အတဂ့ၤတဖၣ်တဂ့ၤ.

၁၃. ဒီကန့ၣ်, ဖးလံာ်, ကွၢ်တၢ် တၢ်ဂီၤမူတဖၣ် ကွဲးဟူဖျါ, တၢ်သးဝံၣ်, မဲးကစံ, တၢ်လီၢ် လၢအပၣ် ယုၣ်ဒီး တၢ်မံယုၣ် သကဲးပဝၣ်လၢ အတဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၄. ပိာ်ခွါလၢ အမံယုၣ်ဒီး ပှၤ ပိာ်ခွါအဂၤ

- ၁၅. ပိင်ခွါလာ အမေဆူင်မေးစီး ပှအဂါ
- ၁၆. ဖဲမိပ်ပင် တဲနနကဘာ်မၤဒ်လဲင် နှဲနအှဲင်လိင်နသးကဒါကွၤဒီးအီၤ
- ၁၇. ဟ့င်ဂံင်ဟ့င်ဘါ ဒီးတဲပတြာ်ပှအဂါ
- ၁၈. နံၤကမ့ဲဒီး ကဟ့ကယၢ်ပှအဂါ ဘာ်ဆာ် တဘာ်မ့ၢ် မၤပယွဲပှအဂါ
- ၁၉. ရှုဒီး မိပ်ပင် ဒီးပုင်ဝဲင် တဖၣ် ဘာ်ထွဲဒီး တၢ်ဝဲင်ကီတဖၣ်
- ၂၀. ပှလီၤဆီတဖၣ် ထိးဘူးဖိသၣ်လၢ တၢ်လီၤလၢအဘာ်ထွဲဒီးပှအဂါ
- ၂၁. မံယုင်ဒီး ပှခံၤ လၢအမ့ၢ်ဒ်သိးသိး
- ၂၂. ပိင်မုၢ်လၢ အတဲအတၢ်ပိင်ခွါ လၢ တအဲင်ဒီးမံယုင် တချးလၢ အဖျီအသးဒံး
- ၂၃. ပိင်မုၢ်လၢ အကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိး အတကြး, လၢအကထူးညှဲထူးသး ပိင်ခွါ တဖၣ်
- ၂၄. မိပ်ပင် ဒီးပုင်ဝဲင် လၢ ဘာ်အသးဒိပ်မးလၢ ဖိသၣ် အနီၢ်ကစၢ်အကွၢ်အဂီၤတဖၣ်

ဖဲပကွၢ် ပှကညီလၢ မုၢ်ခွါအတၢ်သးကတၢ အပှတဘျီလၢလၢဒီး မ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤဘာ်ဒိတၢ်နှံၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်တၢ်သးမုၢ်လၢ တဘူးဖိအတီၢ်ပှဘာ်ဆာ် လၢခံကတၢ်ကဲထီၣ် တၢ်တူၢ်ဘာ်ဒိဘာ် နှံၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ညီန့ၢ် လၢပှတနီၤနီၤအဂီၢ်လၢ အမၤန့ၤဝဲလၢအတၢ်အိၣ်မူ တန့ၢ် တဖၣ်နှံၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ တၢ်မံယုင် လၢပှအဂါ နှံၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဆါ, တၢ်တအိၣ်တဆူၣ်တချ, ဒီး ဒါထီၣ်ဝဲဘာ်ဆာ်တသးလီတဖၣ်နှံၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၄ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) ခွဲၣ် ဒီး အရၢၣ် Chea and Arun တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၄ ခ)

ဖဲယဖးတၢ်တဲပူဘၣ်ယး ခွဲၣ် ဒီး အဝဲၣ်အရၢၣ် အတၢ်တဲပူန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဖးတၢ်တဲပူအံၤအဖၤ ဆိကမိၣ်ပၣ် ခွဲၣ်အတၢ် ယုထၢ ဘၣ်ယး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အကျဲ လၢအဝဲကဘၣ်အိၣ်မူထွဲဝဲ တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ယမံၤမ့ၢ် ခွဲၣ် ဒီးယအိၣ် ၁၃ နံၣ် ဒီး ယအိၣ်ဒီး ယဝဲၣ်ခွါ အမံၤမ့ၢ် အရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အရၢၣ်မ့ၢ် ပှၤအကါဒိၣ်လၢယဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲအသးအိၣ် အနံၣ်၂၀ ဒီး ယဘၣ်ကွၢ်လိအီၤ လၢတၢ်ခဲလၢၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ယစံးတၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ် စးထီၣ်လၢ ပှၤ လိာ်ကွဲဖျၢၣ်ထူ, လၢကမၤစၢၤ ယကွဲတၢ်မၤ တၢ်လၢအဝဲ ရဲဝဲဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးပှၤဂၤန့ၣ်လီၤ. ယပၢ်ဘၣ် မၤတၢ် လၢဝုၢ်ဖးဒိၣ် လၢအစီၤစ့ၤဒီးဟံၣ်, ဒီးယထံၣ် ဘၣ်အီၤတလါခဲဘျီန့ၣ်လီၤ. အယိအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်, ယမၤလၢၣ် တၢ်ဆၢ ကတိၢ်ဒီး ယမိၢ်ဒီး အဝဲၣ်အရၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

အပူၤကွံာ်တနံၣ်, အဝဲၣ် အရၢၣ် စးထီၣ်မၤတၢ်လၢ သးပှၢ်မ့ၢ် တဂၤ လၢ ဘျီစၢၤအီၤဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲထံၣ်လိာ် အသး ဒီး သးပှၢ်မ့ၢ်အဖိမုၢ် မဲလယၣ် (Mealea) န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အိၣ်ထဲခံၣ် ဒီး အပူၤကွံာ် အရၢၣ် တဲယၢ အဝဲနၢ်ဟူ ဝဲလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ် တဲဘၣ်ယး ကအဲၣ်တီ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဝုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဒီး ပှၤကဖျီအဝဲသ့ၣ် ခဲကိာ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတဘျီ မဲလယၣ် ဟဲဆူဟံၣ်လၢ ကအိၣ်သကိးမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အရၢၣ် ထီၣ်ကတိၤတၢ်ဒီး မဲလယၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတတီၢ် မဲလယၣ်နီတဘျီဘၣ်. ယဝဲၣ်တဲယၢ ဖဲ အဟံၣ်န့ၣ် အဝဲမၤစၢၤ အတၢ်မၤ တဖၣ်လၢ ကဘၣ်မၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဝဲၣ်ထီၣ် ကွၢ်ထွဲအီၤဒီး ဆိမိၣ်ဝဲလၢ ကမၤသးခုအီၤ န့ၣ်လီၤ.အပူၤကွံာ်တနံၣ်

မဲလယုာ်အမိ အဟာဖာ ဆါထီာ်နးနးန့ာ်လီာ်. အရား မာဲသ့ာ်လးကမ့ာ်အထံလာ အဲအဂီာ် လာကအီဒီး ကမာဘျါ က့အီအဂီာ်န့ာ်လီာ်.

တနံအရားဒီးယာ ပမာအူထီာ်မ့ာ်အူလာ ဟံာ်မဲာ်ညါန့ာ်လီာ်. ပဆုာ်နီာ် ဆူးမ့ာ်အူအလုာ် ဒီး ပထာနုာ် သ့ာ်မုာ် လာ မ့ာ်အူကကဲထီာ်န့ာ်လီာ်. အရား တဲယာ် ဘာ်ယး အတၢ်လဲာ်ခီဖျိဖဲအသးစၢ်အခါန့ာ်လီာ်. ဖဲအသးထဲသီးယာဖဲ ပအိာ်လာ သဝီအဂၤတဖျါာ်အခါ ဖဲန့ာ်ခါ ယတအိာ်ဖျါာ်ဒီးဘာ်. ဖဲန့ာ်အဆာကတီာ် မုာ်ဂၢ်ဖါတံာ် ခံဂၤကွာ်ထွဲအီဖဲ ယမိာ် ပာ် လဲာ်တၢ်မာ်အခါန့ာ်လီာ်. အဲတဲာ် ဖါတံာ်အဲန့ာ် ထီးဘာ်အဲ နီာ်ကစၢ်ကွာ်ဂီာ် ဒီးအဲ တမုာ်ဘာ် အီဘာ်. မုာ်ဂၢ်ဖါတံာ် အံာ် တဲအီလာ ကမးတၢ်လာ အဖိသ့ာ်တဖၢ်အဂီာ်ဒၣ်လဲာ်န့ာ်လီာ်. အရား ဝုာ်လိာ်ဝဲမုာ် လာ အဲဆိမိာ် တၢ်အံာ် တမုာ်တၢ်အဂ့ၤအယိန့ာ်လီာ်. လာခံ မုာ်ဂၢ်ဖါတံာ်လဲာ်ဆူတၢ်လီာ်အဂၤ ဖဲန့ာ် အါဒၣ် တက့ာ် ယမိာ်အိာ်ဒီးပုာ် လာဟံာ်ပူာ် န့ာ်လီာ်.

အရား တဲာ် ဖဲအသးအိာ် ဘၣ်န့ာ် န့ာ် အတံာ်သကိးလာ သဝီကွီတဖၢ် ကွာ်ဝဲ တၢ်ဂီာ်မူ နါစိတဖၢ် ဒီးဒိကန့ာ် တၢ်သးဝံာ် တဖၢ် လာအတဲာ်ပိာ်မုာ် အဂ့ၤလာ - တဲာ် ပိာ်မုာ်အံာ် ဆါသ့ မ့တမ့ာ် ကဆီးကါဝဲလာ ပုာ်တဂၤဂၤလာ အအဲာ်ဒီး ဆီးကါအီအဂ့ၤန့ာ်လီာ်. အရားဒိကန့ာ်တၢ်သးဝံာ်တဖၢ် တဘျး ဘာ်ဆာ် အသးတမုာ် ဘာ်အီအယိ အဲ ယုာ်တံာ်သကိး လာအတသးစဲတၢ်သ့ာ်တဖၢ်အံာ်န့ာ်လီာ်.

ဖဲယအိာ်ဖျါာ်အခါ အရား တဲ အဲဘာ် ကွာ်ထွဲယာ်ဖဲလာ ယမိာ် ပာ်တၢ်မာ်အါအခါန့ာ်လီာ်. အရားရှဲပုးယာ် ဖဲအဲ ကွာ်ယမဲာ်ချဲအယးဖိအံာ်ဒီးတဲာ် အဲတမာ် တၢ်လာ ယ မုာ်ဂၢ်ဖါတံာ်မာ်အီနီတဘျီ ဒီးတပျဲမတၢ်တဂၤမာ် ကမာ ဘာ်ယာ် ဒ်အံာ်ဘာ်န့ာ်လီာ်. အဲထီးယာ်လာကျဲအဘာ် ဒ်သီးအဲဖျိာ်ယစု ယခိာ်ဒီးယချာ်လာ အကဟ့ာ်ယာ် တၢ်ဖီးဟု န့ာ်လီာ်. တၢ်အံာ်မာ်စာ်ယာ် ဒီးတမာ် ဆါယာ်ဘာ်.

အဲတဲာ်စ့ာ်ကိးယာ်လာ အဲသ့ာ်ညါ ကဘာ် ရှ မဲလယုာ် လာ ကျဲလာ အမာမုာ်တၢ် ဒီး ကပာ်ကဲလိာ် အသး ကဒဲကဒဲန့ာ်လီာ်. အဲအဲာ်ဒီးကဲာ် ဝဲလာအဂ့ၤ လာ ပိာ်မုာ်အံာ်အဂီာ် လာကပာ်ဖျါအဲအတၢ်အဲာ်န့ာ်လီာ်. အဲသ့ာ်ကတဲာ်လိာ်အသး တၢ်လာ တဘာ်လိာ်အသး တဖၢ်မုာ်အိာ်ဒီး လာ ကအ့ာ်လိာ်အသးအလီာ် န့ာ် ကယု ကျဲလာ လာ ကဘျါရှဲက့ၤတၢ်န့ာ်လီာ်. အဲတဲာ် မဲလယုာ် မုာ်ပိာ်မုာ် လာ အကါဒိာ်လာအဂီာ် အယိ အဲတပျဲ အီနီတဘျီလာ ပိာ်မုာ်အဂၤအယိဘာ်. အဲကယုထာ် တၢ်ကိးမုာ်နံာ် ဖဲ တၢ်ဝုာ်ကီဟဲကဲထီာ် အသး တဘျီဂ့ၤ တဘျီဂ့ၤန့ာ်လီာ်. အဲသ့ာ် ကစဲဘူးလိာ်အသး ဒီး ဒိာ်ထီာ်သကိး ဖဲ အဲ သ့ာ်ဖျိ အသးဝံာ်န့ာ်လီာ်.ယပာ်ကဖာ ယသးလာ ယဝဲာ် ဒိာ်မးန့ာ်လီာ်. ယမုာ်လၢ်စ့ာ်ကိးလာ ယကဒိာ်ထီာ် ဒ်သီးအီန့ာ်လီာ်.

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၉ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး **ယတၢ်န့ၢ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျါ စံးတၢ်.**

ပုၤကညီၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤဆီၤလၢ ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤအိၤ ဒီး တၢ်အဲၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်မ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ကဆိးကါအိၤ အဂီၢ်ဘၣ်.

(ကွီဖိတဖၣ် ကတု မ့တမ့ၢ်ကကွဲး တၢ်တမံၤမံၤ ဒ်အဝဲသ့ၣ်ယုထာဝဲအသိး မ့တမ့ၢ် သရၣ်ကဘၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ် န့ၣ်လီၤ.) တု တၢ်ဂီၤ ဘၣ်ယး ပိၣ်မုၢ် ပိၣ်ခွါ လၢ အရူလိၣ်အသးလၢ တၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီး တၢ်မဲၣ် မုၢ်နါဆါ န့ၢ် တက့ၢ်. တု တၢ်ဂီၤ လၢ အဘၣ်ယးဒီး ယတၢ်သကးပဝၣ်ဖဲယဒိၣ်ထီၣ် န့ၢ်တက့ၢ်.

ဖဲလံာ်ကဘျံး ၁၀ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး န့ၢ် ဖးသကိးတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒ်သိးသိးမိၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ပကဆဲးလီၤ သကိး စုတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟံထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပုၢ် နစုစုၣ်တခိတ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖါဒီးဖျါနယီၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျါကဒါက့ၤတစုဒုၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

တဲဖျါ နဟံၣ်ဖိဃီဖိ အတၢ်လဲၤခီဖျါလၢ အမၤသးခုနုၤတဖၣ်ဆူနတံၤသကိးတက့ၢ်...တၢ်မၤသကိး ဟံၣ်ဃီတၢ် စံးဘျးစံးဖျါ, တၢ်လဲၤသကိး ဆူတၢ်လီၢ်လၢပဆါလဲၤတဖၣ်.....

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤဒၤ တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နတုယၤလီၤလီၤဆီဆီအဃိန့ၣ်လီၤ. မၤစၢၤယၤဒ်သိး ယကသ့ၣ်ညါစံးဘျးနုၤလၢ နတုလီၤယၤအဃိန့ၣ်တက့ၢ်. မၤစၢၤယၤဒ်သိးယကရူ ပုၤအဂၤလၢ တၢ်အဲၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ကဲန့ၣ်တက့ၢ်. မၤစၢၤယၤဒ်သိး ယကဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်အဲၣ်ယုၣ်ရှး အါန့ၢ် တၢ်မၤမုၢ်လီၤယသးတက့ၢ်. လၢခရံၣ်မံၤပယုကညးနုၤလီၤ. အၤမ့ၢ်.....

တၢ်ပီးတၢ်လီအဂၤတဖၣ်

တၢ်မၤလိသရၣ် ကနီၤဖး ကရူၢ်ခံကရူၢ် ပိၣ်မုၢ် တကရူၢ် ဒီး ပိၣ်ခွါတကရူၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢပိၣ်ခွါ ဖိအဂီၢ် ဘၣ်ဖးဝဲ ဒ်သီးကကဲထီၣ် သးစၢ်ပိၣ်ခွါ (scanned by cam scanner. Grow and Know Printing 2015)

လၢပိၣ်မုၢ်အဂီၢ် ဘၣ်ဖးဝဲ (Growth and Changes (by Marni Sommer and Susan Connolly. Grow and Know Inc, 2012)

ဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်မဲၣ်ရှုးလၢ ကဖးဒီး ကတိၤသကိးအဃိ တၢ်သံကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်မၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် တလါခူသ့ၣ် လၢကကွဲး တၢ်သံကွၢ် တမံၤဂ့ၤ တမံၤဂ့ၤ လၢ အဝဲသ့ၣ်သးအိၣ်သ့ၣ်ညါ ဆူသရၣ်သိၣ်လိတၢ်တဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်.

UNIT 2: God Created Me With Feelings

တၢ်မၤလိ ၂ - ယွၤတ့ၤလီၤယၤဃုၢ်ဒီး သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်- ပကြၢၢ်ဟံၣ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ် ပှၤကညီတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါ အတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢကျဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၅- ယဟံၣ်ဖျါ ယတၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့. ပကဟံၣ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်အဂီၢ်ပကြၢၢ်မၤပဝဲဒ်လဲၣ်? ယတၢ်န့ၣ် လံာ်ဟံၣ်ဖျါ - တၢ်ကမၤအသး ဒီးယၤ ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ် သန့က့ တမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်. ယက ဃုထၢလၢ ယသ့တမၤဘၣ်ဒိလီၤယသး ဒီးပှၤဂၤ အသူး အသ့ၣ် တဖၣ်ဘၣ်.

တၢ်မၤလိ ၆ - လၢတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်ဃုသ့. ပမၤလိဒ်သိး ပကဟ့ၣ်ခိဆူ ပှၤလၢပန့ၣ်အီၤသ့ဒီး ယွၤခိဖျါလၢ တၢ်ထုကဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ယတၢ်န့ၣ် လံာ်ဟံၣ်ဖျါ- “ဖဲ ယဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ယဃုတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်သ့ ဒီး ယဃုအီၤတုၤလၢ ယမၤန့ၢ် တစုသ့ န့ၣ်လီၤ. ”

တၢ်မၤလိ ၇ - ယဃုထၢ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢ အမၤသးခုယၤသ့. ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ- “ယမၤလိ ဆီတလဲယတၢ် ဆိကမိၣ်အအၢ ဆူတၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်လၢ မၤသးခုယၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ”

တၢ်မၤလိ ၅ - ယဟ်ဖျါ ယတၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့

<p>တၢ်မၤလိ ၅ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်</p>	<p>ပကြၢ်းဟ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ် ပှၤကညီတဖၣ် ဟ်ဖျါ အတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ ကျဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ</p>
<p>တၢ်တိၢ်ဟ် -</p>	<p>ဒီဖျါတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ပကြၢ်းဟ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် - လၢပကဟ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ် <p>ကျဲအဂ့ၢ်တဖၣ်လၢ ပဆိးကါအီၤသ့ ဖဲပကြၢ်းဟ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်</p>
<p>တၢ်ဆိကမိၢ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ပှၤကိးဂၤအိၣ်ဒီး တၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်လဲၤဒီဖျါန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ် ပတၢ်ဟ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒ်သိးသိးဘၣ်. ကျဲတနီၤနီၤမ့ၢ်ကျဲလၢအဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ကျဲတနီၤနီၤ တမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၢ်လၢကဟ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟ်ဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) တၢ်ပီးတၢ်လီၤအါမံၤလၢ ကမၤစၢၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဃုထၢကျဲလၢ ကကြၢ်းဟ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ် အဒိ ဒီဖျါလၢလံာ်တၢ်မၤနီၣ်, ကိာ်ဘံ, တၢ်ဟးလီၢ်အစးခိ, ခိၣ်ဖဲး, ခိသခၢၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲးဖိ, ကွဲးဒီနီၣ်, ပျံၤလၢပကစံာ်, စးခိဒီး စၢၢ်ဘိ, စးခိတုတၢ်ဂီၤ, လံာ်စီဆ့ ၂) ကီၣ် လၢတၢ်ကးလံာ်ကဘျဲး ၃) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ် ၄) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသ့ၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တုတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်
<p>တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆ့အဂီၢ်</p>	<p>တၢ်ကတဲာ်ကတီၤတဖၣ် ကွဲးယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ - ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလီၤ တၢ်ကမၤအသးဒီးယၢဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ် သနံၣ်ကွဲး တမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်. ယကဃုထၢလၢ ယသုတမၤဘၣ်ဒိလီၤယသး ဒီးပှၤဂၤအသူးအသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်.</p>

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ် တဖၣ်လဲၣ် ?

ပကရူးသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတၢ်

“ပုၤကညီၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလီၤဆီၤလၢ၊ ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤအိၤ ဒီးတၢ်အဲၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်မ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ကဆိးကါအိၤအဂီၢ်ဘၣ်.”

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

တၢ်ဟ့ၣ် ကနၤအယံၤလၢလၢ၊ နဒီးန့ၢ်လၢနတၢ်အိၣ်မ့ၢ်မန့ၤလဲၣ်

ဟဲစိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကနၤအဘိၣ် လၢ အယံၤလၢ တက့ၢ်

နမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီၤဒီး ဖဲသိးအသုတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဂ့ၤအဂီၢ် နက ကတီၤပၣ်အိၤဖဲလဲၣ်

နကပျဲ နပုၤဆံးခွါလိၣ်ကွဲ လၢ မဲးခိၣ်အလိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်အါအကျါဧါ

နကပျဲ ပုၤလီၤဆီၤအဂၤ လိၣ်ကွဲ ဒီးသုအိၤ နါစိၤဧါ လုၤတက့ၢ် နတပျဲအိၤဘၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

ယွၤတုၤလီၤ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပျဲဒီး တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤ လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤအံၤ ပကတဲ သကိး ပသးအတၢ်တူၢ် တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢအဆိ ပကြးအိၣ်ဒီး တီၢ်ပူၤ တၢ်ဘျၢ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်လီၢ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တအိၣ်တၢ်လီၢ်တခါန့ၣ်လီၤ. ပတနံၤဘၣ် ပုၤဂၤဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢ ပုၤဂၤတဲတဖၣ် ပတတဲပုၤဂၤဘၣ်
- တဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ ပုၤဂၤ နတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ နတအဲၣ်ဒီး တဲပုၤဂၤ တဂ့ၤ
- နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတဲဒီး နတဲနသရၣ် လၢ နတၢ်တူၢ်ဘၣ် လၢခံသ့န့ၣ်လီၤ.

(ပမ့ၢ် ပၣ်လီၤတၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢ တီၤအပူၤဒီးကမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.)

မာဖိသုတဖန် ဆုနီ၊ ဖဲ သုတ်ဘုဒိန် ဒ်ဝးကွီအသိး ဒီး ဖဲ တၢ်ခၢ်သးန့ၣ် ပၣ်လီၤ တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် လံာ်တၢ်မၤနီၣ်, ကိာ်ဘံ, တၢ်ဟးလီၢ်အစးခိ, ဒိၣ်ဖဲ, ခိသခၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲဖိ, ကွဲဒီန့ၢ်, ပျံၤလၢပကစံၢ်, စးခိဒီး စၢ်ဘိ, စးခိတုတၢ်ဂီၤဒီး စၢ်ဘိ လၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်, သးဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်လၢအလွဲၢ်အဂီၢ်, လံာ်စီဆုံ န့ၣ်တက့ၢ်.

ပသူသကိးတၢ်ပိးတၢ်လီၤ လၢ ပဟဲစိာ်အီၤတဖၣ် ဒိသိးပကပၣ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢကျဲ အဂ့ၤတဘိန့ၣ်လီၤ. လၢပက ပၣ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ ကျဲအဂ့ၤတကပၤအဂီၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ် မၤစၤပျၢၤဒ်လဲၣ် (ဖိၣ်ယၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤ ဒီးဒုးနဲၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ် တၢ်သူအီၤဒ်လဲၣ်တက့ၢ်.

လံာ်တၢ်မၤနီၣ် : ပၤပၣ်ကိးနံၤလံာ်ကွဲနီၣ် မ့တမ့ၢ် ကွဲလီၤ ထါဖိလၢပကပၣ်ဖျါ နတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်
ကိာ်ဘံ : ပၣ်ဘၢနမဲၣ် ဒီးထုကဖၣ်

တၢ်ဟးလီၢ်အစးခိ : လၢနဟီၣ်ဖဲန့ၣ်အဂီၢ်, နဟီၣ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဒိၣ်ဖဲ : မၤဟူးဂဲၤနီၣ်ခိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါခါ

ခိသခၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲဖိ : လၢနကဟီၣ်ဖဲအလီၤဖဲနသးအုးအခါ

ကွဲဒီန့ၢ် : ကိးပျၢတဂၤဂၤ လၢနနၣ်အီၤသ့ လၢနကတဲဘၣ်ယး နတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပျံၤလၢပကစံၢ် : မၤဟူးဂဲၤနီၣ်ခိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါခါ

စးခိဒီး စၢ်ဘိ : ကွဲလံာ်တဘျီလၢ အဘၣ်ယးဒီးနတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒီး ဟ့ၣ်ပျၢတဂၤဂၤ လၢနနၣ်အီၤသ့

စးခိတုတၢ်ဂီၤဒီး စၢ်ဘိ လၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ် : တုတၢ်ဂီၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးနတၢ်တူၢ်ဘၣ်

သးဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်လၢအလွဲၢ်အဂီၢ် : တဲပျၢတဂၤဂၤ နအဲၣ်ဒီး မၤအဖိးယုနၤ

လံာ်စီဆုံ : ယုဒီး တိၢ်နီၣ် အတၢ်အၢ်လီၤ

တၢ်ပၣ်ဖျါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်ယုဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပျၢၤမ့တမ့ၢ် ပျၢၤအသူးအသ့ၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်ကျဲလၢ အတကြးတဘိန့ၣ်လီၤ. ဆူးကွံာ် မ့တမ့ၢ် မၤသ့ၣ်ဖး တၢ်ခါခါ, တီၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တဲတၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိပျၢၤ စ့ၢ်ကိးတမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၤဘၣ်. လၢပတၢ်တူၢ်ဘၣ်အယိ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပျၢၤစ့ၢ်ကိး တမ့ၢ်ကျဲလၢအဂ့ၤဘၣ်. လၢပကမၤ ဘၣ်က့ၢ်ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်အဂီၢ် တၢ်အီၤသံး မ့တမ့ၢ် တၢ်အီၤကသံၣ်, မၤဆူးမၤဆါပနီၣ်ခိ ဒီး ဆိကမိၣ်လၢကမၤ ဘၣ်ဒိလီၤပသး တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တမ့ၢ်ကျဲလၢ အဘၣ် ဘၣ်. လၢအဝဲန့ၣ်အလီၢ်န့ၣ် ပကသူကျဲလၢ အဂ့ၤတဖၣ်တက့ၢ်.

ကရူပိတဂ္ဂဟူးတဂ္ဂါ

(မၤအိၣ်ထီၣ် ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျိၣ် ဒီးဟ့ၣ်ခီ တက့ၢ်) နီၤဖး တကရူၢ် ခံၤ တက့ၢ်. မ့ၢ်လၢ ခဲအံၤတဘျီ သရၣ်ဖးထီၣ်ဘၣ်ယး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲကတီၢ် အယိ မၤအဝဲသ့ၣ် ကနၢ်တၢ်ထံထံဆးဆးတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ကိဖိတဂၤ တၢ် ဆၢကတီၢ် ၂ မံးနံး လၢကကတီၤ တၢ်ပီၣ် တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ် ဒီးဖဲအဝဲတူၢ်ဘၣ်ဝဲအခါ တၢ်လၢ အမၤဝဲသ့တဖၣ် မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် တက့ၢ်. န် တၢ်ဟူးတဂ္ဂါ လၢ အဖျါလၢထးအသိး တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ နသ့ ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နတူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ် ဒီး ဘၣ်ယးနတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် နကမၤမနုၤလဲၣ်.

- ၁. လၢတီၤအပူၤ ကိဖိတဂၤ တမၤန့ၢ်ခိဖး ၁ အယိ အဝဲအမိၢ်အပၢ်တဖၣ် ခူအီၤယါအီၤ
- ၂. ပှၤတဂၤလၢအမၤမ့ၢ်ကိဖိအဂၤလၢ တီၤအပူၤ
- ၃. ဖိသၣ်မ့ၢ်ဖိတဂၤလၢ အထံၣ်ဘၣ်က့ၤ အဖံ လၢတထံၣ်လိၣ်သး ယံၣ်တ့ၢ်လံ
- ၄. နထံၣ်ဖိလီၢ်မၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖီၣ်ပၣ်အီၤလၢ ပှၤကွၢ်ထွဲဖီၣ်ထွဲၣ်တဖၣ် အစုပူၤ
- ၅. စ့တအိၣ်လၢ ကပှၤ တၢ်ကူတၢ်သိးအသီ, ဆ့ကၤဒီးကသံၣ်ကသီ
- ၆. ဖိသၣ်မ့ၢ် ခွဲဖိတဂၤလၢ အလဲၤဟးဆူအမ့ၢ်ဂၢ် လၢ တၢ်အိၣ်အဘဲတဖၣ်- အဝဲဒုးအိၣ်ဝဲ အါမး
- ရ. နပၢ် ဟဲကိးနၤဒ်သိး ကလဲၤဟးယုၤနၤဆူ ခူသဝီအပူၤ
- ၈. ပှၤရဲၣ်လီၤသးအခါ ပှၤတဂၤလၢ ဒီပတၢ်တၢ်ဘျးဒီးလဲၤဟံးန့ၢ်ဆိ တၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်,လံၣ် မ့တမ့ၢ် စၢ်ဘိ လၢအအိၣ်တ့ၢ်
- ၉. အဝဲအံၤမ့ၢ် နနံၤအိၣ်ဖျဲၣ် ဒီး ပှၤကိးဂၤ ဟဲလၢ န နနံၤအိၣ်ဖျဲၣ် အမူး
- ၁၀. ပှၤတဂၤလၢအဟဲထိးဘၣ်နၤလၢ အကဲထီတၢ်လၢအမၤတမ့ၢ်နၤအခါ
- ၁၁. ဟံၣ်တဖျၢ်လၢအခံးဒီး နနံၤဟူပှၤလီၤဆိ အကလုၢ် သီၣ်
- ၁၂. ကိဖိတဂၤလၢ အဟဲဆူဟံၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အိၣ်တအိၣ်နီတမံၤ
- ၁၃. ဖိသၣ်မ့ၢ်ဖိတဂၤလၢ အမိၢ်ပၣ်တ့ၢ်အီၤဘၣ်ဆၣ် အဝဲအဲၣ်ဒီးပိၣ်အမိၢ်အခံ
- ၁၄. (တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤ တဖၣ် သရၣ်မ့ၢ်တဲ တၢ်အိၣ်သးလၢ အမၤညီန့ၢ်အသး လၢကကဲဘျးလၢ ကိဖိအဂၤ

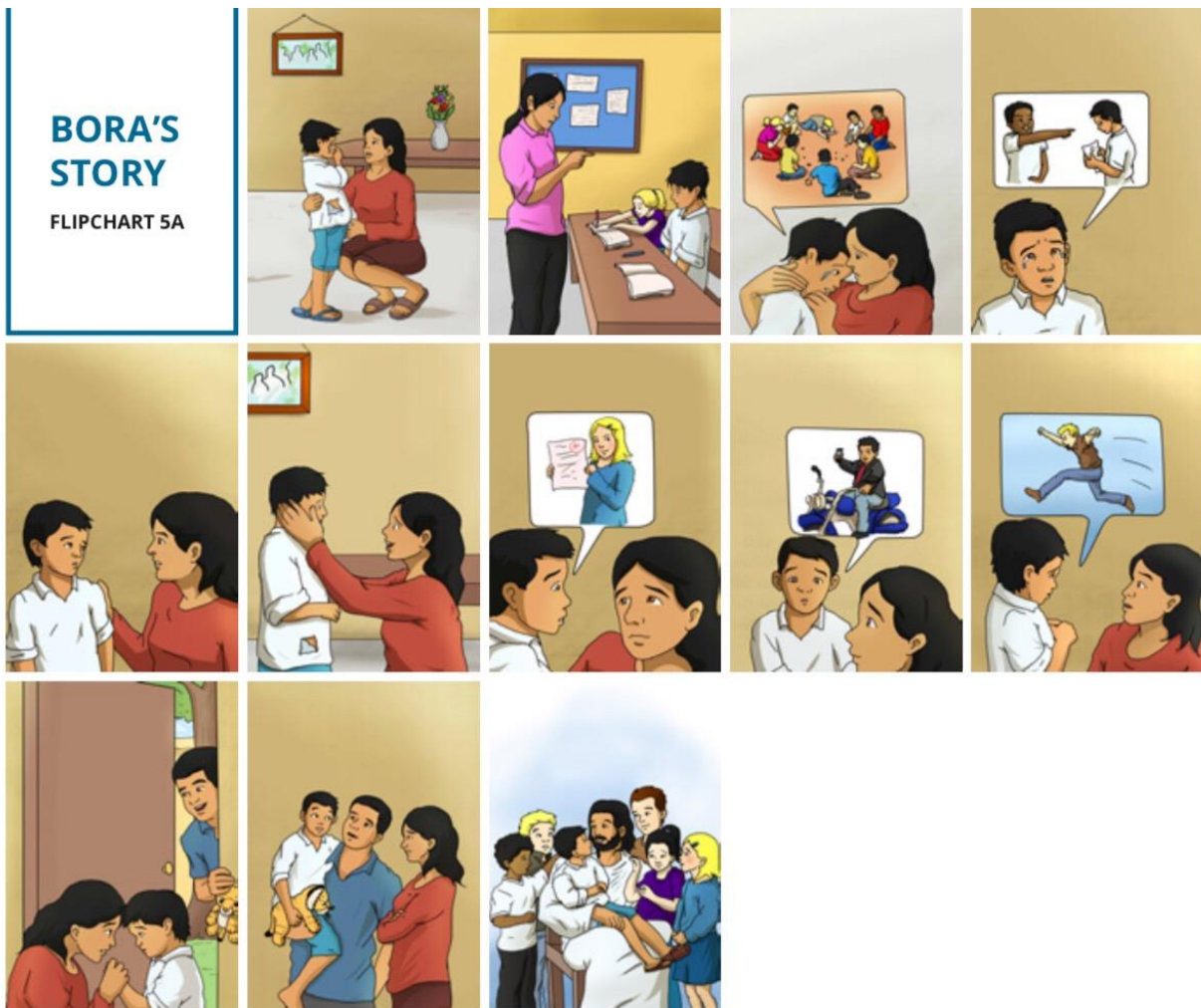
ကျဲအိၣ်ဝဲအါဘိလၢ ပကပၣ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် ပဝဲကိးဂၤပကြးအိၣ်ဒီးကျဲဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် လၢပကပၣ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဘျးလၢ န့ၣ်လီၤ. မိဖးကဒီး ဒ်သိးသိး န့ၣ်တက့ၢ်.

ဆူးကွံင် ပကပပ်ဖျိပတင်တူင်ဘဉ်တဖဉ် အဂီၢ် အမၤဘဉ်ဒိပှၤဂၤဘဉ်, အမၤဘဉ်ဒိ ပနီၣ်ကစၢ်စ့ၢ်ကီးဘဉ် တဆူးကွံင် မ့တမ့ၢ် မၤသ့ၣ်ဖး တၢ်ခါခါဘဉ်. ကယုကျဲလၢ အဂ့ၤလၢကမၤဘဉ်ကျဲ ယတၢ်တူင်ဘဉ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ. ပကဖးသကိး ယတၢ်တူင်ဘဉ်န့ၣ်တၢ်ပပ်ဖျိတက့ၢ်. (မၤဖိသဉ်တဖဉ် ဖးပိၣ်ထွဲ သရၣ်အခံ တကျိၤဘဉ်တကျိၤ န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ ဖး အီၤဒ်သိးသိး န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကမၤကသးဒီးယၤဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ် သန့ၣ်က့ တမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဘဉ်. ယကယုထၢလၢ ယသုတမၤ ဘဉ်ဒိ လီၤယသး, ပှၤဂၤ ဒီး ပှၤဂၤအသူးသ့ၣ်တဖဉ်ဘဉ်

တၢ်မၤလိ ၅ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိုထီၣ်အီၤ ဘီၣ်ရး Bora's တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၅ က)

သရုပ်ကဘဉ်ဖး တၢ်တဲဘဉ်ဖး **ဘိရး အတၢ်တဲပူ** ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်နဲၣ်ဖျါလၢ အအိၣ်လၢ *Flipchart 6A* န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယဖးတၢ်တဲပူအခါ, ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢ ဘိရး ယုထၢလၢကကတိၤတၢ်အမိၢ် ဖဲအမုၢ်နံၤလၢအအာတဖၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

မိ, ယမုၢ်နံၤအိၣ်တထဲအအာကတၢ် ထီၣ် န့ၣ်လီၤ. **ဘိရး တဲထီၣ်ဝဲ** လၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤ အပူၤ ဒီးသံကွၢ်အမိၢ် ဘဉ်မနုၤ အယိလဲၣ်. တနံၤအံၤယလီၤယံၤဒီး ယလုၢ်ကဟဉ် ဖိဒီးခဲ ယဘဉ် ဘျီက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယလဲၤတုၤက့ၢ်အခါ ပုၤလဲၤဆူ ကဆိထံကျိဒီး ယတလဲၤဘဉ်ဒီး ယဘဉ်လဲၤ မၤလိတၢ်လၢ ဖိသဉ်အတီၤန့ၣ်လီၤ.

အမိၢ်စံးဆၢအီၤ အိတၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢ အအာတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. **ဘိရး တဲထီၣ်ဝဲ မုၢ်ဝဲ**တၢ်အအာကတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတီၤပူၤ န့ၣ် အ့ၤလံး ကတိၤတၢ်ဒီးအတံၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲသရၣ် တရံးယီၤဆူ အ့ၤလံး အအိၣ်လၢကမၤ အဲးလံးအိၣ် ပတုၣ် အခါ အ့ၤလံး ကွၢ်တၢ်ဆူအိၣ်ဒီးတဲယၤ နတကြးကတိၤတၢ်လၢ တီၤပူၤ န့ၣ်ဘဉ်. ဖဲန့ၣ်သရၣ်ဆိ မိၣ်အီၤလၢ ယကတိၤ တၢ် ဒီးသရၣ် ပၣ်တၢ်ကမၣ် ယၤလီၤ. အမိၢ်ဒိကန့ၣ်အီၤဒီး တဲထီၣ်ဝဲ . . ဟၢၣ်

ဝံၤတၢ်မၤလိအိၣ်ကတီၢ်အခါ အဝဲသ့ၣ် ပၣ်လီၤအသးလၢ ကလိၣ်ကွဲလၢၢ်ချံသ့ၣ်တၢ်လိၣ်ကွဲ ဒီးပုၤအိၣ်အါဂၤ လၢကလိၣ်ကွဲ န့ၣ်လီၤ.

အမိၢ်သံကွၢ်အီၤ နလိၣ်ကွဲဒီးဒါ. . အဝဲစံးဆၢအမိၢ်စံးလၢ မုၢ်. လၢတၢ်တူၢ်ဘဉ်အါမးအပူၤအမဲၣ်ထံလီၤလၢ အဘိးပၤ န့ၣ်လီၤ. လၢခဲဖဲ တၢ်ဒွးတၢ်ဒီးစဲးအစၢ ယမၤန့ၢ် **C** န့ၣ်လီၤ. **ရီၣ်န့ၣ် ထံၣ်တၢ်အံၤဒီးတဲယၤလၢ ယမုၢ်ပုၤအုးအးန့ၣ်လီၤ.** **ယမိ** ယမုၢ်နံၤအိၣ်တထဲအအာကတၢ် အံၤတကတၢ်ဒီးဘဉ်. ဖဲယတဲက့ၤဆူဟံၣ်အခါ ပုၤခံၣ်မၤနၤယၤဒီး ဖဲအဝဲသ့ၣ် မၤချံထီၣ် အလုၢ်ကဟဉ် ဒီးဟ့ၣ်န့ၣ် ယတၢ်ဂီၢ်ဖိ လၢယအဲၣ် လၢအအိၣ်လၢ ယလုၢ်ကဟဉ်အကြၢဖိအပူၤန့ၣ်လီၤ. အယိခဲ ယဖျိယၣ် ယကက့ၢ်ဖိတၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘိရး ကျဲးစး ဒ်သိး ကထွါကွံၣ် အမဲၣ်ထံဘဉ်ဆဉ် အမဲၣ်ထံဖိတဖၣ် ယုၤလီၤဝဲလၢ အဝဲအဘိးပၤန့ၣ်လီၤ.အမိၢ် ဖိးယၣ်အီၤ ဝံၤ အမိၢ် သံကွၢ်အီၤ တၢ်သံကွၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲယကဘဉ်တဲပူၤတဂၤဂၤလၢ နမုၢ်ပုၤတဂၤလၢ အဖျဲး ကတၢ် ထီၣ်လီၤန့ၣ်, ယကဘဉ်ယုထၢမတၤလဲၣ် ဘိရးတဲ နကြး စံးဆၢ နကဘဉ်ထဲ Sry Rotန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်အဝဲမၤန့ၢ် **A** လၢတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမုၢ် ပုၤအဂ့ၢ်ကတၢ်တဂၤ လၢ တၢ်ယုၢ် ဒီး တၢ်စံၢ်ပျံၤန့ၣ်လီၤ.

အမိၢ် တဲအီၤ အိ. . တမုၢ်ဘဉ် တယၣ်ကွၢ်ကဒီး ဖဲယကဘဉ်တဲပူၤတဂၤဂၤလၢ နမုၢ်ပုၤတဂၤလၢ အမုၢ်ခုၣ်ကတၢ် ထီၣ်လီၤန့ၣ်, ယကဘဉ်ယုထၢမတၤလဲၣ်. ဘိရးတဲ နကြး စံးဆၢစ့ၢ်ကီး

ဘိရး စံးဆၢအီၤ နကဘဉ်တဲ Meleck န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီး ယလုၢ်ကဟဉ်ဒီး ကွဲၤဒီန့ၣ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲမုၢ် ပုၤတဂၤလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်သူတၢ်စွဲလၢ အဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အမိၢ် တဲအီၤ အိ. . တမ့ၢ်ဘၣ် တယၣ်ကွၢ်ကဒီး ဖဲယကဘၣ်တဲပှၤတဂၤလၢ နမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢ ဒုယိၤကတၢ် ထီၣ်တီၤန့ၣ်, ယကဘၣ်ယုထၢမတၤလဲၣ်

ဘိၣ်း စံးဆၢအီၤ အိ နကဘၣ်တဲ Blake န့ၣ်လီၤ. အဝဲတပျံၤတၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲမ့ၢ် ပှၤတဂၤလၢ စံၣ်ထီၣ်ဆူ လၢၢ်အထီၣ်ကတၢ်အလီၤဝံၤ စံၣ်လီၤဆူထံကျိဆူအယိၣ် ဒီးပီၢ်ထံ န့ၣ်လီၤ. အမိၢ် တဲအီၤလၢတၢ်နံၤကမ့ၢ်အပူၤ အိ. . တမ့ၢ်ဘၣ် ဖဲယကဘၣ်ယုထၢ ပှၤကဂၤလၢ ယကဘၣ်မၤစၢၤအီၤ အမ့ၢ် တၢ်လီၤဆီလၢ ဒီးအဝဲတၢ် လဲၤခါဆူညါအဂီၢ် ဒ်သီးကမ့ၢ်ပှၤလၢ အမ့ၢ်, အဒူ ဒီး အဖျဲး တဂၤန့ၣ် ယကဘၣ်ယုထၢမတၤလဲၣ်. ယကယုထၢန့ၣ် ထီၣ်တီၤန့ၣ်လီၤ. အပၢ် စ့ၢ်ကီးတဲအီၤ ယဲစ့ၢ်ကီးယကယုထၢန့ၣ် ထီၣ်တီၤန့ၣ်လီၤ.

ဘိၣ်း ကိးသတြီထီၣ်ဒီး စံး ပါပၢ် နအိၣ်လၢဟံၣ်ဧါ. အပၢ် ကွံၣ်ယိၤ တၢ်ဂီၤဖိဆူ ဘိၣ်း အအိၣ် ဒီးစံး ယထံၣ်တၢ်အံၤလၢကျဲကပၤန့ၣ်လီၤ. အိ အဝဲအံၤမ့ၢ်တကီဖိန့ၣ်လီၤ. အပၢ်သံကွၢ်အီၤ နအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်တမံၤမံၤဧါ ဘိၣ်း စံးဆၢအီၤ လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်အပူၤ မ့ၢ် ယွၤကယုထၢန့ၣ်လီၤ နမ့ၢ်နံၤအအၢကတၢ် ဒီး နမ့ၢ်နံၤ အဝုၣ်ကတၢ် စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ကဲ ယဖိခွါ ခဲအံၤပမ့ၢ်လဲၤဆူ ကဆီထံကျိလၢတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲ အဂီၢ်ဒီး တၢ်ကမၤ အသးဒ်လဲၣ်. ဘိၣ်း စံးဆၢအီၤ လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်အပူၤ အိ မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး ကမ့ၢ် မ့ၢ်နံၤအဝုၣ် ကတၢ်လၢ ယဂီၢ် န့ၣ်လီၤ..

ကရူၢ်ဖိတၢ်တုတၢ်ဂီၤ

သရၣ် ကဘၣ်ကွဲယိၤ ကိုဖိတဖၣ်လၢကဟဲတုဒီး ဟဲပၣ်ဖျါ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်, ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်လၢ အဘၣ် ယး ဒီးပူ အံၤ လၢလၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖိခိၣ် ဒ်သီးသီးန့ၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဝါ ဖဲကျဲကပၤ မ့တမ့ၢ် စးခိဖးထီ ဒီး ထီၣ်ဒီးဘိ မ့တမ့ၢ် ချိၣ်ဖးထီ လၢ လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အဖိခိၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. လၢၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒါ ကဘၣ် အိၣ်ဒါ လီၤအသး ဒ်သီး ကိုဖိတဖၣ် ကတုတၢ်ဂီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကစံးဆၢ အတၢ်တဲပူ, ကမၤအိၣ်ထီၣ် ကရူၢ်တၢ် တုတၢ်ဂီၤ ဒ်သီးသီးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံအဆါ ကတိဒါဒါ ၁၆:၃၂ နမ့ၢ်တအဲၣ်ဒါဒါမလိမဒါဒါတၢ်ဘၣ်ဒါဒါ နမၤဘၣ်ဒါဒါ လါ နသးဒါဒါနဲလါ. နမ့ၢ်တူၢ်လိာ် တၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤနဒါဒါ နကကဲထီၣ် ပှၤကူၣ်သ့ဂ့ၤ န့ၣ်အလီၢ်တက့ၢ်လါ.

နသိၣ်လိ လံာ်စီဆုံအဆါက့ၤဖိတဖၣ်ဒါဒါလံာ်အသိးန့ၣ်တက့ၢ် ကွဲးလါ. လံာ်စီဆုံအဆါ ဖဲ လၢာ်သ့ၣ်ဘၣ်အလီၢ်တက့ၢ်. မၤက့ၤဖိတနီၤဆၢထၢၣ်ဒါဒါ ဖးအီၤအဘျီအါအါ တက့ၢ်. မၤအဆုၣ်နီၤ တနီၤ ဒါဒါဆၢထၢၣ်တနီၤ ကွၢ်လိာ်သးမဲၣ် ဖးအီၤတက့ၢ်. ဝံၤမၤအဆၢထၢၣ်ခဲလၢာ်ဒါဒါ ဖးသကိး တက့ၢ်

တၢ်မၤလိ ၅ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) စီၤဒါဒါ, စီၤစီလူး ဒါဒါ စီၤယိၤနသ့ၣ် တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၅ က)

သရၣ်ကဘၣ်ဖး တၢ်တဲဘၣ်ယး စီၤဒါဒါ, စီၤစီလူး ဒါဒါ စီၤယိၤနသ့ၣ် အပူလၢအအိၣ်ဖျါလၢ (၁ ရှုမ့ၢ်အ့ၤလး၁၈-၂၀)န့ၣ်လါ. တၢ်တဲအံၤမ့ၢ်တၢ်တဲလၢ အလီၢ်လးတယုၢ်န့ၣ်လါ. တၢ်အဒိဖိအံၤ ကမ့ၢ်တၢ်အဒိအဝ့ၢ် လၢကပၣ်ဖျါ တၢ်တဲအံၤန့ၣ်လါ. ဆိးကါ Flipchart 5B တက့ၢ်

ဖဲပဖးလံာ်စီဆုံအပူအံၤဒါဒါ အခါပကဆိကမိာ်သကိး ပှၤကညီတဖၣ် မၤဘၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒါဒါလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. အံၣ်စရုလး အစီၤပၤအဆိကတၢ်မ့ၢ် စီၤပၤ စီၤစီလူး န့ၣ်လါ. အဝဲဒိၣ်တၢ် ထီ, ဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤ ဒါဒါမ့ၢ်ပှၤလၢ အစးထီၣ် အတၢ်မၤဒါဒါ တၢ်မၤ ကစၢ် ယွၤအတၢ်မၤန့ၣ်လါ. လၢခဲအဝဲ တပိာ်ယွၤအခဲ လၢာ်ဘၣ်ဒါဒါ အဝဲအတၢ် အိၣ်မးပှဲၤ ဒါဒါတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအါမံၤန့ၣ်လါ. မ့ၢ်ကီၢ်လံာ်မၤန့ၣ် အါန့ၣ်လါ. အဝဲအပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤလၢ ကမၤတၢ်ဒါဒါ တၢ်အူ လၢ ကမၤမ့ၢ်ထီၣ်က့ၤအသးန့ၣ်လါ. ပှၤကွၢ်သိ သးစၢ် ဖိအမံၤမ့ၢ် စီၤဒါဒါလၢ ကဟဲဒုန့ၢ်အီၤ တနၢ်

လာကမာစာ အီးန့ၣ်လီၤ. စီၤဒၤဝံးမၤလိတ့ၣ်ဘၣ်ယး ကတဲအတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ် ဆူယွၤ အအိၣ် ခိဖျိတၢ်ထုကဖၣ် ဒီးတၢ်သးဝံၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပၤ စီၤစီလူး တသ့ၣ်ညါဝဲလၢ ယွၤယုထၢ စီၤဒၤဝံးလၢ ကကဲထီၣ် စီၤပၤန့ၣ်ဘၣ်.

လၢခဲ စီၤဒၤဝံး မၤစာ စီၤပၤ စီၤစီလူးလၢ တၢ်ဒုးဖးဒိၣ်လာကဘၣ်သၢၣ်ဒီး စီၤကၤလၤယါန့ၣ်လီၤ. ပှၤဂီၢ်မ့ၣ်ပၣ် ကဖၢအသးလၢ စီၤဒၤဝံး အယိဒီး သးဝံၣ်ထါလၢ အမ့ၢ်တၢ် ဒိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤစီလူးတဘၣ်အသးလၢတၢ်အံၤဘၣ်.

ဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ် စီၤစီလူး အဖိခွါ စီၤယိၤန့ၣ်သ့ၣ် တခါအဲၣ်ဘၣ် စီၤဒၤဝံးဒိၣ်မး ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဲထီၣ် တံၤသကိး နီၢ်နီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်တနံၤသးအၢ ဟဲန့ၣ်ဆူ စီၤစီလူးအသးပှၤဒီးဝဲကိး စီၤဒၤဝံး လၢကဟဲဒုန့ၣ်အီၤ တနၢ် န့ၣ်လီၤ.လၢအသးပှၤတခါ အဝဲပၣ်ဘၢပၣ် တၢ်သးက့ၣ် ဒီးတၢ်သးဒိၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ ကွံၣ် ဘီဆူ စီၤဒၤဝံး အအိၣ်လၢ ကမၤသံ ဝဲအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်ဘၣ်. စီၤပၤတဂၤ အတၢ်သးထီၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤ ပျံၤဖးဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်ဒ်အံၤကဲထီၣ် ကဒီးန့ၣ်လီၤ. စီၤဒၤဝံး သ့ၣ်ညါလၢ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ် ဒီး အီၤလၢ အအိၣ်ဘူးဒီး စီၤပၤတဂၤလၢအတၢ်သးထီၣ် ဒီးပၤအသးတန့ၢ်တဂၤအံၤဘၣ်. အယိ အဝဲထုကဖၣ် လၢယွၤအအိၣ် မ့ၢ်ကဘၣ် မၤဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထုကဖၣ်ဆူကစၢ်ယွၤအအိၣ်မ့ၢ်ကျဲတဘီလၢ ဖဲ ပဘၣ်ပျံၤ ဘၣ်ယိၣ် တၢ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤဖိ စီၤယိၤန့ၣ်သ့ၣ် ဒီး စီၤဒၤဝံး တဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. စီၤပၤဖိစီၤယိၤန့ၣ်သ့ၣ် ကျဲးစးဝဲဒ်သိး ကတၢ်ပီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒီး ကတီၢ်တၢ်အံၤအဂီၢ်လီၤ. စီၤစီလူး အၢၣ်လီၤဝဲလၢတမၤသံ စီၤဒၤဝံးလၢဘၣ် ဘၣ်ဆၣ် တယံၣ်ဘၣ်. ဥဘျီတဘျီစီၤစီလူး အတၢ်သး ထီၣ် ဒီးပၤအသးတန့ၢ်ဒီး ကွံၣ် ဘီဆူ စီၤဒၤဝံး အအိၣ်လၢကမၤသံ ဝဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤဒိသဒါ စီၤဒၤဝံးကဒီးန့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤဖိ စီၤယိၤန့ၣ်သ့ၣ် ဒီး စီၤဒၤဝံး တဲသကိးကဒီးဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဘျီ စီၤယိၤန့ၣ်သ့ၣ် ဟ့ၣ်ပလီၢ် အီၤလၢကထွး ထီၣ်ယုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤလိၣ်အသးလၢ ကမ့ၢ်တံၤသကိး လၢ အဖိတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်ကမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ် အတံၤသကိးဒီး ကဒိသဒါလိၣ်သးကဒဲကဒဲန့ၣ်လီၤ.စီၤဒၤဝံး လဲၤဆူ တၢ်လီၢ် လၢ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အိၣ်ဒီး အိၣ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤပိၣ်ခွါတနီၤ အဲၣ်ဒီးအိၣ်လၢ စီၤဒၤဝံးတကပၤဒီး အဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အိၣ်လၢ လၢၢ်ကအိၣ်အပှၤ တစီၢ် ဝံၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤအိၣ်ဆူ ပှၤပှၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤဝဲတတီၤဘၣ်တတီၤ မ့ၢ်လၢ စီၤပၤယု အီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဒၤဝံးဘၣ်လဲၤခိဖျိ တၢ်သးထီၣ်ဒီး တၢ်ယုမၤသံလၢစီၤပၤဘၣ်ဆၣ် အဝဲ နၢ်ယွၤဒီး ခိးယွၤ အတၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၁၁ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါ-တၢ်ကမၤကသးဒီးယၤဒဲလဲၣ်လဲၣ် သန့က့ၤ တမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်. ယကဃုထာလၢ ယသုတမၤဘၣ်ဒိ လီၤ ယသး ပုၤဂၤ ဒီးပုၤဂၤအသူးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်.

ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွဲး တၢ်တမံၤမံၤ ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဃုထာဝဲအသိး မ့တမ့ၢ် သရၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလံာ်ကဘျံး ၁၂ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး န့ၢ် ဖးသကိးတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒ်သိးသိးမိၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ပကဆဲးလီၤသကိး စုတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟံထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပုၢ် နစုစ့ၣ်တခီဟံထီၣ်ဖဲ နဟၢဖးဒီးဖျိန့ၣ်ယီၤဒုတက့ၢ်. ဖျိကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၣ်ကစၢ် ယ့ၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ. တဲဖျါ နဟံၣ်ဖိဃီဖိ အတၢ်လဲၤခီဖျါလၢ အမၤသးခုနုၤတဖၣ်ဆူနတံၤသကိးတက့ၢ်...တၢ်မၤသကိး ဟံၣ်ဃီတၢ် စံးဘျးစံးဖျိၣ်, တၢ်လဲၤသကိး ဆူတၢ်လီၢ်လၢပဆၢလဲၤတဖၣ်.....

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ကစၢ်ယွၤစၢၤ နတုလီၤ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပွဲၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဝဲၤ လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်လၢ လၢ ပကအိၣ်ဒီးသးခုဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖွံသးညီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတဘျီ ပသးတမုၢ်ဘၣ်. မၤစၢၤ ပုၤဒ်သိး ပကပၣ်ဖျါပတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ်လၢကျဲအဂ့ၤအဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢခရံၣ်မံၤ ပယုနုၤလီၤ. အၢမ့ၢ်.

တၢ်မၤလိၤ ၆ လၢတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ် ယဃုသ့

တၢ်မၤလိၤ ၆ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်	ပမၤလိၤဒ်သိး ပကဟ့ၣ်ခိဆူ ပှၢ်လၢပနၢ်အိၤသ့ဒီး ယွၤခိဖျါလၢ တၢ်ထုကဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
တၢ်တီၢ်ဟံ -	ခိဖျါတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - ကသ့ဟ့ၣ်ခိ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် - ကသ့နီၤဖး ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဆူပှၢ်လၢ ပနၢ်ပှၢ်ဒိၣ်တုၣ် - ကသ့နီၤဖး ပှၢ်လၢပနၢ် ဒီး ပကမၤစၢၤအိၤ - ကသ့မၤလိ တၢ်ထုကဖၣ်ဆူယွၤ ကိးဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်လိၢ်ကိးပှၢ်
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယွၤဟ့ၣ်လီၤပှၢ် ပှၢ်ကညီ မ့ၢ်ဂ့ၢ် အနီၢ်ကစၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢအကမၤစၢၤပှၢ် ဖဲပဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး သးတၢ်ကီတၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟံဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ol style="list-style-type: none"> ၁) ပှၢ်လၢပကစၢ်အဂီၢ်, လံာ်စီဆုံ ၂) ကွဲးဒီန့ၢ် ၃) ကိာ်ဘိာ် ၄) စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တုၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၇) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
တၢ်မၤလိၤ လံာ်စီဆုံအဂီၢ်	တၢ်ကတိာ်ကတီၤတဖၣ် ကွဲးယတၢ်နၢ် လံာ်ဟံဖျါ - ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ “ဖဲ ယဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ယဃုတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်သ့ ဒီး ယဃုအိၤတုၤလၢ ယမၤန့ၢ် တစုသ့န့ၣ်လီၤ. ”

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ် အတၢ်ဂ့ၤလၢ၊ အဘၣ်တၢ်မၤပဲၤ၊ အီၤဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လဲၣ်?

ပကရူးသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတၢ်

“ယန့ၣ် ယမၤလိ မၤပဲၤတၢ်ဆိကမိၣ်အအၢတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၤ လၢအမၤသးခုယၤသ့လီၤ.”

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆ့ၢ်န့ၣ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

လၢ ယတၢ်န့ၣ် စံးတၢ်န့ၣ်လံာ်န့ၣ်ကျဲၤ အိးထီၣ် လံာ်ကဘျံး ၁၉ လၢအစံးတၢ် “ယန့ၣ်ယွၤဟ့ၣ်ယၤဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီး အသးအိၣ်လၢဟံၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအဘၣ်အဘၢလီၤ.” ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကတုၤသကိးတၢ်ဂီၤ အဆိပျဲ အဆၢပတီၢ် လံာ်ကဘျံးခံကတီၢ်တက့ၢ်. အဖိခိၣ် တပတီၢ် ပျဲအဝဲသ့ၣ်တုၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်တက့ၢ်. ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး မိၢ် ပၢ်ဒီပုၢ်ဝဲၢ် မုၢ်ဂၢ် ဖါတံၢ် ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

သုတၢ်မၤလိအသန့ၢ်လၢ အမ့ၢ် “တုၤဒီးတဲ” တက့ၢ်. ဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တုၤဝဲဝဲၤ သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တုၤဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. ဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဲၤဖျါ အဟံၣ်ဖိဃီအဂ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ် မ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်သ့ၣ်တမ့ၢ်သးတမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲလီၤ. အယီၤ သရၢ်မုၢ်တဖၣ်ကြူးကတဲၢ်ကတီၢ်တၢ်လၢ ကတဲၤဆၢက့ၤဖိသ့ၣ် တဖၣ်လၢ ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ကရူၢ်ဖိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

နီၤဖး ကရူၢ် ခံ ကရူၢ် တက့ၢ်. ဖး တၢ်ပၢ်ဖျါလၢလၢတဖၣ် ဒီး သံကွၢ် တၢ်သံကွၢ်တက့ၢ်. မ့တမ့ၢ် နီၤဖး ကရူၢ် ၅ ကရူၢ် ဒီး ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ် တကရူၢ် ဘၣ် တကရူၢ်လၢကဟူးဂဲၤအဂီၢ် တက့ၢ်. ခွါဂဲၤဒိတဖၣ် ကဘၣ်သံကွၢ် တၢ်သံကွၢ် ခံခါ န့ၣ်လီၤ.

- ၁. နမ့ၢ်ကိၣ်ဖိအသီ လၢကိၣ်ပူၤ ဒီး နပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢ ပိၣ်ခွါ တဂၤလၢ၊ မတၤမး တလိၣ်ကွဲးဒီးအီၤ ဒီး တကတီၢ် တၢ် ဒီးအီၤတဂၤ

ကရူၢ် ၁ နဆိမိၣ် ပိၣ်ခွါ အံၤ အတၢ်တူၢ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်၊ ပၢ်ဖျါအီၤလၢ နမဲၣ်သ့ၣ်တက့ၢ်

ကရူၢ် ၂ ပိၣ်ခွါ ကြူးကတီၢ်တၢ်ဒီး မတၤ လၢ တၢ်ကမၤစၢၤ အီၤ အဂီၢ် လဲၣ်

- ၂. ကိၣ်ဖိတနီၤ ထံၣ်ပုၤလၢအ အခိၣ်တဂ့ၤ ဒီး ပုၤလၢ အဟး တၢ်သိးပုၤဂၤ ပုၤဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် မၤလီၤနံၤ ပုၤလၢအ အခိၣ်တဂ့ၤ, ယုၣ်အစုဒီးနံၤဘၣ်ဖၣ်လဲဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ် ၂ နဆိမိၣ် ပုၤလၢအ အခိၣ်တဂ့ၤအံၤ အတၢ်တူၢ်ကအိၣ်ဒ်လဲၣ်၊ ပၢ်ဖျါအီၤလၢ နမဲၣ်သ့ၣ်တက့ၢ်

ကရူၢ် ၁ ပုၤလၢအ အခိၣ်တဂ့ၤအံၤ ကြူးကတီၢ်တၢ်ဒီး မတၤ လၢတၢ်ကမၤစၢၤ အီၤ အဂီၢ် လဲၣ်

၃. လာကျဲနထံၣ် ဖိသၣ်တနီၤလၢအသး ပှၢ်တနီၤ မၤဘၣ်ဒိ ဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်ပိၣ် မုၢ်ဖိ ဟီၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ် ၁ နဆိမိၣ် ဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ်ဖိ အံၤ အတၢ်တူၢ်ကအိၣ်ဒ်လဲၣ် ပၣ်ဖျါအီၤလၢ နမဲၣ်သၣ်တက့ၢ်

ကရူၢ် ၂ ဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ်ဖိ ကြးကတိၤတၢ်ဒီး မတၤ လၢ တၢ်ကမၤစၢၤ အီၤ အဂီၢ် လဲၣ်

၄. နတံၤသကိးတဂၤ အစုဒီး အခိၣ် ဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲနၤ မ့ၢ်လၢ အဝဲ (အမိၢ်အပၢ်) တီၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ် ၂ နဆိမိၣ် အဝဲ အတၢ်တူၢ်ကအိၣ်ဒ်လဲၣ် ပၣ်ဖျါအီၤလၢ နမဲၣ်သၣ်တက့ၢ်

ကရူၢ် ၁ အဝဲ ကြးကတိၤတၢ်ဒီး မတၤ လၢ တၢ်ကမၤစၢၤ အီၤ အဂီၢ် လဲၣ်

၅. ပိၣ်ခွါအိၣ် တဂၤ လိၣ်လုၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ပိၣ်ခွါအသးစၢ် တဂၤ ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အသီခါ မ့ၢ် တၢ်လိၣ်ကွဲဘၣ်ဆၣ် လၢခံ ပိၣ်ခွါသးစၢ်ဖိအံၤတူၢ်ဘၣ်ဝဲတမ့ၢ် ဒီးတဲအီၤ လၢ အသုတမၤ တၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ် ပိၣ်ခွါဖိ လၢအိၣ် တဂၤ တပၣ်ပတုၣ်ဝဲဘၣ်.

ကရူၢ် ၁ နဆိမိၣ် ပိၣ်ခွါအသးစၢ်ဖိ တဂၤ အံၤ အတၢ်တူၢ် ကအိၣ်ဒ်လဲၣ် ပၣ်ဖျါအီၤလၢ နမဲၣ်သၣ်တက့ၢ်

ကရူၢ် ၂ ပိၣ်ခွါအသးစၢ်ဖိ တဂၤ ကြးကတိၤတၢ်ဒီး မတၤ လၢ တၢ်ကမၤစၢၤ အီၤ အဂီၢ် လဲၣ်

ဆိမိၣ်, ပၣ်ဖျါ ဒီး ဟ့ၣ်ခိ

သရၣ်ကဘၣ်မၤကွီၤဖိတဖၣ် ဘၣ်ဆိမိၣ်ဘၣ်ယးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤဘၣ်ဟ့ၣ်ခိ ဟ့ၣ်နီၤ ဝဲဆူ တဂၤဒီးတဂၤ ဝံၤ ဟ့ၣ်ခိဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဝုၤကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်အိၣ်သးမနုၤတဖၣ် မၤပျဲၤန့ၣ်လဲၣ်

၂. ဖဲနပျဲၤတၢ်အခါ နမၤ မနုၤလဲၣ်

၃. နဆိမိၣ် မတၤ တဂၤ န ကြးကတိၤတၢ်ဒီးပၣ်ဖျါဘၣ်ယး နတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်လဲၣ်

4. မၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ် လၢကပၣ်ဖျါထီၣ် တၢ် စံးဆၢဒ်အမ့ၢ် ပှၢ်လၢ တမၤဘၣ်ဒိန့ၣ်, ပှၢ်လၢ ကဒိကန့ၣ်န့ၣ်, ကဒိသဒၢန့ၣ် ဒီး ကမၤစၢၤန့ၣ်တခါခါ

တၢ်မၤလိ ၆ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) စီၤဘၣ်တံၤမဲ Bartimaeus's တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၆ က)

BARTIMAEUS' STORY
FLIPCHART 6B

သရၣ်ကဘၣ်ဖး တၢ်တဲဘၣ်ဃး စီၤဘၣ်တံၤမဲ အပူလၢအအိၣ်ဖျါလၢ (မၤကူး ၁၀: ၄၆-၅၂, လူၤကၢ် ၁၈: ၃၅-၄၃) ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်နဲၣ်ဖျါ ၅ ခါလၢ အအိၣ်လၢ Flipchart 6A န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဲအံၤမ့ၢ်တၢ်တဲလၢ အလီၤလးတယုၢ်န့ၣ်လီၤ. တချး နဖးတၢ်တဲအံၤ မၤဖိသၣ်တဖၣ် ဖးလိအသး ၂ဘျီ တၢ်လၢ စီၤဘၣ်တံၤမဲ တဲဝဲ န့ၣ်တက့ၢ်. စီၤဒၤဝဲအဖိခွါဒါ သ့ၣ်ကညီၤ သးကညီၤဘၣ်ယၢတက့ၢ် န့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲနသိၣ်လိဟံးစုနဲၣ်ကျဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ဖိသၣ်အခါ မၤဖိသၣ်တဂၤ ကကဲ စီၤဘၣ်တံၤမဲ ဒီးကစံးဝဲ သရၣ်ဒါ ယအဲၣ်ဒီးထံၣ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်လီၤ. တၢ်အဒိဖိအံၤ ကမ့ၢ်တၢ်အဒိအဝ့ၢ် လၢကပၣ်ဖျါ တၢ်တဲအံၤန့ၣ်လီၤ. (ဆိးကါ Flipchart 6A)

ပှၤမဲာ်တထံၣ်တၢ်တဂၤအမံၤ အမံၤမ့ၢ် စီၤဘၣ်တံၤမဲ အိၣ်ဆိးဝဲလၢ ဝ့ၢ်ယရံၤယိ န့ၣ်လီၤ.တနံၤ အဝဲ အိၣ်ဖဲ ဝ့ၢ်အယၢ ဆုၣ်နီၤယုအိၣ်တၢ်ဖဲကျဲကပၤထံးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဝဲလၢ ပှၤအိၣ်အါ အလီၢ် အကပၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲ အဝဲသံကွၢ်ဝဲ န့ၣ်တၢ်မနုၤကဲထီၣ်အသးလဲၣ်. ပှၤစံးဆါအီၤ ယုၣ်ရှုး ဟဲလၢပကျဲန့ၣ်လီၤ. စီၤဘၣ်တံၤမဲ သ့ၣ်ညါဝဲယုၣ်ရှုး အဝ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါ ဆိပၣ် ပှၤအဝဲအံၤအိၣ်ဒီး တၢ်စိကမိၤလၢကမၤဘျါတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤဘျါပှၤအါဂၤ ဒ်အမ့ၢ် ပှၤနၢ် တအၢ, ပှၤအုးအး, ပှၤမဲာ်ဘျီၣ်, ပှၤသံတဒိပၤ ဒီးပှၤဘၣ်တၢ်ဆါအါ လီၤတဝ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီ အဝဲကိးသတြီထီၣ် (မၤဖိသၣ်တဖၣ် ကိးပိၣ်ထွဲနခဲ) စီၤဒၤဝဲအဖိခွါဒါ သ့ၣ်ကညီၤသးကညီၤဘၣ်ယၢတက့ၢ်.

ပျူအင်ဂျင်နီယာအလီဒီးစံးဘန်အီလီအကအိန်ဘိုကလ်လီ. ဘန်သုန်သုန်အဝဲသုန်မဲင်ဆူးန့လီ. ဘန်တဘန် ကမုာ် အဝဲသုန် ဆိမိန်ဝဲလၢ ပျူအံၤဘန်အဘန်သီ ဒီးဖျိန်ဒိန်မးလၢကမၤတံၢ်တၢ်ယုန်ဂျူးန့လီ. အဝဲသုန် တအဲၣ်ပျူအံၤဘန်. ဘန်ဆန် အဝဲတဒိကန့ပျူဂၤအတၢ် ဒုဘန်. အဝဲတူၣ်ဘန်တၢ်န့လီ. အဝဲအဲၣ်ဒီး ဘျါန့လီ.အဝဲဟီၣ်ကိးသကြီ အါထီၣ်(ဖိသန်တဖၣ် ကိးပိၣ်ထွဲန့ခဲ) စီၤဒၤဝဲအဖိခွါၤ သျှန်ကညီၤသး ကညီၤဘန် ယၤတက့ၢ် န့တက့ၢ်. ယုန်ဂျူး န့ဟူ စီၤဘန်တံၤမဲ နီယုၤန့ဟူပဝဲကိးဂၤ ပျူ ဖဲ ပဟီၣ် ဒီးကိးထီၣ် လၢတၢ်ထုကဖၣ် န့လီ. ယုန်ဂျူးအိန်ကတီၢ် ဒီးတဲအဝဲသုန်လၢ ကဟဲကိးပျူမဲင်ဘျီၣ် ဆူအအိန်န့လီ. အဝဲသုန်တဲ စီၤဘန်တံၤမဲ လၢ ဟံနသးမုာ်မုာ် ဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ် တက့ၢ်. အဝဲဒၣ်ကိးန့ လီ. အဝဲဒၣ်ကွံၣ်လီၤ ကွံၣ်အဆူကၤဖိခိၣ်, စံၣ်ထီၣ်ဝဲ, ဒီးဟဲဝဲဆူ ယုန်ဂျူးအအိန်လီ. န့တက့ၢ်. အဝဲနဝဲဝဲလၢ ယုန်ဂျူးကမၤ ဘျါ အမဲင်ချံ နီသိးကထံၣ် က့ၤတၢ် န့လီ.ယုန်ဂျူး သံကွၢ်အီၤန့အဲၣ်ဒီးယကမၤတၢ်မနုၤတမံၤလၢနဂီၢ်လဲၣ်. တၢ်အံၤဖျါလီၤတၢ်လၢ ယုန်ဂျူး အဲၣ်ဒီး န့ဟူ စီၤဘန်တံၤမဲ တဲအတၢ်လိၣ်တဖၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့လီ. ယုန်ဂျူးသိၣ်လိပျူ လၢပက ဘါထုကဖၣ်ဒဲလဲၣ် န့လီ. စီၤဘန်တံၤမဲ စံးဆၢက့ၤအီၤ, “သရၣ်ၤ, ယအဲၣ်ဒီးထံၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤ.”ယုန်ဂျူးအဲၣ် စီၤဘန်တံၤမဲ ဒဲအအဲၣ်ပျူကိးဂၤ ဖဲပအိန်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီ ဒီးတၢ်တူၢ်ဘန် ခိၣ်ဘန်ခိၣ် တဖၣ်ဒၣ် လဲၣ်န့လီ. ယုန်ဂျူး စံးဘန်အီ “နက့ၤသ့လံ, နတၢ်နာ်မၤဘျါက့ၤန့ လံ.”တဘျီဃီဖဲန့ၣ် အမဲၣ်ထံၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ဒီး အဝဲဒၣ်ဟီၣ်ထီၣ်ယုန်ဂျူးအံၤလၢ အတၢ်လဲၤကျဲန့လီ. ယုန်ဂျူးအဲၣ်ဒီး ပဝဲတဖၣ် ပအိန်ဘူးဒီးပျူလၢအအဲၣ်ပျူန့လီ.

တၢ်ကတိၤတၢ်ပိၣ် တဖၣ်

ဆိမိန်, ပၣ်ဖျိန် ဒီးဟ့ၣ်ခီ

သရၣ်ကဘန်မၤကွီဖိတဖၣ် ဘန်ဆိမိန်ဘန်ဃးတၢ်စံးဆၢလၢ တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့လီ. မ့ၢ်ဝံၤ ဘန်ဟ့ၣ်ခီ ဟ့ၣ်နီၤ ဝဲဆူ တဂၤဒီးတဂၤ ဝံၤ ဟ့ၣ်ခီဆူ ကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၤကတၢ်တဘိန့လီ.

ပျူမဲင်ဘျီၣ် လဲၤယုမတၢ်တၢ်မၤစၢၤလဲၣ်
ဘန်မနုၤအယိ ပျူအင်ဂျင်နီယာအလီဒီးစံးဘန်အီလီအကအိန်ဘိုကလ်
ဘန်မနုၤအယိ ယုန်ဂျူး သံကွၢ်အီၤန့အဲၣ်ဒီးယကမၤတၢ်မနုၤတမံၤလၢနဂီၢ်လဲၣ်
ယုန်ဂျူး မ့ၢ်ပတံၤသကိး န့လီ. ပကိးထီၣ်ထီၣ်အီၤ သ့ ဖဲဆၢကတီၢ်မတၢ် လဲၣ်
တနံၤအံၤန့အဲၣ်ဒီးတဲ အီၤ(ယုန်ဂျူး) မနုၤ လဲၣ် ဟံးန့ၣ်တၢ်ထုကဖၣ်အဆၢကတီၢ် တက့ၢ်.

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျးပၤ ၁၃ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ -
ဖဲ ယဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ယဃုတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်သ့ ဒီး ယဃုအီၤတူၤလၢ ယမၤန့ၢ်တစုသ့န့ၢ်လီၤ.

ဖဲလံာ်ကဘျး ၁၄ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး န့ၢ် ဖးသကိးတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒ်သိးသိးမိၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ပကဆဲးလီၤသကိး စုတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟံၣ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနီၣ်ပျီၣ် နစုစ့ၣ်တခိဟံၣ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖၢဒီးဖျါန့ၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျါကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပျီၣ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၣ်ကစၢ် ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

တဲဖျါ နဟံၣ်ဖိဃီဖိ အတၢ်လဲၤခီဖျါလၢ အမၤသးခုနုၤတဖၣ်ဆူနတံၤသကိးတက့ၢ်...တၢ်မၤသကိး ဟံၣ်ဃီတၢ် စံးဘျးစံးဖျါ, တၢ်လဲၤသကိး ဆူတၢ်လီၤလၢပဆၢလဲၤတဖၣ်.....

စံးထီၣ်ပတြၢ: 8:11 ယုၤ, ပကစၢ်ဧၤ, နမံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဘျီန့ၢ် ဒိၣ်စိဒိၣ်ကမိၤဆံးဒိၣ်လဲၣ်.

စံးထီၣ်ပတြၢ.: 22:1 ယကစၢ်ယွၤဧၤ, ယကစၢ်ယွၤဧၤ, ဘၣ်မနုၤလၢနလဲၤသဒၣ်တၢ်ယၤလဲၣ်. ဘၣ်မနုၤလၢ နအိၣ်ယံၤလၢတၢ်မၤစၢၤယၤအဂီၢ်,နယံၤဒီးယတၢ်ကအူကစွါအတၢ်ကတိၤတဖၣ်န့ၢ်လဲၣ်.

စံးထီၣ်ပတြၢ 42:3 ဖဲယဒုၣ်ယဒါတဖၣ်သံကွၢ်ယၤတထံၣ်ဃီလၢ“နကစၢ်ယွၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်”န့ၢ်ဒီး, ယမဲာ်ထံမဲာ်နီ မ့ၢ်ယတၢ်အိၣ်လၢမ့ၢ်ဆါဆဲးလၢမ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

စံးထီၣ်ပတြၢ 44:7 ဘၣ်ဆၣ်နမၤပူၤဖျဲးတၢ်ပုၤလၢပဒုၣ်ပဒါသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးမၤန့ၢ်တၢ်ပုၤလၢ အသးဟ့ ပုၤန့ၢ်လီၤ.

စံးထီၣ်ပတြၢ 51:10 ကစၢ်ယွၤဧၤ, တုၤလီၤသးအကဆီၣ်လၢယပူၤ, ဒီးသ့ၣ်သီသးသီဒီးသ့ၣ်ဂၢၢ်သးကျၢၤလၢ ယပူၤတက့ၢ်.

စံးထီၣ်ပတြာ 64:1-2ကစၢ်ယွၤဒၢ, ဒီကန့ၣ်လၢ်ယတၢ်ထုကဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ယအိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤ

အပူၤလီၤ.ယပျံၤယဲၤယဒုၣ်ယဒါသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.မၤပူၤဖျဲးယသးသမူန့ၣ်တက့ၢ်.

၂ ဟ်ခူသ့ၣ်ယၤလၢပုၤအဖီအတၢ်ကူၣ်ခူသ့ၣ်တဖၣ်,လၢပုၤမၤတၢ်အတၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်အသးန့ၣ်တက့ၢ်.

စံးထီၣ်ပတြာ 68: 4 သးဝံၣ်ထီၣ်ကစၢ်ယွၤ,သးဝံၣ်စံးထီၣ်ပတြာၤအမံၤန့ၣ်တက့ၢ်.ကတၢ်ကတီၤကျဲတဘီလၢ ပုၤလၢ

လဲၤဒီကတၢ်လၢပုၤမုၢ်ကနၢတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.အမံၤမ့ၢ်ယွၤလီၤ.သ့ၣ်ဖုံသးညီလၢအမဲၣ်ညါတက့ၢ်.

၃. တၢ်ထုကဖၣ် လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အဖီလၢ်အသးတက့ၢ်)

ကစၢ်ယွၤဒၢ ပသ့ၣ်ညါလၢနနၢ်ဟူပုၤ ဖဲပကိးထီၣ်နမံးန့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျးနၤလၢ နကွၢ်လီၤပုၤ ဒီးနဒိကနၢ်ပဝဲတဂၤဘၣ်
တဂၤအယိ န့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒီးလၢ နကအိၣ်ဘျးဒီးပုၤ န့ၣ်လီၤ. ပလိၣ်ဘၣ်နတၢ်မၤစၢန့ၣ်လီၤ. အါစုအါဘျီ
ပတသ့ၣ်ညါလၢ ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ် ပကဘၣ်တဲမန့ၣ်လဲၣ် ဘၣ်ဆၣ် ထီၣ်နအိၣ်ဘျးဒီးပုၤန့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျးနၤလၢ
နအဲၣ်ပုၤလၢကျဲအါမံၤ န့ၣ်လီၤ. လၢခရံၣ်မံၤအယိ ပယုနၤလီၤ အမ့ၢ်

မ့တမ့ၢ် ထုကဖၣ်သကိး တက့ၢ်

အခဲအံၤပကဟ့ၣ်နၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကထုကဖၣ်ဆူ ယုၣ်ဂျးအအိၣ်လၢနကတဲအီၤ နတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
နဒုးအိၣ်ထီၣ်နတၢ်ထုကဖၣ် လၢပုၤအဂၤအကျါ သ့လီၤ. ပထုကဖၣ်ဖျိဖျိဖိ ဒီး ပပၣ်ပသးလၢတၢ် ထုကဖၣ်
အကျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထုကဖၣ် ကအိၣ်ဝဲလွံၢ်ကျိၤလၢအမ့ၢ် တၢ်စံးထီၣ်ပတြာ, တၢ်အၢၣ်လီၤပတၢ်ကမၣ်, တၢ်ယုထီၣ်
ဒီး တၢ်စံးဘျး တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤအါဂၤထုကဖၣ်အခါ ပထုကဖၣ်လၢပသးပုၤသ့စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.
ပကလဲၤဆူတၢ်ထုကဖၣ်ကျိၤဖျိဖျိန့ၣ်လီၤ.ပဝဲကိးဂၤပစံးထီၣ်ပတြာယွၤ အဒိ ပစံးထီၣ်ပတြာယွၤလၢအဝ
အတၢ်အဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝံၤ တၢ်အၢၣ်လီၤပတၢ်ကမၣ် လၢတၢ်ကပျၢ် ဒ်သိး ဝံသးစူၤဘၣ်ယၤလၢ ယသးဒိၣ်
ထီၣ်လၢတၢ်လိၣ်ကွဲလီၢ် အယိ န့ၣ်လီၤ. ဝံၤန ယုထီၣ် တၢ် အဒိ မၤစၢယၤဒ်သိး ယပၢ်ဒ်သိး ကပတုၣ်တၢ်အိၣ်
တက့ၢ်. လၢခံကတၢ် ပၣ်ဖျါတၢ်စံးဘျး တဖၣ် အဒိ တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ တၢ်ဒီးစဲးဖျိအယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၇ ယဃုထၢ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအမၤသးခုယၤသ့

<p>တၢ်မၤလိ ၇ တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပှၢ်</p>	<p>တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအစိကမိၤဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမၤန့ၢ်ခိ ဒီးနတၢ်ဆိကမိၣ်ဒ်သိး အကကဆိအဂီၢ်သ့ မ့တမ့ၢ် မၤအၢၤနၤသ့န့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ခိဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ယဆိကမိၣ်ကျိၣ်ထံဒီးမၤသ့ၣ်ညါယတၢ်ဆိကမိၣ်အအၢတဖၣ် သ့န့ၣ်လီၤ. - တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအယါဃုၣ်လိာ်သး လီၤ. တၢ်ဆိကမိၣ်အအၢမၤသးဆါနၤသ့လီၤ. - တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်တၢ်လၢအစဲၤလီၤအဂီၢ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ် တီၣ်န့ၣ်ဘၣ်. - ယလဲလိာ်တၢ်ဆိကမိၣ်အအၢတဖၣ်ဃုၣ်ဒီးယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒီးမၤကဆိထီၣ်ယတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ယလဲလိာ်တၢ်ဆိကမိၣ်အအၢတဖၣ်ဃုၣ်ဒီးယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒီးမၤကဆိထီၣ်ယတၢ် ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တ ဖၣ်</p>	<p>ဟံဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) ပျံၤဘိ ၂) တၢ်ဆိကမိၣ်အအၢ (လိာ်ဟံဖျါ အကး) ၃) ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤ (လိာ်ဟံဖျါ အကး) ၄) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တ့တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၇) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
<p>တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆံ့အဂီၢ်</p>	<p>တၢ်ကတဲာ်ကတီၤတဖၣ် ကွဲးယတၢ်နၢ် အတၢ်စံးကတိၤ ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ “ယမၤလိ ဆိတလဲယတၢ်ဆိကမိၣ်အအၢ ဆူတၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်လၢ မၤသးခုယၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ”</p>

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသးတဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ဖဲဖျါပုၤဂၤ ဒီး ယွၤလၢသုသးအတၢ် တူၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.

ပကရူးသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတၢ်

“ယဃုတၢ်မၤစၢၤ ဖဲယဘၣ်သၢၤဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဒီးဃုကညးတုၤယဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့လီၤ.”

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆၢန့ၣ် တဲဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

တၢ်လိာ်ကွဲသန့ၣ်

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ် ဒ်သိး တၢ်ကဝီၤအသိးတက့ၢ်. ဃုထၢဖိသၣ်တဂၤလၢ အဃုာ်တက့ၢ်. မ့ၢ်လၢ ဖိသၣ်လၢ အကဃုာ်ပျဲအိၣ်လၢ တၢ်ကဝီၤအလိာ်ခၢၣ်သးတက့ၢ်. ဃုထၢဖိသၣ်တဂၤလၢ ကလူၤဖီၣ် ဖိသၣ်လၢအဃုာ်တဂၤတက့ၢ်. တဂၤဖီၣ်မ့ၢ်တချုး ပျဲခံၤ, သၢၤဂၤ တုၤ ဖီၣ်န့ၣ် ဖိသၣ်လၢ အဃုာ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤသံကွၢ် ဖိသၣ်-ဒ်သိးပုၤဖီၣ်အိၣ်တချုးအဂီၢ်အဝဲဘၣ်ဃုာ် တၢ်ကီၢ်လၢအဂီၢ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

လိာ်ကွဲကဒီးခံၣ်တၢ်တၢ်- ဟ့ၣ်ဖိသၣ်လၢအဃုာ်တဂၤ နီၣ်ခွဲသိၣ်တဘိလၢအကဃုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲဖိသၣ်အဂၤ မ့ၢ်လူၤဖီၣ်အိၣ် အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲတၢ်ယာ်လၢ ကထိးဝဲဒီး နီၣ်ခွဲသိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢ အထိးဘၣ်လၢနီၣ်ခွဲသိၣ်ကဘၣ်ဃးထီၣ်လၢ တၢ်လိာ်ကွဲလီၤ. သံကွၢ် ဖိသၣ်တဖၣ် - ခံၣ်တၢ်တၢ် သုလူၤဖီၣ် ပုၤဃုာ်တၢ်တဂၤ ကီၢ်ခါ ညီၣ်ခါ ? န့ၣ်ဖျါ ဖိသၣ်တၢ် တၢ်ဆံၣ် အဂီၢ် တက့ၢ်. တၢ် ဖိတဖၣ်မ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်အအၢ လၢအမၤသးအုးပုၤတဖၣ်လီၤ. ဖဲပပျဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲန့ၣ်အဃိ မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပနီၣ်ခါ နီၣ်သးသ့လီၤ.

န့ၣ်ဖျါ ဖိသၣ်တဖၣ်ဟံၣ်လၢ ပအူး အိၣ် အိၣ် တဖျါတက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ် ဟံၣ်အံၤဟးဂီၤ ထဲလဲၣ်? ဒ်သိး ဟံၣ်အံၤတဟးဂီၤခဲလၢ် အဂီၢ် ပမၤအိၣ်သ့ၣ်လဲၣ်. ပမ့ၢ်ဟ်အိၣ်ဒ်သိး အံၤအဃိ တယံၢ် ဟံၣ်အံၤကဟးဂီၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကြး ဃုက့ၤ မၤသံအိၣ် ဒီးကသံၣ်ထံ လၢ အမၤသံတၢ်ဖိလံၤဖိဃာ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကရုဏာတော်မသက်:

သံကွပ်ဖိသန်တဖန်တော်သံကွပ် ဒ်လင်အံတကွပ်. တင်လၢ ဖိသန်တဖန်ဆိကမိန် တင်ဆိကမိန် အအၢ တဖန်မ့ မနု တဖန်လဲနဲ? ဆိကမိန်သကိး ဒီးပျဲဖိသန်တဖန်တဲဖျါ တင်လၢအဝဲသွန် ဆိကမိန် တဖန်တကွပ်.

တင်ဆိကမိန်အဂ့ၤ အလံာ်ကတိၤလၢ အလဲလိာ်အတင်ဆိကမိန်အအၢ အိန်ဝဲဒန်ဒါ? ပျဲဖိသန်တဖန် အိးထီၣ် ယန်တင်ကတိၤစံးတင်န့ၢ် အလံာ်နဲၣ်ကျဲ လံာ်ကဘျးပၤ ၁၆ လၢအဟံၤဖျါ လံာ်စီဆုံအတင်အၢၣ်လီၤန့ၣ်တကွပ်.

ယတအိန်ဒီး တံၤသကိးတဖန်လၢ အအဲၣ်ယၤဘၣ်... ယွၤစံး ယအဲၣ်တုၢ်နၤလၢ တင်အဲၣ်အထူအယိာ်လီၤ. ဝံယံးရမံယၤ - ၃၁-၃ ယွၤလီၣ်ဖျါအသးလၢ ယမဲာ်ညါလၢအယံၤ. ဒီးစံးဝဲဒန် ယအဲၣ်တုၢ်နၤလၢတင်အဲၣ် အထူအယိာ် လီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး ယမိၤလဲန့ၣ်လၢ တင်ဘျးတင်ဖျိာ်လီၤ.

ယတင်အိန်မူအံၤ တမ့ၢ်ကကဲဘျးလၢဘၣ်... ယွၤစံး "ယအိန်ဒီးယတင်တိာ်ဟံးဒိန်လၢ နဂီၢ် ဒီးတင်မုာ်လၢ လၢခါဆူညါန့ၣ်လီၤ. ဝံယံးရမံယၤ - ၂၉-၁၁

ယတမ့ၢ်ပုၤဂ့ၤဘၣ်...ယွၤစံး "ယတုၢ်နၤဒ်သိး ယနီၢ်ကစၢ်ဒန်ယဲလီၤ. ဒီးယွၤကွၢ်အတင်ဘၣ်တုၢ် ဒီးထံာ်ဝဲလၢအဂ့ၤလီၤ. ၁ မိၤရ့ၤ- ၁-၂၇,၃၁

ယအိန်ဒီးတင်ပျဲၤ မ့ၢ်လၢ တင်အၢတဖန်မၤအသးဒီးယၤအယိာ်လီၤ... ယွၤစံး " ပျဲၤတင်တဂ့ၤ အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ယအိန်ဒီးနၤ, ယမ့ၢ်နကစၢ်လၢအတုၢ်နၤလီၤ." ယရှါယၤ ၄၁-၁၀

ယမ့ၢ်တင်အဆံး ဒီး ယတင်မုာ်လၢတဖန်တအိန်ဘၣ်...ယွၤစံး " ယကဒုးတင်ဒီး ပုၤလၢအဒုးတင်ဒီးယၤ ဒီးယကမၤ ပူၤဖျဲး အီၤလီၤ." ယရှါယၤ ၄၉-၂၅

ထီၣ်ဘိယဃုထၢတင်လၢအကမၢ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤစံး "ယမၤတင်ခဲလၢာ်သ့လၢ ပုၤလၢအဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ် ယဂံၢ်ယဘါ တဂၤ အဂီၢ်လီၤ." ဖံလံးပံး ၄-၁၃

ယမ့ၢ်ပုၤလၢအလံာ်အၢတဂၤလီၤ...ယုၣ်ရှုးဟ့ၣ်ယၤ " တင်လၢအတအုၣ်သံ ကျဲၣ်သံဘၣ် ဒီးတင်သ့ၣ်စူၤသးစူၤ ဒီးတင်သ့ၣ်ဘျီၣ်သးဘျီၣ်လၢအမ့ၢ်တင်လုာ်ဒိန်လၢယွၤအမဲာ်ညါန့ၣ်တကွပ်." ၁ ပုးတရူး ၃-၄

ယဘဉ်တၢ်မၤတရီၤတပါယၤ အယိယမ့ၢ်ပှၤလၢအတကဆှိဘဉ်လီၤ...ယုၣ်ရူးစံး - “ယအဲၣ်နၤ ယသ့စီနၤလၢ ယသ့ၣ်စီဆှိန့ၣ်လီၤ.” လံာ်လိာ်ဖျါ ၁-၅

ယမ့ၢ်ပှၤလၢ အအၢဘဉ်ဆဉ်ယွၤတယာ်မဲာ်လၢ မ့ၢ်ခိၣ်အဘီအမ့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤစံး “နမ့ၢ်တၢ်လီၤကျဲၤလီၤ နတၢ်ဒဲးဘး အယိ ယပျၢ်နၤ ဒီး မၤကဆှိထီၣ်နၤလၢ နတၢ်တစီတဆှိဘဉ်လီၤ.” ၁ ယိဟဉ် ၁-၉

ပျဲဖိသဉ်တဖၣ်ရူးသကိး လံာ်စီဆှိတဖၣ် ခံၣ်တကရူၢ် တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤရူးသကိး ယနၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ်- “ယမၤလိ ဆီတလဲယတၢ်ဆိကမိၣ်အအၢ ဆူတၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၤ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢ မၤသးခုယၤ တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ”

တၢ်မၤလိ ၇ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆှိထီၣ်အီ) တဲး Tep's တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၇ က)

သရၣ်မ့ၢ်ကတဲဖျါ တဲး အဂ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဂီၤဒိ နွံမံၤ အိၣ်လၢ လံာ်ကဘျး ၇ က တက့ၢ်.

တၢ်စံးဝဲဒၣ်တဘျီ ဖိသဉ်ပိာ်ခွါအမံၤမ့ၢ် တဲး အိၣ်ဝဲတဂၤလီၤ.အဝဲထံၣ်လီၤအသးလၢ အမ့ၢ်ပှၤအုးအး ကတိၤ တၢ်ယၤ တဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲနၢ်ဟူ ပှၤအဂၤတဖၣ်တဲအီၤအါဘျီအယိ အဝဲနၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်လဲၤဆူတၢ်မၤလိကို ပှၤအါဂၤတဲနံၤ အဝဲ အတၢ်အိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤသးတမ့ၢ်အီၤဒိၣ်မးအယိ အဝဲလဲၤဆူတၢ်မၤလိ တဘျီဒၣ်လဲၣ်ဘဉ်. မ့ၢ်နဘဉ်မနုၤလဲၣ်? တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအညီ ဘဉ်မနုၤအယိ နမၤတဘဉ်လဲၣ် ဘဉ်တၢ် တီၢ်အိၣ်ဒီးတဲအီၤ ကဒူးကဒုၣ်အီၤ အယိ အဝဲထံၣ်လီၤအသးလၢ အမ့ၢ်ပှၤလၢ အလီၢ်ပတီၢ်လၢတၢ်ကိးမံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟဲက့ၤတုၤလၢဟံၣ် အမိၢ်စ့ၢ်ကိးတဲဘဉ်အီၤ နဲနတမၤတၢ်မနုၤမး နပျၢ်ပိာ်မ့ၢ်တခီမၤဟံၣ်တၢ်မၤ နဲတခီ နမၤတ မနုၤမး တသ့ဘဉ်. ဖဲန့ၢ်အဝဲထံၣ်လီၤအသး အဝဲတမ့ၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးမံ တၢ်မၤနၤနီတစုဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်တနံအသရဉ်မုဉ်ထံဉ်ဘဉ်အီ၊ သုဉ်ညါလ၊ တဲး အဝဲအိဉ်ဒီးတၢ်သးတမုဉ် ထံဉ်ဆံးလီၤအသးအယိလီၤ. ဖဲန့ဉ် အသရဉ်မုဉ် ကိးအီ၊ ဖဲပုၤအါဂ၊ က့ၤလီၤလၢတၢ်မၤလိ အဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. ယသးအိဉ် နဲဉ်ဖျါန့ၤ တၢ်စိကမိၤ အဒိဉ်ကတၢ်လၢ အဟံၤဖျါဝဲလၢ လံာ်စီဆံ့အပူၤန့ဉ်လီၤ. အဝဲအသးခုၤလၢအသရဉ်မုဉ်အတၢ်တဲး ဒီးအဝဲနံာ်ဝဲလၢ တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤမုဉ်အသးန့ဉ်လီၤ.

ဖးနီၢ်ကစၢ် ဖဲအံၤ လံာ်ယၤကီၢ် ၁-၅ စံးဝဲ “ဒီးသုဝဲသုဉ်တဂၤဂၤန့ဉ် န့ၢ်တၢ်ကူဉ်သ့ကူဉ်ဘဉ်အလီၢ်မ့ၢ်အိဉ်ဒီး မံအဃုလၢယွၤ လၢအဟ့ဉ်တၢ်ညါလၢပုၤခဲလၢဒီး တဒုဉ်ဒွဲဉ်ဘဉ်တၢ်ဘဉ်န့ဉ်တက့ၢ်, ဒီးကဟ့ဉ်အီၤလီၤ.

နဆိကမိဉ် ယွၤအတၢ်စံးအိဉ်ဒီးတၢ်ကူဉ်သ့ဒါ? သရဉ်မုဉ်သံကွၢ်အီၤ ဖဲန့ၢ် တဲး အဝဲစံးဆၢ မ့ၢ်လီၤ.

နဆိကမိဉ်ယွၤဟ့ဉ်န့ၤတၢ်ကူဉ်သ့ သ့ကစီဒီဒါ. ဖဲန့ၢ် တဲး စံးဝဲ တသ့ညါဘဉ်. ကဲ မ့ၢ်ဒိန့ဉ် ပကဃုသကိးယွၤလၢ ကဟ့ဉ်န့ၤ ခိဉ်န့ဉ် တၢ်သ့ညါန့ဉ်တက့ၢ်. လၢခံတနံၤ သရဉ်မုဉ် နံၤကမ့ၢ်ထီဉ် ဒီး သံကွၢ် တဲး နသးခုၤကစီဒီဒါ. နနံၤလၢ နကဒီးန့ၢ် တၢ်သ့ညါလၢ နယုန့ဉ်လၢ ယွၤန့ဉ်ဒါ. ဖဲန့ၢ် တဲးစံးဝဲ မ့ၢ်လီၤ ယနံၤလၢ ယွၤကဟ့ဉ်ယၤတၢ်ကူဉ်သ့န့ဉ်လီၤ. လၢခံတနံၤတချုးအဝဲက့ၤဆူဟံဉ် အသရဉ်မုဉ် ဟ့ဉ်အီၤလံာ်စီဆံ့ လၢ အဝဲကဖးဝဲန့ဉ်လီၤ. လံာ်ကတီၢ်ဒိ ၁၉-၂၀ ကန့ဉ်တၢ်ဒုးကူဉ်တၢ် ဒီးကန့ဉ်တၢ်သိဉ်လိတၢ် ဒ်သိး ကကူဉ်တၢ်သ့ လၢနနံဉ်ဒါလၢဒါ အခံကတၢ်န့ဉ်တက့ၢ်.

ဖဲန့က့ၤတုၤလၢဟံဉ် တဲဘဉ်နမိၢ်လၢ တၢ်လၢနကဘဉ်မၤစၢၤအီၤ ဒီးမၤအနဲဉ်န့ၤတၢ်လၢနကဘဉ်မၤန့ဉ်တက့ၢ်. ကျဲးစၢၤမၤဖဲနမိၢ်နဲဉ်န့ၤကျဲးတက့ၢ်. အဝဲမ့ၢ်တသးမံလၢ နတၢ်မၤအယိ မ့ၢ်တစံးထီဉ်ပတြၢၤန့ၤဒုဉ်လဲဉ် တဘဉ်သးဟးဂီၤ တဂ့ၤ. သ့ဉ်နီဉ်ယွၤအတၢ်စံးဟံ အတၢ်အာဉ်လီၤလၢ ကဟ့ဉ်အါထီဉ်န့ၤတၢ်ကူဉ်သ့တက့ၢ်.

တဲးအဝဲက့ၤတုၤလၢဟံဉ် ပုၤဒီးတၢ်သးခုၤ အဝဲအိဉ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ယွၤန့ဉ်လီၤ. ကိးမုဉ်န့ၤ အဝဲကျဲးစၢး မၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢ ကမၤသးခုၤအမိၢ်န့ဉ်လီၤ. တဘျီဘျီအမိၢ်အသးခုၤလၢအတၢ်မၤအယိလီၤ တဘျီဘျီ ဘဉ်တၢ်ကဒုးကဒုဉ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်အဝဲတသးအုးနီတဘျီ အဝဲကျဲးစၢးမၤဝဲဒုဉ်အဂ့ၤကတၢ်လီၤ. ဘဉ်တနံၤ အဝဲလဲၤဆူအသရဉ်မုဉ်အအိဉ်ပုၤ ဒီးတၢ်သးခုၤဒီး နဲဉ်အီၤ လံာ်စီဆံ့ စံးထီဉ်ပတြၢၤ ၃၇-၅ တလုဉ်နကျဲးနကပူၤလၢ ယွၤအလီၤတက့ၢ်. သန့ၤစ့ၢ်ကိး နသးလၢအီၤတက့ၢ်. ဒီးကမၤကဲထီဉ်တၢ်လီၤ.

ဘဉ်တနံၤ သရဉ်မုဉ်ဟံသ့ဉ်ဟံသးလၢ တဲး အဝဲအိဉ်ဒီး တၢ်ကူဉ်သ့ စုတၢ်ကွဲး တၢ်တုၤလၢ အဂ့ၤန့ဉ်လီၤ. အဝဲတု တၢ်ဂီၤတဖဉ် ဂ့ၤဒိဉ်မးန့ဉ်လီၤ. ဒီဖျါ အဝဲဃုတၢ်လၢယွၤအယိ လၢခံ ကစၢ်ယွၤဟ့ဉ်အီၤ တၢ်စုသ့တၢ်တု တၢ်ဂီၤလၢ အဖျါယံလၢလီၤဆီန့ဉ်လီၤ. သရဉ်မုဉ်တဲဘဉ်ပုၤအါဂၤလၢ တဲး အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢ အဖျဲးတဂၤ ဒီဖျါ အစုတၢ်တုန့ဉ်လီၤ. တဲး အဝဲဒီးန့ဉ်တၢ်သ့ဉ်မုဉ်သးမုဉ်လၢ ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤလီၤဆီအီၤန့ဉ်လီၤ.

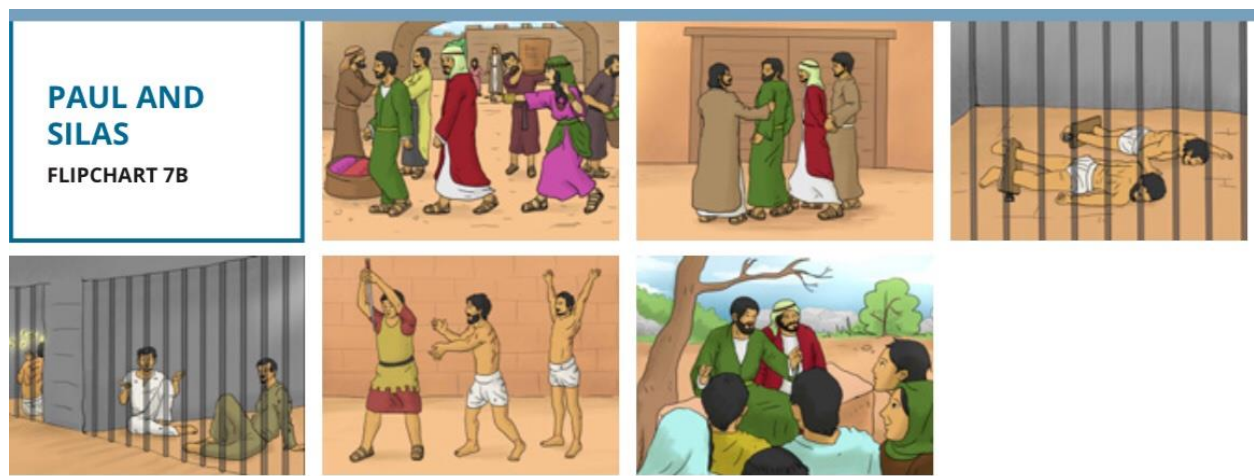
လၢခံ အဝဲအမိၢ်စ့ၢ်ကိးစံးပတြၢၤအီၤလၢ အဝဲအတၢ်မၤဂ့ၤ ဒီး အတံၤသကိးတဖဉ်စ့ၢ်ကိး စံးပတြၢၤအီၤလၢ အဝဲအိဉ်ဒီး အတၢ်သ့လီၤဆီန့ဉ်လီၤ.

ဆိကမိန်, ကတိသကိး ဒီးတဲဖျါ

သရန်မုန် သိပ်လိတ်ာ် ပျဲ ဖိသန်တဖန်ဆိကမိန်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒီး ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ ဒီး တဲဖျါက့ၤဆူ ဖိသန်ကိးဂၤတက့ၢ်. ပျဲဖိသန်တဖန်ကွဲးဖျါ အသးတၢ်ဆိကမိန် တဖန်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံ - ယၤကီာ် ၁- ၅ ဒီးသုဝဲသ့ၣ်တဂၤဂၤန့ၣ် န့ၢ်တၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး မံအယုလၢယုၤ လၢအဟ့ၣ်တၢ်ညီလၢပုၤခဲလၢာ်ဒီး တဒုၣ်ဒွဲၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်

လံာ်စီဆုံ တၢ်တဲပူ - စီပီလူး ဒီး စီစံလၢ လံာ်ကဘျံးပၤ ၇ ခ

သရန်သိပ်လိတ်ာ် ကတဲဖျါ စီပီလူး ဒီး စီစံလၢ အဂ့ၢ် ဒီးန့ၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ယုမံၤလၢ လံာ်ကဘျံးပၤ ၇ ခ တက့ၢ်. တၢ်စံးဝဲ ပုၤအမံၤအိၣ်ဝဲ စီပီလူး ဒီး စီစံလၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတဖန်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပီၤသးဝးခိဖျါ ကစၢ်ခရံၣ် အတၢ် သံ ဒီး ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီး ပုၤကိးဂၤသ့ၣ်ညါ ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်တူၢ်သံ ဒီး အတၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ် ဒီးဟ့ၣ်ပဝဲကိးဂၤလၢ သ့ၣ်သီသးသီ ကတံာ်ကတီၤ မူခိၣ်အသီန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၤလဲၤဝဲဒၣ်ဆူ ထံကီာ်အဂၤလၢ အကတဲဖျါ ကစၢ်ခရံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မုၢ်တနံၤ အဝဲသ့ၣ် စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်လၢ ဝုၢ်ဖဲလံးပံးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီး ကုၢ်ဟီၢ်မုၢ်ဖိတဂၤလၢ တၢ်နါ အိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ အကစၢ်မၤအီၤလၢ ကတဲပုၤအဂၤတဖန် ဒီဖျါ တၢ်ဖးဖိအစိကမိၤ ဒီး အကစၢ်တခီမၤန့ၢ် ကျိၣ်စ့ အါမးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲထံၣ် စီပီလူး ဒီး စီစံလၢအကတီၢ်အဝဲအသးအိၣ်ဟီၢ်ဝဲအံၤလီၤ. အယိ အဝဲစးထီၣ်ဟီၢ်အံၤဒီး မၤသီၣ်တၢ် ကလုာ်လီၤ. အဝဲမၤဝဲဒၣ်အါဘျီ ဟီၢ်ဝဲပုၤခံၤဂၤအံၤအယိ စီပီလူးမၤဟးထီၣ်တၢ်နါဟးထီၣ်လၢ အဝဲအအိၣ်လီၤ ဟီၢ်မုၢ်ဖိ

အကစ၍ အသးဒိဉ်သးထီဉ်လၢ အဝဲတမၤန့ၢ်ကျိဉ်စ့လၢ၊ ဘၣ်အယိလီၤ. အယိအဝဲသ့ဉ်လဲၤတဲဘၣ် ခိဉ်န့ၢ် တဖၣ်လၢ ပှၤခံၣ်မ့ၢ် ဝံဘျၢ်သရၣ်ဘျၢ် အယိ လၢခံပှၤဖျိဉ်န့ၢ် အဝဲသ့ဉ် ဘၣ်တၢ်တီၢ် ဒီး ဒၢန့ၢ်အီၤဆူ ယိဉ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.

ဖိသ့ဉ်တဖၣ်စးထီဉ်တၢ်ဒးန့ၢ်သ့ ဖဲအံၤလီၤ.

ဖဲန့ၢ်နဆိကမိဉ် စီၤပီလူး ဒီး စီၤစံလၢ ကကတီၢ်ဆၢက့ၤဂၤ? နဆိကမိဉ်အဝဲသ့ဉ် သးဒိဉ် ဒီးဟံးဒုဉ်ဟံးကမၢ်လၢ ကစၢ်ယွၤအလီၤန့ၢ်ဂၤ? တမ့ၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ဉ် တသးဒိဉ် ဘၣ်အမဲၣ်ညါ အဝဲသ့ဉ် သးဝံဉ်တၢ် စံးထီဉ်ပတြၢၤ ကစၢ်ယွၤ န့ၢ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ဉ် သးဝံဉ်တၢ် တၢ်မၤအသးလၢ ဟီဉ်ခိဉ်ဟူးဝးထီဉ် အယိအဝဲသ့ဉ်ဆိကမိဉ် တၢ်အၢမၤ အသး တမံၤမံၤလီၤ. ပှၤယိဉ်ဖိတဖၣ်န့ၢ်ဟူတၢ်သးဝံဉ် တနီၤအသးထီဉ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ဉ်တန့ၢ်ဟူညါန့ၢ်တၢ်သးဝံဉ်လၢ ယိဉ်ပူၤ အယိန့ၢ်လီၤ.

စီၤပီလူး ဒီး စီၤစံလၢ အဝဲသ့ဉ်သးဝံဉ်ကဒီးတၢ် လၢခံ ဟီဉ်ခိဉ်ဟူးနးနးကလဲာ် ယိဉ်အတြၢၤတဖၣ် အိးထီဉ် အသး န့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ယိဉ်ဒိဉ် အဝဲဖူးပၢ်ထီဉ် ထံဉ်ဝဲ ယိဉ်အတြၢၤတဖၣ်အိးထီဉ်အသး အဝဲဆိကမိဉ် ယိဉ်ဖိတဖၣ် ထွးထီဉ်ဃုာ်အယိ အဝဲဟံးန့ၢ် ဒီး ဒ်သိးကမၤသံလီၤအသးလီၤ. ဖဲန့ၢ်စီၤပီလူး ဒီးစီၤစံလၢ ဟဲဆူအအိဉ် တဲအီၤ ပအိဉ်ခဲလၢ်လီၤ. တဘၣ်မၤသံနသးတဂ့ၤ. ယိဉ်ဒိဉ်အသးဆိတလဲအသး ဒီးသံကွၢ် အီၤ ဒ်သိးယကန့ၢ် ဘၣ်တၢ်မူ အထူအယိဉ် ယကဘၣ်မၤဒဲလဲဉ် ? အဝဲသ့ဉ်စံးဆၢ - စူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤယွၤတက့ၢ်. နကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိဉ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ယိဉ်ဒိဉ် ဒီး အပှၤဟံဉ်ဖိတဖၣ် စူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤယွၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီဉ်လံာ်ကဘျးပၤ ၁၇ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံးဖျါ -
“ယမၤလိ ဆိတလဲယတၢ်ဆိကမိဉ်အအၢ ဆူတၢ်ဆိကမိဉ်အဂ့ၤ တၢ်ဆိကမိဉ်လၢ မၤသးခုယၤတဖၣ်သ့န့ၢ်လီၤ. ”
ပျဲဖိသ့ဉ်တဖၣ်လၢ အကတ့ၤသကိး ဟံဉ်ဖိဃီဖိလၢ အဝဲသ့ဉ်သးလီၤသ့ဉ်ထီဉ်လၢခါဆူညါန့ၢ်တက့ၢ်. ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ် အခဲအံၤ အဝဲသ့ဉ် မ့ၢ်တအိဉ်ဘၣ်ဒီး မိၢ်ပၢ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တနံၤလၢအဝဲသ့ဉ်ဆၢထံဉ် ပျဲအဝဲသ့ဉ်တ့တက့ၢ်.
ပျဲဖိသ့ဉ်တဖၣ်ကွဲး တၢ်လၢ အကမၤဘၣ်မၤဘၢ အဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်. ဒီးပျဲအဝဲသ့ဉ်မၤသကိးတၢ်မၤ တဖၣ်အံၤကိးမုၢ်နံၤလၢ အဝဲသ့ဉ်အဟံဉ်အယိတက့ၢ်.
ဖဲလံာ်ကဘျး ၁၈ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး တ့သကိးတၢ်ပနီဉ်လၢ တၢ်ကတီၢ်ဟံးအပူၤလၢ အဟံးဖျါန တၢ်ဆိကမိဉ်တက့ၢ် . ကွဲးဖျါနတၢ်ဆိကမိဉ်လၢနသးအိဉ်ဟံးဖျါ တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရုဏ်အတင်မသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နုစုထွဲဲ နသးနါပှ် နစုစုတခိဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖှိၣ်နယီၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖှိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒုၣ် မၤသးဒ်သိး နဖှိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပှ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲဲယၤလီၤ.

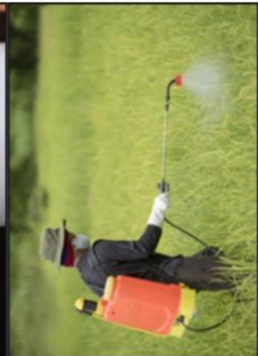

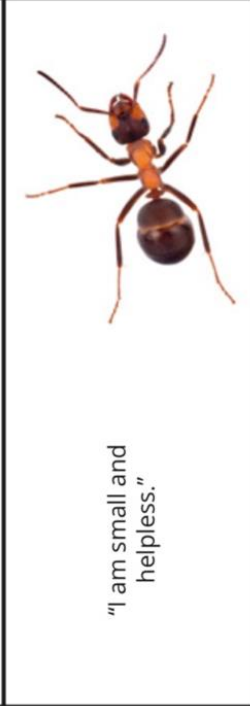
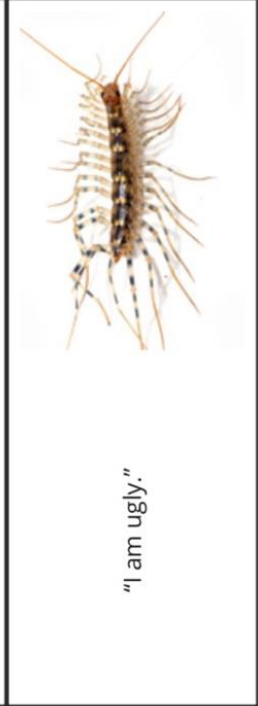
တဲဖျါ နဟံၣ်ဖိဃီဖိ အတၢ်လဲၤခိဖျါလၢ အမၤသးခုနုၤတဖၣ်ဆူနတံၤသကိးတက့ၢ်...တၢ်မၤသကိး ဟံၣ်ဃီတၢ် စံးဘျးစံးဖှိၣ်, တၢ်လဲၤသကိး ဆူတၢ်လီၢ်လၢပဆၢလဲၤတဖၣ်.....

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤဒၤ တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နဟ့ၣ်ယၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ ယကဆိကမိၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၤ လၢအမၤ သးခုယၤအဃိန့ၣ်လီၤ. နတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ နကအိၣ်ဒီးယၤဖဲယဘၣ်သဂၢ်ဒီး တၢ်သးအုးအကတီၢ်အဃိ တၢ်ဘျး ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.လၢခရံၣ်မံၤပဃုကညးနၤလီၤ. အၤမ့ၢ်.....

Photocopy and cut into three strips per square, fold in half and glue together so the words are on the back.

		
 <p data-bbox="527 730 586 940">"I have no friends, nobody likes me."</p>	 <p data-bbox="781 709 839 961">"My life is never going to get better."</p>	 <p data-bbox="1047 751 1073 919">"I am no good."</p>
<p data-bbox="492 1501 518 1627">GOD SAYS</p> <p data-bbox="537 1455 625 1665">"I love you with an everlasting love." (Jeremiah 31:3)</p>	<p data-bbox="732 1501 758 1627">GOD SAYS</p> <p data-bbox="777 1423 894 1703">"I know the plans that I have for you, to give you a future and a hope." (Jeremiah 29:11).</p>	<p data-bbox="982 1501 1008 1627">GOD SAYS</p> <p data-bbox="1027 1423 1144 1703">"I am made in the image of God. He made all things GOOD!" (Genesis 1:27, 31)</p>

		
<p>GOD SAYS "Fear not, for I am with you; I am your God." (Isaiah 41:10)</p>	<p>GOD SAYS "I will contend with him who contends with you, and I will save you." (Isaiah 49:25).</p>	<p>JESUS GIVES ME "the incorruptible beauty of a gentle and quiet spirit, and this is very precious in the sight of God." (1 Peter 3:4).</p>
		
<p>"I am afraid because bad things always happen to me."</p>	<p>"I am small and helpless."</p>	<p>"I am ugly."</p>

 <p>"I have been abused, therefore I am dirty."</p>	 <p>"I am so naughty, God won't take me to heaven."</p>	 <p>"I always make the wrong choices."</p>
--	--	--

 <p>JESUS SAYS "I have loved you and washed you clean with my own blood." (Revelation 1:5).</p>	 <p>GOD SAYS "if you confess your sins HE is faithful to FORGIVE you and to cleanse you from all unrighteousness." (1 John 1:9)</p>	 <p>GOD SAYS "I can do all things through Christ who strengthens me." (Philippians 4:13).</p>
---	---	--

တၢ်မၤလိ ၃ - ယၤတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ - ကစၢ်ယၤတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ နီၤသးကအိၣ်ဒီးတၢ်ရူၤလိာ်သးဒီးသးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၈ - ကစၢ်ယၤတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဟံၣ်ဖိဃီဖိ. ကစၢ်ယၤတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိပဲကိးဂၤလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ. အဝဲသးလီၤ ဟံၣ်ဖိဃီကမ့ၢ်တၢ်လိာ်လၢအဘၣ်အဘၤလီၤ. (စီၤနီၤအၤ, ထံလူၤဘၢတၢ်, ကဘီ) **ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ** “ကစၢ်ယၤတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး အဝဲသးလီၤလၢကမ့ၢ်တၢ်လိာ်လၢအဘၣ်အဘၤန့ၢ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိ ၉ - တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤမၤစၢၤယပုၤဟံၣ်ဖိ. ဟံၣ်ဖိဃီဖိကွံၤထွဲလိာ်သးသကိးသကိးလီၤ. လၢတၢ်ဖိး တၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီးသးကမၤစၢၤလိာ်သကိးသးလီၤ. (ဖိသၣ်မိၤရှ့, စီၤယိၤသး ဒီး အဒိပုၤဝဲၢ်တဖၣ်) **ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ** - “ယန့ၢ်ကစၢ်ယၤအဲၣ်ယၤဒီးကမၤစၢၤယပုၤ ဒီးသးယကစံးဆၢတၢ်အၤ ဒီးတၢ်မၤအၤ တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိ ၁၀ - ယတဲၤဖျါသ့. ယမၤလိတဲၤဖျါ ယတၢ်အိၣ်သး ဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိသးဒ်တၢ်တမၤအသးဒီးယၤဘၣ်. (နီၤပၤမုၢ်အ့ၣ်စတၢၤ). **ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ** - ယတၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ယသးတၢ်အိၣ်အသးလၢအဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး ဖဲတၢ်မၤအသးဒီး ယၤတဘၣ်လိာ်အကတီၢ်ဘၣ်.

တၢ်မၤလိ ၈ ယုၤဟ့ၣ်ယၤ ဟ့ၣ်ဖိဃီဖိ

<p>တၢ်မၤလိ ၈ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်</p>	<p>ကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်ပဝဲကိးဂၤလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ. အဝဲသးလီၤ ဟံၣ်ဃီကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢအဘၣ်အဘၤလီၤ.</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ခိဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲဒၣ် အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. - ယတူၢ်လီၤ ဒီးစံးပတြၢၤယပုၤဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ - တၢ်မၤ မ့ တၢ်ကတိၤမၤစၢၤ မ့ မၤဘၣ်ဒိ ယပုၤဟံၣ်ဖိသ့
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ယုၤတုၤဟ့ၣ်ဖိဃီဖိ ဒ်သိး ကဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး ကအံးထွဲကွၢ်ထွဲလိာ်သးလီၤ. ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤထဲအသးဒီး တၢ်ကတိၤကမၣ် တဖၣ်သ့လီၤ ဘၣ်ဆၣ်မၤစၢၤလိာ်သးသ့ ခိဖျိတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲး ဒီးတၢ်ပျၢ်တၢ် ကမၣ်သ့လီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံၣ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) လိာ်ကဘျးတဖၣ် ၂) ကိၣ် လၢတၢ်ကးလိာ်ကဘျး ၃) ထးတံၢ်တၢ် မ့ ကးက့. ၄) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၅) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလိာ် “ယတၢ်နၢ်” ၆) ကရူၢ်တၢ်တုၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၇) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
<p>တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆံ့အဂီၢ်</p>	<p>တၢ်ကတိၤကတိၤတဖၣ် ကွဲး ယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ဖဲသ့ၣ်ဘုၣ်ဘုၣ်အလီၤ “ကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်ယၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး အဝဲသးလီၤလၢကမ့ၢ် တၢ်လီၤလၢ အဘၣ် အဘၤန့ၣ်လီၤ.”</p>

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ် အတၢ်ဂ့ၤလၢ၊ အဘၣ်တၢ်မၤပျဲၤ အီၤဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လဲၣ်?

ပကရူၤသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတၢ်

“ယန့ၣ် ယမၤလိ မၤပျဲၤတၢ်ဆိကမိၣ်အအာတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၤ လၢအမၤသးခုယၤသ့လီၤ.”

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

လၢ ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ လံာ်န့ၣ်ကျဲၤ အိးထီၣ် လံာ်ကဘျဲး ၁၉ လၢအစံးတၢ် “ယန့ၣ်ယွၤဟ့ၣ်ယၤဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီး အသးအိၣ်လၢဟံၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢအဘၣ်အဘၢလီၤ.” ပျဲၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကတုၤသကိးတၢ်ဂီၤ အဆိပျဲၤ အဆၢပတီၢ် လံာ်ကဘျဲးခံကတီၢ်တက့ၢ်. အဖိခိၣ် တပတီၢ် ပျဲၤအဝဲသ့ၣ်တုၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၤတက့ၢ်. ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး မိၢ် ပၢ် ဒီပုၢ်ဝဲၢ် မ့ၢ်ဂၢ် ဖါတံၢ် ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

သုတၢ်မၤလိအသန့ၢ်လၢ အမ့ၢ် “တုၤဒီးတဲ”တက့ၢ်. ဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တုၤဝဲဝဲၤ သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တုၤဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. ဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဲၤဖျါ အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ် မ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သးတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲလီၤ. အယီၤ သရၣ်မုၢ်တဖၣ်ကြၢးကတံာ်ကတီၤတၢ်လၢ ကတဲဆၢက့ၤဖိသ့ၣ် တဖၣ်လၢ ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဆိကမိၣ်, ကတီၤသကိး ဒီး ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

ပျဲၤဖိသ့ၣ် ဟံၣ်ဖိခံကတၢ်ကရူၢ် ဒီး ပျဲၤအဝဲသ့ၣ်တဲၤဖျါ အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်ဆူအတံၤသကိးတက့ၢ်.

မ့ၢ်ဝံၤပျဲၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဟံၣ်ဖိထီၣ်သး ဒီးယုထၢ ဖိသ့ၣ်လၢ အကတဲၤဖျါ အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်ဆူ တံၤသကိး အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်လံာ်အံၤ မ့ၢ်ဘၣ်အယီၤပျဲၤ အယုၤထီၣ်အစုတက့ၢ်.

နအိၣ်ဒီး နဖဲသးပုၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နဖုသးပုၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နမ့ၢ်ဂၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နဖါတံၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နမိၢ်အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နပၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ?

နအိၣ်ဒီး နပုၢ်ပိာ်မုၢ် နဝဲၢ်ပိာ်မုၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ? အိၣ်ပျဲၤဂၤလဲၣ် ?

နအိၣ်ဒီး နပုၢ်ပိာ်ခွါ နဝဲၢ်ပိာ်ခွါ အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီၤ ? အိၣ်ပျဲၤဂၤလဲၣ် ?

ကရှုတ်မသေကိး

ပျဲဖိသုတ်တဖု် ကမေသကိး ဟံာ်ဖိဃီဖိ ထးသွဲသနာ်တၢ်ဂီၤလၢ လံာ်ကဘျးတက့ၢ်. လံာ်ကဘျးတဘျး အဝဲသုာ်ကကွဲး အဟံာ်ဖိဃီဖိတဂၤဘၣ်တဂၤအမံၤ ဒီး ပျဲအဝဲသုာ်တဖု် ဘျးအီၤတခါဘၣ်တခါဒ် ထးသွဲ သနာ် တက့ၢ်. လံာ်က့အဒိာ်အထီကမ့ၢ် ၁၅ စံာ်တံာ်မံတၢ် ဒီး ၅ စံာ်တံာ်မံတၢ် (၆ 'ဒီး ၂") လီၤ. ဖဲဖိသုတ်တဖု်မေသကိး ဟံာ်ဖိဃီဖိထးသွဲလံာ်ကဘျး ဝံၤဒီး ဘျးလီၤအီၤလၢ တၢ်မၤလိအတီၤအပူၤတက့ၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိး ဖိသုတ်ကိးဂၤ ကသုာ်ညါ အတံၤသကိးတဖု် အတၢ်အိာ်အသးဒီး အဟံာ်ဖိဃီဖိတဖု်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပသု ကဒါက့ၤအီၤ လၢ တၢ်မၤလိ ၅ - ယွၤတုၤပုၤဒ်သိးပကအိာ်ဒီးတၢ်ရၢကရိန့ၢ်လီၤ.

ပျဲဖိသုတ်တဖု်ရှးသကိး ယတၢ်နာ် အလံာ်ဟ်ဖျါ

“ကစၢ်ယွၤဟ့ၢ်ယၤ ဟံာ်ဖိဃီဖိ ဒီး အဝဲသးလီၤလၢကမ့ၢ် တၢ်လီၤလၢ အဘၣ် အဘၢန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၈ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အီ) မိာ်မိာ် MoMo တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၈ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၢ် ကဖးတၢ်တဲပူ မိာ်မိာ် MoMo ဒီး နဲာ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ယံာ် ခါ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၈ က)

ဖဲသုဖးတၢ်တဲ အံၤမ့ၢ်ဝံၤ ဆိကမိာ် ကစၢ်ယွၤ ဟ့ၢ် မိာ်မိာ် MoMo လၢ ဟံာ်ဃီလၢအဘၣ်အဘၢတက့ၢ်. ဟ့ ! ယမံၤမ့ၢ် မိာ်မိာ် MoMoလီၤ. ဖဲယနီၢ်ဆံးဆံး ယမိာ်ဘၣ်တၢ်လူၤဖိာ်အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤလၢသဝီလၢ အအိာ်ဆိး ဝဲအလီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပဃုာ်အိာ်တဒါ ပသးလၢတၢ်လီၢ်တဘျးလီၢ်လၢ ယိၤကီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပသုာ်နီၣ်ပဟံာ်ဖိဃီဖိတဖု် တဘျီဘျီ ပသးသယုာ်ပဟံာ်ဃီဒိာ်မးလီၤ. တဘျးလၢပဟးထီာ်လၢ ကီၢ်ပယီၤ ယမိာ်မ့ၢ်ပုၤလုာ်အိာ်ပုၤခီဖျိ ဖျိာ်ညာ်, သုာ်တၢ်မုာ်တၢ်ဘိ တၢ်ဒီးတၢ်လံာ်လၢတၢ်လုာ်အိာ်သးသမူအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲပဟဲတုၤလၢ တၢ်ဃုာ်အိာ်တဒါအလီၢ်ဒီး ယမိာ်အဝဲတဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤတၢ်မၤလၢအမၤညီန့ၢ်တဖု် အဝဲအတၢ်မၤတအိာ်အဃိ အဝဲအီဝဲဒုာ်သံး ဒီး အိာ်ဒီးသးအတၢ်ဘၣ်မုာ်ဘၣ်မးန့ၢ်လီၤ.

ဒ်ပမ့ၢ်ပုၤ မုာ်စလုာ် Muslim အဃိ ယမိာ်အဝဲဆုၤယၤဆူတၢ်မၤလီၤလၢ မုာ်စလုာ် Muslim တၢ်မၤလီၤလၢ တၢ်အိာ်တဒါ အလီၢ်န့ၢ်လီၤ. အသီခါမ့ၢ်လၢယဒီးန့ၢ်ယတံၤသကိးအသီတဖု်ဒီးယမၤလီၤဘၣ် လံာ်စီဆံ့ ခိာ်ရၣ် Koranဒီး ဘါထု

ကဖဉ် အယိ ယသးခုဒိဉ်မးလီၤ. မ့ၢ်လၢပမ့ၢ် မ့ၢ်စလ့ၢ် Muslim ယမိၢ်တခီ အိသံး အယိပဘဉ်ဟးထီဉ် ပဝဲဒဉ် လၢတၢ်ကရၢကရိအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယဲစ့ၢ်ကိးယဘဉ်ဟးထီဉ်တၢ်မၤလိန့ၣ်လီၤ.

လၢခံပထံဉ်န့ၣ်တၢ်လီၤလၢစံဉ်ပူၤဖဲပုၤကီၢ်ပယီၤတဖဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်အါဂၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တယံာ်ဘဉ်ယမၤန့ၣ်ကဒီးယပုၤ ဟိၣ်မုဉ်ဖိတဂၤလီၤ. ဖဲပတုၤတၢ်လီၤဖဲန့ၢ်ဒီး ယမိၢ်အဝဲမၤဘဉ်က့ၤ တၢ်ယုအိဉ်ညဉ် ဒီးပဒီးန့ၣ် ကျိဉ်စ့တနီၤလၢ ပကလုာ် အိဉ် ပသးသမူလီၤ. ယမိၢ်အသးခုလၢယုကျိဉ်စ့န့ၣ် ဒီးမၤယပူၤန့ၣ်အိၤသံလၢအဝဲကအိအဂီၢ်လီၤ. တယံာ်ဘဉ်အဝဲ အဂံၢ်အဘါစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. ဘဉ်တနံၤအဝဲမၤယဟးထီဉ်ကိးဒီးမၤယမၤတၢ်မၤလၢအဝဲမၤညီန့ၣ်တဖဉ်လီၤ.

ယပၢ်ထီဉ်ဂီၤဂီၤ ဒုတၢ်ဒီးတၢ်လၢတဖဉ်ဒီးလဲၤဆါလၢဖျါပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဟဲက့ၤတုၤဟံဉ် ယမၤကဆဲကဆီဟံဉ် ဖီအိဉ်တ့ၤအိဉ် ရှုဉ်တၢ်ကူတၢ်ကၤတဖဉ်လီၤ. ဖဲပမၤတၢ်ဝံၤ ပအိဉ်သကိးမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယဘဉ်မၤတၢ်ပဲၤပါဒိဉ်မး ဘဉ်ဆဉ် တၢ်အံၤတမၤသးတမုဉ်ယဘဉ်. ယသးခုလၢယမၤဘဉ်တၢ်တဖဉ်ဒီးမၤစၢၤဘဉ်ယမိၢ်လီၤ. ယန့ၢ်ဟူယမိၢ်တဲဟံဉ်ကဟိၣ် ကပၤတဖဉ်လၢ ယဖီတၢ်ဝံာ်ဒိဉ်မးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် လၢယသးပူၤတဘျီဘျီမၤ အသးဒ်တၢ်သယုဒီး တၢ်သးတမုဉ် တဖဉ်စ့ၢ်ကိး ယတူၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်ကျဲးစးသးပုၤနီဉ်သန့ၣ်က့ တၢ်ဆိကမိဉ်တဖဉ်တဘျီဘျီမၤတၢ်တၤယၤလီၤ.

တယံာ်ဘဉ်ဒီး ယဖါတံာ်ဒီး ယမုဉ်ဂၢ်တဖဉ်အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဟဲသ့ၣ်အသးဆူပသဝီလၢပအိဉ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီ အဝဲသ့ၣ် ကွၢ်ထွဲယဒီး ယပုၤဟိၣ်မုဉ်ဖဲယမိၢ်အိသံးမူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယအဲၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒိဉ်မးမ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် တဖဉ်မ့ၢ်ပုၤညူဉ်ဂ့ၤသးဝါ အိဉ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်သးစူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်မုဉ်တနံၤ ယမိၢ်ဆါထီဉ်နးနးကလဲာ် ပလဲၤကိးအိၤဆူတၢ်ဆါဟံဉ်ဘဉ်ဆဉ် အဝဲသံသဒဉ်ကွံာ်ပုၤလီၤ. ယမုဉ်ဂၢ် ဖါတံာ်တဖဉ်တဲပုၤပသးမ့ၢ်အိဉ်ပဟဲအိဉ်ဒီးအိၤသ့ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအိဉ်ဒီး အဖိမုဉ်ထဲတဂၤအယိလီၤ. ပတူၢ်လိာ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲမုဉ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢယအဲၣ်ကတၢ်လၢ ယဟံဉ်အသီမ့ၢ် ပုၤတအိသံးနီတဂၤဘဉ်. ယဖါတံာ်အဝဲမၤတၢ်ဖဲတၢ်လီၤလၢ အဘူးဒီး ပအိဉ်ဆိးတၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲတချူးလဲၤတၢ်မၤအဝဲကတီၢ်တၢ်ဒီးပုၤ နံၤကမ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်သးမုဉ်ဒိဉ်မးလီၤ. ယလဲၤဘဉ် တၢ်မၤလိကိ ကဒီးလၢ ယပုၤဟိၣ်မုဉ်ဒီး ယတခွါမုဉ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဖဲပဟဲက့ၤဆူဟံဉ်ပမၤစၢၤဟံဉ်ဃီတၢ်မၤတနီၤ မ့ၢ်ဝံၤ ပလိာ်ကွဲ သကိးလၢကရၢပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပူၤကွံာ်တနွံ ယဖါတံာ် ဒီး ယမုဉ်ဂၢ် အဝဲတဲဘဉ်ယၤလၢ ယဖါတံာ်အဂၤတဂၤလၢ အအိဉ်တဘူးတယံာ်ဒီး ပအိဉ်တၢ် အလီၢ်စ့ၢ်ကိးဟဲ ဒီး စံးဝဲလၢ အသးအိဉ်က့ၤကိးယၤဆူအဝဲအိဉ်တၢ်အလီၢ်လၢ ကမၤယမၤစၢၤအိၤန့ၣ်လီၤ. ယပုၤဟိၣ်မုဉ်တခီ အသးစၢ်ဒီးအယိအဝဲသ့ၣ်တသးလီၤဘဉ်. ဖဲယန့ၢ်ဟူတၢ်ဂ့ၢ်ယပျဲတၢ် ယသးတမုဉ်ဒိဉ်မးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ယမုဉ်ဂၢ် ဒီး ဖါတံာ်အဝဲကတီၢ်သကိးတၢ်ဒီး ယကိသရဉ်မုဉ် အဝဲသ့ၣ်တမၤဆူဉ်ယၤဘဉ်လီၤ.

ဖဲယဆိကမိဉ်တၢ်လီၤတံာ်ဒီး ယကွၢ် ယမုဉ်ဂၢ် ဖါတံာ် တဖဉ်အမံာ် ဒီးယသ့ၣ်ညါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖဉ် သးအိဉ် ယဒိဉ်မးလီၤ.ဘဉ်မနု ယကြးလဲၤဟိၣ်ဒီး ယဖါတံာ်လၢ အကွၢ်ထဲ အဂီၢ်တဆိကမိဉ် ယပုၤဟိၣ်မုဉ်အဂီၢ်, အဝဲယတသ့ၣ်ညါ အိၤနီတစု မ့ၢ်ပုၤအသီလၢ ယဂီၢ်လီၤ. အယိယတလဲၤဟိၣ်အဝဲအခံဘဉ်. ယအိဉ်ဒီးသ့ဒဉ်ဖဲအံၤမ့ၢ်လၢ သုမ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်ယၤဒ်သုဖိတံာ်နီၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဆိကမိဉ်, ကတိၤသကိး ဒီးတဲဖျါ

မိဉ်မိဉ် အမုဉ်ဂါဒီးအဖါတံၢ်တဖဉ်လီၤဆီ ဒီး အဝဲအမိၢ်ဒ်လဲဉ် ?

၁) တၢ်လၢ အပျဲ မိဉ်မိဉ်လၢ ကဃုထၢ မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲဉ် ?

၂) မိဉ်မိဉ်အတၢ်ဃုထၢမၤစၢၤအီၤဒ်သိး ကအိဉ်ဘဉ် ဘံဉ်ဘံဉ်ဘၢဘၢ န့ဉ်လဲဉ် ?

၃) တၢ်ဃုထၢအဘဉ်လၢ မိဉ်မိဉ် ဃုထၢမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲဉ် ?

လံာ်စီဆုံ - စံးထီဉ်ပတြၢၤ ၈၆: ၆ - ယွၤဒၤကနုၤယတၢ်ထုကဖဉ် ဒီးဒိကနုၤယဃုကညးတၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤလိ ၈ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ စီၤနီၤအၤ ဒီး ကဘီဖးဒိဉ် အဂ့ၢ် လံာ်ကဘျးပၤ ၈ ခ

စီၤနီၤအၤ ဒီးကဘီဖးဒိဉ် အဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျးပၤ ၈ ခ

၁ မိၤၤ ၆-၉, ၈-၁၆

တၢ်စံးဝဲလၢပျၢၤန့ဉ် ပှၤအမံၤလၢ စီၤနီၤအၤ အိဉ်ဝဲတဂၤလီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပှၤလၢ အဘၢထီဉ်ကစၢ်ထဲတဂၤလၢ အတုမူခိဉ်ဒီး ဟီဉ်ခိဉ် တၢ်အဲဉ်တၢ်ကွံကစၢ်န့ဉ်လီၤ.ပှၤလၢအအိဉ်လၢ အဝဲအကပိာ်ကပၤတဖဉ်တခီ တဘၢထီဉ်ယွၤလၢၤဘဉ်. အဝဲသ့ဉ်ဘၢ ထီဉ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဖျိဉ် တနီၤ တန့ၢ်တၢ်နီၤတမံၤလၢၤဘဉ်. တၢ်လုာ်သ့ဉ်ခါတတံၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ တၢ်မၤသံ တဖဉ်အိဉ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်မုဉ်ကမၢ်ခွါ ဖိတဖဉ်တဒိကနုၤမိၢ်ပၢ်အကလုာ်အိဉ်ထီဉ်လီၤ. ဟီဉ်ခိဉ်အံၤ လီၤပျဲၤ ဒိဉ်မးန့ဉ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤ ဟ့ၣ်ပလီၢ်စီၤနီၤအၤလၢ ကစံဉ်ညီဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိတဖဉ်လၢအတၢ်ကမၢ်ခီဖျိထံလုာ်ဘၢတၢ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲမၤလိာ် စီၤနီၤအၤလၢ ကဘီထီဉ် "ကဘီဖးဒိဉ်" ဒ်သိးကပူၤဖျးဒီးတၢ်စံဉ်ညီဉ်န့ဉ်လီၤ. စီၤနီၤအၤအဝဲတဲဘဉ်ကမုၢ်တဖဉ်လၢ ကပီၤယာ်လီၤက့ၢ်အသးလၢအတၢ်ကမၢ်ခီၤ ဖဲန့ဉ်ပှၤအါဂၤကတိၤကမၢ်အီၤတဲနံၤအီၤန့ဉ်လီၤ.

စီနီအေအိတ်ဒီးတပ်ယုထာ လာကကန့်ပုလအကပိတ်ကပတဖှ်အတက်ကတိ၊ မုတမုာ် ကန့်ယုအတက်ကတိဒီး ဘီထိတ်ကဘီဖးဒိတ်န့်လီ၊ (နစးထိတ်မတတ်ဟူးတက်ဂဲဖဲအံသ့လီ၊)

စီနီအေစးထိတ်ဘီ ကဘီဖးထိတ် အဖိဒီး အမါ မါစါအီလီ၊ အဝဲသ့ဘီထိတ် ကဘီဖးဒိတ်အိတ်န့်အါလါလီ၊ အဖိလါ အအိတ်ဒီး အဟံဒ်အယိဒ်ဝဲတဖှ်စုာ်ကီးမါစါအီလီ၊ တဘျီဘျီ ပုတနီဟဲဆူအအိတ် ဒ်သိးကတဲရီတပါအီ၊ တဲနဲအီလီ၊ ဖဲအဝဲဘီ ထိတ် ကဘီဖးဒိတ်အကတိ ပုဂီုမုာ်တဖှ်တခီ ဒီးတုဒီးဖျီ၊ ယုကျိတ်စ့၊ အုတ်လိတ်အသး၊ ယုတ် ဒီး ဟးဆူးယုအတက်တိတ်န့်လီ၊

လာခံကတိ၊ ကဘီဖးဒိတ်ဘတ်ဘီဝံန့်လီ၊ ဖဲတပ်ယီယံအကတိဒ်ကစာ်ယုမလိတ်စီနီအေအသိးမုခိတ် စူထိတ်ဝဲ ဒ်န့်လီ၊ ဖဲတပ်တချူးစူကစာ်ယုမလိတ် စီနီအေလါ ကဆုာ်န့် တပ်ဖိတ်လံ၊ အမိဒီးအဖါ ခံဒု တဖှ်ဆူကဘီ ဖးဒိတ်အပူန့်လီ၊ တပ်ဖိတ်လံခဲလက်ဘတ်ဘီဆုာ်န့်ဆူကဘီပူဝဲဒ်န့်လီ၊

ဝံကစာ်ယုဟ့တ်တခွဲတပ်ယံလါ ပုဂီုမုာ်တဖှ်လါ ကပိတ်စီနီအေအခံလီ၊ ဘတ်ဆတ်အဝဲသ့တဒိကန့်ဝဲဘတ်၊ ပုတနီသးအိတ်ပိတ်ဝဲဘတ်ဆုာ်ပျံ၊ ပုဂါတဖှ်ကနဲဘတ်အီအယိလီ၊ လာခံ ကဘီပူအိတ်ဒ်ထဲစီနီအေဒီး အပု ဟံတ်ဖိလီ၊

စီနီအေ ဒီးအမါ၊ အဖိခွါသါဂါ ဒီးအမါတဖှ် ဒီးတပ်ဖိတ်လံလါယုမါအဆုာ်န့်ဆူကဘီပူန့်လီ၊ ကစာ်ယုဆုာ် လါကလူးလါ ကကးတံာ် ကဘီအပဲတြီလီ၊ အဝဲသ့အိတ်ဝဲဒ်လါ ကဘီပူ ဒီးခိးကနဲတက်မါအသးတဖှ်လီ၊ တသီ ခံသီ သါသီတက်မါအသးအယိ ပုဂီုမုာ်တဖှ်နဲဘတ်ဖှ်လဲအဝဲသ့လီ၊ စီနီအေဒီး အပုဟံတ်ဖိတဖှ်တခီ နုာ်ကစုဒုယုအတက်မလိတ်လီ၊ နွံသီပွဲထိတ်ဒီး တပ်စူထိတ် ထံလူဘာတပ် အါထိတ်အါထိတ်န့်လီ၊ လာခံ ထံလူဘာဟိတ်ခိတ် အယိပုလါအအိတ်လါ ကဘီအချာတဖှ်သံဝဲဒ်ခဲလက်လီ၊

စီနီအေဒီးအပုဟံတ်ဖိတဖှ် အိတ်မူတုာ် မုာ်လါအဝဲသ့နုာ်ကစာ်ယုအကလုာ်ဒီး မါတပ်ဘတ်ယုအသး ယုထာတပ် အဘတ်အယိန့်လီ၊ ကစာ်ယုလိတ်ဖျါထိတ် တါကွဲလါမုခိတ် ဟ်ဖျါတပ်ပနီလါ အဝဲတစံာ်ညိတ်ပုကညီလါ ထံနီတစုဘတ်န့်လီ၊ အဝဲအိတ်ဒီးအတက်အါလါလါ ကမါစါအဖိတဖှ်လါ အနုာ်အီထီဘိန့်လီ၊

ဆိကမိတ်, ကတိသကိး ဒီးတဲဖျါ

ပျဲဖိသပ် ဟ်ဖျိခံဂါတကရုာ် ဒီး ပျဲအဝဲသ့တဲဖျါ အဟ့တ်ဖိယီဖိအဂုာ်ဆူအတံသကိးတက့၊ သံကွာ်ဖိသပ်တဖှ်တပ်သံကွာ်လါလံာ်အံတက့၊

- ၁) စီနီအေမါပူဖျဲး အပုဟံတ်ဖိတဖှ် ဒီဖျိအတပ်ယုထာဒ်လဲာ် ?
- ၂) စီနီအေ အပုဟံတ်ဖိတဖှ်မါစါအီ၊ ဒ်သိးအဝဲသ့ကပူဖျဲးဒီးတပ်စံာ်ညိတ်န့်လဲာ် ?
- ၃) နဆိကမိတ်ဘတ်မနု ထဲပုစုဂါလါ အသးအိတ်ပူဖျဲး ဒီးတပ်စံာ်ညိတ်န့်လဲာ် ?
- ၄) နဟံတ်ဖိယီဖိတဖှ်မုာ်မါပူဖျဲးနု၊ မုတမုာ် ဒီတဒါနုအယိ နသးကမါအသးဒ်လဲာ် ?
- ၅) နဟံတ်ဖိယီဖိတဖှ်မုာ် တမါပူဖျဲးနု၊ မုတမုာ် တဒီတဒါနုဒီး တပ်အါ အယိ နသးကမါအသးဒ်လဲာ် ?

တဘျီဘျီ ဖဲပမိပ်ပတ်တဖန် မာပုဒ်သီး ပကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဃီတၢ်မၤ ပမုၢ်မၤလၢပွဲၤပမူပဒါအဃိ ပမိပ်ပတ်တဖန် ကသးခုၤ မ့တမ့ၢ် ကအ့ၣ်လိာ်ပုၤဒါ? ပသးလီဟံၣ်ဃီလၢ အပွဲၤဒီးတၢ်သးခုတမ့ၢ်ယၢ်? ပမိပ်ပတ်တဖန်မ့ၢ် အ့ၣ်လိာ်အသး မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကမၢ်လီၤ.

မိပ်ပတ်တဖန်ပုၤအကါဒိၣ်လၢ ကသ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ဃီပၤ ပွဲၤဒီးတၢ်အဲၣ်ယွၤလီၤ. ဖဲနထံၣ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီး ဟံၣ်ဃီတၢ်အ့ၣ်လိာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိတၢ်တီၤတမံၤမံၤ အဃိ နကြၢၤတဲမတၢ်တဖန်လဲၣ် ?

ပျဲဖိသၣ်တဖန်စံးဆၢ - မိပ်ပတ် , သဝီခိၣ်န့ၢ်, သရၣ် သရၣ်မ့ၢ် ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဖန်...တက့ၢ် န့ၣ်ဖျါဒီး တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖန် တၢ်မၤလိ လၢအမ့ၢ် "တၢ်ဘၣ်ယိာ်အပနီၣ်တဖန် ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အတၢ်န့ၣ် ကျဲတဖန်တက့ၢ်".

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လိာ်ကဘျးပၤ ၁၉ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး **ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ** "ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ယၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး အဝဲသးလီလၢကမ့ၢ် တၢ်လိာ်လၢ အဘၣ် အဘၢန့ၣ်လီၤ."

ပျဲဖိသၣ်တဖန်လၢ အကတုသကိး ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢ အဝဲသ့ၣ်သးလီသ့ၣ်ထီၣ်လၢခါဆူညါန့ၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အခဲအံၤ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး မိပ်ပတ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တနံၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဆၢထံၣ် ပျဲအဝဲသ့ၣ်တုတက့ၢ်.

ပျဲဖိသၣ်တဖန်ကွဲး တၢ်လၢ အကမၤဘၣ်မၤဘၢ အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖန်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးပျဲအဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတၢ်မၤ တဖန်အံၤ ကိးမုၢ်န့ၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်အဃိတက့ၢ်.

ဖဲလံာ်ကဘျး ၂၀ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး န့ၢ် ဖးသကိးတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒ်သိးသိးမိၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ပကဆဲးလီၤသကိး စုတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟံၣ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပုၤ နစုစ့ၣ်တခိဟံၣ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၢ် ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

တဲဖျါ နဟံၣ်ဖိဃီဖိ အတၢ်လဲၤခီဖျိလၢ အမၤသးခုၤတဖန်ဆူနတံၤသကိးတက့ၢ်...တၢ်မၤသကိး ဟံၣ်ဃီတၢ် စံးဘျးစံးဖျိၣ်, တၢ်လဲၤသကိး ဆူတၢ်လိာ်လၢပဆၢလဲၤတဖန်.....

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤဒၤ တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နဟ့ၣ်ယၢဟံၣ်ဖိပီဖိအပိၣ်န့ၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ညါနအဲၣ်ယၢဒီးနသးအိၣ်လၢ
ယဟံၣ်ပီကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ အဘၣ်အဘၢန့ၣ်လီၤ.မၤစၢၤဘၣ်ယပှၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ် တၢ်မၤစၢၤ
လိာ်သး ကဒဲကဒဲတက့ၢ်. လၢခရံၣ်မံၤပယုကညးန့ၣ်လီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိ ဉ တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲၣ် မၤစၢၤယပုၤဟ့ၣ်ဖိဃီဖိ

<p>တၢ်မၤလိ ဉ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်</p>	<p>ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ကွၢ်ထွဲလိာ်သးတၢ်ဒီးတၢ်သ့ဝဲလီၤ. လၢတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အဂ့ၢ် ဒီး တဂ့ၢ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်တိၢ်ဟံ -</p>	<p>ဒီဖျါတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့ တၢ်ကတိၤလၢ မၤစၢၤ မ့ မၤဆါ ယပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ် - ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ပဝဲကိးဂၤလီၤ ဒီဖျါတၢ်ဃုထၢ အကမၣ်အဃိပတုၤ ဆူတၢ်ဟးဂီၤ သ့ဝဲလီၤ. - တၢ်ထိးလၢ အဂ့ၢ်မၤစၢၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လီၤ.
<p>တၢ်ဆိကမိၢ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>လၢပဟံၣ်ဖိဃီဖိ ပမၤလိန့ၣ်သကိးတၢ်အဲၣ် တၢ်ကဟုကယာ်န့ၣ်လီၤ. ပကမၤလိ သကိး တၢ်ထိးလၢ အဂ့ၢ် စံးတၢ်န့ၣ်...တၢ်ထိးလၢအတဂ့ၢ် စံးတၢ်န့ၣ်...တက့ၢ်</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံၣ်ဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၂) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် “ယတၢ်န့ၢ်” ၃) ကရူၢ်တၢ်တုတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၄) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
<p>တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆုံအဂီၢ်</p>	<p>တၢ်ကတိၢ်ကတိၤတဖၣ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ “ယန့ၢ်ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ယၤဒီးကမၤစၢၤယၤ ဒ်သိးယကစံးဆၢတၢ်အၢ ဒီးတၢ်မၤအၢ တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသးတဖၣ်

တၢ်အိၣ်ပညီတနီၤ-

တၢ်ထိးလၢအဂ့ၤ - တၢ်ထိးလၢ အကဏီ လၢအမၤသးခုနးဒီးဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ် လၢအမ့ၢ် တၢ်ဖိးဃု, တၢ်လိာ်ကွဲ, တၢ်မၤစၢၤလိာ်သး, တၢ်ကတိၤလၢအမၤန့ၣ်သး, တၢ်ကတိၤကပုၤလုၤ တၢ်အဲၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဖိတဖၣ်....

တၢ်ထိးလၢအဂ့ၤ - တၢ်အ့ၣ်လိာ်, တၢ်မၤဆါနီၢ်ခိ ဒီး တၢ်ထိးလၢအကျဲတဘျီတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သးထီၣ်, တၢ်မၤသးတမ့ၢ်, တၢ်မၤပျံၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်မူ, တၢ်တီၢ်, တၢ်ထိးလၢ တၢ်လိာ်တဖၣ်လၢ တကြးထိး ပုၤအတနီၤ အတၢ်ထိးလၢ အတကဆိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ...

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲဖျါတၢ်မၤလိလၢ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ် ?

ပကရူးသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတ့ၢ်

“ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ယၤဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး အဝဲသးလီလၢကမ့ၢ်တၢ်လိာ်လၢအဘၣ်အဘၢန့ၣ်လီၤ.”

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် တဲဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

တၢ်လိာ်ကွဲ တၢ်နီၤသိလ့ၣ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် နီၤဖးလိာ်သး ခံၣ်တကရူၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ တဂၤ ကကဲ သိလ့ၣ် ဒီး လၢခံတဂၤ ကမ့ၢ် ပုၤနီၤသိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၤသိလ့ၣ် အဝဲအမူဒါအိၣ်လၢ ကဘၣ်နီၤအသိလ့ၣ် ဒ်သိးတဘျီဒိဘျီ ထံးတဂ့ၤလီၤ. ပုၤလၢအကဲသိလ့ၣ် ကဘၣ်ဘၣ်အမဲာ်ချဲ ဒီးကန့ၣ် ပုၤနီၤသိလ့ၣ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၤသိလ့ၣ် မ့ၢ်ထိးအဖံဘၣ်ခိၣ်လၢ စုစ့ၣ် သိလ့ၣ် ကလဲၤဆူ စုစ့ၣ်တခီ, ပုၤနီၤသိလ့ၣ်မ့ၢ် ထိးအဖံဘၣ်ခိၣ်လၢ စုထွဲ ဒီး သိလ့ၣ်ကလဲၤတၢ်လၢ စုထွဲတခီလီၤ. ပုၤနီၤသိလ့ၣ် မ့ၢ်ထိးအဖံဘၣ်ခိၣ် ခံၣ်လိာ် သိလ့ၣ်ကအိၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပျဲဖိသ့ၣ် ခံၣ်လိာ်ကွဲ တဂၤတဘျီ ကဲ သိလ့ၣ် တဘျီ ပုၤနီၤသိလ့ၣ် တဘျီန့ၣ်တက့ၢ်.

ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤ

ပျဲဖိသ့ၣ် ဟံၣ်ဖိခံၣ်တကရူၢ် ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ်တဲဖျါ အဟ့ၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်ဆူအတံၤသကိးတက့ၢ်.

မ့ၢ်ဝံၤပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဟံၣ်ဖိထီၣ်သး ဒီးဃုထၢ ဖိသ့ၣ်လၢ အကတဲဖျါ တၢ်ဆိကမိၣ်ဆူ တံၤသကိး အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်လံာ်အံၤတက့ၢ်

၁) ဖဲနကဲဘၣ် သိလ့ၣ် နသးမၤအသးဒ်လဲၣ် ?

၂) ဖဲနနီၤဘၣ် သိလ့ၣ် နသးမၤအသးဒ်လဲၣ် ?

၃) ဖဲ နဒီးသု နစုလၢ ဆၢပှၤဂၤကျဲအကတီၢ် တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်မၤလိၣ်လဲၣ် ?
ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ပှၤပစုလၢ ပကနဲၣ်ပှၤဂၤလၢ ကျဲအဘၣ် ဒီး ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပှၤပဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်လီၤ.
သံကွၢ်စ့ၢ်ကီး ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်လၢလၢအံၤတက့ၢ်.

၁) ဖဲ ဟိၣ်ခွါတဖၣ် တီၢ် အမါ မ့ၢ် တၢ်ထိးလၢ အအၢန့ၣ်ဒါ ?

၂) ဖဲ မိၢ်ပၢ်တဖၣ် အသးဒိၣ်ထီၣ် အယိ တီၢ် အဖိတဖၣ်မ့ၢ် တၢ်ထိးလၢ အအၢန့ၣ်ဒါ ?

၃) ဖဲပှၤတဂၤဂၤ ဟဲဖျိၣ်နီၢ်ခိ တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တကြးထိ မ့ၢ်တၢ်ထိးလၢ အအၢန့ၣ်ဒါ ?

တၢ်ထိးလၢ အအၢမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤပျံၤဖိသၣ်တဖၣ်အယိ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကြးအိၣ်ဒီး တၢ်ပလီၢ်လၢ အတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး
တၢ်သိၣ်လိ နဲၣ်ကျဲဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲးဖျါ ယနၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ်န့ၢ် လၢ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အလီၤ ဒီး ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ရူးသကိး ယူယူတက့ၢ်.

နအိၣ်ဒီး နပုၢ်ဟိၣ်မ့ၢ် နဝဲၢ်ဟိၣ်မ့ၢ် အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီဒါ ? အိၣ်ပှၤဂၤလဲၣ် ?

နအိၣ်ဒီး နပုၢ်ဟိၣ်ခွါ နဝဲၢ်ဟိၣ်ခွါ အိၣ်လၢနၤတဟံၣ်ဃီဒါ ? အိၣ်ပှၤဂၤလဲၣ် ?

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ကမၤသကိး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ ထးသွဲသနၢ်တၢ်ဂီၤလၢ လံာ်ကဘျဲးတက့ၢ်. လံာ်ကဘျဲးတဘျဲး
အဝဲသ့ၣ်ကကွဲး အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဂၤဘၣ်တဂၤအမံၤ ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဘျးအီၤတခါဘၣ်တခါဒ် ထးသွဲ သနၢ်
တက့ၢ်. လံာ်က့အိၣ်အထီကမ့ၢ် ၁၅ စံၣ်တံၣ်မံတၢ် ဒီး ၅ စံၣ်တံၣ်မံတၢ် (၆’ဒီး ၂”) လီၤ. ဖဲဖိသၣ်တဖၣ်မၤသကိး
ဟံၣ်ဖိဃီဖိထးသွဲလံာ်ကဘျဲး ဝံၤဒီး ဘျးလီၤအီၤလၢ တၢ်မၤလိအတီၤအပူၤတက့ၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိး ဖိသၣ်ကိးဂၤ
ကသ့ၣ်ညါ အတံၤသကိးတဖၣ် အတၢ်အိၣ်အသးဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပသု ကဒါက့ၤအီၤ လၢ
တၢ်မၤလိ ၅ - ယွၤတ့ၤပှၤဒ်သိးပကအိၣ်ဒီးတၢ်ရၢကရိန့ၣ်လီၤ.

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ရူးသကိး **ယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ** -

“ယနၢ်ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ယၤဒီးကမၤစၢၤယၤ ဒ်သိးယကစံးဆၢတၢ်အၢ ဒီးတၢ်မၤအၢ တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၉ - လံာ်စီဆံ့ တၢ်တဲ ဖိသၢ်မိၤရှ့အဂ့ၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ ၉ က)

၂ မိၤရှ့ ၁-၁၅, ၂:၂၀ (တၢ်ဂီၤဒိ ၄ မံၤလၢ လံာ်ကဘျးပၤ ၉ က)

တစံးဝဲလၢန့ၢ်အပူၤကွံာ်လၢကီၢ်အဲးကူပတူး အပူၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်တဒူၣ် မိၢ်ပၢ်ခံၣ် အဖိခွါအဒိၣ်အမံၤမ့ၢ် စီၤအၤဟရိၣ် ဒီး အပုၢ်ပိာ်မုၢ်ဖိအမံၤမ့ၢ်ဝဲ နီၢ်မံၤရယုၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်စိာ်မၤကဲကုၢ်အီၤလၢ စီၤပၤဖါရိၣ်အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ပုၤ အံၣ်စရၤလးဖိ တဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အပၢ်တဒိ မၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်လၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်လီၤ. တယံာ် အဝဲသ့ၣ်အမိၢ် ဒၢထီၣ်ကဒီးအယိ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ တၢ်သၢ်ဝံၤလီၤဒိအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤအံၣ်စရၤလးဖိတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အဆူၣ်တဖၣ်အယိ စီၤပၤဖါရိၣ် အဝဲပျံၤတၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ ပုၤအံၣ်စရၤ လးဖိတဖၣ် ကပူၤထီၣ်အီၤအယိ အဝဲမၤ ပုၤမၤသံဖိသၢ်ပိာ်ခွါတဖၣ်လၢ အအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီတဖၣ်လီၤ.

ဖဲဖိသၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် မိၢ်ပၢ်ဒီး ဒီပုၢ်ဝဲတဖၣ် ပျံၤတၢ်လၢ ဘၣ်ယိာ်တၢ်လၢ ဖိတဂၤအံၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်သၢလါဝံၤ အဝဲသ့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဟံၣ်ခုၣ်သ့ၣ်ဖိသၢ်အံၤတန့ၢ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်မၤ ဝဲဒ်လဲၣ် ကြးဃုကျဲဒ်လဲၣ်? လၢခံ အမိၢ် မၤန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တမံၤလၢ အဆုၤလီၤ ဖိသၢ်ဆူထံ ကျါဒီးပျဲပုၤ ကွၢ်ထွဲဖိသၢ်အံၤလီၤ. ဖိသၢ်အမိၢ် ဘီထီၣ်တၢ်လီၢ်လၢ အဒၢန့ၣ်ဖိသၢ်လၢၤရှ့ဖိန့ၣ်လီၤ. ဖိသၢ်ဖိ အဝဲပိာ်မုၢ်စိာ်ထီၣ်အီၤဒီး ဒၢန့ၣ်အီၤဆူရဲဖိ အပူၤဒီး တ့ၢ်လီၤအီၤလၢ ထံကျါလီၤ. အဝဲကွၢ်ထွဲဝဲဒၣ်အပုၢ်ဖိလၢပတၤကထၢန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိ ဃီဖိ တဖၣ်ဘါထုကဖၣ်လၢ ဖိသၢ်အံၤ ယွၤကမၤစၢဒီး ဒီတဒၢအီၤလီၤ.

တယံာ်ဘၣ် စီၤပၤဖါရိၣ်အဖိမုၢ် နီၢ်ပၤမုၢ်ဖိ ဟဲလီၤလုၢ်ထံ ဒီးထံၣ်ဝဲဒၣ် ဖိသၢ်ဘိၣ်ဘံအသးလၢ ရဲအကျါ ဒီးနီၢ်ဟူဖိသၢ်ဟီၣ်အယိ နီၢ်ပၤမုၢ်ဖိ မၤအခူအပုၤတဖၣ်လဲၤကွၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၢ်အဝဲၢ် နီၢ်မံၤရယုၣ်တဒိအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢအပုၢ်ဖိအဂီၢ်လီၤ. ဖဲနီၢ်ပၤမုၢ်ဖိထံၣ်ဘၣ်ဖိသၢ်အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ကမၤကမၢ်ဒီး အဝဲဟံၣ်လီၤအသး လၢအလုၢ်ဒိၣ် ထီၣ်ဖိသၢ်အံၤလီၤ. ဖဲန့ၢ် နီၢ်မ့ၢ်ရယုၣ် အဝဲလဲၤဃုၢ်ဆူ နီၢ်ပၤမုၢ်ဖိအိၣ်ဒီး စံးဝဲလၢ အဝဲကယုန့ၣ် ပုၤလၢကကွၢ်ထွဲဖိသၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ပၤမုၢ်အဝဲတူၢ်လီၢ် နီၢ်မ့ၢ်ရယုၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီးစံးဝဲ ကွၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဖိသၢ်အံၤ တုၤအဝဲဒိၣ်ထီၣ် အကတီၢ် ဖိသၢ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ကိးက့ၤအီၤဆူ စီၤပၤအနီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသန်အမိဒီးအပာ် သးခုဒိန်မးလီ၊ မှ်လၢကစၢ်ယွၤကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ် အဂ့ၤကတၢ်လၢဖိသန် တၢ်အံၤ အဂီၢ်အယိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ထွဲဖိသန် ဒီးသိၣ်လိဝဲလၢယွၤအကလုာ်ကထါ တၢ်မှ်တၢ်တီ ဒီးတဲဘၣ်အီၤလၢ ယွၤအတၢ်မၤစၢၤ ဒီတဒၢအီၤဖဲအဝဲအိၣ်ဖျဲာ်ထီၣ်သီအကတီၢ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ယုၢ်န့ၢ်ဖိသန်အမံၤလၢ “စီၤမိၣ်- အခီပညီမှ်ဝဲ ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢ ထံကျါ” န့ၢ်လီၤ.

လၢခံဖဲစီၤမိၣ်အဝဲဒိၣ်ထီၣ် ဒီဖျါ ကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤစၢၤ အယိ အဝဲမၤစၢၤဘၣ်က့ၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိ အမိၢ် အပာ် ဒီးအဒိပုၢ်ဝဲၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ်အကျါ အိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲဒၣ်မှ်မှ်ခုၣ်ခုၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီးတဲဖျါ

သရၣ်မှ် သိၣ်လိတၢ် ပျဲ ဖိသန်တဖၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒီး ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ ဒီး တဲဖျါက့ၤဆူ ဖိသန်ကိးဂၤတက့ၢ်. သံကွၢ် ဖိသန်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ် တဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

- ၁) ဒ်သိး ဖိသန်မိၣ်ကပူၤဖျဲးလၢတၢ်မၤသံအဂီၢ် အပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်မၤမနုၤလဲၣ် ?
  - ၂) လၢ တၢ်တဲအံၤ အပူၤ “တၢ်ထိးလၢအဂ့ၤ” စံးတၢ်န့ၢ်မှ်မနုၤလဲၣ် ဟ်ဖျါဝဲဒီဖျါတၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?
  - ၃) နဆိကမိၣ် လၢတၢ်တဲအံၤအပူၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် လဲၤဒီဖျါ တူၢ်ဘၣ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?
  - ၄) တၢ်လၢ နမၤသ့ဆူ နဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် “တၢ်ထိးလၢအဂ့ၤ” သ့တဖၣ်ကမှ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?
  - ၅) လၢတၢ်တဲအံၤအပူၤ နမၤလိန့ၢ် ကစၢ်ယွၤ အတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ဒီး ဒီတဒၢအဖိတဖၣ်ဒ်လဲၣ် ?
- ကဲ အခဲအံၤ ပကမၤလိသကိး ကဒီး တၢ်ထိးလၢအအၢတဖၣ်အဂ့ၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၉ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ စီၤယိသး ဒီး အဒိပုၢ်ဝဲၢ်တဖၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ၉ ခ

စီၤယိသးဖိ ဒီး အဒိပုၢ်ဝဲၢ်တဖၣ် အဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျးပၤ ၉ ခ

၁ မိၤရှ့.၃၇:၃-၂၈, ၃၉:၁-၆

တၢ်စံးဝဲလၢပျၢၤန့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒုၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ဖိပိၣ်ခွါတဆံခံၣ် ဒီးဖိပိၣ်မုၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အပၢ်အမံၤမ့ၢ် စီၤယၢ်ကိၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး အသိအါမး ဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်ထီၣ်အခၢၣ်အခီန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီး အမါအါၣ် အဖိတဖၣ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢ မိၢ်တၢ်ဒ်သိးဘၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ အသန့ၣ်လၢ ဟံၣ်ဃီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိအကျါ ဖိအဆံးပိၣ်ခွါခံၣ်အမံၤမ့ၢ် စီၤယိၤသး ဒီး စီၤဘၣ်ယၢ်မံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်တၢ်ခဲၣ်လီၤ ဆီအီၤ မ့ၢ်လၢ အဟဲလီၤစၢၤလၢ အမါလၢအခဲၣ်ကတၢၢ် နီၢ်ရၤယုၤလၢန့ၣ်လီၤ. စီၤယိၤသးမ့ၢ်ပုၤလၢ အဂ့ၤလီၤဆီအယိ ဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤအီၤလၢ အဒီပုၤဝဲၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤယိၤသး အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်မံၤမိၢ်လီၤဆီလၢ အဝဲမ့ၢ်တနံၤ ကဘၣ်ပၤအဝဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲတဲဘၣ် အဝဲၣ်တဖၣ် လၢအဝဲအတၢ်မံၤမိၢ်အကတီၢ် အဝဲၣ်တဖၣ် အသးဒိၣ်ထီၣ်အီၤဒီး သးဟ့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤ အဝဲၣ်အဒိၣ်တဖၣ်လဲၤ ကွၢ်သိတဖၣ်လၢ တၢ်လီၢ်အယံၤလီၤ. ဖဲန့ၢ် စီၤယိၤသး အပၢ်မၤအဝဲလဲၤဆူ အဝဲၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒ်သိးကလဲၤဆူတၢ်အိၣ်လီၤ. စီၤယိၤသးဖဲအဝဲၣ်တဖၣ်ထံၣ်အီၤ ဒီး ကတိၤလိာ်အသး တၢ်မံၤမိၢ် အကစၢ် ဟဲဒီးကူၤသိးဆူကၤအသီလီၤ. အဝဲၣ်တဖၣ်ဖဲအထံၣ်အီၤ ဒီး ဆူးကွံၢ် တၢ်အိၣ်လၢ အဝဲဟဲစိၢ်တဖၣ်လီၤ.

စီၤယိၤသး ဖိအဝဲပျံၤတၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒိလၢအဝဲၣ်တဖၣ်အယိလီၤ. အဝဲဆိကမိၣ် ဘၣ်မနုၤ အယိ ယဝဲၣ်တံၢ်နီၢ် တဖၣ် မၤယၢ်ဒ်သိးအံၤလဲၣ် ? မ့ၢ်ယမၤကမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မနုၤလဲၣ် ?

တယံၢ် ပုၤကူၢ်ကၤတၢ်တဖၣ်ဟဲ ဒ်သိး ကကူၢ်ကၤတၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် ကူၢ်ထီၣ်တၢ်အၤ ကတိၤသကိးလိာ်အသးလၢ ကဆါကွံၢ်အပုၤလီၤ. စီၤယိၤသးဖိ အဝဲယုၤကညးအဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဝဲၣ်တဖၣ်တခီ တဒိကန့ၣ်အတၢ်ယုၤကညးဘၣ်.

စီၤယိၤသးဖိ အဝဲဘၣ်လဲၤပိၣ်ပုၤအခံ အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး တၢ်သးတမ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲဟီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် လၢခံ အဝဲဟဲလီၤအသး ကွၢ်ဖဲတၢ်ကမၤအသး ယကယုၤတၢ်လၢယွၤ အဝဲကမၤစၢၤယၢ်လီၤ. အဝဲကန့ၣ်ယွၤ ဒိကန့ၣ်ယွၤအကလုာ်လီၤ.

ပုၤကူၢ်ကၤတၢ်တကၤက့ၢ်ကိးအီၤဆူ ကိၢ်အဲးကူၤပတူး ဒီး ဆါကွံၢ်အီၤဆူ စီၤပီတံၢ်ဖၤအအိၣ်ကဒီးလီၤ. စီၤယိၤသးဖိ အဝဲမၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ကစၢ်ယွၤဆိၣ်ဂ့ၢ်အီၤ အဝဲစ့ၢ်ကိးဟဲဒိၣ်ကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံစီၤယိၤသးဒိၣ်ထီၣ် အဝဲအိၣ်ဒီး အဟံၣ်ဃီဒၣ်ဝဲ အိၣ်ဒီး အဖိပိၣ်ခွါခံၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ မ့ၢ်ပုၤလၢ အပျံၤယွၤ အဲၣ်ယွၤအယိဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လၢ တၢ်ကိးမံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ

ပျဲဖိသၣ် ဟံၣ်ဖိခံၣ်တကရူၢ် ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ်တဲဖျါ အဟ့ၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်ဆူအတံၤသကိးတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၢ်ဟံၣ်ဖိထီၣ်သး ဒီးဃုထၢ ဖိသၣ်လၢ အကတဲဖျါ တၢ်ဆိကမိၣ်ဆူ တံၤသကိး အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်လိာ်အံၤတက့ၢ်

- ၁) စီၤယိၤသးဖိ အဝဲၣ်တဖၣ် မၤကမ့ၢ်အီၤ ထိးအီၤတၢ်ထိးလၢအတဂ့ၢ် ဒ်လဲၣ် ?
- ၂) တၢ်ကတိၤတဖၣ် စ့ၢ်ကိး မၤဆါနသးသ့န့ၣ်ခါ ?
- ၃) နဆိကမိၣ် စီၤယိၤသးဖိ ဖဲအဝဲၣ်တဖၣ် မၤကမ့ၢ်အီၤ ဆါကွံၢ်အီၤအကတီၢ် အဝဲအသးကမၤသးဒ်လဲၣ် ?

၄) နဲတခီ ဖဲနန်ဟူဘဉ်တၢ်တဲအံၤ နသးမၤသးဒ်လဲၣ် ?

(တဲဖျါဖိသဉ်တဖဉ် လံာ်စီဆုံတၢ်ဂ့ၢ် လၢ လံာ်ခမိၤရှ့ၤ၇၉း ၁-၆ တက့ၢ်)

လံာ်စီဆုံ - ကတိၤဒိ ၁၅ -၁ စံးဆၢတၢ်မုာ်မုာ်န့ၣ် ဘိးဃာ်ကွံာ်တၢ်သးထီၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်တၢ်ကတိၤဆါန့ၣ် ထီၣ်ဂဲၤ တၢ်သးထီၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘဉ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျဲးပၤ ၂၁ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘဉ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ “ယနၢ်ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ယၤဒီးကမၤစၢၤယၤ ဒ်သိးယကစံးဆၢတၢ်အၢ ဒီးတၢ်မၤအၢ တဖဉ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျဲဖိသဉ်တဖဉ်လၢ အကကွဲးသကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တဖဉ်လၢအဟံၣ်အဃီအပူၤ “တၢ်ထိးလၢ အဂ့ၤ ဒီး “တၢ်ထိး လၢအတဂ့ၤ” တဖဉ်န့ၣ်တက့ၢ် .

ဖဲလံာ်ကဘျဲး ၂၂ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘဉ်တနံၤအတၢ်ကွဲး ဒီး ပျဲဖိသဉ်တဖဉ်ကွဲးတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်လၢ အဘဉ်ထွဲ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤလိတဖဉ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပှ် နစုစုတခီဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိန့ၣ်န့ၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိကဒါက့ၤတစုဒုၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘဉ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပှ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘဉ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှ့းအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

မၤကတၢ် တၢ်မၤလိဒီး တၢ်သးဝံၣ်လၢ အမ့ၢ် “ဖဲယုၣ်ရှ့း အိၣ်လၢ ပဟံၣ်ပူၤ ကမ့ၢ်တၢ်သးခု”

၃) တၢ်ထုကဖဉ်လၢခံ (ထုကဖဉ်ဒ်အံၤ)

သုတၢ်ထုကဖဉ် သကိး (ထးသွဲတၢ်ထုကဖဉ်)....

ပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဒၢ

ယစံးဘျုးနၢ် ဒိၣ်မးလၢ.....

ယတဲလီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဒိးဘးတဖဉ်.....

ယဃုတၢ်မၤစၢၤလၢနၢ်.....

တၢ်ဘျုးဒိၣ်မးလၢ ..... လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး နၢလီၤ. အၢမ့ၢ်.....

တၢ်မၤလိ ၁၀- ယကတီၤတဲဖျါသ့

တၢ်မၤလိ ၉ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်	ယမၤလိတဲဖျါ ယတၢ်အိၣ်သးသ့ ဒီး တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်မၤယသးဒ် တၢ်တမၤအသးဒီးယၤအသးန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်လီၤ.
တၢ်တီၢ်ဟံၣ် -	<p>ခီဖျါတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တဘျီဘျီပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတမ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢပတအဲၣ်ဒီးတဲပုၤဂၤအယိပအိၣ်ကစုဒုန့ၣ်လီၤ. - ကစၢ်ယွၤကမၤစၢၤပုၤဖဲပအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ် - တၢ်တဟံၣ်ဖျါပသးတၢ်အိၣ်အသးတဘျီဘျီကဲထီၣ် တၢ်ကီၤတၢ်ခဲသ့လၢတၢ်ရဲလိာ်အသန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. - ပဟံးန့ၣ်မူဒါလၢပတၢ်ဆိကမိၣ် သးအတၢ်အိၣ်သ့ တလိာ်လၢ ပဟံၣ်တဒၢပသးတၢ်အိၣ်အသးထီၣ်ဘၣ်.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	တလိာ်လၢ ယအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤ ဟံၣ်မၤယသးဒ်တၢ်ဘၣ် လိာ်ဘၣ်စးဒီးယၤထီၣ်ဘၣ်.ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤသ့အဝဲမၤစၢၤယၤသ့လီၤ. ယစံးကတီၤယသးအတၢ်အိၣ်အသးတဖၣ်သ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. ကစၢ်ယွၤအိၣ်ဒီးအစိကမိၤလၢကမၤစၢၤ ယၤဒီးယပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်လိာ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	<p>ဟံၣ်ဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၂) ဖိသၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလိာ် “ယတၢ်န့ၢ်” ၃) ကရူၢ်တၢ်တုၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၄) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်
တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆ့ၣ်အဂီၢ်	<p>တၢ်ကတီၢ်ကတီၤတဖၣ်</p> <p>ကွဲး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ဖဲသ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ</p> <p>“ယတဟံၣ်တဒၢ ယသးတၢ်အိၣ် အသးလၢအဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး ဖဲတၢ်မၤအသးဒီး ယၤတဘၣ်လိာ်အကတီၢ်ဘၣ်.”</p>

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအသးတဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အဲၣ်တၢ်မၤစၢၤဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်လဲၣ် ?
ပကရူၤသကိးတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွၢ်ပမၤလိတ့ၢ်
“ယၢ်ကစၢ်ယွၤအဲၣ်ယၢ်ဒီးကမၤစၢၤယၤ ဒ်သိးယကစံးဆၢတၢ်အၢ၊ ဒီးတၢ်မၤအၢ တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

သရၣ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် သရၣ်သိၣ်လိတၢ် ကမၤတၢ်ဒုးန့ၣ် ဟံးန့ၢ်လံာ်က့ၤ လၢအဟံၣ်ဖျါ မဲာ်သၣ်လၢ အနံၤကမ့ၢ်ဒီး ဟံးအီၤလၢ
အမဲာ်ဒီး သ့ကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ် သုထံၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်. ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်စံးဆၢ တသံကွၢ်မ့ၢ်ဝံၣ် တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်
တၢ်ဂီၤမဲာ်သၣ်နံၤကမ့ၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤအသးလၢပသးပူၤဘၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် လၢသးပူၤကအိၣ်ဒီးတၢ်သးအုး
မ့တမ့ၢ် တၢ်သးဒိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တဘျီဘျီတၢ်မၤအသးသ့ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးအမ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် ပဘၣ်ယိာ်ပုၤကတဲၤပုၤအဃိ ပဟံးမၤပသးဒ်တၢ် တမၤ
အသး ဒီးပုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.နဆိကမိၣ် ပုၤကညီတဖၣ် ဟံးခုၣ်သ့ၣ်အသးအတၢ်အိၣ်အသးအနီၢ်ကီၢ်သ့ကစီဒီဒါ?
တၢ်တဖၣ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤလၢပဂီၢ်ကိးဘျီဘၣ်. ပတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ် ပကြးတဲဘၣ်လီၤ. ပုၤလၢပတဲသ့ မ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤ
လၢ အမၤစၢၤပုၤသ့ ဖဲပလိာ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် ပတူၢ်ဘၣ်တၢ် တမံၤလၢလံာ်န့ၣ်လီၤ.

ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

ပျဲဖိသၣ် ဟံးဖျိၣ်ခံၣ်တကရူၢ် ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ်တဲၤဖျါ အဟ့ၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်ဆူအတံၤသကိးတက့ၢ်.
မ့ၢ်ဝံၣ်ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဟံးဖျိၣ်ထီၣ်သး ဒီးဃုထၢ ဖိသၣ်လၢ အကတဲၤဖျါ တၢ်ဆိကမိၣ်ဆူ တံၤသကိး
အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်လံာ်အံၤတက့ၢ်
ဆိကမိၣ် နနီၢ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် နတံၤသကိး တဂၤဂၤ ဖဲအဝဲဘၣ်သဂၢ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲအိၣ်ဒ်သိး
တၢ်တမၤအသးဒီးအီၤ အိၣ်တဂၤဂၤဒါ ?
ဖဲယဖးဘၣ် ဘိရၣ် ဒီးအပုၤဟံၣ်ဖိအဂ့ၢ် ယကျဲးစးဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်မၤအသးဒီး ပုၤကညီတဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်တူၢ် ဘၣ်တၢ်
ဘၣ်ဆၣ် ကျဲးစးဟံးတဒါ အသးအတၢ်အိၣ်အသးတဖၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၀ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိးထီၣ်အီ) ဘီၣ်ရၢ် Borah's အဂီၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ ၁၀ က)

ပျဲသရၢ် မ့ သရၢ်မ့ၣ် သိၣ်လိတၢ်န့ၣ်ဖျါတၢ်ဂီၤ နွံမံၤလၢတၢ်တဲအဂီၢ်တက့ၢ်. (လံာ်ကဘျး ၁၀ က)

တၢ်မၤအသးလၢ မဟါတနံၤ ဘီၣ်ရၢ် Borah အမိၢ်ဟဲက့ၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးအပုၢ်ဟိံခွါဖိလီၤ. တၢ်မၤအသးလီၤဆီလၢ ဖိသၣ်အံၤဟီၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. ဘီၣ်ရၢ် Borah အဝဲတသးအိၣ်န့ၣ်ဟူ ဖိသၣ်ဟီၣ်အကလုာ်အယိအဝဲကးတံၢ်အန့ၢ်ကျဲးစးမံ ဒ်သိးတန့ၢ်ဟူဖိသၣ်ဟီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်မုၢ်ဆဲးလီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်အကတီၢ်အဝဲပၢၢ်ထီၣ်ဒီးန့ၣ်ဟူအပၢၢ်ကိး အီၤ ဘီၣ်ရၢ် Borah ဂဲၤဆၢထၢၣ် နကဘၣ်လဲၤဆူတၢ်မၤလိကို နစဲၤခဲလံာ်လီၤ.

ဘီၣ်ရၢ် Borah အဝဲဂဲၤဆၢထၢၣ်ချ့ချ့ လဲၤဆူဟံၣ်လီၤခဲ ဒီး ဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢအမိၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အပုၢ်ဟိံမုၢ်ဖိစ့ၢ်ကိး အိၣ်မ့ၤချီန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဝဲဒၣ် ဒီးန့ၢ်ဟူ အမိၢ်ဒီးအပၢၢ်ကတီၢ်လိာ်အသးကသ့ၣ်ဒ် "တဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်တဂ့ၤ" အပၢၢ်တခီတဲ ယကဟဲက့ၤဆူဟံၣ်လၢအဆိအချ့ဖဲယတၢ်မၤဝံၤန့ၣ်လီၤ. ကိာ်ပူၤမ့ၢ်ဟဲအါထီၣ် တပူၤအယိ ပတအိၣ်ဒီးကျိာ်စ့အလၢအပွဲၤလၢပကလုာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်လီၤ.

တၢ်မနုၤလဲၣ်? ဘီၣ်ရၢ် အဝဲကိးပသုထီၣ်လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ် ထုးပျဲၣ်ကွံာ်တၢ်အိၣ်လၢအအိၣ်ဝဲတဖၣ်လီၤ. အမိၢ်ဒီး အပၢၢ်ဟဲဆူ အအိၣ် ဒ်သိးကကွံာ်တၢ်မၤအသးဒီး ဘီၣ်ရၢ်န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်အပၢၢ် ကလံာ်အီၤလၢ အမၤဘၣ်အါတၢ်ဒီး စဲၤခဲလၢကဘၣ်လဲၤဆူတၢ်မၤလိကိုန့ၣ်လီၤ.

ယတမၤဘၣ် အဝဲကတီၢ်ဆၢက့ၤအမိၢ်အပၢၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဒၣ် ယပုၢ်ဟိံမုၢ်မၤလီၤ.

အမိၢ်အပၢၢ်တဲဆၢ ကဲမၤချ့ချ့ နမ့ၢ်ဟဲက့ၤလၢတၢ်မၤလိ မၤကဆီက့ၤ အခဲလဲၤချ့ချ့ ဆူတၢ်မၤလိတက့ၢ်. ဘီၣ်ရၢ် အဝဲဟံးန့ၢ် တၢ်မၤလိလံာ်ထၢၣ်ဒီး လဲၤယွၢ်ဆူတၢ်မၤလိကိုန့ၣ်လီၤ. တယံၤအဝဲဟးဝဲဒၣ် ကယီၤကယီၤအဝဲထုဝဲဒၣ် လၢၢ်တဖၣ် အဝဲတအဲၣ်ဒီးလဲၤဆူတၢ်မၤလိလၢးဘၣ်လီၤ. အဝဲတအဲၣ်ဒီးက့ၤဟံၣ် ကဘၣ်မၤမနု အဝဲတ သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ဘၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအဝဲန့ၢ်ဟူ အသရၢ်မ့ၣ်အတၢ်ကိး ဟဲချ့ချ့ နစဲၤခဲလံာ် အကတီၢ် အဝဲလဲၤယီၤဆူတၢ်မၤလိမ့ၢ်လၢ အသရၢ် မ့ၣ်ကိးအီၤလီၤ. အဝဲဆ့ၣ်နီၤလၢ တၢ်မၤလိ အဝဲတကတီၢ်တၢ်အယိ အသကိးတဖၣ်သံကွံာ်အီၤ ဘၣ်မနုလဲၣ် ဘီၣ်ရၢ်, ဘၣ်ဆၣ် အဝဲတတဲဆၢတၢ်နီၤတမံၤဘၣ်.

ဖဲတၢ်မၤလိပျၢ် အကတီၢ်အသရၢ်မုၢ် တဲဘၣ်အီၤ ဘီၣ်ရၢ် ဝံသးစူၤ အိၣ်တၢ်တစီၤဖိ ယသးအိၣ်ကတီၢ်တၢ်ဒီးန့ၤလီၤ. ဖဲဖိသၣ်အါဂၤက့ၤ အကတီၢ် အသရၢ်မုၢ်သံကွၢ်အီၤ ဘီၣ်ရၢ် တဲဘၣ်ယၤ တၢ်မၤအသးဒီးန့ၤတက့ၢ်. ဒီတနံၤ နမဲၢ်တမ့ၢ် ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ် ? ဘၣ်ဆၣ် ဘီၣ်ရၢ် တဲဆၢတဘၣ်မနုၤမးဘၣ်. ယတနၢ် နတၢ်ကတီၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢ နဟံတဒၢ တၢ်မၤအသးဒီးန့ၤတမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဒီးလဲၣ် တဲယၤတက့ၢ်. သရၢ်မုၢ် သံကွၢ်အီၤလီၤ.

ဆိကမိၣ်, ကတီၢ်သကိး ဒီးတဲဖျါ

သရၢ်မုၢ် သိၣ်လိတၢ် ပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒီး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤ ဒီး တဲဖျါက့ၤဆူ ဖိသၣ်ကိးဂၤတက့ၢ်. သံကွၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ် တဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

နဆိကမိၣ် တၢ်ကမၤအသးလၢခံၣ်လဲၣ် ?

တၢ်မၤအသးဒီး ဘီၣ်ရၢ် ဒ်လဲၣ် ? (တၢ်ဆိကမိၣ်တနီၤ လၢ ပကဆိကမိၣ်သကိး)

တၢ်ဆိတလဲလၢ ပဟံၣ်ဖိဖိမ့ၢ်တၢ်လၢ လီၤသးတမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. - တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤသးဘၣ်ဒိလီၤ. ဘီၣ်ရၢ် အဝဲလၢတၢ် တဆိကမိၣ် အဝဲဒီးန့ၢ် အပုၢ်အသီ, အပၢ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်ဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢ ဟံၣ်ဃီတၢ်လိာ်အဂီၢ်လီၤ.

ဆိကမိၣ် ဘီၣ်ရၢ် အဝဲဒီးန့ၢ် အပုၢ်ဖိ ဒီး အပၢ်တခီ ဘၣ်ဃုအါထီၣ်တၢ်မၤလၢဟံၣ်ဃီတၢ်လိာ်အဂီၢ် နဆိကမိၣ် ဘီၣ်ရၢ် အဝဲ အသးကမၤအသးဒ်လဲၣ် ?

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ရူးသကိး ယန့ၢ်တၢ်ကတီၢ်စံးတၢ် -

“ယတဟံတဒၢ ယသးတၢ်အိၣ် အသးလၢအဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး ဖဲတၢ်မၤအသးဒီး ယၤတဘၣ်လိာ်အကတီၢ်ဘၣ်.”

လံာ်စီဆ့ၣ် ဧၤတြိ ၁၃-၅ သုမၤတၢ်ဖိးတၢ်န့ၣ် မ်အထူၣ်ဖျဲးဒီးတၢ်အဲၣ်ကျိၣ်ဧၤစ့ၤတက့ၢ်. ဖဲသုတၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ် သ့ၣ်မံသးမံဒီးအီၤတက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်စံးဝဲဒၣ် ယတညိကွၢ်န့ၤဘၣ် ယတလဲၤသဒၣ်န့ၤဘၣ်.

တၢ်မၤလိ ၁၀ - လံာ်စီဆံတၢ်တဲ နီၢ်အ့ၤစတၢ် အဂ့ၢ် လံာ်ကဘျးပၤ ၁၀ ခ

နီၢ်အ့ၤစတၢ် အဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျးပၤ ၁၀ ခ

နီၢ်အ့ၤစတၢ် ၂-၇, ၃-၁-၁, ၄-၆-၁၇, ၈-၁-၁၀

တၢ်စံးဝဲလၢအပူၤကွံာ်အါနံာ်အါလါဖဲ ပၤရျာ်အဘီအမုၢ်ဒိၣ်စီအကတီၢ် စီပၤအမံၤမ့ၢ်ဝဲ စီပၤအဃၤရၣ်ရိၣ် အဝဲသးလီ ဘၣ်အမါန့ၣ်လီၤ. အဝဲကိးဖျိဝဲဒၣ် မုၢ်လိၤဘီအါဂၤဒဲးသိးကယုထၢဝဲဒဲးသိးကဒုကဲထီၣ်အီၤလၢ နီၢ်ပၤမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ယူဒၤဟီၣ်မုၢ် ဖိမုၢ် ဖိသ့ၣ်အမံၤနီၢ်အ့ၤစတၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအဖါတံာ်အိၣ်တဂၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်အမိၢ်ဒီးအပၢဒိၣ် မးဆၢထံာ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢ အမိၢ်အပၢတဖၣ်သံသဒၣ်အီၤအဃိအဝဲတဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ တဟ်ဖျါ အတၢ်အိၣ်အသးဘၣ်. အဝဲဟ်ဖျါထဲတၢ်နံၤကမ့ၢ်ဖဲအထံာ်စီပၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤဒိၣ်မးအဃိ စီပၤသးလီအီၤ ဒီး ဟ်လီၤအသးလၢ ကယုထၢအီၤဒဲးအမ့ၢ်နီၢ်ပၤမုၢ်တဂၤလီၤ.

တၢ်လၢစီပၤအဃၤရၣ်ရိၣ်တသ့ၣ်ညါအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးနီၢ်အ့ၤစတၢ်န့ၣ်လီၤ.အဖါတံာ်တဲဘၣ်အီၤလၢ နတဘၣ်တဲစီပၤလၢ နမ့ၢ်ပုၤယူဒၤဖိဘၣ်. မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တအဲၣ်ပုၤယူဒၤဖိ တကးဘၣ် အဖါတံာ်ဘၣ်ယီၤလၢ အဝဲတအိၣ် ဒီးတၢ်ဘံာ် တၢ်ဘၢ အဃိန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤ စီပၤအဃၤရၣ်ရိၣ် ဟ့ၣ်တၢ်အၢာ်လီၤဆူ စီပၤဟမၣ်လၢ ကကဲပုၤအခိၣ်လၢ ပုၤခဲလၢာ်အကျါလီၤ. စီပၤမၤပုၤကိးဂၤ တီၤလီၤလၢ အဝဲအမဲာ်ညါလီၤ. ဖဲန့ၣ် စီပၤဟမၣ် ဟ်ကဖၢလၢအသးလီၤ. ပုၤကိးဂၤတီၤလီၤဘၣ်ဆၣ် စီမၤဒဲးကဲတဂၤ တတီၤလီၤဘၣ် ပုၤအါဂၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ညါလီၤ.

စီပၤဟမၣ် အသးဒိၣ် မ့ၢ်လၢ စီမၤဒဲးကဲတတီၤလီၤလၢအမဲာ်ညါအဃိလီၤ. အဝဲတဲဝဲဒၣ် စီပၤလၢ စီမၤဒဲးကဲ ဒီးအပုၤကလုာ် တဖၣ်မ့ၢ် ပုၤပူထီၣ်တၢ်အဃိ ကြးတၢ်မၤသံကိးဂၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်စီပၤဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်ကသုး ကျဲၤနံၤသီလၢ တၢ်ကမၤသံ ပုၤယူဒၤဖိတဖၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ပုၤယူဒၤဖိတဖၣ် ဟီၣ်ဒီးယုဘါထုကဖၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤသးကိၢ်ဒိၣ်မး ဘၣ်ဆၣ်မတၤမးတသ့ၣ်ညါလၢ နီၢ်ပၤ မုၢ်အ့ၤစတၢ် မ့ၢ်ပုၤယူဒၤဖိစ့ၢ်ကိးဘၣ်. စီပၤတသ့ၣ်ညါလၢ အတၢ်စံာ်ညီၣ်အၢာ်လီၤအံၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤသံ အမါန့ၣ်ဘၣ်.

ဆိကမိဂ်, ကတိသကိး ဒီး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤ

ပျဲဖိသ့ၣ် ဟံဖိဂ်ခံၣ်တကၣ်နီၤ ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ်တဲဖျါ အဟ့ၣ်ဖိသိဖိအဂ့ၢ်ဆူအတံၤသကိးတက့ၢ်.

မ့ၢ်ဝံၤပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဟံဖိဂ်ထီၣ်သး ဒီးယုထၢ ဖိသ့ၣ်လၢ အကတဲဖျါ တၢ်ဆိကမိဂ်ဆူ တံၤသကိး အဂၤတဖၣ် တက့ၢ်. သံကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်လံာ်အံၤတက့ၢ်.

- ၁) တၢ်လၢအမၤသးဒိၣ်ထီၣ် စီၤဟၢမၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၂) ဘၣ်မနုၤအယိ နီၢ်အ့ၤစတၢ် ဘၣ်ထံၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလဲၣ် ?
- ၃) နီၢ်အ့ၤစတၢ် အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒုဒီးမၤတၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၄) တၢ်မၤအသးဒီးစီၤဟၢမၤဒ်လဲၣ်?
- ၅) နဲတခိနမၤညီၣ်န့ၢ် ဆၢထၢၣ်ဒုဒ်လၢတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်တဘျီဘျီခါ ?

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိး တၢ်တဲသကိး သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်သးတမ့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပျဲဖိသ့ၣ်ယုအ တံၤသကိးတဂၤ ဟံဖိဂ်လိာ်သးခံၣ်တကၣ်နီၤတက့ၢ်. ဖိသ့ၣ်တၢ် တဂၤကဟံးန့ၢ် တၢ်ဂီၤ အမဲၣ်သ့ၣ်လၢ အဟံဖျါတၢ်သးအုအပနီၣ်တက့ၢ်. ဖိသ့ၣ်လၢခံတဂၤကသံကွၢ်အသကိး ဘၣ်မနုၤအယိ နမဲၣ်သ့ၣ်တမ့ၢ်လဲၣ်. တၢ်မၤအသးဒီးနၤဒ်လဲၣ်. တဲဘၣ်ယၤ တၢ်လၢ နတူၢ်ဘၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. တသ့ဖဲအသ့ယကမၤစၢၤနၤလီၤ. ပျဲဖိသ့ၣ်ကတိၤ မၤစၢၤလိာ်အသးမ့ၢ်ဝံၤ ပျဲအဝဲသ့ၣ်ဆီတလဲ အလီၢ်လၢ တၢ်ဒုးနဲၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤလိ ဒုးနဲၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤစၢၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကသ့ယုသ့ၣ်ညါ အတံၤသကိးတဖၣ်အတၢ်အိၣ်အသးဒီး မၤစၢၤလိာ်အသးကဒဲကဒဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျိးပၤ ၂၃ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံဖျါ “ယတဟံတဒၢ ယသးတၢ်အိၣ် အသးလၢအဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး ဖဲတၢ်မၤအသးဒီး ယၤတဘၣ်လိာ်အကတီၢ်ဘၣ်.” ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကကွဲးသကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ်အသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ပျဲအဝဲသ့ၣ်ကွဲး ဆၢကတီၢ်လၢ အဝဲအနီၢ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် အတံၤသကိးတဖၣ် တသးအိၣ်ဟံဖျါ အသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် အကတီၢ်မ့ၢ် အကတီၢ်ဒ်လဲၣ်တဖၣ်လဲၣ်တက့ၢ်. ဖဲလံာ်ကဘျိး ၂၄ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး ဒီး ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွဲးတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိဂ်လၢ အဘၣ်ထွဲ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤလိတဖၣ်တက့ၢ်. ကွဲးဖျါတၢ်အၢၣ် တမံၤ မ့တမ့ၢ် ခံမံၤတက့ၢ်.

၂) ကရှုအတတ်မသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပှ် နစုစ့ၣ်တခိတ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖှိၣ်နယီၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖှိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒှ် မၤသးဒ်သိး နဖှိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပှ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

တၢ်လိာ်ကွဲ သကိးအသနာ်-

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဟ်ဖှိၣ်လိာ်သး ဆၢထၢၣ်ဒ်တၢ်ကဝီၤအသိးတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤပျဲဖိသၣ်တဂၤ ဒဲအစု ဒီး တရံးတဝီၤလၢစုထွဲ တက့ၢ်. လၢခံတဂၤ ကဒဲအစုစ့ၢ်ကိးကတရံးစ့ၢ်မၤသကိးတုၤဖိသၣ်ခဲလၢာ် ဒဲအစုဝံၤတက့ၢ် ခံမံၤတမံၤ ပျဲအစးထီၣ်ကဒီး ဒဲအစု ခံဘျီဒီး ကတရံးလၢ စုစ့ၣ်တခိတ်တက့ၢ်.ဖဲန့ၣ် ဖိသၣ်လၢ စုစ့ၣ်ကမၤထွဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤ ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကဆိကမိၣ်ဃုထၢ နီၤဖးဒီးမၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တိၢ်နီၢ်- ဒဲစု တဘျီ - တရံးလၢစုထွဲ, ဒဲစု ခံဘျီ တရံးလၢစုစ့ၣ်....

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

သုတၢ်ထုကဖၣ် သကိး (ထးသွဲတၢ်ထုကဖၣ်)....

ပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဒၢ

တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နသ့ၣ်ညါပဝဲကိးဂၤအယိလီၤ. နသ့ၣ်ညါ ပတၢ်သးခု ဒီးပတၢ်သးအုးအကတီၢ်ဒၣ်လဲၣ်အယိလီၤ. ဖဲပဘၣ်သဂၢ်ဒီးတၢ်အၢ နအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤလၢနကမၤစၢၤပှ်လီၤ. နတလဲၤသဒၣ်ပှ်ဘၣ်. တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နတၢ်အဲၣ်ဒီး တၢ်ကဟုကယာ်အယိလီၤ. ဟ့ၣ်ပှ်တၢ်သးဒုလၢ ပကကျဲးစးတဲဖျါ သးတၢ်အိၣ်အသးတဖၣ်ဒီး တၢ်လၢပကြးတဲဖျါတဖၣ်တက့ၢ်.

လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး နၤလီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိ ၄ - ယွၤတုၤဝဲပနီၢ်ခိ

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ - ယွၤတုၤဝဲပနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤလိၤဆိဒီးတၢ်အိၣ်သဘံၣ်ဘျီၣ်အသးတဖၣ်ခဲလၢၢ်

တၢ်မၤလိ ၁၁ - ယအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သ့ဝဲလီၤ. ယွၤတုၤဝဲပနီၢ်ခိလီၤ. တၢ်ဃုထၢလၢ အဘၣ်ကမၤစၢၤနီၢ်ခိ အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လီၤ. (စီၤဒၢနံးယုလး ဒီးအတံၤသကိးတဖၣ်). ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ "ယန့ၢ်ယမၤထွဲ တၢ်သ့အါမံၤဒ်လၢယနီၢ်ခိ ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၂ - ယနီၢ်ခိဘၣ်ထွဲဒီးယၤလီၤ. တံၤသကိးမၤစၢၤလိာ်သးသ့လၢတၢ်ဘျီၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပကဘၣ်ဒီတဒၢ တသးလၢတၢ်ဘျီၣ်ထွဲဒီး ပုၤအဖိတဖၣ်လီၤ. (လံာ်က့တၢ်ဟ်ဖျါ- စီၤယိၤသးဒီး စီၤပိၤတံၤဖၢ် အမါ) ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ - "ယကြၢးသ့ၣ်ညါနီၢ်ဖး တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အါ သ့ၣ်ညါပိာ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်အကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၃ - ယဃုထၢ တၢ်ဂ့ၢ်လၢခါဆူၣ်ညါတၢ်လဲၤကျဲသ့ဝဲလီၤ. တၢ်ဃုထၢကျဲအဘၣ် မၤစၢၤ ပတၢ် လဲၤ ကျဲလၢအဘျီၣ်အဘၢသ့ဝဲလီၤ. (လံာ်က့တၢ်ဟ်ဖျါ- ဝံအ့ၤလံၤယၢ ဒီး မုၢ်ကမဲ အသိ). ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ - "ယန့ၢ်ယအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထီၣ်ဘိလၢ ယကမၤထွဲလီၤဆိယတၢ်အိၣ်မူ ခဲအံၤဒီးဆူၣ်ညါလီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၁ - ယအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သ့ဝဲလီၤ.

<p>တၢ်မၤလိ ၁၁ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်</p>	<p>ယွၤတ့ဝဲပနီၢ်ခိၣ်, တၢ်ဃုထလၢအဘၣ်ကမၤစၢၤပနီၢ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လီၤ.</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ခိဖျါတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်လိာ်ဘၣ် ဃိးမံၤလၢ နီၢ်ခိၣ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ် - နတၢ်သ့ၣ်ညါစံးဘျူးတၢ်ဖျါခိဖျါယွၤတ့ပုၤကညီအနီၢ်ခိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ယွၤတ့ ပုၤကညီအနီၢ်ခိၣ် ဃုၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်, နီၢ်ခိၣ်, သးအတၢ်ဟူးဂဲၤ ဒီး တၢ်လိာ် ဘၣ်တံၤသကိး အတၢ်ဘၣ် ထွဲစ့ၢ်ကိးလီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <p>၁) တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်တနီၤ ၂) တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ် ၃) ထံပလီ ၄) မုၢ်တဒါမံၢ်ထံကလၢ ၅) တၢ်လီၤလၢဟးဆွဲးတၢ်အိၣ်မိၢ်အပနီၣ် ၆) တၢ်ဒိတဒါမံၢ် ၇) ခိၣ်တခၢၣ် ၈) လံာ်စီဆုံ ၉) စၢၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်တလီၤပလိၣ်တဖၣ် ၁၀) ဖိသ့ၣ်ကိးဂၤကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ် “ယတၢ်နၢ်” ၁၁) ကရူၢ်တၢ်တ့တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် ၁၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ် ၁၃) လံာ်ကဘျိုးက့ၤလၢကဘၣ်တၢ်ဆိကါအီၤလၢ</p>
<p>တၢ်မၤလိ လံာ်စီဆုံအဂီၢ်</p>	<p>တၢ်ကတံာ်ကတီၤတဖၣ်</p> <p>လံာ်ကဘျိုးအအိၣ်လၢအကွဲးဟံဖျါ - “ဟးဆွဲးတၢ်အိၣ်မိၢ်”</p> <p>ကွဲး ယတၢ်နၢ်အလံာ်ဟံဖျါ ဖဲသ့ၣ်ဘုၣ်ဘၣ်အလီၤ</p> <p>ယနၢ်ယမၤထွဲ တၢ်သ့အါမံၤဒဲလၢယနီၢ်ခိၣ် ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးဂံၢ်ဆူၣ် ဘါဆူၣ် အဂီၢ်လီၤ.</p>

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအသးန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ယွၤကွၢ်ထွဲ ပဟံၣ်ဖိဃီဖိလဲၣ်? ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသးကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ - ယတၢ်တဒါ ဒီးဟံၣ်မၤအသးလၢ ယသးအတၢ်အိၣ်အသး တဖၣ်ဘၣ်.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၢ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

ဟံၣ်ထီၣ် ၁) တၢ်သူတၢ်သ့တနီၤ ၂) တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ် ၃) ထံပလီ ၄) မ့ၢ်တဒါမံၣ်ထံကလၢ ၅) ဟးဆွဲးတၢ်အိၣ်အိၣ်အပနီၣ် ၆) တၢ်ဒိတဒါမံၣ် ၇) ခိၣ်တခၢၣ် ၈) လံာ်စီဆံၣ် လၢစီၤနီၤခိၣ်တက့ၢ်.

ပတအဲၣ်ဒီးအိၣ်တဆူၣ်နီၣ်တကၤဘၣ်. တနံၤအံၤပကတဲၤသးကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပကအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်. တၢ်ပီးတၢ်လီ တဖၣ်အံၤတဲဆိပုၤသ့ မ့ၢ်ကမၤသးကိးဒ်သိးပတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကဂ့ၤလဲၣ်. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါ နကဘၣ် ယုထၢ တၢ်လၢ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကဂ့ၤအဂီၢ် ဝံသးစူၤဟဲဒီးယုထၢန့ၢ်ပုၤတက့ၢ်.

သံကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢ မ့ၢ်အသ့ၣ်ညါတၢ်ဟီၣ်ထွဲ နံၣ်ကျဲလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်န့ၢ်ဒါ. မ့ၢ်ဝံၤတၢ်ဖျါ အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်လၢတၢ်မၤဟီၣ်ထွဲ လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤထွဲတဖၣ် ဃိးမံၤ လၢအဘၣ် တၢ်ကွဲးအီၤလၢ "တၢ်စးထီၣ်အသီ" အဂ့ၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.

- **တၢ်အိၣ်တၢ်အီ (တၢ်သူတၢ်သ့)** - တၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၤကတၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်သူတၢ်သ့, တၢ်ဒီးတၢ်လၢ, မ့ၢ် ဒီးတၢ်သ့ၣ် လၢအကုကိၤတဖၣ်လီၤ.
- **နီၢ်ခိတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤ (တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ်)** - ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တကြၢၤထဲမၤလိလံာ် ကွၢ်တၢ်ဂီၤမူဘၣ် ကဘၣ်အိၣ် ဒီးနီၢ်ခိ တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤ လိာ်ကွဲးဒီးမၤစၢၤဟံၣ်ဃီတၢ်မၤလီၤ.
- **ထံ (ထံပလီ)** - ကိးမ့ၢ်နံၤကျဲးစၢၤအိၣ်ထံအစ့ၤကတၢ် ဃိးဘျါၣ် (ခံပလီ)တက့ၢ်. ဟးဆွဲး တၢ်အိၣ်တၢ်ခုၣ်ထံ တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢအံၤသ့ၣ်ဆၢဒီး ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤ ယံာ်ယံာ်သ့ တဖၣ် တက့ၢ်.
- **မ့ၢ်အတၢ်ကပီၤ (မ့ၢ်တဒါမံၣ်ထံကလၢ)** - ပလိာ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ကပီၤလီၤဘၣ်ဆၢပကဘၣ်ဟးဆွဲး မ့ၢ်ဒိတဒါ ပသး ဒီး မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ကဲၣ်ဆိးလီၤ.
- **ဟးဆွဲးတၢ်တဖၣ်အံၤ (ဟးဆွဲးတၢ်အိၣ်အိၣ်အပနီၣ်)** - ပကဘၣ်ဟးဆွဲး တၢ်အိၣ်အိၣ်, တၢ်အိၣ်သံး, တၢ်သူကသံၣ် ကသီတဖၣ်, တၢ်တဖၣ်အံၤမၤဟးဂီၤပနီၢ်ခိဒီးခါဆူၣ်ညါပတၢ်တိာ်ဟံၣ်တဖၣ်သ့န့ၢ်လီၤ.

- **ကလံ (တၢ်ဒီတဒါမံၤ)** - ပလိာ်ဘၣ်ကလံၤဆံၣ်လၢတၢ်သၢတီၣ်သၢလီၤအဂီၢ် အယိကးတၢ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဒီတဒါမံၤ ဖဲန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ကလံၤတဂ့ၤတဖၣ်အခါတက့ၢ်. သူၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်တဖၣ် ဒီး ဖီဖိတဖၣ်ဖဲ နဟံၣ်ကပီၢ် ကပၤတက့ၢ်.
- **တၢ်အိၣ်ဘျး (ခိၣ်တခါၣ်)** - ကိးမုၢ်န့ၣ်မံၤနဲအစ့ၤကတၢၢ် ဃိးန့ၣ်ရံၣ် မ့ တဆံၣ်န့ၣ်ရံၣ်တက့ၤ.ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနကအိၣ်ဘျး ဖဲ အိၣ်ဘျးနံၤတက့ၢ်.
- **တၢ်န့ၣ်န့ၣ်ယွၤ (လံာ်စီဆံၣ်)** - ဖဲန့ၣ်ဖးလံာ်စီဆံၣ် ဒီးဘါထုကဖၣ် မၤစ့ၤလီၤနတၢ်ဘၣ်ယိာ် မၤအါထီၣ်တၢ်န့ၣ်ယွၤဒီးယွၤမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ လၢနကအိၣ်ဆူၣ် ဒီးဒီးန့ၣ်တၢ် သးမံၤသ့ဝဲလီၤ.

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

အဲၤအံၤပကလိာ်ကွဲသကိးတၢ်လိာ်ကွဲ အမံၤမ့ၢ်ဝဲ "တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်? ယကတဲ "တၢ်ကမၤအသး ဒီးန့ၣ်လဲၣ်". နမ့ၢ်သ့ၣ်ကညါတၢ်စံးဆၢန့ၢ် ဂဲဆၢထၢၣ် ဖဲန့ၣ်ယကကိးန့ၣ်လီၤ. အဒိ ယကတဲ - "နမ့ၢ်အိၣ် တၢ်ဆၢ အါကဲာ်ဆိး တၢ်ကမၤသးဒီးန့ၣ်လဲၣ်' နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်စံးဆၢအယိ ဆၢထၢၣ်ချ့ဒီး စံးဆၢတၢ်လၢအဟဲန့ၣ်လၢအသးပူၤတက့ၢ်. တၢ်ကမၤအသး ဒီးန့ၣ်လဲၣ်". နမ့ၢ်

- အိၣ်မ့ၢ်, တၢ်ဒီးတၢ်လၢာ် ဒီး တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်အါကဲာ်ဆိးန့ၢ်
- အိၣ်တၢ်အိၣ်ဝံၣ်ဘဲ ကိၣ်ဆိဒိၣ်အါကဲာ်ဆိး အယိန့ၢ်
- အီထံ ဃိးဘျးမ့ မ့ ခံပလီ ကိးနံၤ အယိန့ၢ်
- အီ တၢ်ခုၣ်ထံလၢအဘၣ်တၢ်ဃါဃုာ်ဒီး ဆိဒိၣ်
- အီ မိာ် အယိန့ၢ်
- ဟးဆ့း တၢ်အီသံး အယိန့ၢ်
- ဟးဆ့း တၢ်သူကသံၣ် အယိန့ၢ် (ကသံၣ်လၢအမၤဟးဂီၤ ပုၤကညါအတၢ်အိၣ်မ့)
- မၤထွဲနီၢ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဖဲဖိကရၢၢ်
- ဆ့ၣ်နီၤဖဲ ပုၤအီမိာ်အလီၢ်ဒီး လိာ်ကွဲတၢ်လိာ်ကွဲဒ်အမ့ၢ် video game
- တထုနမဲကိးမုၢ်န့ၣ် အယိန့ၢ်
- နမ့ၢ်တမံဒီန့ၣ် အယိန့ၢ်
- သးထီၣ်ပုၤအဂၤဒီးမၤဆါအီၤအယိန့ၢ်
- ဖးနဲလံာ်လၢ ကစၢ်ခရံၣ်ပျၢ်ပုၤအတၢ်ကမၢ်အဂ့ၢ်အယိန့ၢ်

တၢ်ဃုထၢ ခဲလၢာ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၤ ဒီးတၢ်အၢန့ၢ်လီၤ. ပကဘၣ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ် မ်ပသုတမ့ၢ် ပှၤတဖၣ်လၢလူၤ ပသးဒီး မၤတၢ်အၢ တဖၣ်တဂ့ၤ. ပကဆိကမိၣ် မၤထွဲတၢ်ဂ့ၤလၢ အမၤစၢၤ နီၢ်ဒိတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂီၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.

တနံၤအံၤတၢ်အရ့ၣ်ဒိၣ်တမံၤလၢ ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ မ့ၢ်ဝဲ - (မၤဖိသၣ်တဖၣ် ဖးဃုာ် ဒီး သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ဒီး ဖးသကိးဒ်သိးသိး ဃူဃူဖိးဖိးတက့ၢ်.)

ယန့ၢ်ယမၤထွဲ တၢ်သ့အါမံၤဒ်လၢယနီၢ်ဒိ ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၁ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိထီၣ်အိ) Jeep and Jang's တၢ်တဲပူ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၁ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကဖးတၢ်တဲပူ Jeep and Jang's ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ဃုခါ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၁ က) ပိာ်ခွါဖိသၣ်ခံၣ်လဲၤသကိးတၢ်မၤလိကိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒ်သိးသိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် တံၤသကိးတံၢ်နီၢ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အမံၤမ့ၢ် ဂံး ဒီး ဂံး လီၤ. ဘၣ်တနံၤ ဂံးတဲအသကိး တနံၤပတအိၣ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါတၢ်မၤလိလၢ ပကဘၣ် မၤထွဲလၢဟံၣ်အဃိ ပကလဲၤဟးလၢထံၣ်ဂါနံၤမိ. ဖဲထံၣ်ဂါနံၤ အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်လၢာ်ဘျးဆူထံကျါ မၤဂဲၤ အခိၣ် လၢထံကျါန့ၢ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်ဒီး ပိာ်ခွါသးစၢ်တဖၣ်ဟဲဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါ သးစၢ်တဖၣ်ကတိၤ လိာ်သးတၢ် ဒီးကူသိးဂ့ၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အိမိာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. တယံာ် ပိာ်ခွါသးစၢ်တဖၣ် ကိး ဂံး ဒီး ဂံး တဲဝဲ သုသးအိၣ်မၤကွၢ် တၢ်တမံၤခါ. ဂံး ဒီး ဂံး ကွၢ်လိာ်သကိးအသးဒီးသ့ကွၢ်ဝဲ အဝဲန့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ဂံး သံကွၢ်ဆၢဝဲဒၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီးမိာ် ခံ ဖျါၣ် ပကနဲၣ်ပုးသု ပှၤဘၣ်အိၣ်လဲၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ဂံး အဝဲတဲဆၢ ယကအဲၣ်ဒီးအိဘၣ်. တၢ်အံၤန့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ် ယမိာ်မ့ၢ် သ့ၣ်ညါ ကသးဒိၣ်ယၤလီၤ. ဂံးတခါတဲဝဲ ယဆိမိၣ်တၢ်တခါအံၤ ကမၤသးဂ့ၤဒိၣ်မးဒ်သိးတၢ်ဂီၤမူတနီၢ်ဟ်ဖျါလီၤမးလဲၣ်. ဖဲန့ၢ်ပိာ်ခွါ သးစၢ်သံကွၢ် သုကတိၤသကိးမနုၤလဲၣ်. သုတအဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်ယံာ်. ပိာ်ခွါသးစၢ်အကျါတဂၤဟဲဆူအအိၣ်ဒီးစံးဝဲ နတံၤ သကိးပျံၤတၢ်တမံၤ လၢနကမၤကွၢ်အဃိခါ. ဖဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ် ဂံးလၢမိာ်ဒီး ဒုအိဝဲဒီးစံးဝဲ အိကွၢ် ဒီး ဟ်ဖျါ

နတ်ဒူ ဆူနတ်သကိးမိ. ဖဲန့ၣ် ဂွဲးအိဝဲဒ်မိဒီးစံးဝဲ အိ ပိၣ်ခွါသးစၢ်တဖၣ်တဲတၢ် ဘၣ်မးလဲၣ်. တၢ်တခါအံၤ မုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲဂွဲးအိဝဲဒ်မိဒီး အူသဖိထီၣ်ဝဲအကတီၢ် ပိၣ်ခွါသးစၢ်တဖၣ်စံးဝဲ အိ ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲန့ၣ် ဂွဲး ဟ့ၣ်ဃီၤ ဝဲဒ်အသကိး ဂွဲး ဘၣ်ဆၣ် ဂွဲးတခီတဟံးန့ၣ်ဝဲဘၣ် တဲအသကိးပကက့ၤသကိးမိ. ယတအဲၣ်ဒီးအိ နမိၢ်လၢအနၢ တမုၢ်ဘၣ်. ဖဲန့ၣ်သးစၢ်ပိၣ်ခွါတဖၣ်တဲဆၢနတမ့ၢ် ခွါလိၤဘိးဒီးမးလဲၣ်.

ဖဲန့ၣ် ဂွဲး ဃၢ်လီၤက့ၤအသးဒီး ဟံးလီၤအသးလၢကက့ၤသကိးဒီး အသကိး ဂွဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆိကမိၣ်ဒီးစံးဝဲ ယကြား မုၢ်ပုၤဒူဒ်သိးန့ၣ် ဟးဆဲးတၢ်အၤလီၤ. တယံာ် ဂွဲးသံကွၢ် ဘၣ်မနုၤ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်အိ တၢ်တဂ့ၤဒ်အမ့ၢ် မိၢ်တဖၣ်လဲၣ်. ဂွဲးစံးဆၢ ယဖါတံာ်တဲဝဲ ဖဲအိမိၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ် ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၤ အိၣ်ဝဲမုၢ်အယိလီၤ. ဖဲန့ၣ် ဂွဲးတဲဝဲဒ် အတံၤသကိး "ယပါ တဲဝဲ တၢ်ဆါဒ်အမ့ၢ် ခဲစၢ် ကိးမုၢ်န့ၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ် သၢစဲးကိာ် ပုၤသံခီဖျိပုၤအိမိၢ်အယိလီၤ. အိမ့ၢ်ခါ မ့ၢ်စံးဒ်န့ၣ် ယတအိမိၢ်လၢးဘၣ်. ယကအိၣ်မူဒီး ကဘၣ်မၤလၢပုၤတၢ်တိာ်ပၤလၢယဟံးလီၤတဖၣ်လီၤ. ယၤစ့ၢ်ကိးလီၤ ဂွဲး စ့ၢ်ကိး စံးပိာ်ထွဲ ဝဲလီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ပ ကဟ့ၣ်လိာ်ပသးတၢ်အၢၣ်လီၤလၢပတအိမိၢ်နီတစုလၢၤဘၣ်နီ. ကဲအဲၣ်အံၤယကက့ၤဆုၤန့ၣ်နီ.

ကရူၢ်တၢ်တုသကိး

တဲဘၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကကွဲးသကိး တုသကိးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဆိကမိၣ်, သးအတၢ်အိၣ်အသးတဖၣ် လၢလၢာ်ဘ့ၣ် ဘၣ်အလီၤတက့ၢ်. နသုနဲတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တဖၣ်သ့ စ့ၢ်ကိးလီၤ. မၤလီၤတ့ၢ် နဲ ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ဖိသ့ၣ်ကိးဂၤလၢ ကကွဲးသကိး တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤလိခီဖျိ တၢ်တဲပူ တခါအံၤ တပူယိတက့ၢ်.

လံာ်စီဆံ - ၁ ကရံၣ်သူး ၁၀-၃၁

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး သုအီတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ သုအီတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ကယဲာ်တၢ်လၢသုမၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, မၤတၢ်ခဲလၢာ်လၢယွၤ အလၢကပီၤ အဂီၢ် တက့ၢ်.

လံာ်စီဆံအဆၢအံၤ နသိၣ်လိဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကတိာ်န့ၣ် ရူးထွဲအီၤအဂီၢ်သ့ဝဲခီဖျိ နကွဲးန့ၣ်အီၤလၢ လၢာ်ဘ့ၣ် ဘၣ်ဒီး ရူးသကိး ဃူဃူ ဒီး နထုးသံကွံာ် ဒီး ရူးတိာ်နီၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၁ - လၢ်စီဆုံတၢ်တဲ စီဒၤနံးယုလး အဂ့ၢ် - လၢ်ကဘျးပၤ ၁၁ ခ

တၢ်စံးဝဲလၢပျၤန့ၣ်တံၤသကိးအိၣ်လွံၣ်ဂၤလၢအဒိၣ်ထီၣ်ဒ်သိးသိးအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကီၢ်အံၣ်စရုလးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အတံၤသကိးဒီးပုၤလၢအခိၣ်အဃၤတဖၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဘၢထီၣ်ကစၢ်လၢအတုၤလီၤတၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတံၤသကိးလွံၣ်ဂၤအံၣ်တၢ်ဒ်သိးပုၤဂၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအန့ၣ်ယွၤဒီးအမံၤမ့ၢ်ဝဲ စီဒၤနံးအုလး, စီဂျၢဒရး, စီမုၤရှး ဒီးစီဘေၤဒနကီၤ န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မ့ၢ်တနံၤ ဘၢဘူၤလိၣ်အစီပၤဟဲဒုးဝဲဒၣ်ဝုၢ် ယရုၤရုၤလ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤသံဝဲပုၤအါဂၤတကးဘၣ် က့ၤဖျိၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတံၤသကိးလွံၣ်ဂၤဒီးစိၢ်မၤကဲကူၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟိံဝဲဒၣ်ဆူ ဘၢဘူၤလိၣ် ဟးဝဲဒၣ် လၢမဲးမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်လီၤအသးလၢကမၤစၢၤလိၣ်သး လၢကဘၢထီၣ်ထဲ ယွၤလၢအမူ ဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်တုၤဝုၢ်ဘၢဘူၤလိၣ်အကတီၢ် ဘၣ်တၢ်ဃုထၢအီၤလၢကမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်သၢနံၣ်လၢကိၤလၢ အဂ့ၢ် ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်အီၤ တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဒီး တၢ်ခုၢ်ထံလၢအဝံၣ်အဘဲလီၤ. တၢ်ညၣ် တဖၣ်လၢအမ့ၢ် ထိးညၣ်, ကျိၣ်ညၣ် ဒီးသံးလၢအဝံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်အတံၤသကိးတဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဟးဆဲးတၢ်အီၤသံး တၢ်ညၣ်လၢ အတကဆီၤ လၢအဘၣ်တၢ်လူၢ်ထီၣ်လၢတၢ်ဂီၤတၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် စီဒၤနံးအုလး ဃုကညး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးစံးဝဲ ဟ့ၣ်ပုၤထဲ တၢ်ဒီးတၢ်လၢ, ကိၣ် ဒီးထံန့ၣ်တက့ၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ခိၣ်ဘၢကဆူၢ်ဒီးအိၣ်ဆူအိၣ်ချ့န့ၣ်လီၤ. အဃိဟ့ၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်တဖၣ် ပျဲပအိၣ်ထဲအသီ တဆံးဒီးကွၢ် တၢ်အိၣ် အသးတက့ၢ်.

ပုၤဒုဒိၣ်ဖဲအခိၣ်န့ၣ်စံးဝဲ ယပျံၤယကစၢ်စီပၤလၢအမၤလိၣ်သုလၢကဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်အဝံၣ်အဘဲလီၤ. ယဘၣ် ယိၣ်လၢ သုတအိၣ်ဆူၢ်အဃိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တံၤသကိးတဖၣ်သ့ၣ်ညါယွၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ် ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးလၢခံဆဲးဝဲသီ နံအကတၢ်န့ၣ် အကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဒီးအဖံးအညှဉ်ဘီၣ်န့ၣ် ကယဲၣ်ပုၤဖိသ့ၣ်ခွါလၢ အအိၣ် စီပၤ အတၢ်အိၣ်ဝံၣ်တက့ၢ်ခဲလၢလီၤ. တၢ်လၢဖိသ့ၣ်ခွါလွံၣ်ဂၤန့ၣ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါ ဒီးအညှဉ်ဆး အသးဆး လၢကယဲၣ်တၢ်မၤလီၤ ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့အကျါခဲလၢလီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ပၢ် ကယဲၣ်တၢ်ထံၣ်လၢညါဒီ ဒီးတၢ်မံၣ် အကလုာ် ကလုာ်ခဲလၢလီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ယုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မုၣ် ကပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးယုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ဒီ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢအခၢ်စး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

၁) တံၤသကိးလွံၣ်ဂၤယုထၢလီၤဆီတၢ်မနုၤလဲၣ်?

၂) ဘၣ်မနုၤအယီၤ စီဒၤနံးအလး ဒီးအတံၤသကိးတဖၣ်ယုထၢ လီၤဆီတၢ်အိၣ်တဖၣ်လဲၣ်?

၃) ဒီဖျါအဝဲသ့ၣ် ယုထၢတၢ်အဘၣ်အယီၤ တၢ်မၤအသးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲၣ်

၄) နမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဒီဒီး ဒူးအိၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢ နတကြၢးအိၣ်တဖၣ်အယီၤ နကယုထၢနဲဒ်လဲၣ်? နလဲၤဒီဖျါဒီး ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်တၢ်ဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ်ခါ?

၅) နတံၤသကိးတဖၣ်မၤစၢၤန့ၣ် ဒ်သိးနကယုထၢတၢ်အဘၣ်ကစီဒီခါ?

၆) ဖဲနယုထၢတၢ်အဘၣ်အယီၤ နဆိမိၣ်ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ဒ်လဲၣ်?

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလီၤ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၂၅ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ ယနၢ်လၢယမၤတၢ်သ့အါမံၤလၢ ယနီၢ်ခိကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်လီၤ.

ဖဲလံာ်ကဘျံး ၂၆ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး န့ၢ် ဖးသကိးတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒ်သိးသိးမိၤ. မ့ၢ်ဝံၤ ပကဆဲးလီၤသကိး စုတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်.

“ယအၢၣ်လီၤယသးလၢ ယကဟ်ယနီၢ်ခိ ဒ်ကအိၣ်ဆူၣ်ဒီးဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်ဒီဖျါယွၤတၢ်န့ၣ်ကျဲလီၤ. ယတအိၣ်သံး, သုကသံၣ် အိမိၣ်ဒီး အိၣ်သဘျုးလၢဘၣ်. ယကမၤကဆိၣ်ယနီၢ်ခိ လၢအမ့ၢ်ယွၤ အတၢ်လုာ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

မံၤ..... နံၤသီ .....

တဲဘၣ်နတံၤသကိးလၢနတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒီး ကတဲသ့ၣ်နီၣ်န့ၣ် တနွံတဘျီ ဖဲနသးပုၤနီၢ် နတၢ်ကွဲးန့ၢ်တက့ၢ်.

မ့တမ့ၢ်

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျံး ၂၇ ကွဲးတၢ်တမံၤလၢ နကဟ်ထွဲလၢနနီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျဲး ၂၈ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး ဒီးကွဲးဟ်ဖျါတၢ်လၢ နဆိကမိၣ် ဒီး နသး အတၢ်တူၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဲ နသးန့ၢ်ပှၢ် နစုစ့ၣ်တခိဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျါန့ၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျါကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပှၢ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယိကယိ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယုၤစၢၤ တၢ်ဘျုးဒိၣ်မးလၢ နတုန့ၢ်ပှၢ် နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤ လၢအလီၤဆီအပိလီၤ. မၤစၢၤပှၢ် ဒ်သိးကယု ထၢတၢ် အဘၣ်လၢ နီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. လၢခရံၣ်မံၤပယုကညးန့ၤလီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိ ၁၂ - ယၢ်ခိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးယၢ

<p>တၢ်မၤလိ ၁၂ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်</p>	<p>တံၢ်သကိးမၤစၢၤလိာ်အသးလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤ. ပလိာ်ဘၣ်တၢ် ဒီတဒၢ ပသးလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤအၢဖိတဖၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်တိၢ်ဟ် -</p>	<p>ဒီဖျါတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ကျဲအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကဒီတဒၢပသးလၢပတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ပနီၢ်ခိၣ်လၢပကြၢးဟ်ကဲလၢအဘၣ်ထွဲထဲပုၤတဖၣ် - တၢ်ကတီၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤအၢဖိစ့ၢ်ကိးမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိာ် တမံၤလီၤ. - ပသ့ၣ်ညါတၢ်လၢပကဘၣ်မၤထွဲ ဒီး တဲဆၢ အိၣ်ယံၤဒီးပုၤလၢ အဟဲမၤဘူးပုၤလၢတၢ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်.
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>တၢ်ဂ့ၢ်လွံၢ်မံၤ လၢပကဘၣ်မၤထွဲ ဒီဖျါ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်</p> <ol style="list-style-type: none"> ၁) ယမ့ၢ်ပုၤလုၢ်ပုၤဒိၣ်နဲစ့ၢ်ကိး နမ့ၢ်ဒ်သိးသိး ၂) တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမ့ၢ် တၢ်လၢယကြၢးန့ၢ်ဘၣ် ၃) ယၢ်ခိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးယၢ ၄) ယဃုတၢ်မၤစၢၤသ့
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟ်ဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ul style="list-style-type: none"> - လံာ်ကဘျံး, စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ် အဂီၢ်, အဘီ ဒီး အလါ လၢကရူၢ်ခဲလၢာ်အဂီၢ် - စၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - ကရူၢ်တၢ်တ့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် - မီထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျံးလၢ ကဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢ လံာ်စီဆ့ၣ်တၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤလၢ တၢ်မၤလိအဂီၢ်
<p>တၢ်ကတံာ်ကတီၤ</p>	<p>ကတံာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲးဘၣ် ကွဲးဒိန့ၢ်နီၢ်ဂံၢ်လၢတၢ်မၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ် (ဃုထံၣ်ဖဲ လံာ်န့ၢ်ကျဲအမဲာ်ညါအ</p>

	<p>ညါပူတကွာ်)</p> <p>ကွဲး တၢ်ဂ့ၢ်လံာ်မံၤ လၢပကဘၣ်မၤထွဲ ဒီဖျါ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်</p> <p>ကွဲး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ လၢလၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အလိၤတကွာ်</p> <p>“ယန့ၢ်ပူတဂၤဂၤ ဟဲၣ်ဖျါယၤလၢ တၢ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်လီၤ. အယိ ယစံးဆၢသ့ၣ်လၢ</p> <p>(တသ့ဘၣ်) ဒီးတဲဘၣ်ပူလၢယန့ၢ်တဂၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.</p> <p>တသ့ဘၣ် , ဟးထီၣ်ကွံာ် ဒီး တဲဖျါ တကွာ်.</p>
--	--

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲဖျါတၢ်မၤလိလၢ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ တၢ်မၤလိအပူၤကွံာ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤထွဲလၢနီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂီၢ်တဖၣ်န့ၢ်လဲၣ် ? ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ယန့ၢ်လၢ ယမၤတၢ်အါမးသ့ၣ်လၢ ယနီၢ်ခိ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆၢန့ၢ် တဲဖျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤအံၤ ပမၤအီၤသ့ၣ်လၢတၢ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မဲးအကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ လံာ်ကဘျဲးလိမ့ၢ်ဂ့ၤသ့ၣ်လီၤ. တနံၤအံၤ ပကမၤလိသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပနီၢ်ခိ အကွၢ်အဂီၢ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်. ကရူၢ်တကရူၢ် ၃ ဂၤ ၄ဂၤ ပကတ့ၤသကိးတၢ်ကရၢကရီ ပဘူးပတံၢ်လၢ အအိၣ်လၢပဟံၣ်ကပၤတဖၣ်လီၤ. ပကတ့ၤသကိး ဟံၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ပကတ့ၤသကိး ကျဲဖိတဖၣ် ကျဲစၢၤတဖၣ် ဒီး ထံကျိတဖၣ် ပသု လၢၢ်သ့ၣ်ဒ့ သ့ၣ်လၢ ဒီး ဖိတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပကတ့ၤစ့ၢ်ကီး ပုၤကညီတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ပကဟိကပၤတဖၣ်လီၤ. ပကသု နီၣ်က့အလိလၢ ပုၤလၢပခိၣ်ပဃၢၤလၢ ပန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီး နီၣ်က့အဂီၢ် ပကဟံၣ်လၢ ပုၤလၢအတဂ့ၢ်ဒီး မၤအၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်နီၣ်က့ အဘီ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပုၤလၢအမၤအၢပုၤသ့ၣ်ဘၣ်ဆၢပတသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဝံၤဒီး ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဲဖျါတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တ့ဝဲတဖၣ် ဒီး အဂ့ၢ်အကျါ တဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤလိ ၁၁ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိးထီၣ်အီ) တၢ်ထိးဘၣ် လၢ အဂ့ၤ ဒီး အတဂ့ၤ ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၂ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မုၢ် ကဖးတၢ်တဲပူ တၢ်ထိးဘၣ် လၢ အဂ့ၤ ဒီး အတဂ့ၤ ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၂ က) တၢ်တဲအံၤမ့ၢ် တံၤသကိးသာၤဂၤ အမံၤမ့ၢ် ချဲ , န့ၣ်ရံၣ်ဒီး နဲး န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲ သဝီတဖျါဃီ ဒီးမၤလိတၢ်တက့ၢ် တတီၤ ဃီလီၤ. ဒ်ကိးမုၢ်နံၤ န့ၣ်ရံၣ်ဒီး နဲး လဲၤဆူ ချဲအဟံၣ်လၢကလဲၤဆူတၢ်မၤလိက့ၢ် မ့ၢ်လၢ ချဲ အလ့ၣ်ယီၤခိၣ် တအိၣ် အယီၤလီၤ.

တံၤသကိးသာၤဂၤ အမံၤမ့ၢ် ချဲ , န့ၣ်ရံၣ်ဒီး နဲး ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤတၢ်မၤလိက့ၢ်ဒီး သရၣ်မုၢ်သဂၢၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒ် ကိးမုၢ်နံၤ အသိးလီၤ. သရၣ်မုၢ် ဘၣ်တၢ်အဲၣ်အီၤလၢဖိသၣ်ကိးဂၤမ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သးဂ့ၤအယီၤလီၤ. သရၣ်မုၢ်စံးဝဲ တနံၤအံၤ ပကမၤလိ သကိးတၢ်ဂ့ၢ် လွံၣ်မံၤဒီးသုကဘၣ် ဒိကန့ၣ်ပိာ်ထွဲလီၤ. ဖဲန့ၣ်သရၣ်မုၢ် တဲဖျါအဝဲသ့ၣ် တၢ်အရ့ၣ်ဒိၣ် လွံၣ်မံၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ပိာ်ထွဲ ဒီဖျါ နီၢ်ခိၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်တမံၤ ၁) ယမ့ၢ်ပုၤလုၢ်ပုၤဒိၣ်နဲၣ်စ့ၢ်ကိး နမ့ၢ် ဒ်သိးသိးလီၤ. မ့ၢ်ဝံၤ န့ၣ်ရံၣ်တဲဖျါ တၢ်ဂ့ၢ် ခံမံၤတမံၤ ၂) တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမ့ၢ် တၢ်လၢယကြၢးန့ၢ်ဘၣ် အဂ့ၢ်လီၤ. ချဲစ့ၢ်ကိး တဲဖျါဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်သၢမံၤတမံၤ ၃) ယနီၢ်ခိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးယၤ ဖဲန့ၢ် နဲးစ့ၢ်ကိး တဲဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လွံၣ်မံၤတမံၤ ၄) ယဃု တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤတုၤပနီၢ်ခိၣ် တုၤလီၤဆီဝဲဒီး ကြၢးလၢပကကွၢ်ထွဲ ဒီး အိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၢန့ၢ်လီၤ. အဲၣ်အံၤပကကွၢ်သကိး ပနီၢ်ခိၣ် အပတီၢ်လၢ ပုၤဂၤထိးဘၣ်သ့ တသ့တဖၣ်တက့ၢ်. ပနီၢ်ခိၣ် စးထီၣ်ဖဲ ယိၣ်ဒု ဆူအဖီလၢမ့ၢ် တၢ်လီၢ်တဖၣ်လၢ ပုၤဂၤထိးတသ့ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ကသံၣ်သရၣ်စ့ၢ်ကိး ကြၢးဃုတၢ်ပျဲလၢတၢ်ယါဘျါအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢခံတနံၤဖဲ ချဲ , န့ၣ်ရံၣ်ဒီး နဲး က့ၤဆူဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီး စီၤခူၣ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါစီၤခူၣ် ဘၣ်ဆၣ် တကတီၤ ညီၣ်တၢ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ် ကမၤကမၢ်လၢ စီၤခူၣ်ကတီၤတၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကတီၤတၢ်တယံာ်ဘၣ်ဒီး စီၤခူၣ် မၤဝဲ နဲး ကွၢ်န့ၢ်အလ့ၣ်ယီၤခိၣ် မ့ၢ်လၢအသ့ၣ်ညါလၢ နဲးကွၢ်အလ့ၣ်ယီၤခိၣ်ဂ့ၤအယီၤလီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ညါ န့ၣ်ရံၣ်

အကွဲဒီနဲ့ အိပ်အယိ အဝဲပုဒဲဒဲ အကွဲဒီနဲ့ အသီလာ အဟဲက့ပုဝဲလၢဖျါပူလီလီ. ချဲတခီကွဲဝဲဒဲဒဲတၢ်မၤ အသး တဖၣ်လီလီ.

လၢခံတနံၤ စီၤန့ၣ်ကိး နဲးလၢ အဝဲဒဲဒဲအလွဲယိၣ်ဒိၣ်အလီလီလီ. ဖဲအတုၤလၢ သဝီအချၢအကတီၢ် မၤဝဲ နဲး နီဝဲဒဲဒဲလွဲ ယိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီလီ. နဲး အဝဲဒဲဒဲသးခုလၢ အနီၣ်ဘၣ်လွဲယိၣ်ဒိၣ် မ့ၢ်လၢအမိ အပါတဖၣ်တပျဲ အဝဲ နီဝဲဒဲဒဲ အယိ လီလီ.တယံာ်ဘၣ်ဒီး စီၤန့ၣ် ထိးဝဲဒဲဒဲ နဲး အနီၣ်ကစၢ်လၢ တကြၢးထီ အလီလီလီ.

လၢခံတနံၤ စီၤန့ၣ်လဲၤဆူ ချဲ အအိၣ်လီလီ. ချဲဖဲ အထံၣ် စီၤန့ၣ် အဝဲကမၤကမၣ် တကးဘၣ် စီၤန့ၣ်ဟ့ၣ်အီၤလၢ ကွဲဒီနဲ့ အသီ ဒီး ဖိးဟူအီၤန့ၣ်လီလီ. ချဲ အဝဲ အသးခုလၢတၢ်ဟ့ၣ် အယိဘၣ်ဆၣ် အသးတမ့ၢ်လၢ စီၤန့ၣ် အတၢ်ဖိးဟူး မ့ၢ်တၢ်လၢ အတကဆီအယိလီလီ.

လၢခံတနံၤ ချဲ အဝဲ တဲဘၣ် အတံၤသကိး န့ၣ်ရံၣ် လၢ စီၤန့ၣ်အဂ့ၢ်ဒီး အတၢ်ထိးဘၣ်လၢ အတကဆီအဂ့ၢ်လီလီ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် ကတိၤသကိးတၢ် နဲး နၢ်ဟူဝဲဒဲဒဲ မ့ၢ်လၢ အဝဲစီၤကန့ၣ်ဝဲလၢသ့ၣ်အလီၤခံန့ၣ်လီလီ. ဖဲအန့ၢ်ဟူ တၢ်ဂ့ၢ် အဝဲ ဟဲထွဲထီၣ် လၢသ့ၣ်လီၤခံ ဒီးတဲစ့ၢ်ကိး စီၤန့ၣ် ထိးဘၣ်အီၤဖဲ အဝဲနီၣ်လွဲယိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီလီ. န့ၣ်ရံၣ် အသးတမ့ၢ်လၢ အတံၤသကိးတဖၣ် အတၢ်လဲၤဒီဖျါဘၣ်. အဝဲစ့ၢ်ကိး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကလဲၤဒီဖျါဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲ ဖဲအထံၣ်လိာ်သးဒီး ပုၤဒဲသိး စီၤန့ၣ်တဖၣ်လီလီ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် ကတိၤသကိးတၢ်အခါသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ တၢ်မၤလိ လၢအသရၣ်မ့ၢ် သိၣ်လိန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤထွဲဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီလီ.

ချဲ အဝဲကိးဒီး ဃုတၢ်မၤစၢၤဆူ တၢ်မၤစၢၤဖိသ့ၣ် ကွဲဒီန့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် ဒီး ဃုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီလီ. ချဲ ဃုတၢ်မၤစၢၤဝဲၤ နဲး ဒီးန့ၣ်ရံၣ် အဝဲသ့ၣ် တဲဘၣ်အသရၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဒီး အသရၣ်မ့ၢ် ဃုတၢ်မၤစၢၤဆူ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် Police တယံာ်ဘၣ်ဒီး စီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖျိၣ်အီၤ ထၢန့ၣ်အီၤဆူ ဃီၣ်ပူလီလီ.

တၢ်ကတိၤသကိး

တၢ်လွံၢ်မံၤလၢ အရ့ဒိၣ် ပျဲဖိသ့ၣ် ရိဖျိၣ် လွံၢ်ကရူၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝဲၤ ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်အရ့ဒိၣ် လွံၢ်မံၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤထွဲလၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီလီ. ဖဲန့ၢ်ကွဲးနဲ တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်အရ့ဒိၣ် လွံၢ်မံၤလၢ လၢအနီၣ်ဂံၢ် လၢ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ်အလီၤတက့ၢ်. ဒီးဖဲ သရၣ်မ့ၢ် ယုၢ်နီၣ်ဂံၢ် ဖိသ့ၣ်လၢအကရူၢ် ကဘၣ်ဖးဒိၣ်ဒိၣ်လီလီ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်လၢ ကသးအိၣ် တဲဖျါတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီလီ.

တၢ်ကစီၣ်နီၣ်ဂံၢ် ၁ - “**ယမ့ၢ်ပုၤလုၢ်ပုၤဒိၣ်နဲစ့ၢ်ကိး နမ့ၢ်ဒဲသိးသိး**” ပုၤဖျိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ပုၤကဲဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, အညၣ်သ့, အညၣ်ဝါ, တသ့တဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒဲလဲၣ်ဒဲလဲၣ် ပမ့ၢ်တၢ်ဒဲသိးသိးလီလီ.

တၢ်ကစီၣ်နီၣ်ဂံၢ် ၂ - “**တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမ့ၢ် တၢ်လၢယကြၢးန့ၣ်ဘၣ်**” လၢယနီၣ်ကစၢ်ဒဲဒဲယဲ အဂီၢ်ယအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢ ယကစံးဆၢ **တသ့ဘၣ်** ဖဲယဆိကမိၣ်လၢ တၢ်မၤအံၤတကြၢးလၢ ယကမၤအဂီၢ်ဘၣ်. အဒိ- ပုၤတဂၤဂၤ မၤန ထီၣ်သ့ၣ်ခံ မ့ၢ်ဂ့ၤ နကူထံမ့ၢ်ဂ့ၤ... တဲဘၣ် ပုၤသးပုၤတဖၣ်ဖဲ တဂၤဂၤ မၤနလၢ နကဘၣ်မၤတၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ် နတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ်လီလီ.

တၢ်ကစီၣ်နီၣ်ဂံၢ် ၃ - “ယနီၣ်ခိဘၣ်ထွဲဒီးယၤ” တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ် ဒီတဒါ နသးလၢ တၢ်ထိးလၢအတၢ်တဖၣ်လီၤ. ယနီၣ်ခိ မ့ၢ်တၢ်လၢ ပကဘၣ်ကတီၤလၢ ပုၤအၢတဖၣ်အတၢ်ထိးန့ၢ်လီၤ. ပကမၤထွဲသကိး “ယနီၣ်ခိဘၣ်ထွဲဒီးယၤ တက့ၢ်. တၢ်ကစီၣ်နီၣ်ဂံၢ် ၄- “ယဃုတၢ်မၤစၢၤသ့” နမ့ၢ်သဂၢၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်တဂ့ၤတမံၤမံၤဒီး ဃုတၢ်မၤစၢၤတက့ၢ်. တဲဖျါဘၣ် မိၢ် , ပၢ် သရၣ် သမါ ဒူသဝီ ခိၣ်န့ၢ် ဃုတၢ်မၤစၢၤဆူ တၢ်မၤစၢၤဖိသၣ် သန့ၣ် ၁၂၈၀ တက့ၢ်. ပကမၤထွဲသကိး ယဃု တၢ်မၤစၢၤ သ့တက့ၢ်.

တၢ်လိာ်ကွဲအသန့ၣ်

တၢ်လိာ်ကွဲလၢအမ့ၢ် အိၣ်ကတီၢ်, ဃုၢ် လီၤ. ဖဲပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်ဟဲ ထိးဘၣ်န့ၤ ဒီး တဲ အိၣ်ကတီၢ် န့ၢ် နဘၣ် ဆၢထၢၣ် အိၣ် ကတီၢ်လီၤ. လၢခံတဂၤ မ့ၢ်ဟဲမၤစၢၤ ထိးဘၣ်န့ၤဒီး နဃုၢ် ကဒါက့ၤသ့ဝဲလီၤ.

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မ့ၢ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ဒီ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢာ်အခၢၣ်စး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) ပကွၢ်ပုၤတဂၤ အနီၣ်ခိ အက့ၢ်အဂီၤ ဒီးပစံး အဝဲမ့ၢ်ပုၤဂ့ၤ မ့ၢ် အဝဲမ့ၢ်ပုၤတဂ့ၤလီၤ သ့ဒါ ?
- ၂) ဘၣ်မနုၤအယိ နဲး တကြးလဲၤ ဟိၣ်ဒီး စီၤခူၣ်ဖဲ အဝဲလဲၤတၢ်ဒီးလှဲၣ်ယီၣ်ခိၣ်လဲၣ် ?
- ၃) ပနီၣ်ခိ အက့ၢ်အဂီၤလၢ ပုၤထိးသ့ ဒီး ထိးတသ့ စံးတၢ်န့ၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၄) စီၤခူၣ် အဝဲ ထိးဘၣ် နဲး ဒီး ချဲ လၢ တၢ်ထိး အကဆီၤတကဆီၤ ?
- ၅) နဆိကမိၣ် နဲး ဒီး ချဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထိးအီၤလၢ တၢ်ထိးအတကဆီၤအကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်အသးကမၤသးဒ်လဲၣ် ?
- ၆) စီၤခူၣ်ဟ့ၣ် ချဲ ကွဲၤဒီန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိး ဒီးန့ၢ်တၢ်ပျဲ လၢ ကထိး ချဲလၢ တၢ်ထိး တကဆီၤ ?
- ၇) ဖဲဖိသၣ်တဖၣ် သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ထိးလၢ အတကဆီၤ အဝဲသ့ၣ် မၤဝဲဒ်လဲၣ် ?
- ၈) အဝဲသ့ၣ်တဲမတၤလဲၣ် ?
- ၉) အဝဲသ့ၣ်ကိး ကွဲၤဒီန့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် မနုၤလဲၣ် ?
- ၁၀) စီၤခူၣ် လၢခံကတၢ် ဘၣ်ဒ်လဲၣ် ?

တဘျီတဘျီ ဖိသၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ထိးလၢအတကဆီၤတဖၣ်သ့ လၢ အပၢ်ယၢ် မ့ၢ် ဟံၣ်ကပီၢ်ကပၤ တဖၣ်သ့လီၤ. တၢ်ဒ်သိးတဖၣ်အံၤ ကီၤခဲဒိၣ်မး လၢဖိသၣ်တဖၣ် ကတဲဖျါန့ၢ်လီၤ. အယိ ဖိသၣ်တဖၣ်မ့ၢ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် ဘၣ်ဒီးတၢ်ထိးလၢ အတကဆီၤတဖၣ် အယိဒီး နမၤစၢၤသ့ ဃုတၢ်မၤစၢၤ ဆူပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် မ့ၢ် ဖိသၣ်တၢ် မၤစၢၤ တၢ်ကွဲၤဒီန့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ကရှုတ်တုသကိး

တဲဘုဉ်ဖိသုဉ်တဖဉ်လၢကကွဲးသကိး တုသကိးတၢ်လၢအဝဲသ့ဉ် ဆိကမိဉ်, သးအတၢ်အိဉ်အသးတဖဉ် လၢလၢၢ်ဘုဉ် ဘုဉ်အလိၤတက့ၢ်. နသုဉ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအအိဉ်ဒီးနၢတဖဉ်သ့ စ့ၢ်ကိးလီၤ. မၤလီၤတၢ် နဲ ဒီး ဟ့ဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ဖိသုဉ်ကိးဂၤလၢ ကကွဲးသကိး တၢ်လၢအဝဲသ့ဉ်မၤလိၤခီဖျိ တၢ်တဲပူ တခါအံၤ တပူယိတက့ၢ်.

ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘုဉ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ. ယတဲဆါ တသ့ဘုဉ်, ဃုာ်ဆူပုၤလၢ ယန့ၢ် အအိဉ် ဒီး တဲဖျါအီၤသ့ဝဲလီၤ.

လံာ်စီဆုံ - ကတိဒိ ၄ - ၁၄-၁၅

လဲၤတၢ်လၢပုၤတတီၤတလီၤ အကျဲတဂ့ၤ, ဒီးပိာ်ပုၤအကျဲၤကပူၤဇိၤတဂ့ၤ. ဟးဆဲးအီၤတက့ၢ်. လဲၤတြုဉ် အီၤ တဂ့ၤ. ဃုာ်ကွံာ်နသးလၢအီၤဒီးလဲၤတၢ်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံအဆါအံၤ နသိဉ်လိဖိသုဉ်တဖဉ် ဒ်သိး ကတိာ်န့ၢ် ရူးထွဲအီၤအဂီၢ်သ့ဝဲခီဖျိ နကွဲးန့ၢ်အီၤလၢ လၢၢ်ဘုဉ် ဘုဉ်ဒီး ရူးသကိး ဃုဃု ဒီး နထူးသံကွံာ် ဒီး ရူးတိာ်နီၢ်အီၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၂ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ

စီၤယိၤသး ဒီး စီၤပိၤတံၢ်ဖၢ်အမါ အဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျဲးပၤ ၁၂ ခ

၁ မိၤၣ်ၣ်ၣ် ၃၉ -၂- ၂၀

အပူၤကွံာ်တၢ်မၤလိပမၤလိသကိးဘုဉ် စီၤယိၤသး အဒိပုၤဝဲၢ်တဖဉ် မၤအာအီၤ ဒီးဆါလီၤကွံာ်အီၤဆူ ပုၤကၤတၢ် အအိဉ်န့ၢ်လီၤ. စီၤယိၤသး အသးတမုၢ်လၢ အဝဲမၤတၢ်ဂ့ၤဘုဉ်ဆုဉ် ဒီးန့ၢ်ဆါက့ၤတၢ်အာအိဉ်လီၤ. လၢခံပုၤကၤ တၢ်တဂၤ ဆါကဒါက့ၤစီၤယိၤသးဆူ စီၤပိၤတံၢ်ဖၢ်အအိဉ်လီၤ. စီၤယိၤသး ဘုဉ်တၢ်အဲဉ်အီၤလၢ အကစၢ် မ့ၢ်လၢ အဝဲမ့ၢ် ပုၤလၢအအဲဉ်ယွၤအယိန့ၢ်လီၤ.

စီယံသေး တမ္ပင်ပုအဂ္ဂဘေဒ်အိန်ဒီးကွါဂီလောအဂ္ဂစွါကီးလီ။ ဖဲန့ၣ် အကစၢ် အမါ လုပစီအီ ဒီး မၤ အမံဃုာ်ဒီး အီလီ။ စီယံသေးစံးဝဲ အကစၢ်မုၢ် ဒ်အံၤ ယကမၤတၢ်အတၢ်သီ အဒိန်အယိာ်တမံအံၤဒီး မၤကမုၢ်ဘၣ်ယွၤဒ်လဲၣ်. ဘၣ်တနံၤ စီယံသေးလဲၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဒ်သီးအကမၤတၢ် ဒီးပုဟံၣ်ဖိဟိၣ်ခွါတအိန်ဘၣ်လၢဟံၣ်ပူၤနီတဂၤဘၣ်. ဒီးဖဲန့ၣ် အဟံၣ်စၢ်မုၢ်ဖျိန့ၣ် အယၢ်ဒီးစံးမံဒီးယုာ်ဒီးယၤတက့ၢ်. ဒီးလဲၣ်ဒေၣ်အယၢ်ဒီးယုာ်ဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲလီ။

အဟံၣ်ကစၢ်မုၢ်တဂၤကုၢ်ထီၣ်တၢ်အၤ လီန့ၢ် အဝၤအယိ လၢခံ စီယံသေးဘၣ်တၢ်ဒါန့ၢ်အီၤဆူ ဃီာ်အပူၤလီ။

စီယံသေး အသးဘၣ်ဒိလၢ ဘၣ်သဂၢ်ဒီး တၢ်ထိးလၢ အတကဆူ ဒီဖျိ အဝဲၣ်ကိတဖၣ် ဒီး အဟံၣ်ကစၢ်မုၢ်န့ၢ်လီ။

ဘၣ်ဆၣ် စီယံသေး တယၢ်အသးလၢ အတၢ်န့ၢ်ယွၤဘၣ်. အဝဲန့ၢ်ယွၤကမၤပူၤဖျဲးအီၤလီ။ ဘၣ်တနံၤ စီယံမံမိာ်တၢ် ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မံမိာ်တခါအံၤ မတၤမးတဲဖျါ အခီပညီတသ့ဘၣ်လီ။ စီယံသေးဖးန့ၢ် စီယံအတၢ်မံမိာ် အယိ လၢခံ အဝဲကဲထီၣ် ခိန်န့ၢ် စီယံခံတဂၤလၢ ကီၢ်အဲၤကူပတူးန့ၢ်လီ။

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မုၢ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးယုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ဒီ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢာ်အခၢ်စး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

၁) မတၤတဂၤလၢ အသဂၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်တဘျီတဘၢ ဖဲလံာ်စီဆုတၢ်တဲအံၤလဲၣ် ?

၂) စီယံသေး ဖဲ အဟံၣ်ကစၢ်မုၢ် စီပီၢ်တံၤဖၢ် အမါ လုပစီအီၤ အကတီၢ် အဝဲမၤမန့ၣ်လဲၣ် ?

၃) နဆိကမိၣ် စီယံသေး ကတြီဆၢတၢ်အံၤအဂီၢ် ကီၢ်ခဲကစီဒီဒါ ?

တၢ်မၤကတၢ်ကွၢ်တၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျဲးပၤ ၂၇ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ယတဲဆၢ တသ့ဘၣ်, ဃုာ်ဆူပုၤလၢယန့ၢ်အအိန် ဒီး တဲဖျါအီၤသ့ဝဲလီ။

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ကွဲး ကွဲးဒီန့ၢ်နီၢ်ဂံၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်တက့ၢ်. ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ယဲာ်ဘိတၢ်ဂီၤဒီးကွဲး “ပုၤလၢ ယကတဲ” အမံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

စုမုၢ်တၢ် - ပုၤလၢယကတဲ ဖဲပုၤတဂၤလၢ ထိးယၤ ဒီး မၤပျဲၤမၤဖူးယၤအကတီၢ်
မံၤ.....

စုမုၢ်ခံ - ပုၤတၢ်တဂၤ မ့တန့ၢ် ယတၢ်တဲ ပုၤခံတဂၤလၢ ယကတဲအီၤတဂၤ
မံၤ.....

စုမုၢ်သၢ တုၤ ယဲာ် - ပုၤလၢခံတဂၤလၢ ယကတဲအီၤတဂၤ

မံ.....

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကတဲဖျါ ဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်သဂၢၣ်ဒီး တၢ်အာတမံၤမံၤ အကတီၢ်လီၤ.

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျး ၃၀ ကွဲးတၢ်တမံၤလၢ နကဟံၣ်ထွဲလၢနနီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျး ၃၀ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး ဒီးကွဲးဟံၣ်ဖျါတၢ်လၢ နဆိကမိၣ် ဒီး နသး အတၢ်တူၢ် ဘၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟံၣ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနီၣ်ပုၤ နစုစ့ၣ်တခီဟံၣ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖၢဒီးဖျါနယီၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျါကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

ရူးသကိး - တၢ်ဂ့ၢ်လွံၢ်မံၤ လၢပကဘၣ်မၤထွဲ ဒီဖျါ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်

၁) ယမ့ၢ်ပုၤလုၢ်ပုၤဒိၣ်နဲစ့ၢ်ကိး နမ့ၢ်ဒ်သိးသိး

၂) တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢမ့ၢ် တၢ်လၢယကြးန့ၢ်ဘၣ်

၃) ယနီၢ်ခိဘၣ်ထွဲဒီးယၤ

၄) ယဃုတၢ်မၤစၢၤသ့

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤစၢၤ တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ တၢ်သးဒူ လၢ ကတဲဖျါတၢ်တူၢ်ဘၣ် လၢအတဂ့ၤ ဖဲအဟဲဘၣ်အခါအယိလီၤ. တၢ်ဘျူးဒိၣ်မး လၢ နတၢ်အဲၣ် ဒီးတၢ် အံးထွဲကွၢ်ထွဲအယိလီၤ. လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး နၤလီၤ. အၤမ့ၢ်.....

တၢ်မၤလိ ၁၃ - ယဃုထၢ တၢ်ဂ့ၢ်လၢခါဆူညါတၢ်လဲၤကျဲသ့ဝဲလီၤ.

<p>တၢ်မၤလိ ၁၂ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်</p>	<p>တၢ်ဃုထၢလၢအဘၣ် မၤစၢၤပုၤသ့ ဒ်သိးပကအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၢလီၤ.</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ခီဖျိတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်အစၢအိၣ်ဝဲအါမံၤ လၢတၢ်ဃုထၢတဒ်သိးတဖၣ်လီၤ - တၢ်ဃုထၢလၢအဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤလၢအဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယီၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ယအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ယတၢ်ဃုထၢဒီးမၤလီၤဆီယတၢ်အိၣ်မူ အပတီၢ်အခဲအံၤဒီးဆူညါသ့ဝဲလီၤ. ယကြးဃုထၢတၢ်လၢအဘၣ်လၢ ကမၤစၢၤ ယနီၢ်ခိတၢ် ဒိၣ်ထီၣ် ဒီး ဟးဆွဲးနီၢ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ပုၤမၤတၢ်ဖိအလံာ်အုၣ်သး card ခံမံၤ (တၢတမံၤ တၢ်မၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယီၢ် ခံမံၤတမံၤ တၢ်မၤလၢအဂ့ၢ်တကလုာ်) ဟံဖျါဖဲ တၢ်မၤလိအကတၢ် - စၢၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသုၣ်တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မီထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သုအိၣ်လၢ လံာ်စီဆ့တၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူလၢ တၢ်မၤလိအဂီၢ်
<p>တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ</p>	<p>ကတဲာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လွံၢ်မံၤ လၢပကဘၣ်မၤထွဲ ခီဖျိ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်</p> <p>၁) ယမ့ၢ်ပုၤလုၢ်ပုၤဒိၣ်နဲစ့ၢ်ကီး နမ့ၢ်ဒ်သိးသိး</p> <p>၂) တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမ့ၢ် တၢ်လၢယကြးန့ၢ်ဘၣ်</p> <p>၃) ယနီၢ်ခိဘၣ်ထွဲဒီးယၢ</p> <p>၄) ယဃုတၢ်မၤစၢၤသ့</p> <p>ကွဲး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢာ်ဘျဲးဘၣ်အလီၤတက့ၢ်</p> <p>“ယန့ၢ်ယုၤ ကအံးထွဲကွဲးထွဲယၢ ဒီး မၤစၢၤယၢ ဒ်သိးယ ကဃုဒီးထၢတၢ်လၢ အဘၣ်လီၤ.”</p>

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လၢပကဘၣ်မၤထွဲဒ်သိး ကပအိၣ် ဘၣ်အိၣ်ဘၢ အဂီၢ်တဖၣ်လဲၣ် ? ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ ယတၢ်န့ၢ်လၢ ယတဲၤဆၢ "တသ့ဘၣ်," ဃုၢ်ဆူပုၤလၢ ယန့ၢ် အအိၣ် ဒီး တဲၤဖျါအိၣ်သ့ဝဲလီၤ.

ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်ဆဲးကျိး လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးဖျါလၢ လၢဘၣ်ဘၣ်အလိၤန့ၢ်တက့ၢ်. နီၢ်ဖးဖိသ့ၣ် ငှကရူၢ်ဒီး ဒုးကတိၤသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လၢအံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

၁) ပိာ်မုာ်သးစၢ်တဂၤတဲဝဲ ဖိသ့ၣ်ပိာ်မုာ်တဂၤလၢ အကမၤန့ၢ် အဝဲအတၢ်မၤတဖၣ် မ့ၢ်တမၤဘၣ်ဒီးကဟံးန့ၢ် အတၢ် လိာ်ကွဲၤ အဂီၢ်ဖိန့ၢ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်ပိာ်မုာ်ဖိကြၢး သ့ၣ်နီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ မနုတမံၤလဲၣ် ? တဲမတၤသ့လဲၣ် ?

၂) ပိာ်ခွါဖိတဂၤ သါကန့ၢ်မူ ပိာ်မုာ်ဖိတဂၤ. ဖိသ့ၣ်ပိာ်မုာ်ဖိကြၢး သ့ၣ်နီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ မနုတမံၤလဲၣ် ? တဲမတၤသ့လဲၣ် ?

၃) စိကၣ် အဖါတံၢ် သါကဘၣ်လီၤ အဝဲအဖျိၣ်ခံၣ် ဒီး ဖျိၣ်ဖိသ့ၣ်ပိာ်ခွါထ့ၣ် ဖဲန့ၢ် ဖိသ့ၣ်ပိာ်ခွါသ့ၣ်ညါတၢ်ထိးလၢအတဂ့ၤ အယိ အဝဲကြၢး သ့ၣ်နီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ မနုတမံၤလဲၣ် ? ကြၢး မတၤလဲၣ် ?

၄) ပုၤတဂၤ ဟံးန့ၢ် တၢ်ဆၢကီၢ်လိာ်လၢ အကိာ်ပူၤ ဒီး မၤ စိဟး Sopheap အိဝဲလီၤ. အဝဲပျံၤတၢ်လီၤ. ကြၢး သ့ၣ်နီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ မနုတမံၤလဲၣ် ? တဲမတၤသ့လဲၣ် ?

၅) ဟံာ်ကပၤ ပုၤတဂၤ ဆိၣ်လီၤတက့ၢ် ယ့ၣ် Yin လၢလီၤမိခိၣ်. ဖဲန့ၢ် ယ့ၣ် Yin အဝဲပျံၤတၢ်. ဖိသ့ၣ်ပိာ်မုာ်ဖိကြၢး သ့ၣ်နီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ မနုတမံၤလဲၣ် ? တဲမတၤသ့လဲၣ် ?

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၢ် တဲၤဖျါအတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

တၢ်သံကွၢ်ဆူ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် သုမ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ် သုဆိမိာ် သုကကဲထီၣ် မနုလဲၣ်. (ကွဲးဖျါတၢ်လၢ သုသးစဲ ကဲထီၣ်လၢ သုလံာ်န့ၣ်ကျဲၤ အပူၤတက့ၢ်).

တၢ်လိာ်ကွဲၤ - တၢ်မၤလိ ၁၃ အလီၢ်ခံၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်လိာ်ကွဲၤ card တဖၣ်လီၤ. ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် လိာ်ကွဲၤ ဒီးဃုထၢ တၢ်မၤလၢ အဝဲသ့ၣ်သးစဲမၤ ဒီး သံကွၢ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်မၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဂ့ၤ ဧါ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢ အတၢ်ဂ့ၤ ဧါန့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤလိ ၁၃ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိုးထီၣ်အီ) တၢ်ဃုထၢလၢ အကမၣ် (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၃ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မုၢ် ကဖးတၢ်တဲပူ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဃုထၢ ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ၆ မံၤ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၃ က) တဘျီတဘျီ ပအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံလီၤသးချ့ချ့ လၢ ပတၢ်ဃုထၢတဖၣ် ပတဆိကမိၣ် တၢ်အါအါအဃိ တဘျီဘျီ တၢ်ဃုထၢတဖၣ် ကမၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. အဃိတချူးပဆၢတံာ် တၢ်အဆၢကတီၢ် ကြးပဃုဘါထုကဖၣ် ဒ်သိး ယွၤ ကနဲၣ်ပှၤ ကျဲလၢ အဘၣ် လၢ ပတၢ်ဃုထၢတဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ယမိၢ်ဒီးယပၢ် အဝဲသ့ၣ်ဃုထၢတၢ်လၢအကမၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့အလၢအပှဲၤလၢ ကလုာ်အီၤပဒီပုၢ်ဝဲၢ် တဖၣ် ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဆါကွံာ်ယဝဲၢ်မုၢ်အဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ ဒ်သိးကကဲထီၣ်ဟံၣ်မုၢ်တဂ့ၤတဂၤလီၤ. ယသးဆါဒိၣ်မးလၢ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်ဃုထၢတမံၤအံၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပှၤဂၤတဖၣ် ဆါကွံာ်အဖိဒ်သိးကလိးတုၢ်က့ၤ အကမၣ် (ပှၤဂၤအစ့) တဖၣ်လီၤ. တယံာ်ယန့ၢ်ဟူတၢ်ကစီၣ်လၢ ယဝဲၢ်ဟံၣ်မုၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဆါအါ AIDS ဒီးသံဝဲဒၣ်လီၤ. ယသးဟ့ ယမိၢ်ယပၢ် ဒိၣ်မးလီၤ. ယတပျၢ် အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ကမၣ်နီတစုဘၣ်.

ဘၣ်တနံၤ ယဟံလီၤယသး ယလဲၤဆူတၢ်မၤလိကိၣ်ဖဲသဝီကပၤလီၤ. သရၣ်မုၢ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်ယၤလၢမံာ်မုၢ်နါဆါလီၤ. ယသရၣ်မုၢ်မုၢ် ပှၤန့ၢ်ခရံၣ်အဃိ အဝဲသိၣ်လိယၤတၢ်ဃုထၢလၢအဘၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ယသရၣ်မုၢ်သိၣ်လိစ့ၢ်ကီးယၤ ယုၣ်ရှး အဂ့ၢ်လၢ အဝဲပျၢ်အခူၢ်အဒါတဖၣ်အတၢ်ကမၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ယဆိကမိၣ် ယၤတခီ ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ် ဒ်သိးယပျၢ် ယမိၢ်ယပၢ်တဖၣ်အတၢ်ကမၣ်အဂီၢ်. ဖဲန့ၢ်ယစးထီၣ် ဃုဘါထုကဖၣ်လၢကစၢ်ယွၤကလဲလိာ်န့ၢ်ယသးလီၤ. ယဆိ ကမိၣ်စ့ၢ်ကီး ယမိၢ်ယပၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ကကဲထီၣ်ပှၤခရံၣ်ဖိ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဒီးန့ၢ်ယတၢ်ပျၢ်အဃိန့ၢ်လီၤ.

တနံၤယမိၢ်ယပၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်တၢ်ကျိၣ်တၢ်စ့ အဃိအဝဲသ့ၣ် အကမၣ်ထီၣ်အါမးလီၤ. အဃိအဝဲသ့ၣ် ဟံလီၤအသးလၢ ကဆါကွံာ်ယၤလီၤ. ဖဲန့ၢ်တၢ်သးထီၣ်ဟဲန့ၢ် ဒီး ယဃုာ်ထွဲထီၣ်လၢဟံၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်ယဃုဘါထုကဖၣ် ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆှၢယၤဒ်သိး ယကလဲၤတဲဘၣ် ယသရၣ်မုၢ်လီၤ. ဖဲယတဲဘၣ်ယတၢ်ကွၢ်ဆါမဲာ်တဖၣ်ဒီးယသရၣ်မုၢ် ဝဲဟံၣ်ယခံဒီး ကတီၤသကိးတၢ်ဒီးတဲဘၣ် ယမိယပါတဖၣ်လၢ တၢ်ကူၢ်ဘၣ်ကူၢ်သ့ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ယမိၢ် ယပၢ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်သရၣ်မုၢ်အတၢ်တဲ တဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဆါယၤလၢးဘၣ်. ယထံၣ်ဒီးပလၢာ်ဘၣ်ယွၤ

အတင်မလီလေးလ၊ အဂီလီ၊ ကစီခရ် ဆီတလဲကွံ ယမိယပ ဒီး ယနီကစီဒ်ယဲ ယသးလီ၊ ဖဲကစီခရ် ဟဲကွဲခဲဘျီတဘျီ ယသးအိန်လဲဆူမူခိန်လ၊တင်လီလ၊အမု ဖဲတင်နးတင်ဖျိန် တအိန်ဘန်အလီန့လီ၊

ကရူတ်မသကိး (ဖိသန်ဆံးတဖန်အဂီ)

အခဲအံပမလီ တင်ဃုထာလ၊ အဘန် ဒီး အကမန်လီ၊ အယိ သရန်မုန် ကဖးန့သု တင်ဂုတဖန် သုမုဆိကမိန် တင်အံ၊ တင်ဃုထာ လ၊ အဘန်လီန့၊ ဂဲဆာထာန် ဒီး စံးဆာ “မု” တကွ၊ မုမုတင်ဃုထာ အကမန်အယိဒီး ဆုန်နီဒီး စံးဆာ “တမုဘန်” တကွ၊

၁) နတံသကိးတဲန၊ လ၊ နကဒီး လွန်ယိခိန် ဖဲကျဲမုခိန် ဖဲ အိန်ဒီးသိန်လွန် တင်လဲ၊ တဖန်န့လီ၊

၂) နသရန်မုန်ကွဲနဒီးနတံသကိးတဖန်လ၊ နကမ၊ကဆဲကဆီ သရိန်ဒီး သုန် သုန်နီ၊ ဖိခိတဖန်လီ၊

၃) နတံသကိး အဝဲခွါ စံးဝဲကဟုန်န၊ကျိန်စု နမုဟုန်နီအီ၊ အံသန်ဆာအဖျိန်တဖန်လ၊ ဖျါပူန့လီ၊

၄) နမိ တဲန၊လ၊နကမ၊စ၊ဖဲသးပုဖဲဟံန်ကပ၊ တဂ၊ဖဲအဝဲလဲပု၊တင်အဆာကတီလီ၊

၅) နဖါတံ၊ ထိးဘန်နဒီးတင်ထိးလ၊နတကဆီ ဒီးတဲန၊လ၊ နတဘန်တဲပု၊ဂ၊ဘန်၊

၆) နတခွါ ကွဲန၊လ၊ ကလဲလိန်ကွဲ video တင်လိန်ကွဲ ဒီး နတလိန်ဟုန်ကျိန်စုဘန်၊

၇) နပုဟိန်မုန်ဖိ ဟိန်ဝဲဒန် ဖဲနမိဖိတင်အကတီလီ၊ ဖဲန့ နလဲစိန်ထိန်နပူဖိဒီး လိန်ကွဲဒီးအီလီ၊

ကရူတ်မသကိး (ဖိသန်အိန်တဖန်အဂီ)

နီဖးဖိသန်တဖန်လ၊ ခံဂ၊တကရူ၊ ဒ်သိး ကဆိကမိန်၊ ဟိန်ဖျိန်လိန်သး , တဲဖျါကွ၊

သရန် သရန်မုန် သိန်လိတင် ကပျဲဖိသန်တဖန် ကတိသကိးဒီး ဆိကမိန် တင်ဒီးဃုထာ တင်မ၊လ၊ အဂု၊ ဒီးတဲသကိး မုဝဲ၊ ဃုထာ ကွဲဖိလ၊ ကဟိန်ဖျါကွ၊ဆူပု၊ခဲလန်လီ၊

တင်အဒိ အိန်လွံမံအယိ ဆူဖိသန်ကရူ၊ လွံကရူ၊ နနီဖးအီ၊ ဒီးပျဲအဝဲသွန် ကတိသကိး တကရူ၊ တမံ၊ ဒီးတဲဖျါကွ၊တကွ၊

တင်အဒိ ၁) ပု၊တဂ၊အာန်လီ၊ စိချဲး လ၊ နမုဟုန်အီ၊ တိန် ဒီလန် သ၊ကယ၊ အယိ သ၊နွံအတီပူ၊ နကမ၊န့ကွ၊ သ၊ဆး လီ၊ ပကြားသွန်ညါအတင်မ၊လ၊အဆိခါ? တင်ပနီန်လ၊ အမ၊သွန်နီန် ဒုးပလိန်ပု၊ မုမနုလဲန် ?

တင်အဒိ ၂) တံ အတံသကိးတဂ၊ဟဲဆူအအိန်ဒီးစံးဝဲ ယကတဲန၊တင်မ၊လ၊ လ၊လဲဂု၊တမံလီ၊ ယမုမ၊တင်လ၊ တင်အိန်အကွး ယကမ၊န့ ဒီလန် ခံကယ၊ခါ၊ တံ တဲဆာအီ၊ နမု အိန်ဒီးတင်မ၊ ဟဲထိန်ယ၊ မုန၊ ခွန်ရိန်ဖဲ ကွး အမဲန်ညါ တကွ၊ ပကြားသွန်ညါအတင်မ၊လ၊အဆိခါ? တင်ပနီန်လ၊ အမ၊သွန်နီန် ဒုးပလိန်ပု၊ မုမနုလဲန် ?

တင်အဒိ ၃) စိဖဲယန် အဖါတံဟဲဝဲဒန်လ၊ တင်လိန်အယံ၊ ဒီးတင်ဘန် စိဖဲယန် အမိန်အပင်လ၊ အတင်မ၊ လ၊ အအိန် လ၊ မလ့ရှါ ဒီး လိန်ပု၊မ၊တင်ဖိလီ၊ အဝဲမ၊ စိဖဲယန် မ၊ လိန်အုန်သးလ၊တင်ကလဲဆူထံဂ၊ကီဂ၊ Passport ဒီး ကဆုာဝဲ လ၊လဲကိးလ၊ဒီးလီ၊ တင်လ၊အလီ၊ဘန်ယိန် ဒီးတင်မ၊အံ၊မုမနုလဲန်? တင်ပနီန်လ၊ အမ၊သွန်နီန် ဒုးပလိန်ပု၊ မုမနုလဲန် ?

တၢ်အဒိ ၄) မိ အပါဆူးကွံာ်အသး အမိအိၣ်တၢ်ဒီး ဖိယဲၣ်ဂၤလီၤ. အမိစ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီးအကမၣ်အါမးလီၤ. မိ မ့ၢ်ပုၤအဒိၣ်ကတၢၢ်လၢ ဒီပုၤဝဲၣ်ခဲလၢာ်အကျါ အယိ အမိတဲအီၤလၢ ကဟးထီၣ်ကိၣ် ဒီး ဆါလီၤအီၤ မၤ အလဲၤမၤတၢၢ်လၢ ကီၢ်ဆါန့ၢ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်လၢ အမၤသ့ၣ်နီၣ် ဃူးပလီၢ်ပုၤ မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

ကွဲးဟ်ဖျါ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ကတိၤသကိးဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် တဖၣ်လၢ လၢၢ်သ့ၣ်ဘၣ် အလီၤ တက့ၢ်. တဲဆိကမိၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဂ့ၢ် လၢလၢာ်တဖၣ်တက့ၢ်.

၁) တၢ်မၤလၢ ကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ် တၢ်လီၤပျံၤ နကမၤသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်အီၤဒဲလဲၣ်?

၂) တၢ်မၤလၢ အဘၣ်အဘၢ လၢနကဘၣ်မၤ ကမ့ၢ်တၢ်မၤဒဲလဲၣ်?

၃) တၢ်ဟံးန့ၢ်စ့ၢ်အကဒွဲ ဒီး မၤန့ၢ် ကျိၣ်စ့ၢ်အါ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢ အဂ့ၢ်တမံၤဒါ ?

၄) တၢ်မၤလၢ နဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤ လံာ်အုၣ်သး ဒီးနဟးထီၣ်တသ့ မ့ၢ်တၢ်မၤလၢ အဘၣ်အဘၢဒါ?

၅) မ့ၢ်တၢ်မၤလၢ ကမၤယံၤနၤ ဒီး နဟံၣ်ဖိယိဖိဒါ ?

၆) တၢ်မၤလၢ အဟံးတုၢ်ယး နထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်အုၣ်သးဒါ ?

၇) မ့ၢ်တၢ်မၤလၢ အတဲဆိ လါလဲအါန့ၢ် တၢ်လၢနကြးန့ၢ်ဘၣ်ဒါ ?

၈) မ့ၢ်တၢ်မၤလၢ နကဘၣ်မၤ ဖဲ မ့ၢ်အိၣ်ဘုးန့ၢ် ဒဲလဲၣ်ဒါ ?

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိးဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၢ် ကတဲဖျါ ဒီး ဒုန့ၢ်ပၢ် ဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကဃုထၢတၢၢ်လၢအဘၣ်လီၤ. ပမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီး အတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ စ့ၢ်စ့ၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်တၢ် ဃုထၢ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆါ ကွံာ်ဖိ တမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဘၣ်. အယိ သ့မ့ၢ်န့ၢ်ဟူ တၢ် တဖၣ် အံၤဒီးတဲဘၣ် သုၢ်က့သးပုၤ ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ကစၢ်ယွၤတ့ပုၤ တ့ပနီၣ်ခိ လၢပကဟ်ကဲအီၤလီၤ တမ့ၢ်လၢ ပကဘၣ် ဆါန့ၢ်ဘၣ်.

အယိ သးခုနဲ ဖဲနမၤတၢ် မ့ ဃုထၢ တၢ်ဂ့ၢ် တမံၤမံၤတက့ၢ်. နသးခုနဲကစီဒါ? နသးခုလၢ နမၤစၢၤပုၤဂၤအယိဒါ? ဟ်ကဖၢလၢနသးထီၣ် ဖဲ နဃုထၢတၢၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်တက့ၢ်. တဲဘၣ် ပုၤဂၤလၢတၢ်ဂ့ၢ် တဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

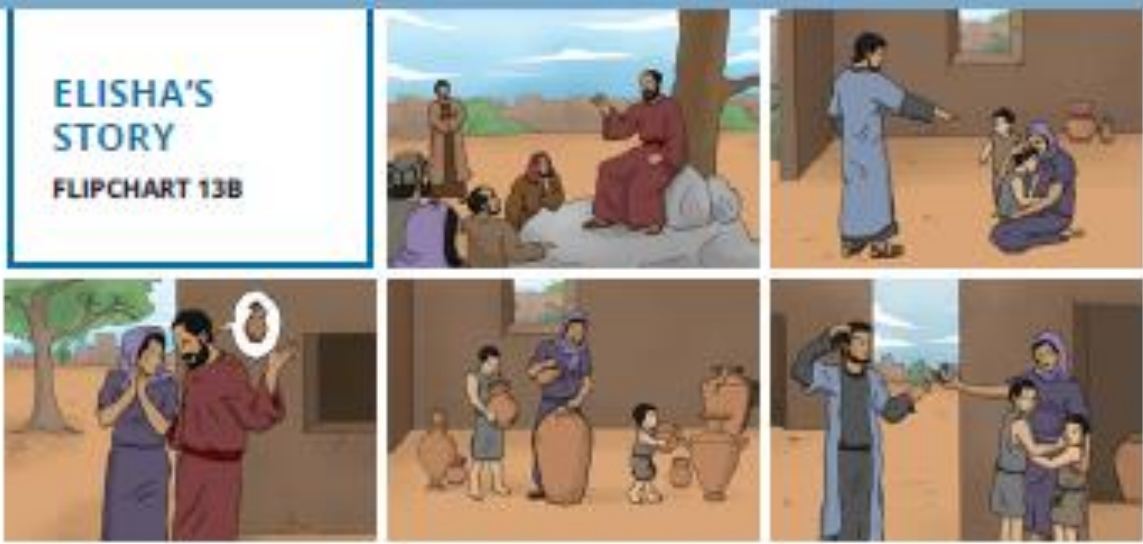
ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ (ပကရူးသကိးယုယု)

“ယွၤမၤစၢၤယၤသ့ ဒ်သီးယကဃုထၢတၢၢ်ဂ့ၢ် ဒီး မၤလိဟးဆဲးပုၤအၢတဖၣ်လီၤ.”

လံာ်စီဆုံ - ဖံလံးပံၤ ၄- ၉

ဒီးတၢ်လၢ သုမၤလီၤ ဒီးတၢ်သုဒီးန့ၢ်, ဒီးသုန့ၢ်ဟူ ဒီးသုထံၣ်ဘၣ်လၢယၤတဖၣ်န့ၢ် မၤသုဝဲတက့ၢ်. ဒီးတၢ်ယု တၢ်ဖိး အကစၢ်န့ၢ် ကအိၣ်ဒီးသုလီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၃ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ ဝံအလံၤရှါ အဂ့ၢ် လံာ်ကဘျဲးပၤ ၁၃ ခ

ဝံစီအလံၤရှါ အဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျဲးပၤ ၁၃ ခ

၂ စီပၤ ၁- ၇

ဒီးဟဲဝဲဒီး စံးဘၣ်ယွၤပုၤကညီ ဒီးအဝဲဒၣ်စံးဘၣ်အီၤ လဲၤဆါကွံာ်သိဒီး လိးတူၢ်ကွံာ်နကမၢ် ဒီးမူနဲဒီး နဖိခွါတဖၣ်န့ၢ် လၢတၢ်အိၣ်လီၤတၢ်တဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်စံးဝဲဒၣ် ဝံအိၣ်ဝဲတဂၤ အမံၤမ့ၢ် ဝံစီအလံၤရှါန့ၢ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ် ယွၤအခ့အပုၤလၢ အဂ့ၢ်တဂၤဒီး တဲဖျါယွၤ အတၢ်မၤဂ့ၢ် ဒီး နံာ်ပုၤဂၤလၢ ကအိၣ်မူ တၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.ပုၤအါဂၤဟဲဆူ ဝံအိၣ်ဒ်သိးကမၤလိန့ၢ် တၢ်အဂ့ၢ် တဖၣ်လီၤ. လၢခံအဝဲသ့ၣ် ဟံလီၤသးလၢ ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိ အလီၢ်လၢကမၤလိသကိးတၢ်လၢ ဝံစီအလံၤရှါ အအိၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအကလုာ်ကထါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢ ဝံစီအလံၤရှါ အပျဲၢ်အကျါ ပိာ်မုာ် အိၣ်ဒီးအဖိ ပိာ်ခွါ ခံဂၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘူးဒီး ဝံစီအလံၤရှါန့ၢ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤတၢ်မၤအသးလၢ ပိာ်မုာ်အဝၢ ဆူးကွံာ်အသး ဒီးအဝဲအိၣ်တ့ၢ်ဒီး အဖိခွါဖိ ခံဂၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ ကအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တစဲးဘၣ်တစဲး မုာ်ကမဲ တဂၤ အဝဲ အကမၢ်တဖၣ်အါထီၣ် လၢ အဝဲသ့ၣ်တနံၤဘၣ်တနံၤတၢ်အိၣ်အယိလီၤ. အကမၢ် တဖၣ် အါထီၣ်တုၤ စ့ကစၢ်တဖၣ်ဟဲဒီးမၤအါ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်မၤတအိၣ် အလါလဲ တအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. မတၤကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လဲၣ် ? စ့ကစၢ်တဖၣ်တခီကလိးတူၢ် အဝဲသ့ၣ် အကမၢ်ခါ?

စ့ကစၢ်တဖၣ် စံးဘၣ် မုာ်ကမဲတဂၤလၢ ကဆါကွံာ်အဖိတဖၣ်ဒီး လိးတူၢ်ကွံာ် အကမၢ်လီၤ. အဝဲအသးဘၣ်ဒိ မ့ၢ်မတၤ တဂၤ ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လဲၣ်?

အဝဲလၢခံဟံလီၤအသးလၢ ကလဲၤတၢ်မၤစၢၤလၢ ဝံစီအလံၤရှါအအိၣ်လီၤ. ဝံစီအလံၤရှါယုၤဘါထုကဖၣ် ဒီးယွၤ ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကူၢ်သ့ၣ်လီၤဆီန့ၢ်လီၤ. အဝဲမၤ မုာ်ကမဲက့ၤဆူအဟံၣ် ဟံဖျိာ်တရံၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနၤတက့ၢ်. ဒီးဒါန့ၢ် သိလၢအအိၣ်ဒီးနၤတက့ၢ်. မုာ်ကမဲ ဖဲအန့ၢ်ဟူၣ်ဝံအတၢ်တဲဒီး အဝဲကမၤကမ့ၢ်ဝဲလီၤ. ဖိတဖၣ်တခီ အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ် ယိာ်လၢ ကဘၣ်တၢ်ဆါကွံာ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. မုာ်ကမဲတဂၤဒ် ဝံစီအလံၤရှါ မၤလိာ်အီၤ အဝဲက့ၤဒီး ဒါန့ၢ်သိလၢ တၢ်ပူၤ

တဖန်လီၤ. အဝဲမာအဖိခါ ဟဲစိတ်တၢ်ပူၤတၢ်တုၤတဖန် အဖိခါတဲအီ မိၢ်ဒါ တၢ်ပူၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ ခံတခါလီၤ. တၢ်ပူၤ တဖန်ပဲၤလၢၢ်လံၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် လဲၤဆါဝဲဒၣ်သိတဖန်လၢဖျါပူၤ ဒီး အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်က့ၤအကမၢ်တဖန် ခဲလၢၢ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖန်သးခုဝဲလၢ ဝံစီၤအလံၤၤၤအတၢ်ထုၤကဖန်ဒီး ယွၤမၤပူၤဖျဲးအဝဲသ့ၣ်အယိလီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မ့ၣ် ကပျဲဖိသၣ်တဖန် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆါ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ခီ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢၢ်အခါၣ်စး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) တၢ်ကီတၢ်ခဲ အဒိၣ်ကတၢ်ဒီး ဟံၣ်ဒုၣ်တဒုၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၂) မိၢ်မ့ၣ်ကမဲ အတၢ်ဃုထၢ လၢအဘၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၃) ယွၤမၤစၢၤ ဖိသၣ်တဖန်ဒ်လဲၣ် ?
- ၄) နမ့ၢ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ အယိ နကမၤနဲဒ်လဲၣ် ?

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၃၁ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ ယနၢ်ယွၤအံၤက့ၤကွၢ်က့ၤယၤဒီး မၤစၢၤယၤလၢတၢ်ဃုထၢ ကျဲအဘၣ်သ့ဝဲလီၤ. ပျဲဖိသၣ်တဖန်တုၤတၢ်ဂီၤ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးစဲ ဒီး အဲၣ်ဒီးကဲထီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တက့ၢ်. ကွဲးတၢ်ကွဲး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်တိၢ်ဟ်ခါဆူညါအဂ့ၢ်တက့ၢ်. အိးထီၣ် လံာ်ကဘျံးပၤ ၃၂ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး.ဒီး ကွဲးဖျါ နသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဒဲစု ဒီးတရံး) ပျဲ ဖိသၣ် ကိးဂၤ ဆါထၢၣ် ဒီး အိၣ်ကဝီၤတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ ဖိသၣ်အကျါ တဂၤ ကဒဲအစု တဘီ ဒီးတရံးလၢ စုစုၣ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ဖိသၣ်လၢ အစုစုၣ်တဂၤစ့ၢ်ကိး ကဘၣ်ဒဲ အစုဒီး တရံးတကဝီၤ န့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ဖိသၣ်တဂၤ မ့ၢ်ဒဲအစု ခံဘီ အယိဒီး ပုၤ အစုထွဲတဂၤ ကဘၣ်တရံးဝဲဒၣ်လီၤ. စုထွဲ အဂီၢ် တၢ်ဒဲစု တဘီ စုစုၣ်အဂီၢ် တၢ်ဒဲစု ခံဘီန့ၢ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲးအံၤမ့ၢ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ဖိသၣ်တဖန်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဃုထၢန့ၢ်လီၤ.

၃) တတ်ထုကဖန်လားခံ (ထုကဖန်ဒ်အံ)။

ပင်သးဘိယွၤဒါ၊ နအိန်ဒီးတင်အာန်လီၤလၢ၊ နတဟ်တွံၤယၤ ဒီးသးပွဲၤနီၢ်ယၤဘၣ်လီၤ။ ယသ့ၣ်ညါ ဖဲယကိးထီၣ်န့ၤ နကကန့ၣ် ယတတ်ထုကဖန် ဒီးမၤစၢၤယၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ။ ကွၢ်ထွဲယၤ ဒီးမၤပူၤယၤဒီး တင်အာတင်သီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်။ လၢခရံၣ် အမံၤ ပယု ကညး နၤလီၤ။ အၤမ့ၣ်.....

Figure 13-3. Bad and Dangerous Job Cards.

Figure 13-4. Good Job Cards.

တၢ်မၤလိ ၅ - ယွၤတုၤပုၤဒ်သီးပကကဲထီၣ်တၢ်ကရၢကရိအဂီၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ် - ယွၤတုၤပုၤကညီ ဒ်သီး ကမၤသကိးတၢ်လာတၢ်ကရၢကရိတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်

တၢ်မၤလိ ၁၄ - ဒ်သီးယတၢ်ကရၢကရိ ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ယမၤသ့. ယွၤတုၤပုၤကညီ ဒ်သီး ကမၤသကိးတၢ်လာတၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤ. စီၤပၤယိၤရှဲယၤ) ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ “ယန့ၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ယၤ တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ် ဒီးတၢ်သးဒု လၢယကကတိၤတၢ် ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိ ၁၅ - ယအိၣ်ကဆိသ့ဝဲလီၤ. ယဃုထၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးစူၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ် တၢ်ယဲၢ်မံၤ ဒ်သီး ယကအိၣ်စီဆ့ဒီး ဟးဆွဲးတၢ်အၢန့ၢ်လီၤ. ပမၤလိန့ၢ်တၢ်တဂ့ၢ်တဘၣ် တၢ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤမူလၢအဟးဂီၤတဖၣ် လၢ Internet တဖၣ်သ့ဝဲလီၤ. (လံာ်ကဘျဲးလၢ အဟ်ဖျါတၢ်ဂီၤတဂ့ၢ်တဖၣ်) စီၤဒၤဝဲး ဒီး နီၢ်ဘၢသေၣ်ဘး အဂ့ၢ် ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ “ယဃုထၢတၢ်အိၣ်မူဒီးတၢ်ကတိၤလၢ ကမၤအါထီၣ်ယတၢ်အိၣ်မူအတၢ် စီဆ့ အဂီၢ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိ ၁၆ - ပုၤကိးဂၤတအဲၣ်တၢ်မၤန့ၢ် မးဆါပုၤဂၤဘၣ်. တၢ်မၤန့ၢ် မးဆါပုၤဂၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ်? ပကတြီဆၢသကိးဒ်လဲၣ် ? Fiery Furnace ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ ယက ဃုထၢ တံၤသကိးလၢကမၤစၢၤယၤ လၢတၢ်ဃုထၢ အဘၣ်လီၤ ယမၤလိန့ၢ်တၢ်အိၣ်ယံၤဒီးတၢ်မၤအၢ တဖၣ် ဟးဆွဲး တၢ်မၤဆၢတၢ်အဆူတၢ်အၢန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၄ - ဒ်သးယတၢ်ကရၢကရိ ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ယမၤသ့

တၢ်မၤလိ ၁၄ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်	တၢ်မၤဆၢတၢ်အၢဆူတၢ်ဂ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဆိၣ်ထွဲ တၢ်ကရၢကရိ အတၢ်ဒိၣ် ထီၣ်န့ၢ်လီၤ.
တၢ်တိၢ်ဟ် -	ဒီဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်န့ၢ်န့ၢ် ဒီး တၢ်ဟ်ကဲ လၢပှၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသ့တဖၣ် အတၢ်အဲၣ် နဲၣ်ကျဲ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်မၤစၢၤဖိသ့ အတၢ်ဒိၣ် ထီၣ် ဒီး မၤစၢၤ တၢ်ကရၢကရိ အတၢ်ဒိၣ် ထီၣ်သ့လီၤ. - ဖိသ့တဖၣ်ကြၢးသ့ညါလၢ အဝဲသ့အိၣ်ဒီး တၢ်စိကမီၤ လၢကမၤတၢ်လၢ တၢ်ကရၢကရိ အတၢ်ဒိၣ် ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. "ယမ့ၢ်သးစၢ် ဘၣ်ဆၣ် ယမ့ၢ်တၢ်မၤဖးဒိၣ် သ့ဝဲလီၤ.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယွၤအဟံၣ်ဖိဃီဖိ သ့ၣ်ထီၣ်မၤစၢၤတၢ်ကရၢကရိလၢ အဂ့ၢ် မၤဆၢတၢ် အၢဆူတၢ်ဂ့ၢ် သ့ဝဲလီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - လံာ်ကဘျံးအဒိၣ်, စၢ်ဘိလၢတၢ်ကွဲးအီၤလၢ တၢ်သိၣ်လိဘၣ် ဘၣ်အလိၤ - စၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသ့တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျံးလၢ ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ လံာ်စိဆ့တၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤ တၢ်မၤလိအဂီၢ် - ဖိသ့ဒီး အဟံၣ်ဃီတၢ်ဘၣ်ထွဲ (တၢ်မၤလိ ၇)
တၢ်ကတံာ်ကတိၤ	ကတံာ်ကတိၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢဘၣ်ဘၣ်အလိၤတက့ၢ် "ယန့ၢ်လၢယွၤဟ့ၣ်ယၤ တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ် ဒီးတၢ်သးဒု လၢယကကတိၤတၢ်ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢပှၢ်ဂၤအဂီၢ်လီၤ."

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လၢပကဘၣ်မၤထွဲဒ်သိး ကပအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၢ၊ အဂီၢ်တဖၣ်လဲၣ် ? ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယနၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ် ယနၢ်ယွၤကအံးထွဲကွၢ်ထွဲယၤ ဒီး မၤစၢၤယၤလၢ၊ တၢ်ဃုထၢလၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၢ်န့ၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

(ဃုက့ၤ ပုၤလၢအဟါမၢ် တၢ်လိာ်ကွဲ. တဲဘၣ်ဖိသၣ်ကိးဂၤ လၢအဘၣ်အမဲၢ်ချံ မ့ၢ်ဝံၤ ဃုထၢဖိသၣ်တနီၤလၢ၊ ကဟးထီၣ်လၢ၊ တၢ်မၤလိဒီးပူၤတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ၊ မတၤတဖၣ် ဟါမၢ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်တၢ်လိာ် ကွဲအံၤ တဘျူးဘျီတက့ၢ်.)

ပုၤခဲလၢ် အရ့ဒိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ပတံၤသကိးတဖၣ် မ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကွဲ အဃိကြားပသ့ၣ်ညါ အဝဲဘၣ်မနုတဟဲထီၣ်ကွဲ လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပကဘၣ်တဲသ့ၣ်ညါဖိသၣ်တဖၣ်လၢ၊ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအရ့ဒိၣ်လၢ၊ မိၢ်ပၢ်အဂီၢ် ဒီး တၢ်ကရၢကရိအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် ပုၤအရ့ဒိၣ်တဖၣ်လၢ၊ အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ. နမၤလီၤဆီတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ကွဲ, တၢ်ကရၢကရိ ဒီးဟံၣ်ဃီမ့ၢ်တၢ် အကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသနၢၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၢ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢၣ်စး အကျါတဂၤ ကတဲဆၢက့ၤလၢ၊ ပုၤဂၤအကျါန့ၣ်လီၤ.

နဆၢထူၣ်ဒုဒုလၢ၊ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ အဂီၢ်န့ၣ်ခါ.

အခဲအံၤ ယကတဲန့ၣ်သ့တၢ်တဲပူ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤအသးအခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ကနၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးယတဲတၢ်မ့ၢ်ဝံၤ ယကသံကွၢ်က့ၤသု တၢ်သံကွၢ်တနီၤန့ၣ်လီၤ.

ဆိကမိၣ် ဟ်အဒိလၢ၊ အခဲအံၤသ့မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢ၊ အအိၣ်လၢ၊ သဝီအံၤလီၤ. ကိးမုၢ်နံၤ ဖဲမ့ၢ်ဟါလီၤအကတီၢ် ပုၤဟံၣ်ဖိကိးဂၤ ဟ်ဖျိၣ်ကတိၤသကိးတၢ်ဖဲ သ့ၣ်အိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်လုၢ်လၢလၢအဂ့ၤတမံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တနံၤအံၤအဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးလဲၤ အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်. နဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဖဲဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်တဆိကမိၣ်အပူၤ

နထံပုၤခံၤ ခီထီၣ်ခီၣ် ဒီး ဃုၣ်န့ၣ် ပုၤအဆီခံၣ်ဘုၣ်လီၤ. တယံၣ်ခံၣ် ပုၤအါၤဖံးဝဲလၢ အဆီတဖၣ်တၢ်ဘျၢ်ဃုၣ်န့ၣ်လီၤ. နဲန့ၣ်ပုၤထဲတၢ်လၢအထံၣ် တၢ်ဘျၢ်လၢအဃုၣ်ဆီန့ၣ်လီၤ. မတၢ်အၤမးတထံၣ်တၢ်ဘျၢ်အဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁) နကမၤဒဲလဲၣ် ?

၂) နကတဲမတၢ်တၢ်လၢ နထံၣ်တၢ်ဘျၢ်လၢအဃုၣ်ဆီလဲၣ် ?

တၢ်မၤလိ ၁၄ - တၢ်တဲပူ လၢ (တၢ်ဆိုးထီၣ်အီ) အပုၤလယၣ် အဂ့ၢ် တၢ်တဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၄ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကဖးတၢ်တဲပူ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဃုထၢ ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ ၉ မံၤ ဖဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၄ က)

ယမံၤမ့ၢ်ဝဲအပုၤလယၣ် ယအိၣ်လၢဝ့ၢ် အ့ၣ်ဒိၣ်နဲၣ်ရှၢၣ် Indonesiaလီၤ. ပဝဲပဟံၣ်ဖီဃီဖိ ပအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢခုးပူလီၤ. ယအိၣ်ဒီး ယဒီပုၤဝဲၣ်မ့ၣ်သၢၤ ယမ့ၢ်ပုၤအဆံးကတၢ်တၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤအိၣ်လၢ ပသဝီပူတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်မ့ၢ် ပုၤထုစံၣ်တဖၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ထီၣ်ဒၣ်လၢခုးပူန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယပါ တခီမ့ၢ်ပုၤ တၢ်လၢ အလီၤဆီန့ၣ်ပုၤအၤတဖၣ်လီၤ. အဝဲဒၣ်သ့ၣ်ဘုၣ်သၣ်, ကီဖံၣ်, ဘုၣ်သ့ၣ် ဒီးတၢ်သုတၢ်သၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲပနီၤဆံးကတီၢ်အဝဲသိၣ်လိပုၤလၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲမၤသးခုဖိဒိဖိသၣ်တဖၣ်ခီဖျိ တဲန့ၣ်အီၤတၢ်တဲပူ န့ၣ်လီၤ. ယပါတမ့ၢ်ထဲမၤလိန့ၣ်ပုၤတၢ်မၤလၢစံၣ်ပျီဘၣ် အဝဲအသးစဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဆုၤပုၤဆူကူၣ်လီၤ. အဝဲအသး အိၣ်ပုၤဒဲသိးပကကဲပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤ.

ယသကိးတဖၣ်လၢ တၢ်မၤလိကူၣ် အဝဲသ့ၣ်တဲပုၤယၤအပါတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တထံၣ်လိာ်ဘၣ် အသးဒီး အပါကံာ်ဆိးဘၣ်. အဝဲမ့ၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးအပၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တကတီၤသကိးတၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ ကအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်တကူတလၢ လၢဟံၣ်ဖီအဂီၢ်လီၤ.

ဘဉ်တနံ၊ ပှထူးပှတီတဂဟဲ ဒ်သိးကဟ့ဒးလိာ်ကျိာ်စ့ဆူ ပှဖှိာ်ဖိတဖာ်အအိာ်လီ၊ တယံာ်ဘဉ်ဒီး ပှထူးတီလှ အဟ့ဒ် ကျိာ်စ့တဂဟဲက့ဆူ ဒီးစံးဝဲလှ တာ်မအိာ်လှ ဟိာ်မုာ်ဖိသဉ်တဖာ် အဂီာ်လှ တာ်လီာ်လှအယံာ်ဒီးသဝီ အကန့ာ်ဘဉ် လါလဲလှ အဂ့ၤန့ာ်လီ၊ ဖိသဉ်မုာ်တဖာ်မ့ာ်လဲၤမတၢ်ဒီး ကဟ့ဒ်က့ၤ အမိာ်အပာ်တဖာ်အကမာ် လှအချ့န့ာ်လီ၊ တယံာ်ဘဉ်တာ်လီပျဲၤမအသးဒီးသဝီဖိတဖာ်လှ တံၤသကိးတနီၤလီၤမာ်န့ာ်လီ၊ ယသးတမ့ာ် ဒိာ်မးလှတၢ်မသးတမံၤအံၤ ဘဉ်ဆဉ် ဖဲယလဲၤဟးဆူ ယသကိးတနီၤအဟံာ် မတၢ်မးတတဲဘဉ်ယလှ တၢ်မအသးန့ာ်ဘဉ်.

ယအိာ်ဒီးတၢ်ဆိကမိာ်လှနတနာ်ပာ်ဘဉ်အယိယလဲၤဆူ ယပါအအိာ်ဒီးယတဲဘဉ်အဝဲလှတၢ်လှမတမ့ာ် ယသး တမံၤ အံၤလီၤ. ယပါကန့ာ်ဒီးတဲဆာယှ ဖိမုာ်တၢ်ဂ့ၤအံၤနဟ်လှ နသးပှတသ့ဘဉ်. နကြးမတၢ်တမံၤမံၤလီၤ. ယမတၢ်မန့သ့လဲာ်. လှခံကတၢ်ယမတၢ်ဆိကမိာ်တမံၤလှ ယလဲၤကတီၤတၢ်ဒီးသးစာ်အပှါန့ာ်တာ်လီၤ. ဝံၤသးစာ် ပှန့ာ်တာ် ကိးဖှိာ်သကိးသဝီဖိတဖာ်ဖဲသ့ဒိာ်ထံးလီၤ. ပဝဲဖိသဉ်တဖာ်သးအိာ်တူာ်လိာ်ဝဲ သဝီဖိတဖာ် တ့သကိး သဝီဟိာ်ခိာ်ဂီၤ ဒီးလှါ, နီာ်က့, သ့ဒါတဲဒါ ဝံာ်သကိး သဝီဖိနီာ်ဂံာ်တဖာ်လီၤ. ပသ့ညါလှ ဖိသဉ်ဟိာ်မုာ်အါဂှ လီၤမာ်န့ာ်လီၤ. မိာ်ပာ်တဖာ်တဲဝဲလှအဖိတဖာ် ဘဉ်တာ်က့ၤကိးလှ ပှထူးတီတဂဟဲလီၤ. ပှတနီၤစံးဝဲလှ အဝဲသ့ထံာ် ဖိသဉ်ဟိာ်မုာ်တဖာ်လှ အမတၢ်လှ သံအကျးဒီး တၢ်တၢ်ကျိာ်တၢ်စ့ဖဲဟိာ်ခိာ်အါဂှဟဲန့ာ်လီၤ.

သးစာ်ပှန့ာ်တာ်သံကွာ်ယပါလှ မ့ာ်ပကမာ်ဒဲလဲာ် ဒ်သိးပကကိးက့ၤဖိသဉ်မုာ်တဖာ်န့ာ်လဲာ်. ယပါတဲ အဝဲဟ့ဒ်ဒီ ဟ့ဒ်နီၤ ဖိသဉ်တဖာ်လှတၢ်သ့ဒ်တၢ်ဖျး ဒီးတၢ်မလှ ကမာ်န့ာ်ကျိာ်စ့တဖာ်န့ာ်လီၤ.ဖဲယဝဲၤဟိာ်မုာ် မလိ တၢ်ဝံၤ အဝဲလဲၤမတၢ်ဘဉ်ဆဉ်အဝဲထီာ်ဘိကွဲးလံာ်ဆူဟံာ် ဆဲးကျိးကလံၤဒါ ထီဘိအဝဲတဲ တၢ်လှအမတဖာ် အဂ့ၤန့ာ်လီၤ. ဖဲပအိာ်ဒီးဟံာ်ဃီတၢ်ထံာ်လိာ်သးသနာ် ယပါအဝဲတဲဘဉ်ပှ တၢ်မလှပှမတၢ်လှသးကျး မ့ာ်တၢ်မလှ လီၤဂံာ် ဒ်ပှကဲကူာ်န့ာ်လီၤ.

ဖဲပှသဝီဖိတဖာ်န့ာ်ဟူယပါအတၢ်တဲလှတဖာ်ဒီး အဝဲသ့တူာ်လိာ် ကမာ်သကိးဒ်ယပါအတၢ်တဲန့ာ်လီၤ. ယပါဒီး သဝီဖိတဖာ်လဲၤတဲသကိး ပတၢ်ကီတၢ်ခဲဆူ ပှဘဉ်မူဘဉ်ဒါ ပဒိာ်ခိာ်န့ာ်လှတဖာ်န့ာ်လီၤ. ပဒိာ်ခိာ်န့ာ်တဖာ် မၤစၢၤဟ့ဒ်ကူာ် ပှဒီး ဒ်သိး ပကဒးသ့ညါ ပှအါဂှန့ာ်လီၤ. လှခံပမလိသကိးတၢ်ဃုကျိာ်ဃုစ့လှသဝီဒီး ဟ့ဒ်ကူာ် တၢ်လဲၤဖဲးလဲၤမလှ ဝှါခိာ်ပျီၤပှတဖာ်လီၤ. လှခံပသ့ညါက့ၤ တၢ်ဆှာ်ဖိသဉ်ဟိာ်မုာ်တဖာ် ဆူတၢ်မလှ အတဘဉ်ဘါ မ့ာ်တာ်လီၤပျဲၤန့ာ်လီၤ. တယံၤပှထူးတီတဂဟဲလှ သဝီဘဉ်ဆဉ်အဝဲထံာ်ဘဉ်သဝီဖိတဖာ် ကူာ်သ့ အါထီာ်အယိ အဝဲက့ၤကဒါက့ၤန့ာ်လီၤ.

(ဆိကမိာ်, ကတီၤသကိးဒီး တဲသကိး)

သရဉ်မုာ် ကတဲဖျါ ဘဉ်ဖိသဉ်တဖာ်လှ ကဆိကမိာ်တၢ်သံကွာ်တဖာ်ဒီး တဲလိာ်သကိး ဒီး ဖိသဉ်တနီၤကတဲဆာဆူ ပှအါဂှန့ာ်လီၤ.

- ၁) တၢ်လှ နအဲာ် ဒီး မလိန့ာ်တာ်လှ အပိလယဉ် ဒီးအပါ အအိာ်မ့ာ်တၢ်မန့တဖာ်လဲာ်.
- ၂) တၢ်ကီတၢ်ခဲ ဒီးတၢ်လှ နသးအိာ်လဲလိာ်လှ သဝီတၢ်အိာ်အသး တဖာ်မ့ာ်တၢ်မန့လဲာ်
- ၃) ဒ်သိး နသဝီ ကအိာ်ဒီးတၢ်လဲလိာ်အဂီာ်တာ်လှနသးအိာ်မ့ာ်မန့တမံၤလဲာ်

ယတၢ်န့ၢ်အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ (ပကရူးသကိးယုယု)

“ယွၢ်ဟ့ၣ်ယၤတၢ်သးဒူ လၢယက ကတိၤတၢ် ဒီးဟ့ၣ်ဆူၣ်ပုၤဂၤလၢ အကမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.”

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

သရၣ်မုၢ် ကဟ့ၣ်တၢ်အဒိဆူ ဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်မုၢ် မၤဝဲဒၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ အကဟံၣ်ဖျိၣ်တၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် သံးပလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ် တလါပုၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဝဲ သံးပလီၤတၢ်ကမ့ၢ်အါမးလၢ မၤလၢက ကလီၤကျိၣ်စ့န့ၣ်လီၤ. သဝီဒိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်တၢ်မၤအသးအံၤဒီး ဟံၣ်လီၤအသး တဲသကိးတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကမၤတၢ်လဲလိာ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

(ဟံၣ်ဖျိၣ် ဖိသၣ်တဖၣ် ၄-၅ ဂၤတကရူၢ် ဒီး ပျဲအဝဲသ့ၣ် ကတိၤ တ့သကိးတၢ်ဂီၤ လၢအဝဲသ့ၣ်ကမၤသကိး လၢ ဒူသဝီ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၢ်တက့ၢ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကတိၤသကိးဝံၤ ယုထၢသကိး ဖိသၣ်ခၢၣ်စးလၢ ကတဲဖျါက့ၤတက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံ - ယိၤရ ၁-၉

“ပျဲတၢ်တဂ့ၤဘၣ်ယိာ်တၢ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤယွၢ်နကစၢ်အိၣ်ဒီးန့ၢ် ဖဲန့ၣ်လဲၤတၢ်တပူၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိ ၁၃ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ စီၤယိၤရံၤယၤအဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျးပၤ ၁၄ ခ

၂ စီၤပၤ ၂၂-၂၃

တၢ်မၤအသးလၢ တဘျူးနံၣ်အတီၤပူၤလၢဝဲၣ်အိၣ်စရ့ၤလး စီၤပၤအအၢအသီပၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်စရ့ၤလးဖိ တဖၣ် သ့ၣ်ညါကစၢ်လၢအတုၤလီၤတၢ်တဂၤဘၣ်ဆၢၣ် အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ထွဲယွၢ်အတၢ်ဘၣ်အသးဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဘါထီၣ်တၢ်ဂီၤ.

တၢ်ဖျိၣ်တဖၣ် ဒီးမၤတၢ်အၢတၢ်သီၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပၤလၢအအၢအသီတၢ်အမံၤမ့ၢ်စီၤပၤမနုၤရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢ အအိၣ်ယံၤဒီးယွၤမၤတၢ်အၢန့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤမနုၤရှၢၣ် အဖိခွဲၤစီၤပၤအၢမိၣ် ကဲက့ၤစီၤပၤ အဝဲစ့ၢ်ကိး မ့ၢ်စီၤပၤလၢ အအၢဒ်အပၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲ အၢသီအပၢ် ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလီၤ. လၢခံ စီၤပၤယီၤရှံၤယၤ ကဲထီၣ်စီၤပၤအသီဖဲ အသးအိၣ်ဒီးယိးန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ အသးစၢ်ဘၣ်ဆၣ်မၤတၢ်ဘၣ်ယွၤအသးန့ၣ်လီၤ. “ဒီးမၤတၢ်အလီၤလၢယွၤအမဲၣ် ဒီးပိၢ်အပၢ်စီၤဒၤဝံးအကျဲဒ်ဘိညါ ဒီးစုထွဲမ့ၢ်ဂ့ၤ စုထွဲမ့ၢ်ဂ့ၤတယုၣ်ကွၢ်အသးဘၣ်.

ယွၤတၢ်လုၢ်ဟံၣ် ဘူးကဟးဂီၤဖဲ ပုၤကကွၢ်ထွဲတအိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပၤယီၤရှံၤယၤ အဝဲ သူၣ်ထီၣ်က့ၤ ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်ဖဲ အဝဲကဲသီစီၤပၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်တဖၣ်ထံၣ်က့ၤယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤလံာ် လၢယွၤဟ့ၣ် တ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်လၢန့ၣ်အပူၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ် အဝဲဖဲအဖး ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤလံာ် ဒီးထံၣ်ဝဲ တၢ်လီၤ သးဘၣ်ဒိလၢ ပုၤအံၣ်စရၤလး ဖိတဖၣ်မၤ တၢ်သးဘၣ်အၢလၢယွၤအမဲၣ်ညါလီၤ. အဝဲယုၤပျၢ်အသးဆူယွၤအအိၣ်ဒီး ယွၤဟ့ၣ်အီၤ တၢ်သ့ၣ်ညါလၢ ကမၤတၢ်လဲၤလိာ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤယီၤရှံၤယၤ အဝဲကိးဖျိၣ် ပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ် ဒီး ထံဖိကိၢ်ဖိတဖၣ် ဖးဖျါထီၣ်က့ၤ ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤလံာ် ဒီး မၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ ကဒိကန့ၣ်ယွၤအကလုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါကွၢ် တၢ်ဘါတၢ်ဂီၤအလုၢ်အလၢ် ဒီး အဝဲသ့ၣ် ဃာ်ကဒါက့ၤ အသးဆူ ယွၤလၢအမူဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မၤတၢ်ဘါထီၣ် မူးဖးဒိၣ် လၢတၢ်စံးထီၣ်ပတြၢၤယွၤ လၢအထူးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကိၢ် အဲးကူပတူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘါထီၣ်ဖးဒိၣ် ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ဘူၤလဲၤကဟ်န့ၣ်လီၤ. စီၤပၤလၢအယုၤပျၢ်အသးဆူယွၤအအိၣ် လၢ အသး ဒီဖျါညါ ဒီးအသးလၢ အဆိကမိၣ်တၢ်တုၤအလၢ်ဒီးလၢ အဂံၢ်အဘါခဲလၢ် ဒ်စီၤမိၤရှၢၣ်အတၢ်သိၣ် တၢ်သီ ခဲလၢ်အသိးန့ၣ် ဒ်သိးဒီးအီၤလၢအမဲၣ်ညါတအိၣ်ဘၣ် လၢအလီၢ်ခံ ဒ်အဝဲဒၣ်အသိးနီတၢ်ဘၣ်. ၂စီၤပၤ ၂၃-၂၅

တၢ်ကတိၤသကိး အသးန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ယုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မုၣ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးယုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ဒီ တၢ်ဒီး လၢပုၤခဲလၢ်အခၢ်စး တၢ်ကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) စီၤပၤယီၤရှံၤယၤ မၤတၢ်ဂ့ၤမနုၤတဖၣ်လဲၣ်?
- ၂)) စီၤပၤယီၤရှံၤယၤမ့ၢ် စီၤပၤလၢအသးစၢ်ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်မနုၤအပၢ်အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒုလၢကဆုၤပုၤဂီၢ်မုၢ်န့ၣ်လဲၣ် ?
- ၃) နသ့ၣ်ညါ သးစၢ်တၢ်ဂၤလၢ အမၤစၢၤ သးပုၤတဖၣ်လၢ တၢ်ကိတၢ်ခဲ အကတီၢ်ခါ ?
- ၄) တၢ်ကိတၢ်ခဲ လၢ ပကမၤဖဲ ပုၤအါဂၤ အိၣ်ဒီး တၢ်သးတဖျါညါပီ လၢတၢ်အၢအဂီၢ်လဲၣ် ?

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျဲးပၤ ၃၃ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ -
“ယွၤဟ့ၣ်ယၤတၢ်သးဒူ လၢယက ကတိၤတၢ် ဒီးဟ့ၣ်ဆူၣ်ပုၤဂၤလၢ အကမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၢ်လီၤ.”
ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်တုၤတၢ်ဂီၤ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးစဲ ဒီး အဲၣ်ဒီးကဲထီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တက့ၢ်.
ကွဲးတၢ်ကွဲး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၢ်ဟံၣ်ခါဆူၣ်ညါအဂ့ၢ်တက့ၢ်.
အိးထီၣ် လံာ်ကဘျဲးပၤ ၃၄ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး.ဒီး ကွဲးဖျါ နသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟံထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနီၤပုၤ နစုစ့ၣ်တခီဟံထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၤဒဲတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒူၣ်
မၤသးဒိသိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ
ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒိအံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤစၢၤ တၢ်ဘျုးဒိၣ်မးလီၤ. တဘျီဘျီ ယအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်လၢ ယကတဲဖျါတၢ်အဘၣ်န့ၢ်လီၤ.
မၤစၢၤယၤဒိသိး ယကသ့ၣ်နီၢ်ထီၣ် တၢ်လၢယမၤလိဘၣ် သးစၢ်နံၣ်သက့ မၤတၢ်သ့အါမံၤန့ၢ်တက့ၢ်. ယန့ၢ်လၢ
နမၤစၢၤယၤသ့ ဒိသိးယကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဆူၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢခရံၣ် အမံၤ ပယု ကညး နၤလီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိ ၁၅ - ယအိၣ်ကဆိသ့ဝဲလီၤ

တၢ်မၤလိ ၁၅ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်	ယအိၣ်ကဆိသ့ဝဲလီၤ. ယဃုထၢတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးစူၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်တၢ်ယဲၣ်မံၤ ဒ်သိး ယကအိၣ်စိဆ့ဒီး ဟးဆွဲးတၢ်အၢန့ၣ်လီၤ.
တၢ်တီၢ်ဟ် -	<p>ခီဖျိတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ယစံးဆၢ “တသ့ဘၣ်” လၢတၢ်မၤကွၢ် မ့ တၢ်လုပစီ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. - ယတြီဆၢ ကတီၤယသးသ့လၢ တၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ယဲၣ်မံၤ အတၢ်လုပစီသ့လီၤ - ယအိၣ်ဒီးပုၤလၢ ကဆိၣ်ထွဲယၤလၢတၢ်အိၣ်မူအကဆိန့ၣ်လီၤ
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢယကဃုထၢ တၢ်အိၣ်မူလၢအကဆိ. ဃုထၢ တၢ်ကရၢကရိလၢ အကဆိၣ်ထွဲယၤလၢတၢ်ကဆိအဂီၢ်. ယဃုထၢတံၤ သကိးလၢအဂ့ၤ ဒီးဟးဆွဲးလုၢ်လၢအအၢတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	<p>ဟ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ် - သလၢ, တၢ်သူတၢ်သၣ် လၢအမ့ၢ် တကွံသၣ်, မာ်သၣ်. စပံးသၣ်, တၢ်ပူၤလၢတၢ်ကမ့ၢ်အဂီၢ်, နီၣ်တၢၤ ဒီး ဒီတဖၣ် - တၢ်အး လွံဒုအဂီၢ် (အိၣ်လၢတၢ်မၤလိအကတၢ်) - စၢၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢ လံာ်စိဆ့တၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤလၢ တၢ်မၤလိအဂီၢ်
တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ	<p>ကတဲာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်</p> <p>ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢဘျဲးဘၣ်အလိၤတက့ၢ်</p> <p>“ယန့ၢ်လၢယအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢယအိၣ်ဒီးတၢ်ကဆိ လၢတၢ်ကတီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤစၢၤယၤသ့လၢတၢ်အိၣ်မူ တခါဆူညါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.”</p>

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသနၢၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤစၢၤ တၢ်ကရၢကရိ အတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢသ့ အဂ့ၤန့ၣ်လဲၣ်. ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟ်ဖျါ - ယန့ၣ် ယွၤမၤစၢၤယၤသ့လၢယကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒု လၢယကကတိၤတၢ် ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤလၢပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆၢန့ၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

ဒူးကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်အူးလွံၣ်ဒု လၢ အကးဘၢအမဲာ်ချံ, အနၢ် ဒီး အကိၢ်ပူၤတက့ၢ်. (မ့ၢ်ဝံၤသံကွၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်အူးတဖၣ်အတၢ်ဂီၤ တဲၤဖျါတၢ်မနုၤလဲၣ် "တထံၣ်တၢ်အၢ၊ တနၢ်ဟူတၢ်အၢ၊ တကတိၤတၢ်အၢ ဒီးတမၤ တၢ်အၢ ဘၣ် န့ၣ်လီၤ."

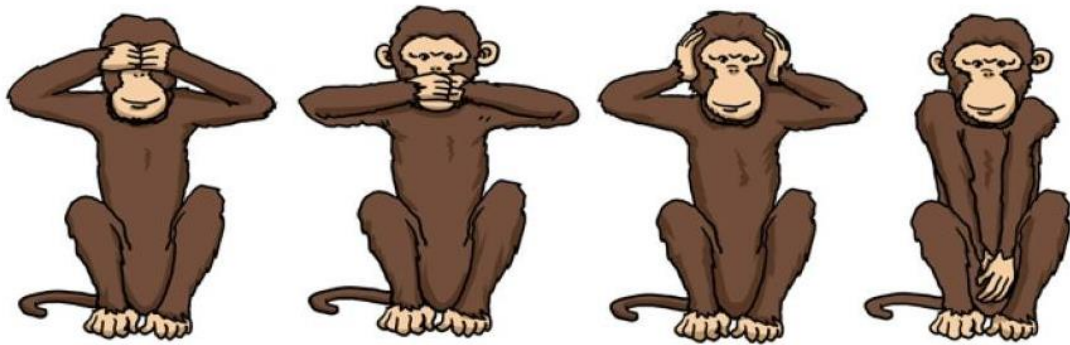

Figure 15-3. Four monkeys card.

တၢ်ဂီၤ - ၁၅-၃ တၢ်အူးလွံၣ်ဒု

တၢ်ကတိၤသကိး အသနၢၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မ့ၢ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢၣ်စး အကျါတဂၤ ကတဲဆၢက့ၤလၢ ပုၤဂၤအကျါန့ၣ်လီၤ.

- ၁) တၢအုးတဖၣ် မၤမနုၤလဲၣ် ?
- ၂) နဆိကမိၣ် တၢအုးတဖၣ် အဲၣ်ဒီးတဲဘၣ်ပုၤတၢ်ဂ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?
- ၃) တၢ်လၢ တပၤကြးကွၢ်, ကနၢ် ဒီး ကတိၤတဖၣ်မ့ၢ် တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?
- ၄) တၢ်လီၤလၢ ပသးအိၣ်လဲၤ, ထံၣ်, ကွၢ်, နၢ်ဟူၤ မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?

တၢ်မၤလိ ၁၄ - တၢ်တဲပူၤ (တၢ်ဆိးထီၣ်အိ) သးစၢ်လၢအဟးဆဲးတၢ်ဂီၤ ကလံးကလိ (Pornography) အဂ့ၢ်

(လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၅ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကဖးတၢ်တဲပူၤ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဃုထၢ ဒီး နဲၣ်ဖျါ တၢ်ဂီၤဒိ တဖၣ်လီၤ.

ခဲၣ်ထရၣ် (Chantra) အဝဲအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိၣ်သကိးမဆါတၢ်အီၤဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲ အပုၤဟံၣ်တဖၣ်ကိးအီၤလၢ ကအိၣ်သကိးမ့ၢ်အဝဲတကနၢ်ဘၣ် အဝဲကွၢ်ဒၣ် အကလံၤဒၢ Phone န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်အံၤ ခဲၣ်ထရၣ် (Chantra) အဝဲတလိာ်ကွဲဒီး အတံၤသကိးတဖၣ်ဘၣ် အဝဲဒီးန့ၢ်အသကိးအသီတဖၣ် လၢကကွၢ်သကိး တၢ်ဂီၤ ကလံးကလိ ((Pornography) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဖဲတၢ်မၤလိဝံၤလဲၤဝဲဒၣ်ဆူ Internet ကျးဒီး ကွၢ် တၢ်ဂီၤ ကလံးကလိ ((Pornography) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤဒိအတၢ်မၤလိ ဒီး တၢ်မိတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအပျိုပိတ်မုန်ဖိ အမံမုန် နှပ်ရုံ (Nary) ထံနု အဝဲ ကွ် တင်ဂီ၊ ကလံကလိ ((Pornography) တဖန်လၢ အကလံအပူၤန့ၣ်လီၤ. အပျို ပိတ်မုန် အသးတမုန်ဒီးသံကွ် အဝဲလၢ ဘၣ်မနုအယိနုမၤတၢ်အာတမံအံၤလဲၣ်. အဝဲကွ် အပျိုပိတ်မုန် အသးတမုန် လၢ အတၢ် ကမုန်အယိ ဒီး မဲၣ်ဆုးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) အတံၤသကိးတနီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢအဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲအဒိၣ် ရံး Rith စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢအဝဲဒၣ်အဂီၢ်လီၤ. အတံၤသကိးတဖန်တဲဘၣ်အီၤ တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢအတဂ့ၤဒီး တၢ်လၢ အကြၢး ဟးဆုးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါ အတံၤသကိးတဖန် အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၢ် ဘၣ် ဆၣ် အဝဲ တကန့ၣ်ဝဲဘၣ်. မၤတၢ်အၢ ဒ်လံာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ် အီၤဝဲဒၣ် သံး လၢတၢ်မူတၢ်ဘီး အဂီၢ် ဒီးမၤဟးဂီၤ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ် ဒီး ကတိၤ တၢ်ကတိၤလၢ အတဂ့ၢ်တဘၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲဒၣ် ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) လၢ နပျိုပိတ်မုန်တဂၤဂ့ၤ ဒိၣ်မး ပကဒိန့ၢ်အဂီၤ ပကကွ် သကိးခါ.

ဖဲန့ၢ် ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) အသးဒိၣ်ထီၣ် ဒီးကိးပသုထီၣ်လၢအကလုၢ်ဒိၣ် “တဲယပျိုပိတ်မုန်နီတဲးတဂ့ၢ်”. အဝဲဖျိၣ်ထီၣ် remote control ဒီးကွၢ်ဖျိးဝဲဒၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါဟဲန့ၢ်ဆူအိၣ်န့ၢ်ပူၤ လၢ ရ့ဘၣ်ဒီးတံၤသကိးလၢ အကမုန် ဒီးမၤအၢအီၤအယိ အဝဲဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်ဆူဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢခံတန့ၢ် အဝဲဆိကမိၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်မူ လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တၢ်ကမုန်လၢ အမၤဝဲတဖန် အဝဲပီၣ်ယၢ် အသးဒီး တဲဝဲဒၣ် အပျိုပိတ်မုန် ဖိလၢ အကညိကွံာ် တၢ်တဂ့ၤတဖန်အံၤ ဒီးကအိၣ်မူတၢ်အိၣ်မူလၢအသီန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲဘၣ် အတံၤသကိး အဂ့ၢ်တဖန်လၢ တၢ်မၤအသးဒီးအီၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) အဝဲလုၢ်ထံ ဝံၤ အဝဲဖျိၣ်ထီၣ် အကလံၤဒၢ ဒီးမၤအသးဒ်တၢ်သယုၢ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကဘၣ် မၤမနုလဲၣ် အဝဲတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ် အယိအဝဲ ဟီၣ်ဒီး တီၤလီၤလၢ ယွၤအမဲၣ်ညါယု ကစၢ်ယွၤလၢ ကမၤစၢၤအီၤလီၤ.

အဝဲဒ် အတၢ်အၢၣ်လီၤ အိၣ်အယိ အဝဲပၤအသး ဒီး ကျဲးစၢၤမဲၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် အဝဲ မၤသံကွံာ် အကလံၤဒၢ ဒီး စံးဝဲ “တၢ်ဘျူးလီၤပၢယွၤ” န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တန့ၢ် အဝဲဆိကမိၣ် ကတဲဘၣ်ပုၤတဂၤဂၤလၢ ကန့ၣ်အီၤကျဲး ဒီးအဝဲသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် အဖါတံၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတမုၢ်တၢ်လၢအညီဘၣ်ဆၣ်လၢခံကတၢ် ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) မၤန့ၢ် တၢ်အာတမံအံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲ ဟ့ၣ်ကူၢ်ဘၣ် အတံၤသကိးတဖန်လၢ ကဟးဆုးတၢ်အၢ တၢ်ကွၢ် တၢ်ဂီၤမူ ကလံးကလိတဖန်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆ့ မးသဲ ၁၉-၂၆ တၢ်တသ့ဘၣ်ဒီး ပုၤကညိမုၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်, မ့မုၢ်ယွၤန့ၢ် သ့တၢ်ခဲလၢ်လီၤ.

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိးဒီး တဲသကိး)

သရၢ်မုၢ် ကတဲဖျါ ဘၣ်ဖိသ့ၣ်တဖန်လၢ ကဆိကမိၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖန်ဒီး တဲလိာ်သကိး ဒီး ဖိသ့ၣ်တနီၤကတဲဆၢဆူ ပုၤအါဂၤန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤ သရၢ်မုၢ် သရၢ်မုၢ် မၤလိတၢ် ကဟ့ၣ်တၢ်ခွဲတၢ်ယာ်လၢ ဖိသ့ၣ် ခံကရူၢ်တၢ်ပြၢန့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်လၢ အစံးဆၢ တၢ်သံကွၢ် အဘၣ်အါကတၢ် ကန့ၢ် တၢ်မၤန့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ် လၢတၢ်လိာ်ကွဲအဂီၢ်.

၁) ဘၣ်မနုအယိ ခဲၣ်ထရၢ (Chantra) တမၤဘၣ်ထွဲအသးဒီး အဟံၣ်ဖိပီဖိတဖန်လဲၣ် ?

- ၂) ချဲ့ ချဲ့ထရပ် (Chantra) ဒီး အတံသကိးတဖန် ယုထာ တာ်လာအဘဉ်ကစီဒီဒါ ?
- ၃) ဖိသဉ်တဖန် မှ်လဲၤဆူ Internet ကျး လဲၤဝဲဒဉ်ဒိသိးကမၤမနုလဲဉ် ?
- ၄) တာ်ကွာ်တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ Pornography မၤဟးဂီၤ ချဲ့ထရပ် (Chantra) အတၢ်အိဉ်မူသ့ဒ်လဲဉ် ?
- ၅) ချဲ့ထရပ် (Chantra) အပုၢ်ပိာ်မုဉ်အမံၤဒ်လဲဉ် ?
- ၆) တာ်ကွာ်တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ Pornography မၤဟးဂီၤပုၤကညီအတၢ်ဆိကမိဉ်သ့ဒ်လဲဉ် ?
- ၇) ဖိသဉ်တဖန် ကကွာ်တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ Pornography အဂီၢ်အဝဲသ့ဒ်မၤဝဲသ့ဒ်လဲဉ် ?
- ၈) နဆိကမိဉ် တာ်ကွာ်တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ Pornography မှ်တာ်မၤအါထီဉ် တာ်သိဉ်လိ နာ်ပာ် လၢ sexuality မုဉ်ခွါတာ်ဘဉ်ထွဲအဂီၢ်ဒါ ?
- ၉) ဘဉ်မနု ချဲ့ထရပ် (Chantra) ဟ်လီၤအသးလၢ ကညီကွံာ်အတံသကိးလၢ အအာတဖန်လဲဉ် ?
- ၁၀) ချဲ့ထရပ် (Chantra) အဝဲပိာ်ခွါအဒိဉ်အမံၤ ဒ်လဲဉ် ?
- ၁၁) ဘဉ်မနု ချဲ့ထရပ် (Chantra) ဟ်လီၤအသးလၢ ကညီကွံာ် တာ်ကွာ်တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ နုၢ်လဲဉ် ?
- ၁၂) မတၤမၤစၢၤ ချဲ့ထရပ် (Chantra) လၢ တာ်ယုထာလၢအဘဉ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်သးဒ်လဲဉ် ?
- ၁၃) မှ်မှ်နုၤ နကတဲဘဉ် ချဲ့ထရပ် (Chantra) လၢ ကယုထာတာ်ဂ့ၤ မၤနုၤတာ်လုပစီအံၤလဲဉ် ?
- ၁၄) တာ်မၤစၢၤဖိသဉ် ကလံၤဒါ အနီၢ်ဂံၢ်မှ်မနုလဲဉ် ?
- ၁၅) ဖဲပုၤတဂၤမၤ မှ်မၤတာ်အါ တကြးတြီအီၤဒ်လဲဉ် ?
- ၁၆) နမှ်မှ် ချဲ့ထရပ် (Chantra) နကတဲ နတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဆူမတၤလဲဉ် ?
- ၁၇) ချဲ့ထရပ် (Chantra) အတၢ်ယုထာ က့ၤလၢအဘဉ်မှ်တာ်အဂ့ၤလၢ ကတဲပုၤအဂၤလၢ အဟးဆွဲးတၢ်အါလီၤ. နဆိကမိဉ် ချဲ့ထရပ် (Chantra) အဝဲကတဲပုၤအဂၤ မနုလဲဉ် ?
- ၁၈) ဒ်သိးကဟးဆွဲးတၢ်ကွာ် တာ်ဂီၤမူ ကလံးကလိ အဂီၢ် တာ်လာပကြးမၤတဖန်မှ်တာ်မနုလဲဉ် ?

ကရူာ်တာ်တုသကိး

တဲဘဉ်ဖိသဉ်တဖန်လၢ ကတု ဒီး ကွဲးသကိးတာ်လၢ အဝဲသ့ဒ် ဆိကမိဉ် မၤလိန့ၢ်တာ်လၢ တာ်တဲအံၤ ဒီး ဟ့ဉ်ခီ ဟ့ဉ်နီၤဆူ ပုၤအဂၤတဖန်တက့ၢ်.

ကရူာ်တာ်လိာ်ကွဲသကိး

သရဉ်မုဉ်ကတဲ လိာ်ဘဉ်ဖိသဉ်ခံၤလၢတာ်လိာ်ကွဲအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်သရဉ်မုဉ်ကတဲ အဲအံၤပကမၤအီဉ်တာ်သဉ်လီၤ. ဖိသဉ် တၢ်တဂၤ ကဖျိဉ် တကွံသဉ် ဒီး လၢခံတဂၤ ကဖျိဉ် မာ်သဉ်လီၤ. အဲအံၤ သရဉ်မုဉ် ကသံကွာ် ဖိသဉ်တဖန် အဲအံၤ လၢ တာ်သဉ်ခံမံၤ အပူၤ ပကထၢနုၤစ့ၢ်ကီး တၢ်ကမ့တဖန် ကသ့ဒါ ...

- ဖိသဉ်တဖန် - တသ့ဘဉ်
- မှ်မှ် ပကထၢနုၤနီတၢ် ကသ့ဒါ
- ဖိသဉ်တဖန် - တသ့ဘဉ်

ဖဲန့ၣ် သရၣ်မုၣ် ကတဲဖျါဖိသၣ်တဖၣ် လၢ မ့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၤ ပှၤတထၢန့ၢ် တၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်. တၢ်ဂီၤမူ ကလံး ကလိ မ့ၢ်ဒ် တၢ်ကမ့ၢ်လီၤ. အယိ တၢ်ဆိကမိၣ် ကဆိအဂီၢ် ပကဘၣ် ဟးဆဲးတၢ်အၢန့ၢ်လီၤ.

သရၣ် သရၣ်မုၣ် သိၣ်လိတၢ်တဖၣ် ကတဲန့ၢ်ပၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကဃုထၢ တၢ်ဂ့ၤ ဟးဆဲးတၢ်အၢ ခီဖျိတၢ် ဂ့ၤလၢ ဖိသၣ်တဖၣ် ကန့ၢ်ပၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိတဖၣ် တဲဖျါသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ - (ပကရူးသကိးယူယူ)

ယန့ၢ် ယွၤမၤစၢၤယၤသ့လၢယကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒု လၢယကကတိတၢ် ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤလၢပှၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံ - (ပကရူးသကိး ဒီး ပကရူး တုၤသတိၢ်နီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ)

တံတူး ၂-၁၄

အဝဲဒၣ်ဟ့ၣ်လီၤကွၢ်အသးလၢ ပဂီၢ် ဒ်သိးအကပူၤက့ၤပှၤလၢတၢ်ဒီးဘးခဲလၢ်အပူၤ ဒီးမၤကဆိထီၣ်ပှၤတကလုာ် လီၤ ဆီဒၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဒၣ်ဝဲ လၢအသးဆူၣ်လၢတၢ်မၤဂ့ၤတၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၅ - လံာ်စီဆံတၢ်တဲ စီၤဒၤဝဲ ဒီး နီၢ်ဘၤသရူၤဘၤအဂ့ၢ် - လံာ်ကဘျးပၤ ၁၅ ခ

၂ စီၤပၤ ၂၂-၂၃

ဖဲစီၤပၤဒၤဝဲ ကဲသီစီၤပၤ အဝဲမ့ၢ်ခိၣ်န့ၢ်လၢအဂ့ၤတဂၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ဟ်ဂံၢ်ဟ်ဘါအီၤလၢ ပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်လီၤ. ပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်အဲၣ်ဘၣ် အဝဲသ့ၣ်အစီၤပၤ ဒီး အဝဲမ့ၢ်စီၤပၤလၢအအဲၣ်ယွၤလီၤ. နံၣ်တဖၣ်ယံာ်ထီၣ်ဒီး စီၤပၤဒၤဝဲ အဝဲ ကၢၣ်ဒုးတၢ်လၢတၢ်ဒုးသူး ဒီးအပျဲၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မုၢ်တဟါအဝဲဆ့ၣ်နီၤလၢအနီၤပူၤတမၤတၢ်မၤနုးဒီးကွၢ်ဝဲဒၣ်အကဟိကပၤလီၤ. အဝဲဆၢထၢၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ် အနီၤ ကဟိ ကပၤ တၢ်မၤအသးတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်တဆိကမိၣ်အပူၤ အဝဲထံၣ်ဝဲဒၣ်ဟိမုၢ်တဂၤလုာ်ထံ ဒီးဒိၣ်တၢ်ယံာ်လၢဒိၣ်မးလီၤ.

အဝဲကြားဃာ်အသးလၢအတၢ်ကွၢ်ချ့သးဒီး မ့ၢ်လၢတမ့ၢ်အမၤအယိန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲကွၢ်ဝဲဒၣ်ပိာ်မ့ၢ်အံၤ အတၢ်လုာ်ထံတုၤအဝဲလီၤ.

လၢခံတနံၤ အဝဲမၤအပျဲတဖၣ်လဲၤဒီးသံကွၢ်ပိာ်မ့ၢ်အံၤအဂ့ၢ်လီၤ. လၢခံအဝဲသ့ၣ်ညါဝဲလၢအမ့ၢ် သူးခိၣ် စီၤအူၤရံၤယၤအမၤန့ၢ်လီၤ. စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး ကြၢးဆိကတီၢ်အတၢ်ကွၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢ နီၢ်ဘၤသရ့ၤဘၤမ့ၢ် ပိာ်မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဝၤခိဖျိယွၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီးသးပုၣ်နီၣ်ယွၤအတၢ်သိၣ်မ့ၢ်လၢအသးလီၤဘၣ် ပုၤအမၤ အယိန့ၢ်လီၤ.

စီၤအူၤရံၤယၤမ့ၢ်သူးခိၣ် ဒီးဒုးတၢ်ဒီး အပုၤသူးဖိတဖၣ်လီၤ. ဖဲစီၤအူၤရံၤယၤ လဲၤဒုးတၢ် စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး မံၤဃုာ်ဒီး နီၢ်ဘၤသရ့ၤဘၤလီၤ. တယံာ်ဘၣ် နီၢ်ဘၤသရ့ၤဘၤ တဲဘၣ် စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး အဟုးအသးလံၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲသးအိၣ်ဟံတဒၢအတၢ်ကမၣ်လီၤ. အဝဲမၤစီၤအူၤရံၤယၤက့ၤမံၤဃုာ်ဒီးအမၤဘၣ်ဆၣ် စီၤအူၤရံၤယၤမ့ၢ်သူးခိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဂၤစံးဝဲ ဖဲပုၤသူးဖိတဖၣ်လဲၤလၢတၢ်ဒုးအကတီၢ်ယကက့ၤမံၤဃုာ်ဒီး ယမၤအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ခုၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဘၣ်. အယိအဝဲ တပိာ်ထွဲ စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီးအတၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ဘၣ်.

စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး တသးအိၣ် အၢၣ်လီၤအတၢ်ကမၣ်ဘၣ်အယိ အဝဲမၤ စီၤအူၤရံၤယၤလၢတၢ်ဒုးဆူၣ် အပျီအယိ ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢ ခုၣ်ဒါတဖၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး ဟံးန့ၢ် နီၢ်ဘၤသရ့ၤဘၤ ဒီးဒုးကဲထီၣ်အီၤလၢအမၤလီၤ. တယံာ် နီၢ်ဘၤသရ့ၤဘၤ ဆံးစၢ်န့ၢ်အဖိခွါလီၤ. ယွၤသးတမ့ၢ်ဒိၣ်မးလၢ စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး မၤတၢ်ဒိးဘးဖးဒိၣ်တမံၤအံၤလီၤ. တယံာ်ဘၣ် ဖိသ့ၣ်ပိာ်ခွါအံၤ ဆါထီၣ်သတူၢ်ကလၢာ် စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး အဝဲဃုကညး ယွၤဘၣ်ဆၣ်ယွၤ တကန့ၢ်အီၤ ဘၣ်.လၢခံ ဖိသ့ၣ်အံၤသံဝဲဒၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအဲၣ်အီၤ အဝဲမ့ၢ်မၤတၢ်အဘၣ်ဆၣ် ယွၤပျၢ်အီၤ ဒ်ပဝဲဒၣ် ပမ့ၢ်ပုၤအာဖိဘၣ်ဆၣ်ယွၤအဲၣ်ပုၤ ဒီးပျၢ် ပတၢ်ကမၣ်န့ၢ်လီၤ.စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး ဖဲအဝဲပိာ်ယာ်အသး ယွၤပျၢ်အီၤန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲ သးပုၤနီၢ်ယွၤအတၢ်သိၣ် ဟံးန့ၢ်ပုၤအမၤအယိ အဖိခွါ ခံဂၤဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤဂီၢ်မုၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲလၢ အဝဲအတၢ်ဃုထၢလၢ အကမၣ်အယိလီၤ. စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီးကြၢးဟးဆွဲးတၢ်အာတမံၤအံၤလီၤ.

ပမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒိးဘးဖိဘၣ်ဆၣ် ယွၤအဲၣ်ပုၤ ယွၤပျၢ် ပတၢ်ကမၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပမ့ၢ်ပုၤလၢအဟးဆွဲးတၢ်ဒိးဘး ယွၤကသးခု အါန့ၢ်အန့ၢ် တက့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၢ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မ့ၢ် ကပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ခီ တဂၤ ဒီးလၢပုၤခဲလၢာ်အခါစး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး မၤတၢ်အာမနုတမံၤလဲၣ် ?
- ၂) စီၤပၤဒၤဒၤဝဲဒီး ဒ်သိးကမၤန့ၢ်တၢ်လုပစီအံၤ အဝဲကြၢးမၤမနုလဲၣ် ?

၃) တၢ်လုပစီလၢ ဖိသၢ်တဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတမံၤလဲၣ် ?

၄) တၢ်လၢ ပကဘၣ်မၤလိလၢ တၢ်အုၤလွံၣ်ဒု အတၢ်ဂီၤ လၢပကဟးဆဲးတၢ်အၢမ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျးပၤ ၃၅ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ ယန့ၢ် ယွၤမၤစၢၤယၤသ့လၢယကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဒု လၢယကကတိၤတၢ် ဒီးမၤတၢ်ဂ့ၤလၢပၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပျဲဖိသၢ်တဖၣ်တုၤတၢ်ဂီၤ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးစဲ ဒီး အဲၣ်ဒီးကဲထီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တက့ၢ်.

ကွဲးတၢ်ကွဲး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၢ်ဟ်ခါဆူညါအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ၃၆ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး.ဒီး ကွဲးဖျါ နသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ တၢ်ကအိၣ်ကဆီအဂီၢ်

ယအၢၣ်လီၤယသးလၢ ယကဟးဆဲးတၢ် ကွၢ်, ကနၢ် ဒီး ဖးတၢ်ဂီၤမူလၢ တဘၣ်ယွၤအသး မ့ၢ်တၢ်အၢတၢ်သီ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.ယကဟ်ယနီၢ်ခိ ကဆဲကဆီ ဟးဆဲတၢ်မုၢ်ဖဲမုၢ်ညၣ် တချုးတၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယိ လၢယွၤဒီး ပုၤကညီအမံၤညါ န့ၣ်လီၤ.

မံၤ.....

နံၤသီ .....

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပုၢ် နစုစ့ၣ်တခိဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှုးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

ဖိသၢ်တဖၣ်ကဆုၣ်နီၤသကိး ဒီး သရၣ်မုၣ် ကတဲန့ၢ် အီၤ တၢ်သံကွၢ် ဖိသၢ်တဖၣ် ကမၤသကိးဒ်သိးသိး

က) ကးတံၣ် အထးခိၣ် ခ) ကးတံၣ် အနၢ် ဂ) ကးတံၣ် အမံၤချံ

၁) တဘျီဘျီဖဲ ပုၤဟ့ၣ်နၤ သံး

၂) တဘျီဘျီဖဲ နနံဟူ တံဒဲလၢ အတဂ့ၤ

၃) တဘျီဘျီဖဲ ပုၤဒဲးကွၢ်န့ၤတံဂီၤမူ ကလံးကလိ

၄) တဘျီဘျီဖဲ နနံဟူပုၤဆိၣ်တံ

၅) တဘျီဘျီဖဲ ပုၤဒဲးအိၣ်နီၤ

၆) တဘျီဘျီဖဲ ပုၤကိးန့ၤ "ပုၤအာဖိ"

၃) တံထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒိအံၤ)

ပံးသးဘိယွၤဒၤ ယသ့ၣ်ညါ ယတံဆိကမိၣ် ဒီးတံမၤတဖၣ်တမ့ၢ် တံလၢအကဆိ ဒီးအဂ့ၤဘၣ်. ယလိာ် ဘၣ် နတံမၤစၢၤ လၢယကကဆိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မၤစၢၤယၢဒိသိး ယကသ့ၣ်နီၢ်ထီၣ် တံလၢယမၤလိဘၣ် ဒီးယုထၢ တံဂ့ၤ န့ၣ်တက့ၢ်. လၢခရံၣ် အမံၤ ပယု ကညး နၤလီၤ. အမ့ၢ်.....

တၢ်မၤလိၤ ၁၆ - ပုၤကိၤဂၤတအဲၣ်တၢ်မၤန့ၤ မၤဆါအီၤဘၣ်.

<p>တၢ်မၤလိၤ ၁၆ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်</p>	<p>တၢ်မၤန့ၤပုၤဂၤ...မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၤလဲၣ် ပကမၤအီၤဒ်လဲၣ်..</p>
<p>တၢ်တီၢ်ဟံ -</p>	<p>ဒီဖျါတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ -</p> <ul style="list-style-type: none"> - ဖဲပုၤတဂၤဂၤဃုတၢ်မၤစၢၤ နကဆိကမိၣ်ဒ်လဲၣ် - တၢ်ဟံထီၣ်ထီသး ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်လၢ ကမၤဟးမၢ်ကွံာ် တၢ်မၤန့ၤ မၤဆါပုၤဂၤ.. - နကဟးဆဲးတံၤသကိးလၢ အမၤန့ၤ မၤဆါပုၤဂၤတဖၣ်ဒ်လဲၣ် - နကမၤဆါ ဒီးထုကဖၣ်လၢ ပုၤလၢအမၤန့ၤ မၤဆါပုၤဂၤ တဖၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်
<p>တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်</p>	<p>ယမၤလိၤဒီး ဃုာ်ကွံာ်ယသးသ့ လၢပုၤအၢတဖၣ်အတၢ်မၤအၢ ဂ့ၤန့ၢ်ယမၤဆါ တၢ်အၢ ဆူတၢ်အၢ. ကစၢ်ခရံၣ်မၤစၢၤယၤသ့လၢ ယကပျၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ကမၢ်ဒီး တအိၣ်ဒီး တၢ်သးဒိၣ် တၢ်သးဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>
<p>တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်</p>	<p>ဟံဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် -</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သးထီၣ်အပနီၢ် - လံာ်ကဘျဲးလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ် - စၢၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသ့တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ လံာ်စီဆုံတၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤ တၢ်မၤလိၤအဂီၢ်
<p>တၢ်ကတံာ်ကတီၤ</p>	<p>ကတံာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢဘျဲးဘၣ်အလီၤတက့ၢ် "ယကဃုထၢ တံၤသကိးလၢ ကမၤစၢၤယၤ လၢတၢ်ဃုထၢအဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယမၤ လိၤန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ် ဒီဖျါ မၤဆါတၢ်အၢဆူတၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်".</p>

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အိၣ်ကဆီ (တၢ်အုးလွံၣ်ဒုအတၢ်ပနီၣ်) ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ ယဃုထၢ တၢ်အိၣ်မူလၢ၊ အကဆီ ခီဖျါတၢ်ကတိၤ ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကမၤစၢၤယၤလၢ၊ ခါဆူညါတၢ်အိၣ်မူ အဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

ဒုးတ့ၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်ဂီၤလၢအဝဲသ့ၣ် ကဟ်ထီၣ် အစုညါသးလၢ လံာ်က့ၤအလိၤတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤ လၢကျဲ တၢ်တမံၤ ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢ၊ အဝဲသ့ၣ်မၤသ့ၣ်လၢ တၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤပုၤဂၤ တဖၣ်တက့ၢ်.အဝဲသ့ၣ်က ကွဲးဝဲတၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ စုဘိတဖၣ်အလိၤ မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ် မၤဂ့ၤဝဲသ့ လၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤ ဘၣ်တၢ်ကတိၤလိာ်လံာ် အီၤလၢ၊ အဒီပုၤဝဲၣ်, တံၤသကိး ဒီးအဘူးအတံၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤ အသးညီန့ၢ် လၢတၢ်မၤသးခုလိာ်သးလီၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်လိာ်လ့ လၢအကဲထီၣ် တၢ်သးဆါ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ၊ တၢ်မၤန့ၢ်မၤဆါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဆါ တၢ်မၤန့ၢ်ပုၤဂၤလၢ၊ ပတၢ်သးခုအဂီၢ် တမ့ၢ်တၢ်လၢ အဂ့ၤဘၣ်. မ့ၢ်ဒုၣ်သက့မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကြးပလီၢ်အသးလၢတၢ်မၤအသးတဖၣ်အံၤလီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၢ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆါတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢ်စး အကျါတဂၤ ကတဲဆါက့ၤလၢ၊ ပုၤဂၤအကျါန့ၢ်လီၤ.

- ၁) သုဘၣ်တၢ်လိာ်လ့သုလၢ၊ ပုၤအဒိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖိသၣ်လၢ၊ အတီၤထီၣ်န့ၣ်သုတဖၣ်ခါ ?
- ၂) တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် လိာ်လ့ တဖၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၃) နမၤဆါ တၢ်မနုၤလဲၣ် ဖဲပုၤဂၤလိာ်လ့န့ၢ်အကတီၢ် ?
- ၄) နဆိကမိၣ် မိၢ်ပၢ် သရၣ်သမါတဖၣ် ဆိကတီၢ် တၢ်လိာ်လ့ အတဂ့ၤတဖၣ်အံၤ ကသ့ဒ်လဲၣ် ?
- ၅) ဖဲပုၤလိာ်လ့ နၢ နသးမၤအသးဒ်လဲၣ် ?
- ၆) တၢ်တဖၣ် မ့ၢ်မၤအသးဒီးန့ၢ် နကြးမၤဒ်လဲၣ် ?

တၢ်သံကွၢ် ကတိၤသကိးမ့ၢ်ဝံၤတဲဘၣ် ဖိသၣ် လၢ တၢ်မၤဆၢ တၢ်အၢဆူ တၢ်အၢတမ့ၢ်ကျဲ အဘၣ်ဘၣ်. တဲဘၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢ ကတဲဆၢ "ယတအဲၣ်တၢ်လိာ်လံာ်ဘၣ် " , "မၤယၤဒဲအံၤတၢ်ဂ့ၤ" , "ပျဲယအိၣ်ဒၣ်ယၤတၢ်ဂ့ၤတက့ၢ်". နတဲ ဒၣ်လဲၣ် ပှၤမၤနၢၤ တၢ်တၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်တဆိကတီၢ် အယိတဲဘၣ် ခိၣ်န့ၢ် သရၣ်သမၤတဖၣ်တက့ၢ်. ဃုဘၤထုကဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲမိၢ်ပၢ်တဖၣ် တီၢ်န့ၤပှၤတၢ်ဂ့ၤမ့ၢ် မၤဆါန့ၤ တဲဘၣ် သရၣ်မ့ၣ် ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဆဲးကျိး ကွဲၤဒီန့ၢ် နီၢ်ဂံၢ် ၁၂၈၈ တက့ၢ်.

တၢ်မၤလိ ၁၆ - တၢ်တဲပူလၢ (တၢ်ဆိးထီၣ်အိ) ဒၣ်ရၣ် Dara စိာ်ခၢ် Sokha အဂ့ၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၆ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကဖးတၢ်တဲပူ ဘၣ်ထွဲ ဒၣ်ရၣ် Dara စိာ်ခၢ် Sokha အဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤဒိ ၇ ခါ တက့ၢ်. ဖဲန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝံၤ ဆိကမိၣ် တၢ်မ့ၢ်မၤအသးဒီးနၢ လၢအတၢ်မၤလိအတီၤ နကမၤဒဲလဲၣ်တက့ၢ်.

တနံၤအံၤတၢ်ကိာ်သဝံဒိၣ်မး လၢဖိသၣ် ၄၅ ဂၤမၤလိတၢ်လၢ တၢ်မၤလိတီၤပူလိၤ. ပှၤကိးဂၤ လီၤဘျး,အိၣ်ဒီးတၢ်သး တမ့ၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် ဖိသၣ် ဟိၣ်ခွါ အမံၤမ့ၢ် ဒၣ်ရၣ် Dara စိာ်ခၢ် Sokha ဟီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်မၤလိ တီၤအ ကပၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ် သရၣ်မ့ၣ်သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. သရၣ်မ့ၣ် လဲၤသံကွၢ် ဖိသၣ်အဂၤတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် တတဲဝဲနီတၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကိးဂၤသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. ဖိသၣ်ဟိၣ်ခွါအမံၤမ့ၢ် ဂဲၣ် Gun အဝဲဟံးန့ၢ် ဖိသၣ် တဖၣ်အံၤ အလံာ်ဒီး ကွဲးကူဝဲဒၣ် ကိးမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒၣ်ရၣ် Dara စိာ်ခၢ် Sokha ပှၤဖျိၣ်ဖိ မ့မ့ၢ် ဂဲၣ် Gun တခီမ့ၢ် ပှၤထူးတီၤ ဒီး ပဒိၣ်ခိၣ်န့ၢ်အဖိန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤဖဲသရၣ်မ့ၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ် အဝဲထံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤအသးလၢ ဂဲၣ် Gun အဝဲဃုာ်န့ၢ် ဒၣ်ရၣ် Dara အလံာ်ထၢၣ်ဒီး ဆိၣ်လီၤတက့ၢ်အီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ ဒီးဟံးန့ၢ် တၢ်မၤလိလံာ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသရၣ်မ့ၣ်ထံၣ်တၢ်အံၤဒီးအဝဲဟ့ၣ် ဖိသၣ်ကိးဂၤလၢ တၢ်ကွဲးလံာ် assignment လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟံးဖျိၣ် တကီၤ ဆံၣ်ဘၣ် အသီတဆံန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်စိာ်ခၢ်တကီၤဆံၣ်သ့ၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်တပူလံာ်လံာ်လီၤ. လုာ်ထံ မ့ၢ်ဂ့ၤ, အီၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မံမ့ၢ်ဂ့ၤ အဟဲဆူတၢ်မၤလိမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ. အသီခါတဝဲသ့ၣ်တဖၣ်သးခုလၢ တၢ်မၤ assignment

တခါအံ့ညီအစ်မလီ။ ၅ သီအကတီအဲသ့ဝဲ စးထီၣ်ကဒုးကဒုၣ်တၢ်လၢ တကီၤဆံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ နၢအုၣ် အဃိလီၤ။ အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲ ပလဲလိာ်က့ၤအသီတသ့ယံၢ်။ သရၣ်မုၢ်တဲ ပုၤလၢအလဲလိာ် ကမၤန့ၢ် တမၤန့ၢ် အမးနီတစဲး ဘၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ်ကျဲးစဲး အသီ ၁၀ ပွဲၤထီၣ် အမိၢ်အပၢ်တဖၣ်ဒုၣ်လဲၣ်သ့ၣ်ညါတၢ် နၢအုၣ်အံၤဟဲဝဲဒုၣ်လၢ တကီၤဆံၣ်သ့ၣ် ထၢၣ်ဒါအပူၤန့ၣ်လီၤ။

သရၣ်မုၢ် တဲဖျါ ဘၣ်မနုၤအဃိ ယဟ့ၣ်သုတၢ်မၤလိ assignment လၢတၢ်အံၤလဲၣ်သ့ၣ်ညါခါ။ သုတံၤသကိး ဒုၣ်ရၣ် Dara စိာ်ခၢ် Sokha အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ် မၤန့ၢ်အံၤ သုသ့ၣ်ညါကိးဂၤလီၤ။ ဂဲၣ် Gun အဝဲမၤဆါ အဝဲသ့ၣ် ဃုာ်န့ၢ် အလိာ်ဘၣ်ဆၣ် သုထံၣ်တၢ်အံၤသုတတဲဖျါဘၣ်။

ယမ့ၢ်တဲသု သုကဘၣ်ဒါန့ၢ် တကီၤဆံၣ်သ့ၣ် လၢခံ အဖျါတဆံ သုမၤဘၣ်ကကဲခါ။ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် တဲဆါ ပမၤတကဲဘၣ်လီၤ။ အခဲအံၤသုထံၣ်တၢ်မၤအသးသုတတဲ ဖိသ့ၣ်ခံၣ် အမိၢ်အပၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညါ အသးကမၤအသးဒ်လဲၣ်။ သရၣ်မုၢ်တဲဘၣ် အဝဲသ့ၣ် ယတအဲၣ်ဒီး သုတံၤသကိးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဆါ မၤန့ၢ်လိာ်သးဘၣ်။ သုမ့ၢ်ထီၣ် တၢ်အါ တမံၤမံၤ ကြးလၢသုကမၤစၢၤလိာ်သုသးန့ၣ်လီၤ။ ဖဲသုထံၣ် ပုၤတဂၤဂၤ ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်နီၣ်တကီၤဆံၣ်သ့ၣ် အဖျါ တဆံအံၤတက့ၢ်။ ဖဲသုမၤတၢ်ဂ့ၤအကတီၢ် သုမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကသးခု တကးဘၣ်ယွၤလၢအတုသုစ့ၢ်ကိးကသးခု စ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ။

ကရူၢ်တၢ်တုသကိး

ပျဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွဲးသကိးတုသကိးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဆိကမိၣ် တဖၣ် တၢ်မၤလိန့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၣ်တက့ၢ်။ အဝဲသ့ၣ်သုဝဲဒုၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဝါ မ့ၢ်ဂ့ၤ လိာ်က့တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲလီၤ။ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကကွဲးသကိး ဆိကမိၣ်သကိး ဒီး ဒ်သိးကအိၣ်ယူ အိၣ်ဖိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၣ်

(ပကဆိးကါ တၢ်ဖျါသလၢၣ်လၢအဘၣ်တၢ်တုအံၤ လၢတၢ်သးထီၣ် အမဲာ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဟ့ၣ်ခီဖိသ့ၣ်တဂၤလၢ တၢ်ဖျါ သလၢၣ်လၢအဘၣ်တၢ်တုအံၤ လၢတၢ်သးထီၣ် အမဲာ်သ့ၣ် ဒီးတဲအဝဲလၢ ကလဲၤဟ့ၣ်ခီဆူ ဖိသ့ၣ်တဂၤလၢ အမၤန့ၢ်အံၤ အအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ် မ့ၢ်ဝံၤမၤ အတဲအံၤ “တဘၣ်လိာ်လ့ယၤတဂ့” “ယတအဲၣ်တၢ်လိာ်လ့ဘၣ်”. ပကဟ့ၣ်ခီသကိး ဖိသ့ၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤ တုၤဖိသ့ၣ်ခဲလၢာ်လိာ်ကွဲဝံၤတက့ၢ်). မ့ၢ်ဝံၤသံကွၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်တၢ်သံကွၢ် လၢလၢာ်အံၤတက့ၢ်။

- ၁) ကြးပဖျါထီၣ် ဒီ ဒီး ဆဲးသ့ၣ်ဖး တၢ်ဖျါသလၢၣ်လၢအဘၣ်တၢ်တုအံၤ လၢတၢ်သးထီၣ် အမဲာ်သ့ၣ် တဖျါအံၤခါ။
- ၂) ပကြး ဆူးကွံာ် တၢ်ဖျါသလၢၣ်လၢအဘၣ်တၢ်တုအံၤ လၢတၢ်သးထီၣ် အမဲာ်သ့ၣ် တဖျါအံၤခါ
- ၃) တၢ်မၤဆါတၢ်အါ ဆူတၢ်အါတမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၤဘၣ်. မ့ၢ်ဝံၤ တဲဘၣ်ဖိသ့ၣ်ကိးဂၤလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ် အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။

ပျဲဖိသပ်တဖ် ရူးသကိး ယနတ်ကတိစံးတန်နဲ့ ခဲအံ့ခဲအံ့ တကွာ်.

ယကဗုထာ တံသကိးလာ ကမၤစၢယၤ လၢတၢ်ဃုထာအဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယမၤလိန့ၢ် တၢ်ဂ့ၤ ဒီဖျိ မၤဆၢ တၢ်အၢ ဆူတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်”.

(ဆိကမိၣ်, ကတိသကိးဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၣ် ကတဲဖျါ ဘၣ်ဖိသပ်တဖ်လၢ ကဆိကမိၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖ်ဒီး တဲလိာ်သကိး ဒီး ဖိသပ်တနီၤကတဲဆၢဆူ ပုၤအါဂၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ် လၢတၢ်လိာ်ကွဲအဂီၢ်.

၁) တၢ်ကီတၢ်ခဲ လၢ နက ကတိနသး လၢ နတမၤဆၢတၢ်အၢဆူ တၢ်အၢတဖ်မ့ၢ်မနုၣ်တဖ်လဲၣ် (ကွဲးဖျါအီၤတက့ၢ်)

၂) တၢ်လိာ်လွဲ လၢ နတအဲၣ်ဒီး တၢ်လၢနတူၢ်တပွဲၤ ဒီးကြးနတဲသ့ၣ်ညါ မိၢ်ပာ် သရၣ် သမၤတဖ်မ့ၢ်မနုၣ်လဲၣ် ?\

လံာ်စီဆုံ - ကတိဒိ ၂၂-၂၄ “ဒီတံဒိသကိးဒီးပုၤလၢအသးထီၣ်တဂ့ၤ, ဒီးလဲၤတၢ်ဒီးပုၤလၢ အသးထီၣ်ချ့န့ၣ်တဂ့ၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၆ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ တံသကိးသၢဂၤလၢ အဘၣ်တၢ်တၢ်လီၤကွံာ်အီၤဆူမ့ၢ်အူအကျါအဂ့ၢ်

(လံာ်ကဘျံးပၤ ၁၆ က)

Teacher reads or tells the story of the three friends and the fiery furnace (Daniel 3:1-30). Here is...

လံာ်ဒါနံးယုလး ၃-၁-၃၀ တၢ်ဂ့ၢ်

တၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢ စီပၤအမံၤမ့ၢ် စီပၤန့ၣ်ကၤကၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂီၤလီၤ. အဝဲဟံၣ်လီၤအသးလၢ ကတုၤတၢ်ဂီၤထူ လၢအထီၣ်အိၣ် ၃၀ မံးထၢၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဂီၤတမံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဒ်သိးအိၣ် လၢန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤ လၢအဆိ ကမိၣ် လီၤအသးလၢ ယုၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအဘီၤအမ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိၣ် ဒီးအလၢကပီၤအါန့ၣ်လီၤ.

စီပၤအံၤ ကိးဖျိၣ်ပုၤလၢ အရ့ၣ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢ ကဟဲဒီး မၤလၢကပီၤဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤထူအံၤလီၤ. ဖဲန့ၣ် တံၤသကိးသၢဂၤ အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်တၢ် ကွဲၣ်န့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တလဲၤဝဲလၢ တၢ်ဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤအံၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲ ကဘၢဘၢထီၣ်ဒၣ်ထဲ ကစၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ် အတုၤမ့ၢ်ဒိၣ် ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ် ပုၤတဖၣ်လၢ တၢ်စိၢ်မၤကဲကူၢ်အယိ ကဘၣ်လဲၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ် ဟံၣ်လီၤအသးလၢ တဘၢထီၣ်တၢ် ဂီၤထူန့ၣ်ဘၣ်.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤ စီပၤအခ့ၣ်အပုၤတၢ်ကိးပသုထီၣ်ဒီး စံးဝဲ ဖဲတၢ်ကလုၢ်လၢအမ့ၢ် ကွဲၤ, ပံ, တနံၢ်, သီတူၢ် ဒီး တၢ်ကလုၢ်တဖၣ်သီၣ်ထီၣ် ပုၤကိးဂၤ ကဘၣ်တီၤလီၤလၢ တၢ်ဂီၤထူအံၤမဲၣ်ညါဒီး ဘၢထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ခ့ တၢ်ပုၤတၢ်အံၤ စံးဝဲ ပုၤလၢ နတတီၤလီၤဘၢတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲၣ်လီၤအိၣ်ဆူ မ့ၢ်အူန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်လၢအမၤပျံၤ ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်တဖၣ် လၢအတသးအိၣ်ဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤထူအံၤလီၤ.

ဖဲတၢ်ဒု သီၣ်ထီၣ်အကတီၢ် ပုၤခဲလၢဘၢထီၣ် တၢ်ဂီၤအံၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ပူၤဖျဲးလၢတၢ်မၤသံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တံၤသကိး သၢဂၤတခီ တတီၤလီၤ ဒီး တဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤအံၤဘၣ်.

ဖဲန့ၢ် ပုၤတနီၤလဲၤယုၢ်ဆူ စီပၤအအိၣ်ဒီး တဲဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ တံၤသကိးသၢဂၤ လၢအတဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်စီပၤ အသးထီၣ် ဒီးသံကွၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ဘၣ်မနုၤ သုတဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤထူလၢ ယမၤလိာ်သုတမံၤအံၤလဲၣ်. အခဲအံၤ ယကဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢခံတဘျီလၢ သုကဘၢထီၣ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ. သုမ့ၢ်တဘၢထီၣ်အယိ သုကဘၣ် တၢ်ဒုန့ၢ် ဆူမ့ၢ်အူ အကျါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်အတံၤသကိးသၢဂၤ စံးဝဲ ပတဘၢထီၣ်ဘၣ်. ပကဘၢထီၣ်ဒၣ်ကစၢ်လၢ အမူဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တၢ်လီၤကွံာ်ပုၤ ဘၣ်ဆၣ် ယုၤလၢအမူဝဲတဂၤအံၤ ကမၤပူၤဖျဲးပုၤလၢ နစုပူၤလီၤ. မ့ၢ်တမၤပူၤဖျဲးပုၤဘၣ်ဆၣ် ပကဘၢ ထီၣ်ဒၣ်ကစၢ်လၢအမူဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၢ်စီပၤ အသးဒိၣ်ထီၣ် ဒီးမၤ အပျဲၢ်တဖၣ် မၤဆူၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အူ နွံဆး လၢအကိၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢမ့ၢ်အူကိၢ် ကံာ်ဆိးအယိ အခ့ၣ်အပုၤတနီၤဒၣ်လဲၣ် သံဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်အူလၢအယိလီၤ.

တံၤသကိးသၢဂၤဖဲတၢ်ကွံာ်လီၤဆူ မ့ၢ်အူ စီပၤ အဝဲဆၢထၢၣ်ဒီးစံးဝဲ ပထၢန့ၣ် ပုၤဒၣ်သၢဂၤလၢ မ့ၢ်အူအကျါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အခဲအံၤပုၤအိၣ် လွံၢ်ဂၤလၢ အဟးဝုၤဝီၤလၢမ့ၢ်အူအကျါလီၤ. ပုၤလွံၢ်ဂၤတဂၤအံၤ တမ့ၢ်ယုၤအဖိခွါယဲာ်? မ့ၢ်လီၤ. ယုၣ်ရှုးဟဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်အတၢ်သီတမံၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒ်အနီၣ်ဝဲအသိး ယုၤလၢ အမူဝဲ တဂၤအံၤ မၤပူၤဖျဲးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ် စီပၤမၤပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ခဲလၢၢ် အဘၢထီၣ် ကစၢ်လၢအမူဝဲတဂၤလီၤ. ဟ့ၣ်စ့ၢ် ကိးတံၤသကိးသၢဂၤ လီၢ်လၢလၢ အရ့ၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မုၢ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ခိ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢ်အခါစး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) မတၤတဂၤလၢ အမၤန့ၤ ဒီး မၤဆူၣ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢ အကဘၢထီၣ်တၢ်ဂီၤထူလဲၣ် ?
- ၂) မတၤတဖၣ်လၢ အဆၢထီၣ် ဂၢ်ကျၢၤလၢ အတၢ်န့ၢ် န့ၣ်လဲၣ် ?
- ၃) ယွၤမၤလီၤ မတၤလၢ အကမၤစၢၤ တံၤသကိး သၢဂၤလဲၣ် ?
- ၄) ဒ်စီၤပၤ န့ၣ်ကၤန့ၣ်စ့ၢ် အသိး နဲစ့ၢ်ကိး န့ၣ်အိၣ်ဒီး သးလၢ အမၤန့ၤပုၤဂၤအကတီၢ်ဖဲလဲၣ် ?
- ၅) ဖဲန့ၣ်သဂၢ် ဒီးတၢ်မၤန့ၤ ဖဲန့ၣ်တၢ်မၤဆူၣ်န့ၤလၢ ကျဲလၢအတဘၣ်အကတီၢ် နကမၤဒ်လဲၣ် ?

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၃၉ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ ယကဃုထၢ တံၤသကိးလၢ ကမၤစၢၤယၤ လၢတၢ်ဃုထၢအဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယမၤ လိန့ၢ် တၢ်ဂ့ၤ ခိဖျိ မၤဆၢ တၢ်အါ ဆူတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်".

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကကွဲးတၢ်ဂ့ၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် ဒီး တၢ်မၤန့ၤ မၤဆါ မ့ၢ်ဂ့ၤ ဖဲ အတံၤသကိးတဖၣ် တုၤဘၣ်တၢ်ဒ်န့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကမၤမန့ၣ်လဲၣ် အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

အိးထီၣ် လံာ်ကဘျံးပၤ ၄၀ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး.ဒီး ကွဲးဖျါ နသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနီၤပုၤ နစုစ့ၣ်တခိဟ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိန့ၣ်န့ၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်သးဘိယွၤဒၤ ယသ့ၣ်ညါ ဖဲပုၤတဂၤလၢ မၤဆါပုၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤသးတမ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. မၤစၢၤပုၤဒ်သိး ပကအိၣ်ဒီး တၢ်သးစူၤ အသုတမၤဆၢတၢ်အါလၢတၢ်အါန့ၢ်တဂ့ၤ အဂီၢ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သးဒု လၢ ပကတဲ ဘၣ်ပုၤအိၣ်တဖၣ် လၢကမၤစၢၤပုၤတက့ၢ်. တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤ တၢ်လၢပကဘၣ်မၤ ဖဲပုၤအါ တဖၣ် မၤအါပုၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်လီၤဘၣ်ပုၤသးလၢ ပကအဲၣ် ပဒုၣ်ပဒါတဖၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး နလီၤ. အမ့ၢ်.....

တၢ်မၤလိ ၆ - ယူၤတုၤပုၤဒ်သီးပကအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်သးဒီးအီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်မိာ်ပုၤ - - ယူၤတုၤပုၤဒ်သီးပကအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်သးဒီးအီၤ

တၢ်မၤလိ ၁၇ - ယအိၣ်ဒီးသးလၢအသီ. တၢ်အုၣ်က့ၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ဘၣ်တၢ်ကတိၤတရီၤတပါကဘျးကဘျးဒီး အတၢ်သံ. ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ “ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်သီသးသီ ဒီး အဝဲပျၢ်ယတၢ်ကမၢ်”.

တၢ်မၤလိ ၁၈- ဘၣ်တုၢ်ကွံာ် လီၤခိလၢအခၢ်. ပျၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ကမၢ်လၢအမၤဆါန့ၣ်. (ကစၢ်ခရံၣ် အတၢ်သံ လၢထူၣ်ဆူညါအလိၤ) ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ “ယနၢ်ကစၢ်ခရံၣ်ကမၤစၢၤယၤ ဒ်သီး ယကပျၢ် ပုၤဂၤ အတၢ်ကမၢ်လီၤ. ယတအိၣ် ဒီး တၢ်သးဒိၣ်, တၢ်သးဆါခိဖျါတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢအခၢ် ဒီးတၢ်သးဟ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၉ - တၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်တအိၣ်လၢးဘၣ်. တၢ်စံၣ်ညီၣ်အမုၢ်နံၤဒီး ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤ ခံၣ်ဘျီတဘျီအဂ့ၢ်.တၢ်အတၢ်သီတဖၣ်မၤအသးမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တမံၤလၢကစၢ်ခရံၣ်ကဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယူၤတုၤပုၤကညီ အိၣ်ဒီး နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ သးအတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤ. နီၢ်သး, တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲ, သးအတၢ်ဟူးဂဲၤ ကဘၣ် တၢ်မၤဂ့ၢ်က့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. (ကစၢ်ခရံၣ် အတၢ်ဟဲက့ၤခံၣ်ဘျီတဘျီ ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အသီ). ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ “ ယနၢ်ကစၢ် ခရံၣ်အတၢ် ဟဲက့ၤခံၣ်ဘျီတဘျီ မ့ၢ်တၢ်ဟဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပုၤအါ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိာ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၢ် တဖၣ်ဆူမ့ၢ်ခိၣ် လၢအဝဲ ကတံာ် ကတီၤဟံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၂၀ - တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ - ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ “ ယတလိာ်ဘၣ်လၢတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် လၢပုၤအါဂၤ တဲဒီးတူၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်. ယဃုထံၣ်တၢ်မုၢ်လၢ လၢ ကမၤစၢၤယတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်မၤလိၤ ၁၇ - ယအိၣ်ဒီးသးလၢအသီ

တၢ်မၤလိၤ ၁၇ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်	သးအတၢ်လဲၤလိာ်မ့ၢ်တၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကြၢးသ့ၣ်ညါလၢကျဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်တီၢ်ဟံ -	ဒီဖျိတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - ပဝဲကိးဂၤပမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိ - ပဟဲက့ၤဆူယွၤအအိၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ပိၣ်ယာ်ပသး ဒီဖျိတၢ်လၢပမၤ ကမၣ်တဖၣ် - ပဒီးန့ၢ်က့ၤသ့ၣ်သီသးသီသ့
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ယမၤလိၤဒီး ဃုၢ်ကွံာ်ယသးသ့ လၢပုၤအၢတဖၣ်အတၢ်မၤအၢ ဂ့ၤန့ၢ်ယမၤဆၢတၢ်အၢ ဆူတၢ်အၢ. ကစၢ်ခရံၣ်မၤစၢၤယၤသ့လၢ ယကပျၢ်ပုၤဂၤအတၢ်ကမၣ်ဒီး တအိၣ်ဒီး တၢ်သးဒိၣ် တၢ်သးဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟံဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - လံာ်ကဘျံးလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ် - စၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျံးလၢ ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ လံာ်စီဆုံတၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤလၢ တၢ်မၤလိၤအဂီၢ်
တၢ်ကတံာ်ကတီၤ	ကတံာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢဘျဲဘၣ်အလိၤတက့ၢ် “ယန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်စိာ်ကွံာ်ယတၢ်မဲာ်ဆုး ဟ့ၣ်ယၤသးလၢအသီ ဖဲယအိၣ်ဒီး တၢ်ပီၢ် ယာ် အဝဲဒၣ်ပျၢ်ယတၢ်ကမၣ်လီၤ.”

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤနၢၤ မၤဆါပုၤဂၤလဲၣ် ?
 ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ
 ယဃုထၢတံၤသကိးလၢ အကမၤစၢၤယၢ ဒ်သိး ယကဃုထၢတၢ်ဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ. ယမၤလိန့ၢ် တၢ်မၤဆါ တၢ်အာဆူ တၢ်ဂ့ၤ
 န့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆၢန့ၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မ့ၣ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢၣ်စး
 အကျါတဂၤ ကတဲဆၢက့ၤလၢ ပုၤဂၤအကျါန့ၢ်လီၤ.

ဖဲပုၤတနီၤမၤတၢ်ဒဲးဘး ဒ်အမ့ၢ် ဃုၢ်အပုၤဂၤအတၢ်, ကတိၤတၢ်ကဘျဲးအဘျဲး, ကတိၤတၢ်ကတိၤတရီၤတပါ,
 အကတီၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် သးအိၣ်မၤဒ်သိး ဟံၣ်ဘၢအတၢ်ကမၣ်တဖၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

တၢ်စံးဆၢတဖၣ် ကမ့ၢ်ဝဲ - ဃုၢ်အတၢ်ကမၣ်, တဲဂ့ၤက့ၤအသး, မၤပုၤဂၤလီၤန့ၢ်ဃုၢ်ဒီးအီၤ

တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲသ့ ဒ်သိးကမၤတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?

တၢ်စံးဆၢတဖၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ - အိၣ်ဒီးတၢ်သးစူၤ, လၢခံမၤလၢၤတဂ့ၤ, တဲဝံသးစူၤ.....

တနံၤအံၤ ပကမၤလိသကိး ယွၤအကျဲ လၢကမၤသီထီၣ်က့ၤ ပသးဒီး ပတၢ်အိၣ်မူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပအိၣ်ဒီး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ (ဖိသၣ်တဖၣ် ကရူးသကိး ဒီးသရၣ်မ့ၣ် ဃုၢ်ယု န့ၣ်လီၤ.

“ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်သီသးသီ ဒီး အဝဲပျါယတၢ်ကမၣ်”.

တၢ်မၤလိ ၁၇ - တၢ်တဲပူၤ (တၢ်ဆိုးထီၣ်အီ) ပိၣ်ခွါဖိသၢ် ဒီး ထံပူၤ တၢ်တဲ (လံာ်ကဘျးပုၤ - ၁၇ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မုၢ် ကဖးတၢ်တဲပူၤ ဘၣ်ထွဲ ပိၣ်ခွါဖိသၢ် ဒီး ထံပူၤ အဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤဒိ ၅ ခါ တက့ၢ်.
 ဖဲနဖးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝံၤ ဆိကမိၣ် တၢ်ကတိၤဒိ တဖၣ် သ့ၣ်ညါနဲ ပုၤကညီကိးဂၤလိာ်ဘၣ်တၢ် အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤတက့ၢ်.
 ဘၣ်မုၢ်တနံၤပိၣ်ခွါဖိသၢ်ဖိတဂၤစံၣ်လီၤတံာ်ကွံာ်လၢ ထံပူၤလီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢ အကူထံသ့ အယိအဝဲ ဆိကမိၣ်ဝဲ
 ထံကခုၣ် ဒီး ကမၤကဆိထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကူဝဲဒၣ်ထံ ဝံၤဖဲအဝဲတၢ်ဘျးအသး အဝဲဟ်လီၤအသးလၢ ကက့ၤ
 ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကျဲးစး ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢ ထံပူၤအကပၤတဖၣ်ဘျ့ အယိအဝဲလီၤတံာ်ကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ.
 တယံာ် အဝဲလီၤဘျးဒိၣ်မး အစုလီၤဘျီဝဲဒၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဝဲပျံၤတၢ်. အဝဲကျဲးစး ဝဲန့ၢ်သက့ ကတုၤလၢ
 ထံပူၤအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အကီဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ပုၤတဂၤလၢ မ့ၢ်ဟဲမၤစၢၤ အီၤမး အဝဲက့ၤထီၣ်ကန့ၢ်လီၤ.
 အဝဲကိးပသ့ထီၣ်ဒီးစံးဝဲ “မၤစၢၤယၤ” ပုၤတဂၤလၢမ့ၢ်န့ၢ်ဟူ မၤစၢၤယၤ”
 တယံာ်ပုၤသးပုၤတဂၤအမံာ်သၣ်ဟဲဖျါထီၣ်လၢ ထံပူၤအကပၤဒီးစံးအီၤ ယထံၣ် နစံၣ်လီၤလၢထံပူၤ အယိယဟဲ
 ဒ်သိးယကမၤစၢၤန့ၢ်လီၤ. ပိၣ်ခွါဖိသၢ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၤကမုၢ်လၢ ပုၤဟဲမၤစၢၤအီၤချ့ချ့န့ၣ်လီၤ. အဝဲအသးခုၣ်လၢ
 သးပုၤတဂၤ အံၤတတဲအီၤ နမ့ၢ်ပုၤလၢ အမးတဂၤလၢ အစံၣ်လီၤလၢထံပူၤအံၤဘၣ်လီၤ.
 “အိၣ်လၢအံၤပျံၤ” ဖျါထီၣ်ပျံၤအံၤတက့ၢ်. ယကထူးထီၣ်န့ၢ်လၢထံပူၤလီၤ.
 ပိၣ်ခွါဖိသၢ်သံကွၢ် “ပျံၤအံၤကျၢၤကစီဒါ”.
 သးပုၤ “မ့ၢ်ကျၢၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ”.
 နကဖျါပျံၤကစီဒါဘၣ်. ပိၣ်ခွါဖိသၢ်အံၤ အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပျံၤသးဖုးဘၣ်ဆၣ်အဝဲန့ၢ်န့ၢ် သးပုၤတဂၤအံၤလီၤ.
 ယဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်အၢ်လီၤလၢယကမၤပူၤဖျဲးန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအကူထံယံာ်အယိ နလီၤဘျီလံ ဖျါပျံၤအံၤတက့ၤ ယကထူး
 ထီၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဖဲန့ၢ်ဟံၣ်ခွဲဖိသ့ၣ် ဖျိၣ်ထီၣ်ပျံၣ်တဆီဘၣ်တဆီဒီးလၢခံအဝဲက့ၤတုၤက့ၤလၢတၢ်ချ့ၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲဖဲအဟးထီၣ် က့ၤဆူထံပူၤ တၢ်ဘျးအသးဒိၣ်မးလီၤ. သးပုၤတၢ်အံၤသ့ၣ်ညါလၢဟံၣ်ခွဲဖိသ့ၣ်အံၤတၢ်ခုၣ်ဘၣ်အီၤအယိအဝဲဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်ကူတၢ်ကၤ လၢအလဲလိာ်အသးလီၤ.

သးပုၤအံၤတဲဘၣ်အီၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၤလၢခံ တဘၣ်စံၣ်လီၤလၢထံပူၤတဂ့ၤနီၤ. ဝံၤသးပုၤအံၤတဲဘၣ်အီၤ တမ့ၢ်ထံၣ်ပူၤ တၢ်ဂၤလၢ အစံၣ်လီၤလၢ ထံပူၤအယိ ဟဲတဲဘၣ်ယၤစ့ၢ်ကီးတက့ၢ်. ယကဟဲဒီးမၤစၢၤအီၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.

ဟံၣ်ခွဲဖိသ့ၣ်အံၤအဝဲဒၣ်ဟီၣ်ဒီး တဲဘၣ်အီၤ တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နမၤပူၤဖျဲးယၤလီၤ. ယတသးပုၤနီၤအတၢ်မၤစၢၤ အံၤနီၤတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိးဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၢ် ကတဲဖျါ ဘၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဆိကမိၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒီး တဲလိာ်သကိး ဒီး ဖိသ့ၣ်တနီၤကတဲဆၢဆူ ပုၤအါဂၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ် လၢတၢ်လိာ်ကွဲအဂီၢ်.

- ၁) တၢ်တဲအံၤ မတၤမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိလၢအမၤတၢ်ကမၣ်တၢ်လဲၣ် ?
- ၂) တၢ်လၢပုၤကညီတဖၣ်သးအိၣ်မၤပူၤဖျဲးအသးလၢ ကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်အကတီၢ်န့ၣ်လဲၣ် ?
- ၃) တၢ်တဲအံၤအပူၤမတၤလၢ အလီၤဂၢ်ဒီး ကစၢ်ယွၤလဲၣ် ?
- ၄) ပျံၣ် လၢ အလီၤဂၢ် ဒီး ယွၤအတၢ်မၤစၢၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ?

လံာ်စီဆုံ " ဝယိဟၣ်သိၣ်တၢ် ဘး ၉ - ပမ့ၢ်တံာ်လီၤကျဲၤလီၤ ပတၢ်ဒီးဘးဒီး အဝဲဒၣ်အကလုာ်တီၤ ဒီးတီဝဲလီၤဝဲဒ်သိး အကပျၢ်ကွံာ်ပတၢ်ဒီးဘး ဒီးသ့စီကွံာ်ပုၤလၢ ကယဲၢ်တၢ်အါတၢ်သီခဲလၢာ်လီၤ. "

တၢ်မၤလိ ၁၇ - လံာ်စီဆုံတၢ်တဲ စီပုးတရူး အဂ့ၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ ၁၇ က)

မးသဲ ၂၆-၃၃-၃၅, ၆၉-၇၅

စီပုးတရူးမုာ်ကစၢ်ခရၢ်အတၢ်မၤဖိတဂၤလီၤ.အဝဲအဲၣ်ကစၢ်ခရၢ်အတၢ်မၤလီၤလးဖးဒိၣ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲအဲၣ်ကစၢ်ခရၢ် အတၢ်သးအိၣ်ဒီးမၤစၢ်ပုၤတဖၣ်လီၤ. တဘျီဘျီ စီပုးတရူးမၤတၢ်ကမၢ်လီၤ. အဝဲအဲၣ်ဒီးကဲပုၤအခိၣ်ဒီး ထံၣ်ဆံး ပုၤဂၤလီၤ. အဝဲတကနၢ်ကစၢ်ခရၢ်အတၢ်ကတိၤထီၣ်ဘိဘၣ်.

ဖဲကစၢ်ခရၢ်ကဘၣ်တၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်အီၤအကတီၢ် အဝဲမၤအပျီၣ်တဖၣ်ဃုာ်တဖၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ကစၢ်ခရၢ်တဲတယံာ်ဘၣ် သုကသမၤယၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. စီပုးတရူးစ့ၢ်ဝဲ ယတမ့ၢ်ပုၤဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ကစၢ်ခရၢ်စံးဝဲ တချုးဆီဖါအိၣ်အိထီၣ် ခံဘျီ နကသမၤယၤသၢစ့ၢ်လီၤ. စီပုးတရူး စံးကဒီးဝဲ ယတသမၤနၢ်ဘၣ်ကစၢ်ခရၢ်လီၤ.

စီပုးတရူး တမၤတၢ်အၢ ဒ်အမ့ၢ် ဃုာ်ပုၤအတၢ်မၤသံတၢ် ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတအိၣ်ဒီးတၢ်သးကဆီ. တၢ်ဆီၣ်လီၤသးဘၣ်. အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လီၤသး လၢယွၤအသးတအိၣ်လၢအလိၤဘၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရၢ်စံးအီၤ “ယဃုာ်တဖၣ် ထုကဖၣ်တၢ်လၢနဂီၢ်လီၤ. ဖဲနအိၣ်ဒီးတၢ်သးလဲလိာ် ကဲပုၤအသီအဃိ နကမ့ၢ်ပုၤကဲဘျုးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်လီၤ.

ဒ်ကစၢ်ခရၢ်အဝဲတဲဘၣ်အသိး တယံာ်ဘၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၣ်ဒီး သုးမုာ်တဖၣ်ဟဲဖျိၣ်န့ၣ်အီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ် စီပုးတရူးဒီး အပျီၣ်တဖၣ် ဃုာ်ကွံာ်လၢအယံၤန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဝဲအဝဲဟဲက့ၤဆူ ကစၢ်ခရၢ်အအိၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟဲက့ၤပုၤအထံၣ်အီၤတဖၣ် သံကွံာ်အီၤ နမ့ၢ်ကစၢ်ခရၢ်အပျီၣ် စီပုးတရူးတမ့ၢ်ယဲာ်? ဖဲန့ၣ်စီပုးတရူး အဝဲပျီၣ်တၢ်ဒီးစံးဝဲ တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံတဂၤထံၣ်အီၤ သံကွံာ်ကဒီး အဝဲစံးဆၢ တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သၢဘျီတဘျီ ဘၣ်တၢ်သံကွံာ် ကဒီးအီၤ နမ့ၢ်ပုၤဟံာ်ကစၢ်ခရၢ်အခံ တၢ်နီၤတဂၤလီၤ. အဝဲစံးဆၢ ကဒီး သၢဘျီတဘျီတမံၤဘၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ် ဆီဖါ အိၣ်အိထီၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်နီၣ် ကစၢ်ခရၢ် အတၢ်ကတိၤ အဝဲသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢ သမၤဘၣ်အကစၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီပုးတရူး အဝဲထံၣ်ကစၢ်ခရၢ်ကွံာ်အီၤ အဝဲသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢ မၤသးဆါဘၣ်ကစၢ်ခရၢ်အါဘျီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် စီပုးတရူးအဝဲထံၣ် ကစၢ်ခရၢ်အတၢ်အဲၣ် အတၢ်သးအိၣ်တုၤအခဲအံၤတစုန့ၣ်လီၤ. အဝဲလၢတၢ်မဲာ်ဆုးအဝဲဃုာ်ကွံာ်ဒီး အဝဲဃုာ်တဖၣ်လၢ ယွၤကပျီၣ်အတၢ်ကမၢ် ဒီးတမၤတၢ်ကမၢ်လၢခံနီၣ်တစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံတနံၤ စီပုးတရူးထံၣ် ကစၢ်ခရၢ်ဘၣ်တၢ်မၤအၢမၤနးအီၤဘၣ်ဆၣ် ကစၢ်ခရၢ်စံးဝဲ တသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲအဃိ မၤဘၣ်ဝဲလီၤ ပါၤစၢ် ပျီၣ်အတၢ်ကမၢ်တက့ၢ် န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရၢ်စံး စ့ၢ်ကီးတၢ်ဘျုးလၢအကပၤတဂၤ “ယကအိၣ်ဒီးနၤလၢ ပၤရၤဒ်စ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.” တၢ်အံၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ ကစၢ်ခရၢ်ပျီၣ်အတၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီၤ.”

စီပုးတရူး အသးဘၣ်ဒိ ဖဲကစၢ်ခရၢ်သံဝဲအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခိးကွံာ် ကစၢ်ခရၢ်အသ့ၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်လၢ အကမၤအသးတဖၣ်လီၤ. မုာ်ခိၣ်ထံးတနံၤဂီၤဂီၤ ကစၢ်ခရၢ် ဂဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရၢ်သ့ၣ်ညါ စီပုးတရူး သးတမ့ၢ်လၢအတၢ်ဒီးဘးအဃိန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ခရၢ်လၢခံထံၣ်လိာ်အသးဒီး စီပုးတရူး, အဝဲပီၤယာ်လီၤအသး အဝဲမၤတၢ်ဂ့ၤတဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရၢ် မၤစၢ် စီပုးတရူးလၢ အကတဲ တၢ်သးခုအကစီၣ်ဆူပုၤဂၤန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိ ကစၢ်ခရၢ် အစိကမီၤ, တၢ်အဲၣ်, တၢ်တူၢ်သံ ဒီး သးစီဆုံအတၢ်လဲလိာ် စီပုးတရူး လဲလိာ်က့ၤအသးလီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီး သးလၢအသီ ခိဖျိယွၤအတၢ်မၤစၢ်လီၤ. ပဝဲစ့ၢ်ကီးယွၤကမၤစၢ်ပုၤဖဲပအိၣ်ဒီး သးလၢအက လဲလိာ် သးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မုၣ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ခီ တၢၤဒီး လၢပုၤခဲလၢၣ်အခါၣ်စး တၢၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) တၢ်လၢ စီပူးတရူးမၤသးတမ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်မၤမနုၤလဲၣ်?
- ၂) ဖဲစီပူးတရူး သမၤအီၤ ကစၢ်ခရံၣ်မၤမနုၤလဲၣ်?
- ၃) တၢ်လၢ စီပူးတရူးမၤဝဲ ဒ်သိး ကကဲထီၣ်က့ၤ ကစၢ်ခရံၣ်အပျဲၣ်အသီလဲၣ်?
- ၄) ဒ်သိး ပကဒီးန့ၢ်တၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်ဒီးယွၤအဂီၢ်ပကဘၣ်မၤမနုၤတမံၤလဲၣ်?

တၢ်တဲပူၤ (တၢ်ဆိးထီၣ်အီ) မဲလ့ၣ် Malein တၢ်တဲ (လိာ်ကဘျးပၤ - ၁၇ ဂ)

သရၣ် မ့ သရၣ်မုၣ် ကဖးတၢ်တဲပူ ဘၣ်ထွဲ ဟံၣ်ခါဖိသၣ် ဒီး ထံပူၤ အဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤဒိ ၄ ခါ တက့ၢ်. တၢ်ကီတၢ်ခဲ မ့ တၢ်ကမၣ် တနီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပကဘျီလိာ်က့ၤပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတသ့အိၣ်ဝဲလီၤ. ပလိာ်ဘၣ်ပုၤလၢ အကမၤစၢၤ ပုၤ တဖၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးဘး ဒီး တၢ်သံမ့ၢ်တၢ်ကမၣ်လၢပမၤစၢၤလိာ်ပသးတသ့တဖၣ်လီၤ. တၢ်တဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤလီၤတံၢ်ပုၤလၢ ပလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်ဟံၣ်ခါ အမံၤမ့ၢ် မၤလ့ၣ် *Malain* အဝဲမ့ၢ်ဖိသၣ်လၢ အဲၣ်မၤလိကီၤလၢကျိၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ကစၢ်ခရံၣ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤအသရၣ်မုၣ် သ့ၣ်ညါလၢ မၤလ့ၣ် *Malain* တဟဲတၢ်မၤလိအိၣ်တဘျုးသီန့ၣ်လီၤ. မၤလ့ၣ် *Malain* အမိ တဲဘၣ်သရၣ်မုၣ်လၢ အဖိခါ အိၣ်တဆူၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. မၤလ့ၣ် *Malain* အကလ့ၢ်တဖၣ်တဂ့ၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်တဖၣ်ဟဲဘါထုကဖၣ် ဘၣ်ဆၣ်အဝဲအတၢ်ဆါတဘျီဘၣ်. အဝဲဘူးကသံန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤ မၤလ့ၣ် *Malain* အသရၣ်မုၣ်ဟဲကွၢ်အီၤလၢ တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤလ့ၣ် *Malain* အဝဲဆါဒိၣ်မး ကတိၤတၢ် တကဲဒၣ်လဲၣ်လီၤ. သရၣ်မုၣ် ဒူးကွၢ်အီၤတၢ်ဂီၤလၢ အဘၣ်တၢ်တုၤအီၤ ကျဲလၢ အဘၣ်တၢ်တုၤအီၤလၢထူ ဒီး

ပျံ့လှောင်အိတ်မုတ်အိတ်ခုပ်နဲ့လီ။ ဖဲနုတ်ပိတ်ခွဲဖိ သံကွပ်အသရုပ်မုတ် တင်အံကမုတ် ကျဲလှောင်အိတ်လှောင်မုတ်သုတ်။ လှောင်မုတ် နှုတ်တင်ဆူးတင်ဆါတအိတ် တင်ဟိတ်တအိတ် တင်သုတ်တအိတ်ဘတ်လီနီ။

သရုပ်မုတ်တဲဘတ် မါလှောင် *Malain* မုတ်လီ။ မုတ်မုတ်တင်လီလှောင်အကဆီ ဘတ်ဆတ်ပမုတ်ပျံ့တင်ဒီးဘးဖိတဖန်အယိ လှောင် ပဂံပဘါပလဲတုတ်တသုတ်ဘတ်လီ။ သရုပ်မုတ်နဲ့အီ ကျဲလှောင်အဘတ်တင်တုတ်အီလှောင် အလွှောင်အသု လှောင်အနဲ့ပျံ ဟိတ်ခိတ် လှောင်အပွဲဒီးတင်ဒီးဘးလီ။ ဝံသရုပ်မုတ်နဲ့အီ ကျဲလှောင်အဘတ်တင်တုတ်အီလှောင် အလွှောင်အဂီလှောင် အဟ်ပျံကစင်ခရံ အသွှောင်လှောင် အတူင်သံအသးလှောင်ပျံတင်ဒီးဘးဖိအဂီနဲ့လီ။ လှောင်သရုပ်မုတ်နဲ့အီ ကျဲလှောင်အဘတ်တင်တုတ်အီလှောင် အလွှောင်အဝါလှောင် အဟ်ပျံဝဲ ပမုတ် ပျံတင်ဒီးဘးဖိဘတ်ဆတ်ကစင်ခရံပျံကွပ်ပျံအယိပကဲထိတ်ပျံအသီ လှောင်အလီကင်ဒီး ကျဲလှောင် အဝါနဲ့လီ။ လှောင်သရုပ်မုတ် ဖိတ်ထိတ် မါလှောင် *Malain* အစုဒီးယုတ်ထုကဖန် သကိးဒ်သိး ကစင်ခရံကပျံအတင်ကမုတ်တဖန်အဂီ ဟုတ်နုတ်သါမုတ်အဘီအမုတ်နဲ့လီ။

တယံဘတ်ဒီး မါလှောင် *Malain* အဝဲသံဝဲဒ် အဟံဖိဖိတဖန်အသးဘတ်ဒီး အသရုပ်မုတ်စွတ်ကီး အသးဘတ်ဒီးဒ် မးနဲ့လီ။ ဘတ်ဆတ်အဝဲသုတ်အိတ်ဒီးတင်နုတ် လှောင် မုတ်တနုတ်လှောင် အဝဲသုတ် ကထံပိတ်ကွပ် အသးလှောင် ဝုတ်မုတ်နဲ့လီ။

ဆိကမိတ်, ယုတ်ထုတံသကိး, ဟုတ်ခီဟုတ်နီ

(သရုပ် သရုပ်မုတ် ကပျဲဖိသုတ်တဖန် ဆိကမိတ် တင်သံကွပ်လှောင်ကဘတ်စံးဆါ ဒီးယုတ်ထု တံသကိးလှောင်ကဟုတ်ခီ တဂါ ဒီး လှောင်ပျံလှောင်အခါစး တဂါကတဲပျံကွပ်။)

- ၁) တင်တဲလှောင် နဘတ်နသး ဒီဖျိ မါလှောင် *Malain* အဂုတ်မုတ်မနုတ်တမံလဲလဲ ?
- ၂) နဆိကမိတ် တင်သံမုတ်တင်လှောင်ပျံအဂါကလဲဒီဖျိအဂီ ဟ်လီအသးဒ်လဲ ?
- ၃) ဖဲကစင်ခရံတူင်သံအသးလှောင် ပဂီ ပသုတ်ညါအကတီ ပသးမါအသးဒ်လဲ ?
- ၄) ဖဲနမါတင်ကမုတ် နကတဲကစင်ခရံ ဒီးယုတ်ပျံနတင်ကမုတ်ဒ်လဲ ?

ကရှင်တင်မါသကိး

ပျဲဖိသုတ်တဖန်တုတ်ဂီ သံမိတ်ပီအဂီတကွပ်။ လှောင်လံကဘုးအပူပျဲဖိသုတ်တဖန်တုတ် တင်ကဝီ ယံပျံတကွပ်။ တုတ်အမံချံ, အမံသုတ်လှောင်အနုကမုတ်, အနုလံဘိလှောင် ကွဲးနုတ်လံ "တင်ဒိတ်ထိတ်"တကွပ်။ ဝံတုတ်အီအလွှောင်အလါတကွပ်။ ကွဲးလံတဖန်ဒီး တုတ်အလွှောင်တဖန်တကွပ်။ ဖဲဖိသုတ်တဖန်တုတ်သကိးဝံ သံကွပ်အဝဲသုတ်တဖန်လှောင်အိတ်ပညိတ်တကွပ်။ စးထိတ်လှောင် စုထွဲ တင်ကဝီ အလံမံပျံတကွပ်။ သုတ်တင်ကတီ ABC ကစင်ခရံအဲဒ်ယါတကွပ်။

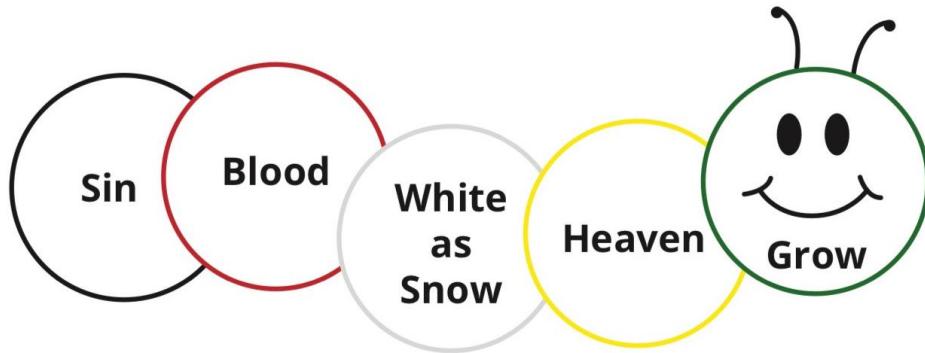

Figure 17-4. Gospel Caterpillar craft.

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျးပၤ ၄၁ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ “ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်သီသးသီ ဒီး အဝဲပျၢ်ယတၢ်ကမၢ်”.

ပျဲဖိသၢ်တဖၣ်လၢ ကကွဲးတၢ်ဂ့ၢ် ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ် ဒီးတၢ်လၢ အမၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. အိးထီၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ၄၄ ဖဲ ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး.ဒီး ကွဲးဖျါ နသးအတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟံထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနီၣ်ပျၢ် နစုစ့ၣ်တခိဟံထီၣ်ဖဲ နဟၢဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၢ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒ့ၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပျၢ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၣ်ကစၢ် ယ့ၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်အိးထီၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ၄၂ ယန့ၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ် လံာ်န့ၣ်ကျဲတက့ၢ်. ဒီးဃုဘါထုကဖၣ်သကိး ဒ်အံၤတက့ၢ်.

ပၤသးဘိယုၤတၢ်ပစံးဘျူးန့ၢ်ဒိၣ်မးလၢ ယဟ့ၣ်လီၤပုၤ
န့ၣ်ခွါကစၢ်ယုၣ်ရှုး လၢကတူၢ်သံအသး လၢပတၢ်ဒိးဘးအယိလီၤ.
ယဃုထၢလၢ ယကဟဲက့ၤဆူန့ၣ်အိၣ်လီၤ, ဝံသးစူၤပျၢ်ဘၣ်ယၤ
တၢ်လၢယမၤ, ဆိကမိၣ် ဒီးတၢ်တဂ့ၤလၢယမၤတဖၣ်တက့ၢ်.
ဟ့ၣ်ယၤသ့ၣ်သီသးသီတက့ၢ်. ဟဲအိၣ်ဒီးယၤတက့ၢ်.
တၢ်ဘျူးဒိၣ်မးလၢ နဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးယၤမူခိၣ်အတၢ်န့ၢ်သါအယိလီၤ.
မၤစၢၤယၤဒ်သိး ယကဒိၣ်ထီၣ်ဒ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တက့ၢ်.
. လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး န့ၢ်လီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိၤ ၁၈ - ဘၣ်တၢ်ကွံာ် လီၤဒီၤလၢအခၣ်

တၢ်မၤလိၤ ၁၈ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်	ပျၢ်ပျၢ်လၢအမၤသးဆါန့ၣ်အတၢ်ကမၣ် တဖၣ်တက့ၢ်.
တၢ်တီၢ်ဟံ -	ဒီဖျါတၢ်စံးကတီၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟံဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ် စံးတၢ်န့ၢ် - ကျဲလၢပကတြီဆါ တၢ်သးဒိၣ် တၢ်သးပွဲၤ ဒီး တၢ်သးဟ့တဖၣ် - ကစၢ်ခရံၣ် နဲၣ်ပျၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ ပကဒိၣ်ဒီးတၢ်သးစူၤ ပျၢ်ပျၢ်လၢ အတၢ်ကမၣ်ဒဲလဲၣ်
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	ကစၢ်ခရံၣ်မၤစၢၤယၤသ့ဒ်သီးယကပျၢ် ယဒုၣ်ဒါအတၢ်ကမၣ် ယတအိၣ်ဒီး တၢ်သးဟ့ တၢ်သးဒိၣ် လၢးဘၣ်.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟံဖျါတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - လံာ်ကဘျဲးလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ် - စၢၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၤအကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ လံာ်စီဆုံတၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤ တၢ်မၤလိၤအဂီၢ်
တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ	ကတဲာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢာ်ဘျဲးဘၣ်အလီၤတက့ၢ် “ကစၢ်ခရံၣ်မၤစၢၤယၤသ့ဒ်သီးယကပျၢ် ယဒုၣ်ဒါအတၢ်ကမၣ် ယတအိၣ်ဒီး တၢ်သးဟ့ တၢ်သးဒိၣ် လၢးဘၣ်”

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတ့ၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဒီး သူၣ်သီ
သးသီအဂ့ၢ် န့ၣ်လဲၣ် ?

ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ

ယန့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ် ထူးကွၢ်ယတၢ်မဲာ်ဆူး ဟ့ၣ်ယၤသူၣ်သီသးသီ ဖဲယအိၣ်ဒီးတၢ်ပိာ်ယာ်

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မုၢ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢၣ်စး
အကျါတဂၤ ကတဲဆၢက့ၤလၢ ပုၤဂၤအကျါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပထံၣ် မ့ၢ်ပိာ် တဖၣ် အယိ ကြးပမၤ ပဝဲဒ်လဲၣ် ? ဘၣ်မနုၤအယိ ပကြးအိၣ်ယံၤ ဒီး မ့ၢ်ပိာ်တဖၣ်လဲၣ် ?

ဖဲပုၤထံၣ် မ့ၢ်ပိာ် တဖၣ် ပုၤမၤအီၤဒ်လဲၣ် ?

(တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ မ့ၢ်ပိာ် တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ ကမၤဟးဂီၤ မၤသံပုၤသ့အယိ
ပကြးအိၣ်ဒီးတၢ်ပလိာ်ပဒိပသးန့ၣ်လီၤ.)

လံာ်စီဆံ - ရီမ့ၤ ၁၂-၁၉-၂၁

ပုၤလၢယအဲၣ်အီၤသ့ၣ်ဒၤ သုတမၤကၢ်တၢ်လၢသုဂီၢ်ဒၣ်သုဝဲတဂ့ၤ. မ့ၢ်ပျဲတၢ်သးဒိၣ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ
တၢ်ကွဲးအသးစံးဝဲဒၣ် တၢ်မၤကၢ် တၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးယၤလီၤ. ယကဟ့ၣ်ကၢ်တၢ်ယဲလီၤ ယွၤစံးဝဲဒၣ်.....

တၢ်မၤလိ ၁၈- တၢ်တဲပူလာ (တၢ်ဆိးထီၣ်အီ) ခွဲ Cheang's တၢ်တဲ (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၈ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မုၢ် ကဖးတၢ်တဲပူ ဘၣ်ထွဲ ခွဲ Cheang အဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤဒိ ၄ ခါ တက့ၢ်. အဲအံၤ ယကတဲန့ၣ်သုတၢ်တဲဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢ ဒ်သိးနပၤတၢ်သးထီၣ် ဒီး တၢ်မၤဆၢတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘျီ ပိာ်မုၢ်ဖိသၣ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲ ခွဲ Cheang အိၣ်ဝဲဒၣ်တဂၤလီၤ.အဲအဲၣ်လိာ်ကွဲဒီးထံန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤ ဖဲအဲဝဲလိာ်ကွဲလၢ ထံကျါ ပိာ်ခွဲဖိသၣ်တနီၤဟဲဆူအိၣ်ဒီး လိာ်လံာ်အီၤလၢဆိၣ်လီၤအီၤလၢထံကျါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဲဘူး ကလီၤဘျါ လၢထံကျါအကတီၢ် ပိာ်ခွဲဖိတဖၣ် ထွဲထီၣ်သ့ၣ်ကွဲလီၤ. ဖဲန့ၣ် ပုၤလၢအထံၣ်အီၤ တဖၣ်လၢဒီး မၤစၢၤအီၤလီၤ.ဘၣ်ဆၣ် ခွဲ Cheang စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဲအနၢ်တဟူတၢ်လၢးဘၣ်. အဲအဲသးဒိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဲအဲသးအိၣ် ပုၤဖျိၣ်န့ၣ် ပိာ်ခွဲဖိတဖၣ်ဒီး ဒၢန့ၣ်အီၤဆူ ဃီာ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. အဲအဲသးအိၣ်လၢ အဲသ့ၣ်ကတုၤ ဘၣ်တၢ် ဒ်အီၤ ကဲထီၣ်ပုၤန့ၣ်တဟူတၢ် ဒီးသံဒၣ်လဲၣ်လီၤ.

ခွဲ Cheang အမိတခီ ဆိကမိၣ်ဒီးမုၢ်လၢဝဲလၢ အဖိမုၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးခုကဒီးလီၤ. အမိၤသ့ၣ်ညါဝဲ ပုၤခရံၣ်ဖိ တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အပျါပုၤအတၢ်ကမၢ်အယိလီၤ. အယိအဲဘၣ်လီၤအသးလၢ ကလဲၤကိး ခွဲ Cheang ဆူတၢ်ဘါ သရိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဲဝဲလဲၤတုၤဆူ တၢ်ဘါသရိၣ် အဲဒီးန့ၣ် အတံၤသကိးတဖၣ်လၢအအိၣ်ဘၣ်အီၤ သးအိၣ် အီၤန့ၣ်လီၤ. ခွဲ Cheang ဖးဘၣ် လံာ်စီဆံၣ် ဒီး ကစၢ်ခရံၣ်အဂ့ၢ်လၢ အတူၢ်သံအသးလၢပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိအဂီၢ်လီၤ.

ခွဲ Cheang အဲတဲဘၣ်ကစၢ်ယွၤ ဃုကညးကစၢ်လၢ အတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအကမၢ်လၢ အတၢ်သးထီၣ် ဒီး တၢ်မၤဆၢ တၢ်အၢ ဆူတၢ်အၢန့ၣ်လီၤ. အဲဆိကမိၣ် ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သံလၢ ထုၣ်ဆူညါအလီၤန့ၣ်လီၤ. အဲယုကညး ကစၢ်ယွၤလၢ ကဟ့ၣ်အီၤသးဒ်ကစၢ်ခရံၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ခွဲ Cheang စံးဝဲ "စးထီၣ်မုၢ်တနံၤဆူညါ ယတမၤဆၢ ပုၤဂၤလၢ တၢ်အၢဘၣ် ယပျါ ပိာ်ခွဲဖိတဖၣ်လၢ အမၤအၢယၤတဖၣ်လီၤ." ယကပျဲဒၣ်ယွၤလၢ ကစံာ်ညီၣ် အဲသ့ၣ် တဖၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ် အဲဒီးန့ၣ်တၢ်သးမံ အဲအိၣ်ယူအိၣ်ဖိဒီးပုၤကိးဂၤ တဟ်တၢ်သးဟ့ တၢ်သးဒိၣ်လၢးဘၣ်လီၤ.

(ဆိကမိဂ်, ကတိသကိးဒီး တဲသကိး)

သရျာ်မုဂ် ကတဲဖျါ ဘဂ်ဖိသဂ်တဖဂ်လၢ ကဆိကမိဂ်တၢ်သံကွၢ်တဖဂ်ဒီး တဲလိာ်သကိး ဒီး ဖိသဂ်တနီၤကတဲဆါဆူ ပှၤအါဂၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်

၁) ကျဲလၢအတဘဂ်တဖဂ် ဖဲပှၤတနီၤ အသးထီၣ် အကတီၢ်မၤဝဲသ့တဖဂ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

၂) မ့ၢ်ပှၤတဂၤဂၤတဲဘဂ်နၤ "ဝံသးစူၤနီၤ" န့ၣ်ခါ ?

၃) ဖဲပှၤတဂၤဂၤတဲဘဂ်နၤ "ဝံသးစူၤနီၤ" အကတီၢ် နသးမၤသးဒ်လဲၣ် ?

၄) တၢ်ကတီၢ် တၢ်ပျၢ်တၢ်ကမုဂ် အခိပညီစံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်လၢ နဂီၢ်လဲၣ် ?

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး - (ဟံးထီၣ်တၢ်ခုၣ်ထံပလိလၢ အအိၣ်ဒီးအသဘ့ ဒီးနီၤခိအီၤမ့ၤတက့ၢ်. သရျာ်မုဂ်ကတဲ ဖိသဂ် တဂၤလၢ ကဂံၢ်ဂူၤ ပလိတုၤအသဘ့ထီၣ်ဒီး အိၣ်ထီၣ်အခိၣ်ဖျါတက့ၢ်. ဖဲန့ၣ်တၢ်ခုၣ်ထံတဖဂ် ကပံၤထီၣ်လီၤ) တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိလၢ ဖဲပတပၤပသးအကတီၢ် တၢ်လၢအကမၤသးဒီးပှၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၈ - လံာ်စီဆံတၢ်တဲ စီၤယူဒၤ အဂ့ၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ ၁၈ ခ)

မးသဲ ၂၇ - ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သံအဂ့ၢ်.. နဲၣ်ဖျါဖိသဂ်တဖဂ်တၢ်ဂီၤ ၅ ခါ လၢလံာ်ကဘျး ၁၈ ခ တက့ၢ်. စီၤယူဒၤ မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်မၤဖိတဂၤလီၤ. စီၤယူဒၤမ့ၢ်ပှၤလၢအအဲၣ်ကျိၣ်စ့တဂၤလီၤ. တဘျီဘျီအဝဲယုၢ်န့ၣ်ပှၤလၢ အကျိၣ်စ့န့ၣ်လီၤ. ဘဂ်တနံၤ ပှၤအခိၣ်တဂၤစံးဘဂ် စီၤယူဒၤလၢ ကဟ့ၣ်အီၤကျိၣ်စ့ အဝဲမ့ၢ်ဆါကွံာ်ကစၢ်ခရံၣ်ဒီးတဲဖျါ ကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်တၢ်အလီၢ်ဖဲတၢ်ကဖျါန့ၣ်အီၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤယူဒၤအဝဲဟံးန့ၢ်စ့ ဒီးအဝဲတဲဝဲဒဂ်ကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်တၢ်

အလီနီနီလီ၊ ကစာခရိုင်အသးဘဉ်ဒိဒိဉ်မးလီ၊ ပုအါဂါ အသးဒိဉ် အသးဖျိးလါ စီယူဒါအတၢ်မၤအံၤအယိ ဘဉ်ဆဉ် ကစာခရိုင်တခါပျါ အဝဲအတၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီ၊

တၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါခိဉ်န့ၣ်တဖၣ် က့ၤဖျိဉ်န့ၣ်ကစာခရိုင် ဒီးဆုၤအီၤဆူ ကရၢနံၤလါ တၢ်တူၢ်သံအသးအဂီၢ်လီ၊ အဝဲသ့ၣ် ဖျိဉ်န့ၣ်ကစာခရိုင်ဘဉ်ဆဉ် စီပံၤလးတခါတဲ ယတထံဉ်တၢ်ကမၢ် အဒိဉ်လါယကစံဉ်ညီဉ်ကစာခရိုင်ဘဉ်လီ၊ ဘဉ်ဆဉ်လါခံ ကစာခရိုင် ဘဉ်တၢ်မၤသံအီၤ ကါခိဉ်သလးတၢ်ဆူၣ်, အစုဘဉ်တၢ်တီၢ် လါပဝဲပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိ တဖၣ် အယိလီ၊

တကးဒီးဘဉ် အဝဲသ့ၣ်မၤ ကစာခရိုင်ယိးသ့ၣ်ဖျါထူဉ်စုညါ ဒီး လဲၤထီဉ်ဆူကရၢနံၤအဒိဉ်န့ၣ်လီ၊ အဝဲဖဲအလဲၤဝဲ အကတီၢ် မ့ၢ်လါ ထူဉ်စုညါအံၤ ဃါအယိအဝဲလီၤတက့ၢ်ဝဲဒဉ်န့ၣ်လီ၊ လါခံအဝဲလဲၤဝဲဒဉ်တုၤအတုၤလါ ကရၢနံၤလါ တၢ်တူၢ်သံ အသးအဂီၢ်လီ၊ သးဖိတဖၣ်ကတိၤအါအီၤဘဉ်ဆဉ်ကစာခရိုင်တဲဆါတၢ်ဘဉ်, အဝဲဘဉ်တၢ်တီၢ်အစု အခိဉ်လါ ထး တၢ်တူၢ်ဘဉ်အံၤ နးဒိဉ်မးလါအဂီၢ်လီ၊ လါခံအဝဲဘဉ်တၢ်ပျါထီဉ်အီၤလါ သ့ၣ်ဖျါ ထူဉ်စုညါ န့ၣ်လီ၊အဝဲဘဉ်တၢ် မၤဆါအီၤ, ဘဉ်တၢ်ထူးပျဲၤအီၤဘဉ်ဆဉ် လါခံအဝဲတဲတၢ်ကတိၤလါ အမ့ၢ် "ပၢ်ၤ ပျါဘဉ် အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ကမၢ်တက့ၢ်, မ့ၢ်လါတသ့ၣ်ညါဝဲအယိမၤဘဉ်ဝဲလီ"။

ဖဲန့ၣ် ပုၤသးဖိတဖၣ် ကမၤကမၢ်လါ ကစာခရိုင်အတၢ်ကတိၤအယိလီ၊ လါခံအဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါပုၤတဂၤအံၤမ့ၢ် ပုၤလါအတီၤအလိၤတဂၤန့ၣ်လီ၊ ပုၤမၤအါအီၤ ဘဉ်ဆဉ် အဝဲတသးဟ့ၣ်ဒီး တမၤဆါတၢ်အါဘဉ်, အဝဲပျါ ပတၢ် ကမၢ်လီ၊

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိဉ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ

(သရဉ် သရဉ်မုဉ် ကပျဲဖိသဉ်တဖၣ် ဆိကမိဉ် တၢ်သံကွၢ်လါကဘဉ်စံးဆါ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလါကဟ့ၣ်ဒီ တဂၤ ဒီး လါပုၤခဲလၢ်အခါစး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) တၢ်ဂ့ၢ်လါ အဘဉ်နသး ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်မနုလဲဉ် ?
  - ၂) ပုၤတဂၤမ့ၢ်မၤနၢ်ဒ်သိး ကစာခရိုင်အတၢ်တူၢ်ဘဉ်အသိး နကမၤဆါနဲဒ်လဲဉ် ?
  - ၃) နဆိကမိဉ် ပုၤအါဖိတဖၣ် အသးကမၤအသးဒ်လဲဉ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤအါ ကစာခရိုင်ဘဉ်ဆဉ် ကစာခရိုင်ပျါအဝဲသ့ၣ် အဆါကတီၢ်န့ၣ်လဲဉ် ?
  - ၄) နဆိကမိဉ်ပုၤတဂၤမ့ၢ်မၤအါ ဘဉ်ဆဉ်နမ့ၢ်ပျါအတၢ်ကမၢ် အသးကမၤအသးဒ်လဲဉ် ?
- ကစာခရိုင်မၤစၢၤယၤသ့ၣ်သိးယကပျါ ယဒုဉ်ဒါအတၢ်ကမၢ် ယတအိဉ်ဒီး တၢ်သးဟ့ၣ် တၢ်သးဒိဉ် လါးဘဉ် ကရူၢ်တၢ်လိာ်ကွဲသကိး
- ပျဲဖိသဉ်တဖၣ် ဂဲၤဆါထၢဉ်သကိး ဒီး ကဃုထၢ တံၤသကိး ခံၤတကရူၢ်တက့ၢ်, ပျဲဖိသဉ်တဖၣ် ကတိၤ လိာ်သး တၢ်ကတိၤလါ အမ့ၢ် ဒီး တၢ်မၤသးခုပုၤဂၤတက့ၢ်, အခိဉ်ထံး တဂၤ ကတဲဖျါ ဝဲ "ဝံသးစူၤ ယၤတက့ၢ်, နကပျါ ယတၢ်ကမၢ်ခါ" ဖိသဉ် လါခံတဂၤ ကစံးဆါ "မ့ၢ် ယပျါနုၤလီၤ". တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိဉ်လါ ပကမၤသကိး လါ တၢ်ကတိၤ ဝံသးစူၤ ဒီး ပျါပုၤဂၤအတၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီ၊

တၢ်မၤကတၢၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၄၅ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟံၤဖျါ - ကစၢ်ခရံၣ်မၤစၢၤယၤသ့ၣ်သိးယကပျၢ် ယဒုၣ်ဒါအတၢ်ကမၢ် ယတအိၣ်ဒီး တၢ်သးဟ့ၣ် တၢ်သးဒိၣ် လၢးဘၣ်. ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကကွဲးတၢ်ဂ့ၢ် ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်အဲၣ် ဒီးတၢ်လၢ အမၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အမၤစၢၤပုၤ ဟံးန့ၢ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ်တူၢ်တၢ်လၢ ပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲးဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လံာ်အံၤလၢ ယနၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ်န့ၢ် လံာ်နဲၣ်ကျဲန့ၣ်တက့ၢ်..

- ၁) ဆိကမိၣ်ပုၤလၢ အမၤဆါနၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢနမၤဆါအီၤတဖၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.
- ၂) တဲဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်လၢ အတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒီး တၢ်သးတမ့ၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- ၃) တ့ ကစၢ်ခရံၣ် အဂီၢ်လၢ အဝဲတူၢ်သံအသးလၢထုၣ်စုၣ်ညါအလိၤ ဒီးအတၢ်ပျၢ်နတၢ်ကမၢ်တက့ၢ်.
- ၄) တဲဘၣ်ကစၢ်ယွၤလၢ အထူးကွံာ်နတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီး ပျၢ်ပုၤလၢအတၢ်ကမၢ်တက့ၢ်.
- ၅) တဲဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်လၢ ကလဲလိာ် ပုၤလၢအမၤအာနၤအသး မ့တမ့ၢ် အဝဲမ့ၢ်တသး အိၣ်လဲလိာ် အသး အယိပျဲကစၢ်ယွၤ ကဘီလိၤအီၤတက့ၢ်.
- ၆) တဲဘၣ်တၢ်ကတိၤ ကသ့ၣ်ဒ်

ယပျၢ် .....(တံၤသကိးလၢ အမၤကမၢ် နၤ) .....တၢ်လၢအမၤအာယၤန့ၣ်တက့ၢ်.
အိၣ်ထီၣ် လံာ်ကဘျံး ၄၆ တ့ ဒီး ဟံၤဖျါ တၢ်လၢ နဆိကမိၣ်တဖၣ် တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤ) ဟံၤထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပျၢ် နစုစုၣ်တခိဟံၤထီၣ်ဖဲ နဟၢၤဖၢဒီးဖျိၣ်နယီၤဒုတက့ၢ်. ဖျိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒုၣ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီၤကယီၤ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုၣ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဒါ , ယအိၣ်ဒီးသးလၢ အတူၢ်ဘၣ်တၢ်သးဖျိၣ် လၢအမၤဆါယသး ဒီးမၤတမ့ၢ်ယသးန့ၣ်လီၤ. ဝံၤသးစူၤ မၤမ့ၢ်ထီၣ်ယသးတက့ၢ်. ဝံၤသးစူၤပျၢ်ဘၣ်ယတၢ်ကမၢ်တဖၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်သးကါတက့ၢ်. ပျဲယအိၣ်ဒီးသးလၢ အပျၢ်ပုၤအတၢ်ကမၢ်တက့ၢ်. ဝံၤသးစူၤဘီလိၤယၤ လၢ ယကဟိၣ်နကျဲ ဒီး ဟဲက့ၤချ့ချ့. လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ် ပုၤအာ တဖၣ်တက့ၢ်. . လၢခရံၣ် အမံၤ ပယု ကညး နၤလီၤ. အၢမ့ၢ်.....

တၢ်မၤလိၤ ၁၉ - တၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်တအိၣ်လၢးဘၣ်

တၢ်မၤလိၤ ၁၉ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်	တၢ်စံၣ်ညီၣ်အမုၢ်နံၤဒီး ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤ ခံၣ်တၢ်တၢ်အဂ့ၢ်.တၢ်အတၢ်သီ တဖၣ်မၤအသးမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တမံၤလၢကစၢ်ခရံၣ်ကဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယုတုပှၤညီ အိၣ်ဒီး နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ သးအတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤ. နီၢ်သး, တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲ, သးအတၢ်ဟူးဂဲၤ ကဘၣ် တၢ်မၤဂ့ၢ်က့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. (ကစၢ်ခရံၣ် အတၢ်ဟဲက့ၤ ခံၣ်တၢ်တၢ် ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အသီ).
တၢ်တိၢ်ဟ် -	ခိဖျိတၢ်စံးကတိၤ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါဝဲ - <ul style="list-style-type: none"> - ကစၢ်ခရံၣ်စိာ်ကွံာ်ပတၢ်ဒဲးဘးတဖၣ် ဒီးပပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒဲးဘးလီၤစိာ် - ကစၢ်ခရံၣ်ကမၤစၢၤပုၤဒဲးသိးပကနၢ်ပၢ် ဘၣ်မနုၤအယိပဝဲတနီၤ တုၤမူခိၣ် အဘီ အမုၢ် ဒီး တနီၤတတုၤဝဲဒၣ်လဲၣ်.
တၢ်ဆိကမိၣ်ဖးဒိၣ်	တၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်သးဆါ မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤခဲလၢကတၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ယလဲၤဆူကစၢ်ခရံၣ်အအိၣ် ဒီး အဝဲမၤမ့ၢ်ထီၣ်ယၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လီၤလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟ်ဖျိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ဂ့ၢ် ဒီးတၢ်အၢ ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး တၢ်ပီးတၢ်လီၤ ၁၅ မံၤလၢအန့ၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ် (တၢ်သ့ၣ်, လံာ်, စၢၢ်ဘိ, တၢ်လိာ်ကွဲ) တၢ်ပီးတၢ်လီၤ လၢအဟ်ဖျါတၢ်အၢ (တၢ်ကမ့ၢ်, မိာ်ထူအဂီၤ, တက့ၢ်သ့ၣ်အဖံး,.....) - လံာ်ကဘျဲးလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ်,စၢၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၤအကလုာ် ကလုာ် ဒီး ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢ လံာ်စီဆ့ၣ်တၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤလၢ တၢ်မၤလိၤအဂီၢ်
တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ	ကတဲာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်နၢ် အလံာ်ဟ်ဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢာ်ဘၣ်ဘၣ်အလိၤတက့ၢ် " ယနၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခံၣ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပှၤအၢ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိာ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၢ် တဖၣ်ဆူမူခိၣ် လၢအဝဲ ကတဲာ် ကတီၤ ဟ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢ၊ တၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ်အဂ့ၤတက့ၢ်.

တၢ်စၢၤဃာ်ပုၤအတၢ်ကမၣ်လိးကံၤဒ်သိး မ့ၢ်ပိာ် ဧါ?

ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ

“ယန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခံၣ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပုၤအါ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိာ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၤ တဖၣ် ဆူမူခိၣ်လၢအဝဲကတဲာ်ကတီၤဟံၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆၢန့ၢ် အတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၢ်

(ဆိကမိၣ်, ကတိၤသကိး ဒီး တဲသကိး)

သရၣ်မ့ၣ် တဖၣ်ကပျဲ ဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ကကတိၤသကိးဒီး ဖိသၣ်ခၢၣ်စး အကျါတဂၤ ကတဲဆၢက့ၤလၢ၊ ပုၤဂၤအကျါန့ၢ်လီၤ.

နတၢ်သးစဲ လၢနသးအိၣ်မၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ် ?

(ဖိသၣ်တဖၣ် အတၢ်စံးဆၢ.....တၢ်လိာ်ကွဲ, တၢ်အိၣ်.....)

တၢ်လၢနသးမၤ ယံာ်ထဲလဲၣ် ?

(တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ၊ ပတၢ်သးစဲတဖၣ် လဲလိာ်အသးသ့န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လၢနတသးစဲမၤ တမံမံၤမ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?

(ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ- တၢ်မၤဟံၣ်ဃီတၢ်မၤ, တၢ်ကလၢာ်, တၢ်မၤလံာ်.)

တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်လၢအဂ့ၤ တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်ကြါးမၤထွဲတက့ၢ်.

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ရူးသကိး ယန့ၢ်တၢ်ကတိၤစံးတၢ် .....

“ ယန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခံၣ်တၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပုၤအါ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိာ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၤ တဖၣ်ဆူမူခိၣ်လၢအဝဲကတဲာ်ကတီၤဟံၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၁၉ - တၢ်တဲပူၤ (တၢ်ဆိးထီၣ်အိ) ဟံၣ်မ့ၣ်ဖိသၢ်လၢအထူးတီၤတၢ်တၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ - ၁၉ က)

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကဖးတၢ်တဲပူၤ ဘၣ်ထွဲ ဟံၣ်မ့ၣ်ဖိသၢ်လၢအထူးတီၤတၢ်တၢ် အဂ့ၢ် တၢ်ဂီၤဒိ ၄ ခါ တက့ၢ်. ဖဲဖိသၢ်တဖၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်တဲပူၤသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်မ့ၢ်တနံၤ ဟံၣ်မ့ၣ်ဖိသၢ်လၢ အဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤ ဒီးဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်လၢမိၢ်ပၢ်လၢ ထူးပုၤတီၤအိၣ်တၢ်တၢ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤ ထူးပုၤ တီၤအဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်ခဲလၢ်အဝဲမၤန့ၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် အဝဲမ့ၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ယုထၢလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဘၣ်. အဝဲအိၣ်တက့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ထဲတၢ်အယိ တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တမံၤလၢ ပုၤဂၤကမၤန့ၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအမိၢ်အပၢ် တဖၣ် တအိၣ်လၢဟံၣ်အဆၢကတီၢ် ပုၤအဖိတဖၣ်ဟဲဆူအအိၣ် မၤန့ၢ်မၤဆါအီၤ ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတအိၣ်ဒီး တၢ်ဂံၢ် တၢ်ဘါလၢကကြီဆါဝဲဘၣ်လီၤ. အဝဲအသးဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဆၣ်မၤမနူမးတဘၣ်ဘၣ်. ဘၣ်တနံၤ အဝဲဆုၣ်နီၤဝဲဒၣ်လၢဟံၣ်အမဲၢ်ညါအဝဲအမဲၢ်ထံလီၤ အသးတမ့ၢ်လၢ အဝဲထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အယိလီၤ. အဝဲကွၢ်ထီၣ်ဆူမူခိၣ်ဒီး စံးဝဲ "ပၢ်ယွၤနၤယသးဟ့ၣ်နၤလီၤ, ယမ့ၢ်သ့ ယသးအိၣ်မၤသံန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲကတီၤတၢ်ဝံၤဒီး တၢ်မၤအသးလၢ အဝဲထံၣ်ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ် ဒီးန့ၢ်ဟူဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ကတီၤလၢအစံးဝဲ "ဖိမ့ၢ်နၤအဲၣ်န့ၣ်လီၤ အယိယဒီးသံယသးလၢနဂီၢ်လီၤ. ယတသးအိၣ်လၢပုၤဂၤကမၤန့ၢ်န့ၣ်ဘၣ် ဒီးယတဟ့ၣ်တၢ်ပျဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်. ဖဲပုၤ မၤဆါန့ၢ်အကတီၢ်နသးတမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယဟံၣ်မူန့ၢ် ယကမၤမ့ၢ်ထီၣ်နသးဖဲန ဘၣ်ကွၢ်ဆါခဲၣ် တၢ်တမံၤ လံာ်လံာ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲအဝဲန့ၢ်ဟူကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ကတီၤအဝဲတသးဟ့ၣ် ကစၢ်ခရံၣ်လၢးဘၣ်. အခဲအံၤ အဝဲကဲထီၣ်ဟံၣ်မ့ၢ်တၢ်တၢ်လၢ အမၤစၢ်ပုၤဂၤ ကဟူကယာ် ပုၤဂၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲဖျါကစၢ်ခရံၣ်လၢ အတၢ်ဆိကမိၣ် အအၢတဖၣ်မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၤလၢ အဂီၢ်လီၤ. အဝဲတမၤဆါတၢ်အါ ဆူပုၤလၢအမၤဆါအီၤလၢးဘၣ်လီၤ.

ဖိသပ်တဖန်ကြားသွန်နီတင်ကတိစံး “ယပျန်တင်ကမန်” နှံတမုာ် ယဟုန်တင်ခွဲတင်ယာ်လာ၊ နကမၤကဒီးဘန်. တင်ကတိ “ယပျန်တင်ကမန်စံးတင်” နှံ တမုာ်စုာ်ကီးတင်တဲဖျါ တင်ညီညီဘန်လီၤ. “ယပျန်တင်ကမန်” စံးတင်မုာ် တင်လာပကဘန်ပလီၤပသးလာ၊ ပသုတမၤကဒီးတင်အာ၊ လာခံတဘျီဘန်လီၤ. ပျဲယွၤစံာ်ညီတင်

ကရှုာ်တင်မၤသကိး

ဖိသပ်တဖန် ကတုသကိးတင်ဂီၤ တင်လာအဝဲသွန်ဆိကမိန် တင်လာအဝဲသွန်လဲၤခီဖျါဘန်တဖန်တက့ၢ်. တဲဝဲဒန်လာ၊ လံာ်ကဘျးလိမုာ်ဂ့ၤ လာ်ဘုန်ဘန်အလိမုာ်ဂ့ၤ သ့ဝဲဒန်နှံလီၤ.

လံာ်စီဆုံ - လံာ်တင်လိာ်ဖျါ - ၂၁- ၄-၅

ဒီးယွၤကထွါ ကွံာ်အမဲာ်ထံခဲလက်လာအမဲာ် ဒီးတင်သံ တအိန်လာၤဘန် ဒီးတင်သုာ်အုးသးအုးတအိန်လာၤဘန် ဒီးတင်ဟီာ် တင်ယၤတအိန်လာၤဘန် ဒီးတင်ဘျးသးတအိန်လာၤဘန်. အဂ့ၢ်ဒိအံၤ တင်အိန်လာ၊ အခိာ်ထံး တဖန် ပူကွံာ်လံ. ဒီးပုၤဆုာ်နီၤလာ၊ လီၤပစိာ် အဖီခိာ်တဂၤနှံစံးဝဲဒန် ကွံာ်ကွံာ် ယမၤတင်အသီခဲလက်လီၤ. ဒီးစံးဘန်ယၤ ကွဲးတင်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒိအံၤ မုာ်အမုာ်အတီဒီးအကလုာ်တီလီၤ.

တင်မၤလိ ၁၉- လံာ်စီဆုံတင်တဲ ကစၢ်ခရံာ်အတင်ဟဲက့ၤခံဘျီတဘျီ အဂ့ၢ် (လံာ်ကဘျးပၤ ၁၉ခ)

မးသဲ ၂၄:၃၀, ၁ သးစၤလနံ ၄:၂၆ - ကစၢ်ခရံာ်အတင်ဟဲက့ၤခံဘျီတဘျီ ဒီး နံာ်ဖျါဖိသပ်တဖန်တင်ဂီၤ ၅ ခါ လာလံာ်ကဘျး ၁၉ ခ တက့ၢ်.

တဘျီဘျီတမၤအသးလာ၊ တင်လီၤတအိန်လာ၊ ပအိန်ဘံာ်အိန်ဘာ၊ လာဟီာ်ခိာ်အံၤဘန်လီၤ. ပကထံာ်ဘန် ပုၤတဖန်လာ၊ အအိန်ဒီး တင်သးလီ တင်အဲာ်လီၤဒန်သးလာ၊ တင်လီၤအါပူၤနှံလီၤ. အဝဲသွန်တဖန် မာဝဲဒန်ဖိသပ်တဖန်လာ၊ အကမၤ နှံတင်လာအဝဲသွန်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤသကိး အသန့ၣ်

ဆိကမိၣ်, ဃုထၢတံၤသကိး, ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ

(သရၣ် သရၣ်မ့ၣ် ကပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်စံးဆၢ ဒီးဃုထၢ တံၤသကိးလၢကဟ့ၣ်ခီ တဂၤ ဒီး လၢပုၤခဲလၢအခါစး တဂၤကတဲဖျါက့ၤ.)

- ၁) နဆိကမိၣ် မူခိၣ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်, တၢ်လၢကမၤသးခုနုၤအဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် ?
- ၂) ဖဲကစၢ်ယွၤ မၤဟးဂီၤ ပုၤအၢတဖၣ် အကတီၢ် နသးကမၤအသးဒ်လဲၣ် ?
- ၃) နဆိကမိၣ် ပုၤအၢဖိတဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်လၢ မူခိၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤစ့ၢ်ကိးဧါ ?
- ၄) နဆိကမိၣ် ကစၢ်ယွၤ ကမၤဝဲဒ်လဲၣ် ဒ်သိးအဖိကိးဂၤ ကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်လဲၣ် ?

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

တၢ်ဂ့ၤ ဒီးတၢ်အၢ အတၢ်ဃုထၢအဂ့ၢ်. ပၢ်တၢ်အဂ့ၢ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် (တၢ်သၣ်, လံာ်, စၢၢ်ဘိ, တၢ်လိာ်ကွဲ) ဒီး တၢ်အအၢ လၢအမ့ၢ် (တၢ်ကမ့ၢ်, မိာ်ထူအဂီၤ, တကံၣ်သၣ်အဖံး,...) တဖၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်သု တၢ်လၢ အကဘၣ်ဒိဘၣ် ထံးဖိသၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. နီၤဖးဖိသၣ်ကရူၢ်ခံ ကရူၢ် ကလိာ်ကွဲသကိး ကဃု တၢ်အၢ အပီးအလီ တဖၣ်ဒီး ပၢ်ဖျိအိၣ်အီၤ လၢ တၢ်လီၤတၢ်ပူၤ တၢ်ဂ့ၤအပီးအလီတဖၣ် ကဘၣ်ပၢ်ဖျိအိၣ်အီၤလၢ တၢ်လိာ်တပူၤန့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်လၢ အဃုထၢတၢ်အဘၣ် ဒီးဝံၤချ့ ကမၤနၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်တၢ်လိာ်ကွဲ မ့ၢ်ဒ်သိး ကနဲၣ်ဖျါ ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဃုထၢ တၢ်အၢ ဒီးတၢ်ဂ့ၤ လီၤတၢ်လီၤခဲးတက့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျံးပၤ ၄၇ ဖဲ ယတၢ်နၢ် တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နၢ် အလံာ်ပၢ်ဖျါ

“ ယနၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ပဲက့ၤခဲၣ်တဘျီမ့ၢ်တၢ်ပဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပုၤအၢ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိာ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၢ တဖၣ် ဆူမူခိၣ် လၢအဝဲ ကတံာ် ကတီၤ ပၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ”

ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကကွဲးတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်လၢမူခိၣ် ကမၤအသးဒ်လဲၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်အဂ့ၢတက့ၢ်. တဲဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ ကဆိကမိၣ်သကိး မူခိၣ်အဘီအမုၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်သးအိၣ်လဲၤဝဲဒၣ်တက့ၢ်.

ကွဲးဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လံာ်အံၤလၢ ယတၢ်နၢ် အလံာ်ပၢ်ဖျါ လံာ်နဲၣ်ကျဲန့ၣ်တက့ၢ်..

အိၣ်ထီၣ် လံာ်ကဘျံး ၄၈ တ့ ဒီး ပၢ်ဖျါ တၢ်လၢ နဆိကမိၣ်တဖၣ် တက့ၢ်.

၂) ကရှ်အတမ်သကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟ်ထီၣ်နစုထွဲဲ နသးနိပှ် နစုတခိဟ်ထီၣ်မဲ နဟၢဖၢဒီးဖှိၣ်နယိၣ်ဒုတက့ၢ်. ဖှိၣ်ကဒါက့ၤတစုဒှ် မၤသးဒ်သိး နဖှိးဘၣ်နတံၤသကိးလုၢ်ဒိၣ်ပှ်ဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယိကယိ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယှ်ရှးအဲၣ်ယၤ ဒီးကွၢ်ထွဲဲယၤလီၤ.

၃) တၢ်ထုကဖၣ်လၢခံ (ထုကဖၣ်ဒ်အံၤ)

ပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ဒၢ တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နကတံၢ်ကတီၤမူခိၣ်အဘီအမုၢ်လၢပဂီၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ. မၤစၢၤဘၣ်ယၤဒီး ယပှ်ဟံၣ်ဖိ, တံၤသကိးကိးဂၤကနၢ်ကစၢ်ခရံၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယိၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဘျးဒိၣ်မးလၢ နသိၣ်လိယၤလၢ ယကမၤတၢ်ဂ့ၤဒီး ဟးဆဲးတၢ်အၢန့ၣ်လီၤ. မၤစၢၤဘၣ်ပှ်ကိးဂၤလၢကသ့ၣ်ညါနၤဒီးန့ၢ်သါတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဝံသးစူၤမၤလီၤဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်လၢ ကဟဲက့ၤခံဘျီတဘျီချ့တက့ၢ်. ယအဲၣ်နၤလီၤကစၢ်ဒၢ . လၢခရံၣ် အမံၤ ပဃု ကညး နၤလီၤ. အၤမ့ၣ်.....

တၢ်မၤလိၤ ၂၀ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

တၢ်မၤလိၤ ၂၀ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်	ကစၢ်ခရံၣ်ဟဲလိၤဆူဟီၣ်ခိၣ် တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါ ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲသံလၢပဂီၢ် ဒ်သိးပကပူၤဖျဲးလၢတၢ်ဒဲးဘး အထူအယိၣ်လီၤ.
တၢ်ပီးတၢ်လိလိာ်ဘၣ်တဖၣ်	ဟံၣ်ဖျိၣ်တၢ်တဖၣ်တက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> - ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢ် လံာ်န့ၣ်ကျဲ - မ့ၢ်သ့နီၤလီၤဘၣ် လံာ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်ဆူ ဖိသၣ်တဖၣ်တက့ၢ် - လံာ်တၢ်ဂီၤ လံာ်က့ဘၣ်တၢ်တ့ (ဖိသၣ်ခံၣ်အဂီၢ်) တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်ဆူဖိသၣ်တဖၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ်,စၢ်ဘိလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ် ယတၢ်န့ၢ် တနံၤဘၣ် တနံၤ အလံာ် - တၢ်ဖိတၢ်လံၤတမံၤမံၤတၢ်လိာ်ကွဲးအဂီၢ် - မိထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် - လံာ်ကဘျဲးလၢ ကဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢ လံာ်စီဆုံတၢ်တဲဒီး တၢ်တဲပူၤလၢ တၢ်မၤလိအဂီၢ် - တၢ်ဂီၤန့ၣ်ကျဲ နီၢ်ပမုၢ် ဒီး စီပၤ လၢယွၤတ့ တၢ်ဂီၤ (ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤ လၢ တၢ်မၤလိလံာ်အကတၢ်)
တၢ်ကတဲာ်ကတီၤ	ကတဲာ်ကတီၤ တၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် ကွဲး ယတၢ်န့ၢ် အလံာ်ဟံၣ်ဖျါ အဂ့ၢ်လၢ လၢဂံၢ်ဘၣ်ဘၣ်အလိၤတက့ၢ် “ယတလိာ်ဘၣ်လၢတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် လၢပုၤအါဂၤတဲဒီးတူၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်. ယဃုထံၣ်တၢ်မုၢ်လၢ် လၢ ကမၤစၢၤယတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ”

တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသန့ၢ်တဖၣ်

၁) တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

မတၤကတဲၤဖျါတၢ်မၤလိလၢ၊ ပမၤလိတၢ်လၢတၢ်မၤလိအပူၤကွၢ်ဘၣ်သးဒီး တၢ်တူၢ်ဘၣ်တအိၣ်လၢးဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ် ?

ပကကွၢ် ကဒါက့ၤသကိး ဘၣ်ထွဲဒီး ယတၢ်န့ၣ် အလံာ်ဟ်ဖျါ

“ ယန့ၣ် ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခဲၤဘျီတဘျီမ့ၢ်တၢ်ဟဲက့ၤဒီး စံၣ်ညီၣ်ပုၤအၢ၊ ဒီး တၢ်သံ ဒီး စိၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤ အဂ့ၢ်တဖၣ်ဆူမူခိၣ်လၢအဝဲကတဲာ်ကတီၤဟံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂) မိထီၣ် တၢ်သးဝံၣ်

၃) တၢ်ဆုၤန့ၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပတီၢ်

တၢ်ကတီၤသကိး အသန့ၢ်

(သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် သိၣ်လိတၢ် ကတုၤတၢ်ဂီၤဒဲလၢအံၤ လၢ လၢၢ်ဘ့ၣ်ဘၣ်အလိၤ ဒီး တဲဘၣ်တၢ်တဲ လၢ အဟ်ဖျါ - တၢ်ဂီၤ ၂၀-၁ န့ၣ်တက့ၢ်.)

Figure 20-1. Normal and marked-up child. Illustration.

တဘျီဘျီ ယအိၣ်ဒီးတၢ်သးဆါ သးတမ့ၢ်လၢ ပုၤအၢတဖၣ် အတၢ်မၤဆါ မၤဘၣ်ဒိယသးလီၤ.

လံာ်စီဆံ သိၣ်လိယၤလၢ ကစၢ်ယွၤထံၣ်ယတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ညါယတၢ်သးအူးတဖၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤအဖိခွါ ကစၢ်ခရံၣ်လၢ ကတူၢ်တၢ်ဒီးယၤဖဲ ယဘၣ်တူၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကတုၤတၢ်ဂီၤဒဲလၢ အဟ်ဖျါ ဖိသၣ်တဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ)

ပမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအဖိလၢ အအိၣ်ဒီးက့ၤဂီၤဂ့ၤလၢ အလိၤအဲၣ်လီၤကွံန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤတ့ၤပုၤဒီးက့ၤဂီၤလၢ အလၢ အပဲၤလီၤ. အဝဲတ့ၤပုၤဒဲအက့ၤအဂီၢ်ဒဲဝဲ ဒ်သိးပကအဲၣ်ရူၤလိာ်ပသးဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ.

(သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ် ကတုၤတၢ်ဂီၤဒဲလၢ အဟ်ဖျါ ဖိသၣ်တဂၤအဂီၢ်လၢဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အအီၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ)

ပမာ်ကစၢ်ယွၤအဖိလၢ အအိၣ်ဒီးက့ၤဂီၤဂ့ၤလၢ အလီၤအဲၣ်လီၤကွံၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ် ဒီဖျိပတၢ်ဃုထၢတဖၣ်ကမၣ် ပဘၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖျိန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အဒိ ဖဲပမိၢ်ပပၢ် ပုၤတဂၤလၢတဲပုၤလၢ ပမ့ၢ်ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ် အကတီၢ် ပအိၣ်ဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒိအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤဒိလၢ အဟံၣ်ဖျါ ဖိသၣ်တဂၤအဂီၤလၢဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အအိၣ်ဒီး မ့ၢ်ဝဲ

ဖဲပုၤတဂၤလၢမ့ၢ်တဲပုၤ နမ့ၢ်ပုၤအဖိ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤသးတမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤတဂၤလၢတီၢ်ပုၤ မၤဆါပုၤ အကတီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤဘၣ်ဒိ ပနီၢ်ခိ နီၢ်သးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤတဂၤလၢလိာ်လုပုၤ မ့တမ့ၢ် ထိးဘၣ်ပုၤလၢ တၢ်ထိးလၢအတကဆီ မ့ၢ်တၢ်တဖၣ်လၢအမၤဘၣ်အအိၣ်ဒီး နီၢ်ခိ နီၢ်သး န့ၣ်လီၤ.

သရၣ် မ့ သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကတဲနၢ်ပိဖိသၣ်ဒီး ကထုကွံၣ် တၢ်လၢအတုဝဲတမံၤဘၣ်တမံၤလၢ တၢ်ဂီၤအလိၤဒီး တဲနၢ်ပိဖိသၣ်တဖၣ်ဒ်လၢအံၤတက့ၤ.

တနံၤဘၣ်တနံၤပတၢ်အိၣ်မူ ပအိၣ်ဒီးတၢ်ဃုထၢလၢအကမၣ်တဖၣ်လၢ အမၤဆါပုၤသ့ ကိးမုၢ်နီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကစၢ်ယွၤ အဲၣ်ပုၤ ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကဘျီလိာ်က့ၤပသးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီပကတီၢ်တၢ်ကတီၢ် လၢအ တဂ့ၤ တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်အဝဲဘၣ်တၢ်ကတီၢ်ဆါအိၣ်ဒီး ဘၣ်တူၢ်တၢ်မဲာ်ဆုးလၢပဂီၢ်လီၤ. အဝဲတူၢ်သံ အသးလၢပတၢ်ဒီးဘးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤမ့ၢ်မၤအၢသု မၤဆါသုဘၣ်ဆၣ်ထီၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်ပုၤလၢ အမၤစၢၤ ပုၤသ့ အိၣ်ဘူးဒီးပုၤ ကနၢ်ပတၢ်ထုကဖၣ်ဖဲ ပကိးထီၣ်အိၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အရဲဒိၣ်ကတၢ် လၢပတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်တၢ်ဒီးန့ၢ် တၢ်မူအထူအယိာ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခံဘျီတဘျီကစိာ် ကွံၣ်ပတၢ် တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ပတၢ်ဘၣ်ယိာ်တဖၣ်ကဟးမၢ်ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်က့ၤကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်ပုၤတၢ်လီၤလၢ ပကက့ၤအိၣ်သကိးန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤအဝဲဟံၣ်လုာ်ပုၤအဖိကိးဂၤလီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢယွၤကဟ့ၣ်သါ အဖိအလံၤကိးဂၤလၢအစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်အၢာ်လီၤလၢ ကဒိတဒါအဖိကိးဂၤလၢ တၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ကမၤ ကဆီထီၣ်ပဝဲကိးဂၤ ဖဲပအိၣ်ဒီး တၢ်ပိာ်ယၢ်ပသးလၢ ပတၢ်ဒီးဘးအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအဖိတဖၣ်လၢ အလီၤကဲဒီး နီၢ်ပမ့ၢ် စီၤပဖိ လၢ အလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်မၤသကိး

သရၣ်မ့ၣ်ကဟ့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢ လံာ်ကဘျးလၢ အတုတၢ်ဂီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်တဖၣ်ကတုသကိးတၢ်ဂီၤလၢ လံာ်ကဘျးအလီၤ လၢအမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အဂီၤတက့ၢ်. ပျဲဖိသၣ်တဖၣ်တုတၢ်ဂီၤလၢ အမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ် အနီၢ်ခိ တၢ်လီၤလၢပုၤမၤဆါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝဲမၤ အထူးသံကွံၣ်ဒီး မၤကဆီက့ၤ ဒီးပျဲအဝဲသ့ၣ်တု တၢ်အဲၣ် “သး” အတၢ်ပနီၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်အဲၣ်လီၤအသးန့ၣ်တက့ၢ်.

ယနၢ်တၢ်ကတီၢ်ဖဲးတၢ်န့ၢ် “ လၢဖိသၣ်ခဲလၢကရူၢ်သကိး”

ယတလိာ်ဘၣ်လၢတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်နးတၢ်ဖျိန့ၣ် လၢပုၤအါဂၤတဲဒီးတူၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်. ယဃုထံၣ်တၢ်မုၢ်လၢ လၢ ကမၤစၢၤယတၢ်နးတၢ်ဖျိန့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံ - လံာ်ယံၤဟ့ၣ် ၃-၁၆ အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ယွၤအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိ တုၤအဟ့ၣ်လီၤကွံာ် အဖိခွါအိၣ်တဂၤယီၤ ဒ်သိး ကယံာ်ပုၤလၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤအီၤတဂၤလၢလံာ်န့ၣ် အသုတဟးဂီၤတဂ့ၤဒီးကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူအထူအယီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤ ၂၀ - တၢ်တဲပူၤ (တၢ်ဆိးထီၣ်အီၤ) ယုၣ်ရှုး န့ၢ်ပၢၢ်ယၤ တၢ်ဂ့ၢ်

(တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢၢ် ယၤ န့ၣ်လီၤ. သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိတၢ် ဖးဝဲဒၣ် မ့တမ့ၢ် ပျဲဖိသၣ်တဖၣ် ဖးဝဲဒၣ် အဆၢဖိ တဂၤတဆၢသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နမၤလိအံၤ ပမၤလိသကိးလၢ တၢ်မၤလိအတီၤပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢ သရိၣ်တၢ်ဘါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢ ပုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်တဂၤလၢ နံၣ်အပူၤကွံာ်အါနံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအမံၤမ့ၢ် ယုၣ်ရှုးန့ၣ်လီၤ အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ “ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်” န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကျိၢ်အိၣ်ဆၣ်အလီၢ် တဲကူပူၤ မ့ၢ်လၢ အမိၢ်အပၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိအယိန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢ နတအဲၣ်ဒီးအိၣ် မ့ၢ်နမံၤဘၣ်လၢတၢ်လီၢ်လၢတနတအဲၣ်ဒီးမံ အလီၢ်န့ၣ်ဧါ ? ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢၢ် ပကတဲသကိးယူယူ

(သရၣ် မ့သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢၢ်”.)

စီၤပၤအအာတဂၤ လၢအမ့ၢ် စီၤပၤဟ့ၣ်ရိၣ် ပျဲလီၤကပျဲၢ်တဖၣ်လၢ ကမၤသံကစၢ်ယုၣ်ရှုးခရံၣ်ဖဲ အဝဲအိၣ်ဖျဲၣ်ဝံၤ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်န့ၣ်သဂၢ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖူး ခီဖျိ ပုၤအာတဖၣ်လၢ အကဟဲဒီးမၤပျံၤန့ၣ်ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်မံအကတီၢ် လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်စုကဝဲၤ တဖၣ်ဧါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ရှုးန့ၢ်ပၢၢ်”.)

ကစာယုဂ်ရှူး အမိနီမရံ ဒီး အပိစီယိသး အဝဲသ့ဘုဟးထီၣ်လၢကီၢ်အံၣ်စရူလး ဆူ ကီၢ်အဲးကူပတူးမ့ၢ်လၢ ပုၤယုမၤသံ အဝဲသ့ဘုတဖၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နဘုဟ်တုၢ်ကွံာ်နဟံၣ်နယီ နသဝီလၢ နအိၣ်ဆိးအလီၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယာ်အယိ ဒ်သိး ကစာယုဂ်ရှူးစ့ၢ်ကီးခါ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ကစာခရံၣ်အပၢ်မ့ၢ် ပုၤစုသ့တဂၤလီၤ. ကစာခရံၣ်အဝဲဘုမၤစၢၤအပၢ်ဖဲအဘီဟံၣ်အကတီၢ် ဒီးတမၤလိဘုတၢ်ဒ်သိး ပုၤထူးပုၤတီၤအဖိတဖၣ်ဘု.

ပုၤလၢသုကျါ သုသးအိၣ်လဲၤဆူတၢ်မၤလိ အိၣ်ဒီး တၢ်ကူတၢ်သိး လၢအကဆီဘုဆၣ် မ့ၢ်လၢ ဘုမၤစၢၤဟံၣ်ယီအယိ တဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒ်န့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ခါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ဘုတနံၤကစာခရံၣ်အပၢ်စီယိသး သံသဒ်အီၤလီၤ. ကစာခရံၣ်ဒီးအမိၢ်ဟီၣ်ဝဲဒ်လီၤ. အဝဲသ့ကဘုမၤတၢ် အါန့ၣ် အလီၢ် မ့ၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအကအိၣ်ဘုတနံၤဂီၢ်တနံၤဂီၢ်လီၤ.

မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢသုကျါ ပုၤလၢအအဲၣ်အီၤ သံသဒ်ကွံာ်အီၤ ဒီး ဟ်တုၢ်ကွံာ် သယုသညိအိၣ်တဂၤစ့ၢ်ကီးခါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ကစာခရံၣ်အဝဲဒိၣ်ထီၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်လၢအအဲၣ်ပုၤဂၤ, မၤစၢၤပုၤဆူးပုၤဆါ, ပုၤဖျိၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲ အဲၣ်မၤစၢၤပုၤဂၤအယိ အဝဲအိၣ်ဒီး အသကိး အါဂၤလၢအပိၢ်အခံၣ်လၢအကဒီးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ အဝဲမ့ၢ်လီၤ ဘုန့ၣ်သက့ အဝဲမၤစၢၤပုၤဂၤလီၤ.

ပုၤလၢသုကျါတဂၤလၢ မ့ၢ်သုကျဲးစးလၢ ပုၤဂၤအဂီၢ် သုမ့ၢ်လီၤဘုန့ၣ်သက့ မ့ၢ်လၢပုၤလိာ်ဘုသုတၢ်မၤစၢၤအယိ သုမၤစၢၤ အဝဲသ့ခါ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ကစာခရံၣ်ဘုတၢ်အဲၣ်အီၤလၢ ပုၤအါဂၤဘုဆၣ် တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ကွၢ်တလီၤအီၤ အယိ ဘုတၢ် ဖျိၣ်န့ၣ်အီၤ မ့ၢ်န့ၣ်သက့ကစာခရံၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

ပုၤလၢသုကျါတဂၤလၢ မ့ၢ်လၢ အမၤတၢ်ဂ့ၤအယိ ထံၣ်ဘုတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဘုတၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်လၢ အဝဲတကြးတူၢ်ဘုန့ၣ်ခါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ကစာခရံၣ်အပျဲၢ်အကျါ တဂၤ အမံၤမ့ၢ် စီယုဒၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး အပျဲၢ်လၢ အအဲၣ်ဝဲတဂၤ ခိဖျိအဲၣ်ကျိၣ်စ့ ဒိၣ်န့ၣ်အ ကစာအယိ ဖဲပုၤစံးအီၤ အဝဲမ့ၢ်တဲ ကစာခရံၣ်အိၣ်အလီၢ် ခူသ့ၣ်အယိကမၤန့ၣ်ကျိၣ်စ့ အကတီၢ် အဝဲတဲဝဲဒ် ကစာခရံၣ် အိၣ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီယုဒၤ အဝဲ နၢမူကစာခရံၣ်ဘုဆၣ်လၢခံၣ်ခါကွံာ်ကစာခရံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢသုကျါ တံၤသကိးလၢသုအဲၣ်အီၤ တဂၤလၢလၢ လီၤန့ၣ်သု မၤဆါသု မ့ၢ်န့ၣ်သက့တံၤသကိးလၢ သုအဲၣ် ကတၢ်တဂၤ မၤဘုသုဒ်န့ၣ်ခါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသ့ဘုတဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနၢ်ပၢ်”.)

ကစ၍ခရ်အတံၤသကိးလၢအအဲၣ်ဝဲလၢခံတၢၤအမံၤမ့ၢ် စီပုးတရူး စံးဝဲ “ကစ၍ဧၤဖဲပုၤဂၤဟးသဒၣ်နၤ ဘၣ်ဆၣ်ယတ
ဟးသဒၣ်နၤနီတဘျီဘၣ်”. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲကစ၍ခရ်ဘၣ်တၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်အီၤအနၤ စီပုးတရူးပျံၤတၢ် ဒီး အဝဲယၢ်ပူၤဖျဲး အသး
လၢ ကစ၍ခရ်အအိၣ်လီၤ. ဖဲပုၤသံကွၢ်အီၤအကတီၢ် စီပုးတရူး သမၢကစ၍ခရ်ဒီးစံးဝဲ တသ့ၣ်ညါကစ၍ခရ်ဘၣ်လီၤ.
ပုၤလၢသုအဲၣ်အီၤကတၢၢ် ထီၣ်တဲဘၣ်သုလၢအအဲၣ်ဘၣ်သု ဘၣ်ဆၣ် လၢခံဟံတၢ်ကွၢ်သု ဟံကတီၢ်ကွၢ်
တံၤသကိးတၢ်အဲၣ် အိၣ်တဘျီဘျီဧါ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ဂျူးနၢ်ပၢ်”.)

ဘၣ်တနၤပုၤအဖိတဖၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ကစ၍ခရ်ဒီး တီၢ်အီၤ တုၤအသ့ၣ်တဖၣ်ယွၤလီၤ ဒီးတကးဘၣ် ဒုးကၢၣ်ထီၣ်
ခိၣ်သလုးတၢ်ဆူၣ် ထုးပျဲၣ်အီၤ မၤအၢအီၤအကလုာ်ကလုာ်လီၤ.

နဘၣ်တၢ်တီၢ်နၤတုၤနသ့ၣ်တဖၣ်ယွၤလီၤဧါ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ဂျူးနၢ်ပၢ်”.)

လၢခံတနၤ ပုၤအဖိတဖၣ် ဟံထီၣ်ကစ၍ခရ်လၢထူၣ်စုညါအလီၤ တီၢ်အစု အခိၣ်ဒီး ထး အခိၣ်လၢ တၢ်ဆူၣ်
ဘၣ်ကွၢ်အကူအသိးတဖၣ်လီၤ.

မ့ၢ်သုဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး ပုၤကတီၢ်မဲာ်ဆုးသု တကးဘၣ်တုၤဒၣ်လဲၣ်ဘၣ်ကွၢ်သုကူသုကၤဧါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ဂျူးနၢ်ပၢ်”.)

ဖဲကစ၍ခရ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအီၤလၢထူၣ်စုညါ အိၣ်တၢ်ထဲတၢၤအကတီၢ် မ့ၢ်ကီၤလံၤ ဒီး တၢ်အတၢ်သီအစိကမီၤ တဖၣ်
တဲအီၤ မတၤမးတအိၣ်ဒီးနၤ တအဲၣ်နၤလၢးဘၣ်. တၢ်သံအံၤမ့ၢ်တၢ်အကတၢၢ်လၢနဂီၢ်လီၤ. နတၢၢ်ဆၢထၢၣ် သမူထီၣ်
လၢးဘၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်အတၢ်သီအစိကမီၤလၢ အမၤဟးဂီၤနသး နတၢ်စူၢ်တၢ်နၢ် တုၤနတၢ်မ့ၢ်လၢ်တဖၣ်တအိၣ်ဧါ
?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ဂျူးနၢ်ပၢ်”.)

တၢ်တူၢ်ဘၣ်အကီၤခဲ အကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကစ၍ခရ်အဝဲမ့ၢ်ပုၤတီပုၤလိၤဘၣ်ဆၣ် လၢပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိ တဖၣ်အယိ အဝဲဘၣ်
တူၢ် တၢ်သံ တၢ်မဲာ်ဆုးန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢၢ် အဝဲဟီၣ်ဒီး စံးဆၢ “ကစ၍ဧၤ ကစ၍ဧၤ ဘၣ်မနုအယိ နလဲၤသဒၣ်ယၤလဲၣ်
?

မ့ၢ်နအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်လီၤဘျဲးသးလီၤတီၤ ဒီးဆိကမိၣ် ကစ၍ယွၤလဲၤသဒၣ်နၤလၢနတၢ်အိၣ်မူ အတၢ်လဲၤကျဲန့ၣ်ဧါ ?

(သရၣ် မ့သရၣ်မ့ၣ်သိၣ်လိတၢ် ကသံကွၢ် ဒီး ခိးကနၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢ ဒီး တဲသကိး “ယုၣ်ဂျူးနၢ်ပၢ်”.)

ဖဲကစ၍ခရ်သံဝဲဒီး အစိဘၣ်တၢ်ဒၢန့ၣ်အီၤဆူ တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်လီၤ. ပုၤအါဂၤအသးတမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်သးပုၤနီၣ် ကစ၍ခရ်
အတၢ်ကတီၢ်လၢ အဝဲကဂဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ ဖဲသၢသီပျဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အထီၣ်ထံး တနံၤဒီး တၢ်မၤအသးလၢ
ကလူးတဖၣ်ဟဲကိးထီၣ်က့ၤကစ၍ခရ်လၢတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်လီၤ. ကစ၍ခရ်သၢသီပျဲထီၣ်ဒီး ဂဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ လၢ
တၢ်သးခု န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်နသးခုနဲလၢ နဒီးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ခံဘျီတဘျီဧါ. မ့ၢ်နသးခုနဲ နမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိဘၣ်ဆၣ်ကစ၍ခရ် တူၢ်သံ
အသးလၢ နကဒီးန့ၢ်က့ၤတၢ်မူအထူအယိၢ်န့ၣ်ဧါ ?

(သရော် မှုသရော်မှန်သိပ်လိတ်က သံကွာ် ဒီး ခိးကန် ဖိသန်တဖန်အတင်စံးဆါ ဒီး တဲသကိး “ယုဂ်ရှူးနာ်ပာ်”.)

ကစၢ်ခရံာ်အဲာ်နၢ.

ကစၢ်ယုဂ်ရှူးသးဘိၤ၊ တၢ်ဘျူးဒိန်မးလၢ နတၢ်အဲာ် တၢ်ဟံာ်တၢ်ကွံာ်မူခိန် အလီၢ်ပစိာ် နဟဲတူၢ်သံ နသးလၢ ပဂီၢ်အယိလီၤ. ယသးခုဒိန်မးလၢ နနာ်ပာ်ယၢအယိလီၤ. တၢ်ဘျူးဒိန်မးလၢ နတၢ်သံ ဒီးနဟ့ၣ်ပှၤတၢ်မူ အထူအယိာ် အယိလီၤ. ဝံသးစူၤဟ့ၣ်ဘၣ်ယၢသးအသီတက့ၢ်. တၢ်ဘျူးဒိန်မးလၢ ယဘၣ်ထွဲဒီးနၢအယိလီၤ. အၤမ့ၢ်...

တၢ်မၤကတၢ်က့ၤတၢ်မၤလိ

၁) တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး

အိးထီၣ်လံာ်ကဘျးပၤ ၄၉ ဖဲ ယတၢ်နာ်တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ကွဲး. ပကဖးသကိး ယတၢ်နာ် အလံာ်ဟံာ်ဖျါ “ယတလိာ်ဘၣ်လၢတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်နးတၢ်ဖျိာ် လၢပှၤအါဂၤတဲဒီးတူၢ်ဘၣ်တဖန်ဘၣ်. ယဃုထံာ်တၢ်မုာ်လၢ လၢ ကမၤစၢၤယတၢ်နးတၢ်ဖျိာ်န့ၣ်လီၤ. ”

ကွဲးဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လံာ်အံၤလၢ ယတၢ်နာ် အလံာ်ဟံာ်ဖျါ လံာ်နဲာ်ကျဲန့ၣ်တက့ၢ်.. အိၣ်ထီၣ် လံာ်ကဘျး ၅၀ တ့ ဒီး ဟံာ်ဖျါ တၢ်လၢ နဆိကမိၣ်တဖန် တက့ၢ်.

၂) ကရူၢ်အတၢ်မၤသကိး

(ဖိးဟုဒီးမၤစၢၤ) ဟံာ်ထီၣ်နစုထွဲဖဲ နသးနါပှၤ နစုစ့ၣ်တခိဟံာ်ထီၣ်ဖဲ နဟၢဖါဒီးဖျိာ်နယိာ်ဒုတက့ၢ်. ဖျိာ်ကဒါက့ၤတစုဒူာ် မၤသးဒ်သိး နဖျိးဘၣ်နတံၤသကိးလုာ်ဒိန်ပှၤဒိန်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤသါထီၣ် ကယီကယီ တဲဘၣ်နနီၢ်ကစၢ် ယုဂ်ရှူးအဲာ်ယၢ ဒီးကွၢ်ထွဲယၢလီၤ.

ပျဲဖိသန် တဖန်တဲဖျါ တၢ်ဂ့ၢ် လၢ အဝဲသ့ၣ် အအဲာ်မၤလိလၢ “တၢ်ဒိန်ထီၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ” န့ၣ်တက့ၢ်.

၃) တၢ်ထုကဖန်လၢခံ (ထုကဖန်ဒ်အံၤ)

သုတၢ်ထုကဖန် သကိး (ထးသွဲတၢ်ထုကဖန်)....

ပၢ်အိၣ်လၢမူခိန်ၤ

ယစံးဘျူးနၢ ဒိန်မးလၢ.....

ယတဲလီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဒိးဘးတဖန်.....

ယဃုတၢ်မၤစၢၤလၢနၢ.....

တၢ်ဘျူးဒိန်မးလၢ .....

လၢခရံာ် အမံၤ ပဃု ကညး နၢလီၤ. အၤမ့ၢ်.....

(နဲာ်ဖျါ ဖိသန်တဖန် “ကစၢ်ခရံာ် နာ်ပာ်ယၢ” လံာ်နဲာ်ကျဲ ဆူဖိသန်တဖန်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝဲ ပျဲဖိသန်တဖန် ရၢလီၤဒီး တဲဘၣ် အတံၤသကိး ဒီး အပှၤဟံာ်ဖိတဖန်တက့ၢ်).

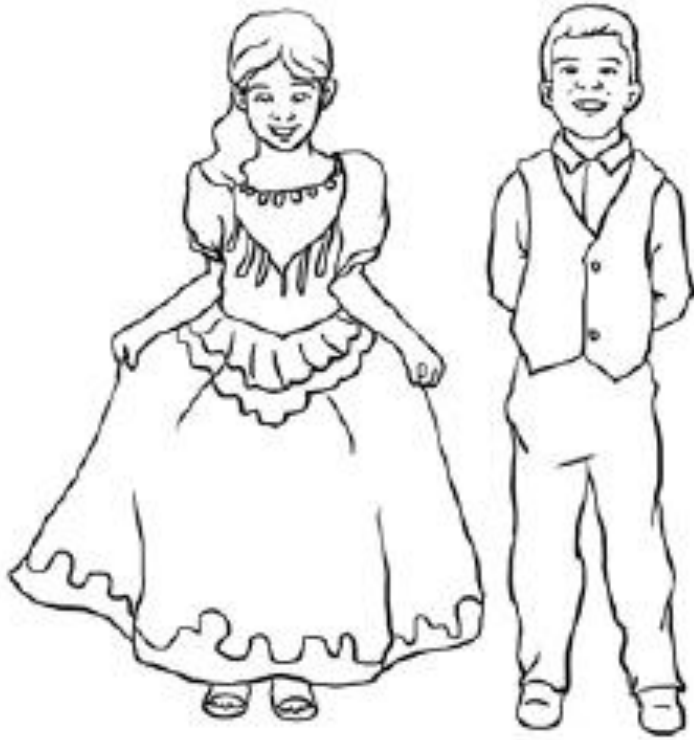

Figure 20-3. Princess and prince of God illustration.

တၢ်စံးဘျူးဒီး တၢ်သကွၢ်ကညး- စံးဘျူးဘၣ်ယွၤလၢ၊ အဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ၊ ပကမၤသကိးဘၣ်တၢ် ဒီဖျိ တၢ်ကွဲး ကျိၣ်ထံ လံာ်န့ၣ်ကျဲ အံၤန့ၣ်လီၤ. ပသးအိၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ဘၣ်သရၣ်သရၣ်မ့ၣ် သိၣ်လိတၢ်တဖၣ် တၢ်ကတိၤ တဖၣ်မ့ၢ် တလီၤပလိာ် အဃိ မၤဘၣ်လိာ်က့ၤသ့န့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျူးဘၣ် သရၣ်မ့ၣ် သံၣ်ဃံလၢမူ လၢ ဖးကျိၣ်ထံ တၢ်ကွဲး ဒီး သရၣ်မ့ၣ်ရှၢသးဖီလၢ၊ အမၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်စံးဘျူးအါ- လၢယွၤအတၢ်မၤအပူၤ - နီၢ်မ့ၣ်ခ့ၣ်သဲး.

